

C:\Users\Plazma\Desktop\306\Bulycov_Kirill-Prazdniny_na_planete_Coleida.pdb

PDB Name: Bulyčov-Prázdniny na planéte Co
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 15.8.2005
Modification Date: 15.8.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Kiryll Bulyčov

Prázdniny na planéte Coleida

Dievčatko, ktorému sa nič nestane

Príbehy zo života dievčaťa v 21. storočí, ktoré zapísal jej otec

Namiesto úvodu

Zajtra ide Alica do školy. Bude to veľmi zaujímavý deň. Už od rána videofonujú jej priatelia a známi a všetci jej blahoželajú. Pravda, Alica už tiež tri mesiace každého otravuje, jednoducho rozpráva o svojej škole.

Mart'an Buš jej poslal akýsi zvláštny peračník, ktorý sa doposiaľ nikomu nepodarilo otvoriť, ani mne, ani mojím spolupracovníkom, medzi ktorými, mimochodom, boli aj dvaja doktori vied a hlavný mechanik zoologickej záhrady. Šuš vyhlásil, že pôjde s Alicou do školy, aby sa presvedčil, či bude mať dosť skúsenú učiteľku.

Je okolo toho priveľký rozruch. Keď som ja šiel prvý raz do školy, myslím, že okolo toho nebol taký hurhaj.

Teraz, vzrušenie trochu opadlo. Alica odišla do zoologickej záhrady rozlúčiť sa s Brontíkom.

Kým je doma ticho, rozhodol som sa nadiktovať niekoľko príbehov zo života Alice a jej priateľov. Potom záznam pošlem Alicinej učiteľke. Nezaškodí, keď sa dozvie, s akým vetroplachom bude mať do činenia. Možno jej tieto poznámky pomôžu vychovať moju dcérku.

Spočiatku sa Alica ničím neodlišovala od ostatných detí. Až do troch rokov. Dokazuje to i prvý príbeh, ktorý sa chystám vyrozprávať. No už o rok, keď sa stretla s Brontíkom, prejavili sa u nej sklony robiť všetko naopak, strácať sa v najnevhodnejšom čase a dokonca len tak mimochodom robiť objavy, na ktoré neprišli ani najväčší vedci. Alica vie ťažiť z toho, že ľudia ju majú radi, a predsa má mnoho verných priateľov.

My, jej rodičia, sa zväčša ocitáme vo veľmi ťažkom položení. Nemôžeme predsa ustavične sedieť doma: ja pracujem v zoologickej záhrade a naša mama stavia domy, často aj na iných planétach.

Chcem včas vystrihať Alicinu učiteľku, lebo zaiste ani jej nebude ľahko. Len nech si pozorne vypočuje celkom pravdivé príbehy, ktoré sa dievčatku Alici stali na rozličných miestach Zeme i vesmíru za posledné tri roky.

Videofonujem

Alica nespí. Je desať hodín, a ona nespí. Povedal som:

Alica, už aj spi, lebo...

Čo lebo, otecko?

Lebo zavideofonujem ježibabe.

Čo je to ježibaba?

No, to by malo vedieť každé dieťa. Ježibaba je odporná, zlá starena, ktorá je malé deti. Neposlušné deti!

Prečo?

Lebo je zlá a hladná.

A prečo je hladná?

Lebo vo svojej chalúpke nemá zavedené potravinové potrubie.

A prečo nemá?

Lebo jej chalúpka je už veľmi stará a stojí ďaleko v lese.

Alicu to tak zaujalo, že sa dokonca posadila v posteli.

Ona pracuje v lesnej rezervácii?

Alica, ihneď spať!

Veď si sľúbil, že zavoláš ježibabu. Otecko, prosím ťa, oculienko, zavolaj ježibabu.

Zavolám. No oľutuješ, uvidíš!

Pristúpil som k videofónu a len tak naslepo som stisol niekoľko tlačidiel. Bol som presvedčený, že nedostanem spojenie a ježibaba „nebude doma“.

No zmýlil som sa. Obrazovka videofónu zjasnela, rozžiarila sa, ozvalo sa cvaknutie, na druhom konci linky ktosi stisol tlačidlo prijmu a ešte ani nenaskočil obraz, keď ospalivý hlas povedal:

Tu mart'anské vyslanectvo.

Tak čo, otecko, príde? – zavolala zo spálne Alica.

Už spí, – odvrkol som napajedene.

Tu mart'anské vyslanectvo, – zopakoval hlas.

Zvrtol som sa k videofónu. Hľadel na mňa mladý Mart'an. Mal zelené oči bez mihalníc.

Prepáčte, – povedal som, – zrejme som si zmýlil číslo.

Mart'an sa usmial. Nedíval sa však na mňa, ale na čosi za mojím chrbtom. No, pravdaže! Alica vyliezla z postele a bosá stála na dlážke.

Dobrá večer! – povedala Mart'anovi.

Dobrá večer, dievčatko.

To u vás býva ježibaba?

Mart'an spýtať sa pozrel na mňa.

Viete, – vysvetľoval som mu, – Alica nechce spať, tak som skúsil zavideofonovať ježibabu, aby ju potrestala. Lenže som si pomýlil číslo.

Mart'an sa znova usmial.

Dobrá noc, Alica, – povedal. – Musíš spať, lebo otecko zavolá ježibabu.

Mart'an sa so mnou rozlúčil a videofón sa vypol.

Tak čo, už pôjdeš spať? – spýtal som sa dcéry. – Počula si, čo povedal ujo z Marsu?

Pôjdem. A vezmeš ma na Mars?

Ak budeš dobrá, v lete ta poletíme.

Napokon Alica predsa len zaspala a ja som si znova sadol k práci. Pracoval som až do jednej v noci. A tu odrazu tlmene zadrmčal videofón. Stisol som tlačidlo. Z obrazovky pozeral na mňa Mart'an z vyslanectva.

Prepáčte, prosím, že vás vyrušujem tak neskoro, – ospravedlňoval sa, – no nevypli ste si videofón, tak som usúdil, že ešte nespíte.

Prosím.

Nemohli by ste nám pomôcť? – vraví Mart'an. – Celé vyslanectvo je na nohách. Prezreli sme všetky encyklopédie, preštudovali videofónny zoznam, no nie a nie zistiť, kto je to ježibaba a kde býva...

Brontík

Do moskovskej zoologickej záhrady nám priviezli vajce brontosaura. Našli ho čilski turisti v zasunutej pôde na brehu Jeniseja. Vajce bolo takmer okrúhle a vo večne zamrzutej zemi sa zachovalo vo vynikajúcom stave. Keď ho odborníci preskúmali, zistili, že je celkom čerstvé. Preto sa rozhodli umiestniť ho do inkubátora zoologickej záhrady.

Pravda, málokto veril v úspech, no už po týždni röntgenové snímky ukázali, že plod brontosaura sa vyvíja. Len čo to oznámili v televízii, do Moskvy sa zo všetkých strán začali zlietať vedci a dopisovatelia. Museli sme im rezervovať celý osemdesiatposchodový hotel Venuša na Gorkého ulici. Lenže ani tam sa všetci nepomestili. Ôsmi tureckí paleontológovia spávali v našej jedálni, ja som sa nastáhoval do kuchyne aj s istým novinárom z Ecuádoru a dve dopisovateľky časopisu Ženy z Antarktídy sa usalašili v Alicinej spálni.

Keď nám večer videofonovala mama z Nukusu, kde stavia štadión, najprv si myslela, že si zmýlila adresu.

Všetky televízne družice sveta ukazovali brontosaurie vajce. Vajce zboku, vajce spredu; kostry brontosaurov a vajce...

Všetci účastníci kongresu kozmofilológov prišli na exkurziu do zoologickej záhrady. No v tom čase sme už zamedzili prístup do inkubátora, a tak filológovia museli pozerieť na biele medvede a mart'anské modlivky zelené.

Po štyridsiatich šiestich dňoch takéhoto vzrušujúceho života sa vajce pohlo. S priateľom profesorom Jakatom sme v tej chvíli sedeli pri ochrannom poklope, pod ktorým bolo vajce uložené, a pili sme čaj. Už sme neverili, že z vajca sa niečo vyľahne. Prestali sme ho totiž presvecovať, aby sme neškodili nášmu „pacholiatku“. A predpoveďami sme sa nemohli zapodievať už len preto, lebo nikto pred nami sa nepokúsil vypestovať brontosauru.

Ale teraz sa vajce pohlo... a ešte raz, potom prasklo a cez hrubú kožovitú škrupinu sa predierala čierna hlava podobná hadej. Zavráčali automatické filmovacie kamery. Vedel som, že nad dverami inkubátora sa rozžiarilo červené svetlo. V priestoroch zoologickej záhrady vypuklo čosi veľmi blízke panike.

O päť minút sa okolo nás zhŕkli všetci, čo tu mali byť, ale i veľa takých, čo tu vôbec nemuseli byť, no veľmi po tom túžili. V miestnosti bolo odrazu na nevydržanie horúco.

Napokon z vajca vyliezol malý brontosaurík.

Otecko, ako sa volá? – začul som odrazu známy hlas.

Alica! Ako si sa sem dostala?

Prišla som s dopisovateľmi.

Ale veď deti sem nesmú!

Ja môžem. Všetkým som povedala, že som tvoja dcéra, a tak ma pustili.

Vieš, je nepekné využívať známosti na súkromné ciele!

Ale, otecko, možno je maličkému Brontíkovi smutno bez detí. Tak som prišla.

Iba som hodil rukou. Nemal som kedy odviesť Alicu z inkubátora. A nablízku nebol nik, kto by sa to podujal urobiť namiesto mňa.

Tu stoj a nikam nechod'! – prikázal som jej a behom som sa vrátil k príklpu s novorodeným brontosaurom.

Celý večer sme sa s Alicou nezhovárali. Hnevali sme sa. Zakázal som jej chodiť do inkubátora, no Alica vyhlásila, že ma nemôže počúvať, lebo jej je Brontík ľúto. A na druhý deň sa znova prešmykla do inkubátora. Priviedli ju kozmonauti z kozmickej lode Jupiter 8. Boli hrdinovia a nik im to nemohol odoprieť.

Dobré ráno, Brontík, – povedala Alica, keď sa blížila k príklpu.

Malý brontosaurus zaškúlil na ňu.

Čie je to dieťa? – prísne sa spýtal profesor Jakata.

Najradšej by som sa bol pod zem prepadol.

Lenže Alica má podrezaný jazyk.

Nepáčim sa vám? – spýtala sa.

Nie, kdeže, práve naopak... Len som si myslel, že ste sa stratili... – Profesor sa vôbec nevedel zhovárať s malými dievčatkami.

No dobre, – povedala Alica. – Nebuď smutný, Brontík. Zajtra zase prídem.

A naozaj prišla. Potom chodievala takmer denne. Všetci si na ňu zvykli a púšťali ju bez ťažkostí. Kapituloval som. Bývali sme vedľa zoologickej záhrady, Alica nemusela prechádzať cez cestu, a navyše vždy sa našiel niekto, čo šiel tým istým smerom.

Brontosaurus rýchlo rástol. Po mesiaci už bol dlhý dva a pol metra a premiestili ho do špeciálne postaveného pavilónu. Tu sa motkal v ohradenom výbehu a prežúval mladé bambusové a banánové výhonky. Bambus privážali nákladnými raketami z Indie a banánmi nás zásoboval sovchoz Závlahové polia. V cementovom bazéne uprostred výbehu špliechala teplá, trochu osolená voda. Brontosaurus mal rád takú.

Zrazu však stratil chuť do jedla. Tri dni sa bambusových a banánových výhonkov ani nedotkol. Na štvrtý deň si brontosaurus ľahol na dno bazénu a položil maličkú čiernu hlavu na jeho okraj. Podľa všetkého sa chystal umrieť. A to sme nemohli pripustiť. Ved' sme mali len jediného brontosaura. Pomáhali nám najlepší lekári z celého sveta. No všetko bolo márne. Brontík odmietal trávu, vitamíny, pomaranče, mlieko – všetko.

Alica o tejto tragédii nevedela. Poslal som ju k starej mame do Vnukova. Na štvrtý deň však zapla televízor práve vo chvíli, keď vysielali správu, že brontosaurov zdravotný stav sa zhoršil. Už sa nepamätám, ako Alica presvedčila starú mamu, že sa musí vrátiť domov, no ešte v to ráno vbehla do pavilónu.

Otecko! – zakričala. – Ako si to mohol predomnou zatajiť? Ako si mohol...?

- Potom, Alica, potom, – skočil som jej do reči. – Máme poradu.

Naozaj sme mali poradu. Posledné tri dni sme sa ustavične radili.

Alica nepovedala nič a odišla. O chvíľu vedľa mňa ktosi zhíkol. Zvrtol som sa a videl som, že Alica sa preškriabala cez ohradu, sklzála do výbehu a bežala k brontosaurovi. V ruke niesla bochník bieleho chleba.

Jedz, Brontík, – prihovárala sa mu, – lebo ťa tu hladom umoria. Mne by sa na tvojom mieste tiež zunovali samé banány. Skôr, než som stačil dobehnúť k ohrade, stalo sa čosi neuveriteľné. Čosi, čo Alicu preslávilo a nám biológom veľmi pokazilo reputáciu.

Brontosaurus zdvihol hlavu, pozrel na Alicu a pozorne jej vzal bochník z rúk.

Opatrne, otecko, – pohrozila mi prstom Alica, keď zbadała, že chcem preskočiť ohradu. – Brontík sa ťa bojí.

Nič jej neurobí, – povedal profesor Jakata.

Aj sám som videl, že jej neublíži. Ale čo keby tú scénu videla stará mama?

Potom sa vedci začali škriepiť a škriepia sa dodnes. Jedni tvrdia že Brontík potreboval zmenu stravy, druhí, že väčšmi dôveroval Alici ako nám.

Tak či onak, kríza pominula.

Odvtedy je Brontík celkom krotký. Hoci meria dobrých tridsať metrov, najväčším pôžitkom preňho je nosiť Alicu na chrbte. Ktorýsi z mojich asistentov zmajstroval špeciálny rebrík, a keď Alica príde do pavilónu, Brontík natiahne do kúta dlhokánsky krk, trojuholníkovými zubami vezme rebrík a obratne si ho oprie o čierny ligotavý bok. Potom nosí Alicu po pavilóne, alebo s ňou pláva v bazéne.

Tutexania

Ako som Alici sľúbil, vzal som ju na Mars, kam som letel na konferenciu.

Šťastlivo sme prileteli. Pravda, dosť zle znášam bezváhový stav, preto som radšej nevstával z kresla, zato moja, dcérka sa jednoducho vznášala po lodi a raz som ju musel zložiť z pláfonu riadiacej kabíny, lebo chcela stlačiť červené tlačidlo – akurát núdzovú brzdu. No piloti sa na ňu ani veľmi nenahnevali.

Na Marse sme si prezreli mesto, zaviezli sme sa s turistami do púšte a navštívili sme Veľké jaskyne. Potom som sa však Alici už nemohol venovať a dal som ju na týždeň do internátu. Na Marse pracuje veľa našich špecialistov a Marťania nám pomohli vybudovať obrovskú kupolu detského mestečka. Deti sa v mestečku cítia dobre – rastú tam také isté stromy ako na Zemi a zavše chodievajú aj na exkurzie. Vtedy si natiahnu malé skafandre a husím pochodom vychádzajú na ulicu.

Tatiana Petrovna – tak sa volá vychovávateľka – mi povedala, že môžem byť celkom pokojný. Aj Alica povedala, že sa nemám znepokojovať. Tak sme sa na týždeň rozlúčili.

A na tretí deň Alica zmizla.

Bolo to čosi neslýchané. Predovšetkým treba povedať, že odkedy internát existoval, nik z neho nezmizol ani sa nevzdialil na dlhšie ako desať minút. Je celkom vylúčené, aby sa v marťanskom meste niekto stratil, tým viac pozemské dieťa, oblečené do skafandra. Prvý Marťan, čo by ho stretol, priviedol by ho nazad. A roboty? A bezpečnostná služba? Nie, na Marse sa jednoducho nedá stratiť.

Lenže Alica sa stratila.

Nebolo jej už asi dve hodiny, keď ma vyvolali z konferencie a na marťanskom terénnom vozidle-skokane ma priviezli do internátu. Zaiste som vyzeral veľmi zúbožene, lebo keď som vošiel pod kupolu, všetci zhromaždení ihneď stíchli.

A kto tam všetko nebol! Kompletný učiteľský zbor a všetky internátne roboty, desať Marťanov v skafandroch (musia si ich natiahnuť, keď vchádzajú pod kupolu, do zemského ovzdušia), astronauti, veliteľ záchrannej služby Nazarian, archeológovia...

Dozvedel som sa, že mestská televízna stanica už hodinu každé tri minúty hlási, že sa stratilo dievča zo Zeme. Na všetkých marťanských videofónoch sa rozsvietili poplašné signály. V marťanských školách prerušili vyučovanie a žiaci rozdelení do skupín prečesávali mesto a okolie.

To, že Alica zmizla, zistili hneď, ako sa jej skupina vrátila z prechádzky. Odvtedy prešli dve hodiny. A v skafandri má kyslíka na tri hodiny.

Poznám svoju dcéru, preto som sa hneď spýtal, či prezreli všetky kúty v internáte a okolo neho. Možno niekde našla mart'anskú modlivku zelenú a pozoruje ju...

Povedali mi, že pivnice v meste nie sú a všetky kúty už prekutrali žiaci a študenti mart'anskej univerzity, ktorí tie miesta poznajú ako svoju dlaň.

Nahneval som sa na Alicu. Čakal som, že už-už s tou najnevinnejšou tvárou vyjde spoza niektorého rohu. A pritom jej výčin narobil mestu viac starostí ako piesočná búrka. Všetci Mart'ania i všetci Pozemšťania, žijúci v meste, zanechali prácu, celá záchranná služba je na nohách. Aj ja som sa celkom vážne naľakal. Toto jej dobrodružstvo sa mohlo zle skončiť.

Po celý čas dochádzali správy od prieskumných skupín: „Žiaci druhého mart'anského gymnázia prehľadali štadión. Alicu nenašli.“ „Závod na výrobu mart'anských lahôdok hlási, že dieťa sa v jeho priestoroch nenašlo“...

„Žeby naozaj bola schopná pobrat' sa do púšte?“ uvažoval som. „V meste by ju už boli našli. Ale púšť... Mart'anské púšte ešte nie sú dôkladne preskúmané, tam sa človek môže tak stratiť, že ho ani za desať rokov nenájdu. Navyše, prilahlé časti púšte už poprezerali na terénnych vozidlách...“

Našli ju! - vtom zakričal Mart'an v belasom chitóne, hľadiac na vreckový televízor.

Kde? Ako? Kedy? - vzrušene volali všetci, čo sa zhromaždili pod kupolou.

V púšti. Dvesto kilometrov odtiaľto.

Dvesto kilometrov?!

„Pravdaže,“ pomyslel som si, „nepoznajú Alicu. Od nej sa to dalo čakať.“

Dievčatko sa cíti dobre a čoskoro bude tu.

A ako sa ta dostala?

Na poštovej rakete.

To som si mohla myslieť! - zvolala Tatiana Petrovna, ktorá sa najväčšmi trápila, a pustila sa do plaču.

Všetci ju začali utešovať.

Prechádzali sme okolo poštového úradu, kde práve nakladali poštu na automatické poštové rakety. Ani som si ich nevšimla. Človek ich vidí sto ráz denne!

Keď mart'anský letec o desať minút priviedol Alicu, všetko sa vyjasnilo.

Chcela som si vziať list, tak som ta vliezla, - vysvetľovala Alica.

Aký list?

Ale, otecko, veď si povedal, že nám mama napíše. Vošla som teda do rakety, aby som si vzala list.

A ako si sa dostala dnu?

Dvierka boli otvorené a ležalo tam veľa listov.

A potom?

Len čo som vliezla, dvierka sa zavreli a raketa odletela. Hľadala som gombík, chcela som ju zastaviť. Je tam kopa všelijakých gombíkov. Keď som stlačila posledný, raketa začala klesať a potom sa otvorili dvere. Vyšla som a naokolo samý piesok, ale tety Tane nikde, ani deti nevidím...

Stlačila tlačidlo núdzového pristátia! - nadšene povedal Mart'an v belasom chitóne.

Trochu som si poplakala, potom som sa rozhodla, že pôjdem domov.

A ako si sa dovtúpila, kam máš ísť?

Vyškriabala som sa na vrštek, chcela som sa poobzerať, ale odtiaľ nebolo nič vidieť. Zato v tom vršku boli dvierka. Tak som vošla do izbičky a sadla som si.

Aké dvierka? - začudoval sa Mart'an. - V tej oblasti je iba púšť.

Nie, boli tam iba dvierka a izba. A v izbe stojí veľký kameň. Ako egyptská pyramída. Ibaže maličká. Pamätáš sa, otecko, čítal si mi predsa knižku o egyptskej pyramíde?

Alicino prekvapujúce vyhlásenie nesmierne vzrušilo Mart'anov i Nazariana, veliteľa záchrancov.

Tutexania! - zakričali.

Kde našli dievča? Koordináty!

A vtom polovička prítomných akoby sa bola prepadla.

Tatiana Petrovna, ktorá sa podujala sama nakŕmiť Alicu, mi porozprávala, že pred mnohými tisícročiami jestvovala na Marse záhadná civilizácia Tutexanov. Zachovali sa iba malé kamenné pyramídy. Doposiaľ ani Mart'ania, ani archeológovia zo Zeme nemohli nájsť nijakú stavbu Tutexanov, objavili iba pyramídky, roztrúsené po púšti a zaviate pieskom. A Alica náhodou našla na tutexanskú stavbu.

Tak vidíš, zasa si mala šťastie, - povedal som Alici. - Ale aj tak ňu ihneď odveziem domov. Tam sa môžeš strácať, koľko chceš, aj bez skafandra.

Aj ja sa radšej strácam doma, - povedala Alica.

... O dva mesiace som si v časopise Okolo sveta prečítal článok pod názvom Takí boli Tutexania. Hovorilo sa v ňom, že v mart'anskej púšti sa konečne podarilo objaviť veľmi cenné pamiatky tutexanskej kultúry. Vedci teraz dešifrujú nápisy na stenách miestnosti. No najzaujímavejšie je, že na pyramídke sa našla skvele zachovaná kresba, znázorňujúca Tutexana. A hneď vedľa bola fotografia pyramídky i s portrétom.

Portrét mi bol akýsi povedomý. Zmocnilo sa ma strašné podozrenie.

- Alica, - prehovoril som veľmi prísny hlasom, - čestne sa priznaj, nič si nenakreslila na pyramídku, keď si sa stratila v

púšti?

Alica pristúpila ku mne, a skôr než odpovedala, pozorne sa zahľadela na obrázok v časopise.

Správne. Toto si ty, otecko. Lenže ja som to nekreslila, ale vyškrabala skalkou. Bolo mi tam tak smutno...

Ostýchavý Šušinko

Alica sa kamaráti s mnohými zvieratami: sú to dve mačky, marťanská modlivka zelená, ktorá býva pod jej posteľou a v noci napodobňuje balalajku, ježko, ktorý istý čas žil u nás, ale potom sa vrátil do lesa, brontosaurus Brontík, ktorého Alica navštevuje v zoologickej záhrade, a napokon susedovie pes Rexo, podľa mňa zakrpatený jazvečík nie celkom čistej rasy.

Ďalšie zvieratko si zadovážila, keď sa vrátila prvá expedícia zo Síria.

S Poloskovom sa Alica zoznámila na prvomájovej manifestácii. Neviem, ako to zariadila – všade má známosti. Tak či onak, dostala sa medzi deti, ktoré odovzdávali kozmonautom kvety. Predstavte si moje prekvapenie, keď som v televízii videl, ako Alica uteká cez námestie s kyticou belasých ruží, väčšou ako ona, a odovzdáva ju samému Poloskovovi.

Poloskov ju vzal na ruky, spolu sledovali manifestáciu a spolu aj odišli.

Alica sa vrátila domov až neskoro večer s veľkou červenou taškou v rukách.

Kde si bola?

V prvom rade som bola v škôlke, - odpovedala.

A v druhom rade?

Potom nás zaviezli na Červené námestie.

- A potom?

Alica pochopila, že som pozeral televíziu, a povedala:

Potom ma požiadali, aby som zablahoželala kozmonautom.

A kto ťa o to požiadal?

Jeden súdruh, nepoznáš ho.

Alica, už si dakedy počula, čo je telesný trest?

- Počula, to je, keď niekoho naplieskajú. Ale ja si myslím, že to sa stáva iba v rozprávkach.

Obávam sa, že budem musieť rozprávku zmeniť na skutočnosť. Prečo do všetkého pcháš nos?

Alica sa už chcela uraziť, no vtom sa červená taška v jej ruke pohla.

A to zas čo má byť?

Darček od Poloskova.

Ešte aj darček si vydrankala! Že sa nehanbiš!

Nič som nedrankala. To je Suš. Poloskov ich priviezol zo Síria. Maličky Suš, iba taký Šušinko.

A Alica opatrne vytiahla z tašky malé šesťnohé zvieratko, ponášajúce sa na kenguru. Suš mal veľké oči ani vážka.

Gúľal nimi, mocne zadraperený horným párom labiek do Aliciných šiat.

- Vidíš, už ma má rád, - konštatovala Alica. - Urobím mu postieľku.

Poznal som príbeh so šušmi. Všetci poznali príbeh so šušmi, a zvlášť my biológovia. V zoologickej záhrade som mal už päť šušov a každý deň sme očakávali rodinný prírastok.

Poloskov s Bauerom objavili Šušov na ktorejkoľvek planéte v sústave Síria. Vysvitlo, že tie milé, neškodné zvieratká, ktoré sa ani na krok nepohli od kozmonautov, sú cicavce, hoci správaním najväčšími pripomínali naše tučniaky: tá istá pokojná zvedavosť a neprestajúce úsilie vyliezť na tie najnevhodnejšie miesta. Bauer raz musel zachraňovať malého šuša, ktorý sa takmer utopil vo veľkej konzerve kondenzovaného mlieka. Členovia expedície natočili o šušoch celý film, ktorý sa s veľkým úspechom premietal vo všetkých kinách a videoramoch.

Žiaľ, expedícia nemala čas dôkladnejšie sledovať šuše. Je známe, že každé ráno prišli do tábora expedície, a len čo sa zotmelo, kamsi zmizli, poskrývali sa v skalách.

Keď sa expedícia vracala nazad, v ktoromsi oddelení Poloskov objavil tri šuše, ktoré podistým zabľúdili v lodi. Pravda, Poloskov si sprvu pomyslel, že ich na loď prepašoval niektorý účastník expedície, no jeho druhovia boli tak úprimne prekvapení, že Poloskov ich prestal upodozrievať. Noví cestujúci spôsobili na lodi aj kopu nových problémov. Po prvé, šuše mohli byť zdrojom neznámych infekcií. Po druhé, mohli cestou zahnúť, lebo nevydržia preťaženie. Po tretie, nik nevedel, čím sa živí. A tak ďalej.

No všetky obavy boli zbytočné. Šuše úspešne prežili dezinfekciu, poslušne sa živili mäsovým vývarom a konzervovaným ovocím. Vďaka tomu si získali úhlavného nepriateľa v osobe Bauera, ktorý mal rád kompót, ale v posledných mesiacoch výpravy sa ho musel zriecť – pojedli ho čierni pasažieri.

Počas dlhej cesty sa šušiči narodilo šestoro šušat, takže loď pristála na Zemi preplnená šušmi a šušatami. Boli to učenlivé zvieratká a okrem Bauera nikto nemal s nimi nijaké neprijemnosti ani ťažkosti.

Pamätám sa na historickú chvíľu, keď expedícia pristála na Zemi: pred objektívom filmových a televíznych kamier otvoril sa príklop lode a namiesto kozmonautov sa z otvoru vynorilo čudné šesťnohé zviera. A za ním ešte niekoľko takých istých, len menších. Po celej Zemi sa rozľahol prekvapený vzdych. No hneď aj zmĺkol, keď za šušmi vyšiel z lode usmiaty Poloskov. Na rukách niesol šušatko, zababrané kondenzovaným mliekom.

Časť zvieratiek sa dostala do zoologickej záhrady, podaktoré ostali u kozmonautov, ktorí si ich obľúbili. Poloskovovo šušatko sa nakoniec ušlo Alici. Ktohovie, čím si získala prísneho kozmonauta.

Šušinko si žil vo veľkom koši vedľa Alicinej postele, mäso nejedol, v noci spal, kamarátil sa s mačencami, bál sa modlivky zelenej a ticho priadol, keď ho Alica hladkala alebo sa mu zverovala so svojimi úspechmi i trampotami.

Šušinko rýchlo rástol a o dva mesiace už bol vysoký ako Alica. Chodievali na prechádzky do parčíka naproti a Alica mu nikdy nenavliekla obojok.

A čo ak niekoho vyľáká? - spytoval som sa. - Alebo sa dostane pod auto?

Nie, nevyľaká. A potom... keby som mu navliekla obojok, urazil by sa. Je taký citlivý.
Raz sa Alici nechcelo spať. Bola vrtošivá a domáhala sa, aby som jej čítal o doktorovi Jajbolí.
Nemôžem, dcérka, – povedal som. – Mám súrnu prácu. Mimochodom, už by bolo načas, aby si si sama čítala knižky.
Lenže to nie je knižka, ale mikrofilm a písmená sú tam maličké.
Veď je zvukový. Ak sa ti lení čítať, zapni si zvuk.
Nechce sa mi vstávať, je zima.
Tak počkaj. Dopíšem a zapnem ti ho.
Ak ty nechceš, poprosím Šušínka.
Tak ho popros, – povedal som s úsmevom.
A o chvíľu som zo susednej izby počul nežný hlas mikrofilmu: „... A Jajbolí mal aj psa Avvu.“
Teda Alica predsa len vstala a dovliekla sa k zapínaču.
Ihneď nazad do postele! – zakričal som. – Prechladneš.
Veď som v posteli.
Klamať sa nesmie! A kto zapol mikrofilm?
Šušínko.
Nemôžem pripustiť, aby z mojej dcéry vyrástla klamárka. Odložil som teda prácu a zašiel som k nej, že sa s ňou vážne porozprávam.
Na stene viselo plátno. Šušínko narábala s mikropojektorom a na plátne sa nešťastné zvieratá tísli pri dverách dobrého doktora Jajbolí.
Ako sa ti ho podarilo tak vycvičiť? – úprimne som sa začudoval.
Necvičila som ho. Sám všetko vie.
Šušínko si pred hrudou šikovne preberal prednými labkami.
Zavládlo trápne ticho.
Ale veď... – ozval som sa napokon.
Prepáčte, – zaznel vysoký, trochu zachrípnutý hlas. Prehovoril Šušínko. – Naozaj som sa to sám naučil. Veď to nie je ťažké.
Prepáčte... – zahabkal som.
Nie je to ťažké, – zopakoval Šušínko. – Sám ste predvčerom Alici premietali rozprávku o kráľovi modliviek zelených.
Nie, nevravím už o tom. Ako to, že viete rozprávať?
Naučila som ho, – povedala Alica.
Nechápem! Desiatky biológov sa zaoberajú šušmi, a jakživ jediný suš nepovedal ani slovo.
A náš Šušínko vie aj čítať. Všetkí vieš?
Trochu.
Rozpráva mi toľko zaujímavých vecí...
Sme s vašou dcérou veľkí priatelia.
A prečo ste tak dlho mlčali?
Hanbil sa, – odpovedala namiesto neho Alica.
Šušínko sklopil oči.
O jednom prízraku
Leto tráviame vo Vnukove. Je to veľmi pohodlné, lebo ta chodí monodráha, od ktorej je do chaty pešo päť minút. V lese za hradskou rastú kozáky a osikovce, ale je ich menej ako hubárov.
Prichádzal som do chaty rovno zo zoologickej záhrady a namiesto odpočinku som sa ocitol vo víre tamjšieho života. Jeho hlavnou postavou bol susedov chlapec Koľa, ktorý bol v celom Vnukove povestný tým, že bral deťom hračky. Chodieval za ním dokonca psychológ z Leningradu a neskôr napísal o Koľovi dizertáciu. Psychológ teda skúmal Koľu a Koľa sa napchával džemom a od rána do večera fňukal. Priviezol som mu z mesta trojkolesovú fotónovú raketu, aby toľko nenariekal.
Okrem toho tam žila Koľova stará mama, ktorá si rada podebatovala o genetike a písala román o Mendelovi, ďalej Alicina stará mama, chlapec Jura a jeho mama Karma, trojčatá zo susednej ulice, ktoré zborovo vyspevovali pod mojím oknom, a napokon príznak.
Príznak žil pod jabloňou a zjavil sa tu pomerne nedávno. Verili v neho iba Alica a Koľova stará mama.
Sedeli sme s Alicou na terase a čakali, kým nový robot zo Ščelkovského závodu uvarí krupičnú kašu. Robot sa už dva razy prepálil a s Alicou sme svorne nadávali na výrobcu, no samým sa nám nechcelo pustiť do varenia a naša stará mama šla do divadla.
Alica povedala:
Dnes príde.
Kto?
Môj vidin.
Tá vidina, – opravil som ju bezmyšlienkovite, nespúšťajúc pohľad z robota.
Dobre, – neškriepila sa Alica. – Nech teda bude môj vidina. Predstav si, otecko, Koľa vzal trojčatám orechy. Nie je to čudné?
Je. A čo si to vrela o vidine?
Je dobrý.
Tebe sú všetci dobrí.
Okrem Koľu.

Okrem Koľu... Tuším keby som ti priniesol vretenicu, čo chrľí oheň, aj s tou by si sa skamarátila. Pravdaže. A je dobrá? Ešte nik sa jej na to nemohol spýtať. Žije na Marse a prská vriaci jed. Zaiste ju urazili. Prečo ste ju odviezli z Marsu? Na to som nevedel odpovedať. Alica mala pravdu. Keď hada odvážali z Marsu, nikto sa ho nič nespýtal. Cestou zožral miláčika lode psa Vyza a všetci kozmonauti ho zato znenávideli. Tak čo je s tou vidinou? Ako vyzerá? – zmenil som tému. Prichádza, len keď sa zotmie. To sa dalo čakať. S vidinami je to odjakživa tak. Máš plnú hlavu rozprávok Koľovej starej mamy... Koľova stará mama mi rozpráva iba o dejinách genetiky. Ako prenasledovali Mendela... Ozaj, a ako tvoja vidina reaguje na kohútí spev? Nijako. Prečo? Vieš, keď na úsvite zakikirika kohút, poriadna vidina musí so strašnými kliatbami zmiznúť. Dnes sa ho na to spýtam. Dobré. A dnes pôjdem neskoršie spať. Musím sa pohovárať s vidinou. Nech sa páči. No tak, zažartovali sme si a dost. Robot už uvaril kašu. Alica si sadla ku kaši a ja k vedeckým prácam guayanskej zoologickej záhrady. Bol tam zaujímavý článok o ukusamoch. Hotová revolúcia v zoológii. Podarilo sa dosiahnuť, že ukusamy sa rozmnožovali v zajatí. Mláďatá sa rodili tmavozelené, hoci obaja rodičia mali belasý pancier. Zotmelo sa. Alica sa ozvala: Tak ja idem. Kam? K vidine. Veď si povedal, že môžem. Myslel som, že si len žartovala. Ale ak sa ti tak žiada ísť do záhrady, choď, len si obleč kabátik, lebo je už chladno. A nie ďalej ako po jablňu! Prečo by som šla ďalej? Tam ma čaká. Alica odbehla do záhrady. Kútikom oka som ju sledoval. Nechcel som zasahovať do sveta jej fantázie. Nech ju obklopujú príznaky, čarodejnice, smelí rytieri a dobrí obri z rozprávkovej belasej planéty... Pravdaže, len ak bude chodiť včas spať a poriadne jesť. Zhasol som svetlo na verande, aby som mohol lepšie sledovať Alicu. Došla k starej košatej jabloni a stala si pod ňu. A vtom... Od kmeňa jablone sa oddelil modrý tieň a pohol sa jej v ústrety. Tieň sa nedotýkal trávy, akoby plával v povetrí. Schytil som čosi ťažké a rozbehol som sa dolu schodišťom, preskakujúc naraz tri schody. Toto sa mi už nevidelo. Alebo si z Alice niekto nepekne strieľa, alebo... Lenže čo „alebo“... Opatrnejšie, otecko! – hlasne zašepkala Alica, keď počula moje kroky. – Vyplašíš ho. Chytil som Alicu za ruku. Predo mnou sa v povetrí rozplývala belasá silueta. Otecko, čo si to urobil! Mohla som ho zachrániť. Alica strašne revala, kým som ju niesol na terasu. Čo to bolo pod jablňou? Halucinácia...? Prečo si to len urobil, otecko? - vrieskala. - Veď si sľúbil... Nič som neurobil, - odpovedal som, - príznaky neexistujú. Prečo klameš? Veď si ho sám videl. Neznáša pohyby povetria. Nevieš, že sa k nemu treba približovať pomaly, aby ho vietor neodfúkol? Nevedel som, čo odpovedať. Len v jednom som si bol istý: len čo Alica zaspí, vyjdem s baterkou do záhrady a prehľadám ju. Odovzdal mi list pre teba. Lenže teraz ti ho nedám. Aký list? Nedám. Všimol som si, že v pästi zviaza papierik. Alica pozrela na mňa, ja na ňu a napokon mi predsa lístok, o ktorý som ju žiadal, dala. Bol na ňom mojím písmom napísaný rozvrh kĺmenia červených krumsov. Tento papierik som už tri dni hľadal. Alica, kde si to našla? Obráť ho. Vidina nemal papier, tak som mu dala tvoj. Na zadnej strane bolo neznámym písmom po anglicky napísané:

„Vážený profesor!

Dovoľujem si obrátiť sa na Vás, lebo som sa ocitol v nepríjemnej situácii, z ktorej sa nedostanem bez cudzej pomoci. Žiaľ, nemôžem opustiť kruh o polomere jedného metra, stredom ktorého je jablňu. V mojej poľutovaniahodnej situácii ma možno uvidieť iba v tme.

Vďaka Vašej dcére, citlivej a vnímavej bytosti, podarilo sa mi napokon nadviazať spojenie s vonkajším svetom. Som profesor Kuraki a stal som sa obeťou neúspešného experimentu. Robil som pokusy s prenášaním hmoty na veľké vzdialenosti. Podarilo sa mi prepraviť z Tokia do Paríža dve morky a mačku. Moji kolegovia ich tam šťastlivo prevzali. Avšak toho dňa, keď som sa rozhodol overiť experiment na sebe, práve počas neho sa vypálili v laboratóriu poistky, a tak energia, potrebná na premiestnenie, značne poklesla. Rozplynul som sa v priestore, pričom najkoncentrovanejšia

časť zo mňa sa nachádza v oblasti vašej ctenej chaty. Už druhý týždeň som v takomto žalostnom stave a zaiste ma pokladajú za mŕtveho.

Veľmi Vás prosím, len čo dostanete môj list, ihneď pošlite telegram do Tokia. Nech niekto opraví poistky v mojom laboratóriu. Potom sa budem môcť zhmotniť.

Vopred Vám ďakujem.
Kuraki.“

Dlho a uprene som hľadel do tmy pod jabloňou. Potom som zišiel z terasy a pristúpil bližšie. Pri kmeni sa kolísala bledomodrá, takmer neviditeľná žiara. Keď som sa lepšie prizrel, rozoznal som obrysy človeka. „Prízrak“, ako sa mi zdalo, prosebné dvíhal ruky k nebu.

Viac som nerozmýšľal. Rozbehol som sa na monodráhu a zo stanice som videofonoval do Tokia.

Celá operácia trvala desať minút.

Už cestou domov som si uvedomil, že som zabudol uložiť Alicu. Pridal som do kroku.

Svetlo na terase svietilo.

Alica ukazovala svoj herbár a zbierku motýľov nevysokému, vyčerpanému Japoncovi. Návštevník držal v ruke kastrólik a delikátne jedol krupičnú kašu, pričom nespúšťal pohľad z Aliciných pokladov.

Keď ma Japonec zbadal, hlboko sa uklonil a povedal:

Som profesor Kuraki, naveky váš služobník. Vy a vaša dcéra ste mi zachránili život.

Áno, otecko, toto je môj vidina, - povedala Alica. - Už veríš vo vidiny?

Verím, - odpovedal som - Veľmi ma teší.

Hostia, ktorí sa stratili

Konali sa slávnostné prípravy na privítanie Labucilov. Slnecnú sústavu ešte nikdy nenavštívili hostia z takej vzdialenej hviezdy.

Ako prvá zachytila signály Labucilov stanica na Plute a o tri dni nadviazalo s nimi spojenie londonského rádioobservatória.

Labucili boli ešte ďaleko, no kozmodróm Šeremetievo 4 bol už pripravený na ich prijatie. Dievčatá z Červenej ruže ho ozdobili girlandami kvetov a poslucháči Najvyšších básnických kurzov nacvičili hudobno-literárne pásmo. Všetky vyslanectvá si rezervovali miesta na tribúnach a poprední dopisovatelia novín nocovali v bufete spomenutého kozmodrómu.

Alica bola neďaleko, v chate vo Vnukove, a zbierala rastliny do herbáru. Chcela ho mať bohatší než Vaňa Špic z vyššej skupiny. Preto sa nezúčastňovala na prípravách slávnostného privítania. Vlastne o ničom ani nevedela.

Ani mňa sa víťanie Labucilov priamo netýkalo. Pre mňa nastanú povinnosti, až keď pristanú na Zemi.

A medzitým sa udalosti vyvíjali takto:

8. marca Labucili oznámili, že sa dostávajú na kruhovú obežnú dráhu. Približne v tom čase došlo k tragickej náhode.

Namiesto labucilskej lode zameriavacie stanice zachytili švédsku družicu Nobel 29, ktorá sa stratila pred dvoma rokmi.

Kým sa zistilo, že išlo o omyl, loď Labucilov zmizla. Zapla totiž pristávaciu aparáturu a spojenie s ňou sa dočasne prerušilo.

9. marca o 6,33 hod. Labucili oznámili, že pristáli v pásme 55°20' severnej šírky a 37°40' východnej dĺžky podľa systému zemských súradníc s prípadnou odchýlkou 15', teda neďaleko od Moskvy.

Nato sa spojenie prerušilo a už sa ho nepodarilo obnoviť. Labucili sa ozvali ešte raz, no o tom porozprávam neskôr.

Podľa všetkého zemské žiarenie zhubne pôsobilo na prístroje ich lode.

Na miesta, kde mali pristáť hostia, sa rútili stovky áut, a tisícky ľudí. Cesty boli upchaté Moskovčanmi, ktorí chceli pomôcť nájsť Labucilov. Kozmodróm Šeremetievo 4 sa vyprázdnil. V bufete neostal ani jediný korešpondent. Obloha okolo Moskvy bola ovešaná vrtuľníkmi, krídlo-skrutkami, ornitoptermi, vírníkmi a inými lietajúcimi strojmi. Nad zemou akoby závisli mračná obrovských komárov.

Keby sa loď Labucilov aj pod zem prepadla, museli by ju nájsť.

Lenže ju nenašli.

Ani jediný miestny obyvateľ nevidel, že by loď pristála. A je to tým čudnejšie, že v tom čase takmer všetci obyvatelia Moskvy a jej okolia hľadeli na nebo.

Slovom, stala sa chyba.

Podvečer, keď som sa vracal z práce do chaty, normálny život planéty bol narušený. Ľudia sa obávali, či sa hosťom niečo nestalo.

- Možno sú z antihmoty, - škriepili sa moji spolucestujúci v monodráhe, - a pri vstupe do zemskej atmosféry sa rozplynuli.

Bez výbuchu, bez akejkoľvek stopy? Hlúposť!

A čo vlastne vieme o vlastnostiach antihmoty?

A kto potom rozhlasom oznámil, že pristál?

Možno dajaký vtipkár.

Určite! Nebodaj sa zhováral i s Plutom?

A čo ak sú neviditeľní?

Prístroje by ich aj tak objavili...

Verzia o neviditeľnosti návštevníkov si však získavala čoraz viac prívržencov...

Sedel som na verande a uvažoval: možno pristáli niekde vedľa, na susednom poli? A teraz chudáci stoja pri svojej lodi a čudujú sa, prečo ich nikto nečaká. Môžu sa uraziť a odletieť... Práve som sa chystal zísť dole a zísť na susedné

pole, keď som zbadal, ako z lesa vychádza zástup ľudí. Boli to obyvatelia neďalekých chát, ktorí sa držali za ruky, akoby sa hrali detskú hru „Vyber si, koho chceš, koho verne miluješ“.

Pochopil som, že susedia vytušili moje myšlienky a len tak naslepo hľadajú neviditeľných návštevníkov.

V tej chvíli začali vysielať všetky rozhlasové stanice sveta.

Vysielali záznam správy, ktorú zachytil rádioamatér zo severnej Austrálie. V správe sa uvádzali súradnice a potom nasledovali slová: „Nachádzame sa v lese... Vyslali sme prvú skupinu, aby vyhľadala ľudí. Naďalej prijímame vaše vysielanie. Prekvapuje nás, že sa neozývate...“ Tu sa spojenie prerušilo.

Verzia o neviditeľnosti Labucilov ihneď získala ďalšie milióny stúpencov.

Z terasy som videl, ako sa skupina chatárov zastavila a obrátila sa späť k lesu. V tej chvíli vyšla na terasu Alica s košíkom jahôd v ruke.

Prečo tamtí ustavične pobiehajú? – spýtala sa namiesto pozdravu.

Akí tamtí? Azda by si mala najprv pozdraviť, veď si od rána nevidela svojho milovaného otecka.

Ba od večera. Spala som, keď si odišiel. Dobrý deň, otecko. Čo sa stalo?

Labucili sa stratili, – povedal som.

Nepoznám ich.

Ešte nikto ich nepozná.

Ako sa teda mohli stratiť?

Leteli na Zem. Prileteli a stratili sa.

Uvedomoval som si, že hovorím hlúpo. A pritom to bola čistá pravda.

Alica podozrievavo na mňa pozrela.

Aj také veci sa stávajú?

Nie, nestávajú. Zvyčajne sa nestávajú.

Nenašli kozmodróm?

Pravdepodobne.

A kde sa vlastne stratili?

Niekde pri Moskve. Možno neďaleko odtiaľto.

A hľadajú ich na vrtuľníkoch i peši?

Áno.

A prečo neprídu sami?

Podistým čakajú, kým za nimi prídu ľudia. Sú predsa prvý raz na Zemi. Preto sa nevzdávajú od lode.

Alica sa prestala pýtať. Zdalo sa mi, že ju moja odpoveď uspokojila. Zo dva razy prešla po terase s košíkom jahôd v ruke. Po chvíli začala znova.

A sú na poli alebo v lese?

V lese.

Odkiaľ to vieš?

Sami to oznámili. Rozhlasom.

To je dobre.

Čo je dobre?

Že nie sú v poli.

Prečo?

Už som sa zľakla, že som ich videla.

Čože?!

Ale nič, to som iba žartovala...

Vyskočil som zo stoličky, lebo dobre viem, že Alica je veľká výmyselnica...

Nebola som v lese, otecko. Čestné slovo, že nie. Bola som na čistinke, takže som ich nemohla vidieť.

Alica, vysyp všetko, čo vieš. A nič nepridávaj. Videla si v lese čudných... ľudí?

Čestné slovo, nebola som v lese.

No dobre, tak na čistine.

Nič zlé som neurobila. A vôbec nie sú čudní.

Odpovedz mi normálne: kde a koho si videla? Netráp ma a v mojej osobe celé ľudstvo.

Ty si ľudstvo...?

Počúvaj, Alica...

No dobre. Sú tu. Prišli so mnou.

Mimovoľne som sa obzrel. Terasa bola pustá. Okrem bzučiaceho čmeliaka, mňa a Alice tu nebolo nikoho.

Ale nie, neďávaš sa, kde treba... – Alica si vzdychla, pristúpila bližšie a povedala: – Chcela som si ich nechať. Nevedela som, že ľudstvo ich hľadá.

Podala mi košík s jahodami a zdvihla mi ho až pod nos. Neveriac vlastným očiam, jasne som rozoznal dve postavičky v skafandroch. Boli zaľúbené jahodovú šťavou a rozkročmo sedeli na jahodách.

Neublížila som im, – previnilým hlasom povedala Alica. – Myslela som, že sú to škriatkovia z rozprávky.

Ale už som ju nepočúval. Nežne som si pritisol košíček na prsia a utekal som k videofónu. Nič čudné, že títo tu pokladali trávu za vysoký les.

Takto došlo k prvému stretnutiu s Labucilmi.

Náš človek v minulosti

Skúška stroja času sa konala v malej sále Domu vedcov. Šiel som po Alicu do škôlky a tam som zistil, že ak pôjdem s ňou domov, prídem neskoro na skúšku. Musela mi odprisahať, že sa bude slušne správať, a šli sme do Domu vedcov. Zástupca Ústavu času, veľmi vysoký a plešivý človek, stál pred strojom času a objasňoval vedeckému publiku jeho konštrukciu. Vedecké publikum ho pozorne počúvalo.

Prvý pokus, ako všetci viete, bol neúspešný, - vykladal. - Mača, ktoré sme vyslali, dostalo sa do začiatku dvadsiateho storočia a vybuchlo v oblasti rieky Tunguzky, čo viedlo k vzniku legendy o tunguzskom meteorite. Od tých čias sme nejaký väčší neúspech nezaznamenali. Pravda, v dôsledku istých zákonitostí, s ktorými sa tí, ktorých to zaujíma, môžu oboznámiť v brožúre nášho ústavu, môžeme zatiaľ posielat ľudí a veci len do sedemdesiatych rokov dvadsiateho storočia. Treba povedať, že niektorí naši pracovníci tam boli, prirodzene, celkom tajne a šťastne sa vrátili nazad. Samotná procedúra premiestňovania v čase je pomerne jednoduchá, hoci sa za ňou skrýva dlhoročná práca stoviek ľudí. Stačí si založiť chronokinový opasok... Prosím nejakého dobrovoľníka zo sály, aby som vám mohol predviesť, ako sa pripravuje cestovateľ po čase...

Nastalo trápne ticho. Nikto si netrúfol prvý vyjsť na pódium. A vtom na pódium vybehla Alica, ktorá sa len pred piatimi minútami zaprisahala, že sa bude slušne správať.

Alica, - zakričal som, - už aj sa vráť!

Buďte pokojný, - povedal zástupca ústavu, - dieťaťu sa nič nestane.

Nič sa mi nestane, otecko! - veselo sa pridala Alica.

Prítomní sa zasmiali a začali sa obzerať, kde je ten prísny otec.

Zatváril som sa, že sa ma to vôbec netýka. Zástupca ústavu založil Alici opasok a na sluchy jej pripevnil akési kotúče. A to je všetko, - povedal. - Človek je pripravený na cestu po čase. Stačí, aby vstúpil do kabíny, a ocitne sa v roku tisíc deväťsto sedemdesiatpäť.

„Čo to vraví!“ blysla mi hlavou panická myšlienka. „Alica túto možnosť ihneď využije!“

Bolo však neskoro.

Kam ideš, dievčatko! Stoj! - volal zástupca ústavu. No Alica už vstúpila do kabíny a pred očami celej sály zmizla.

Publikum zborovo zhĺklo.

Zblednutý zástupca ústavu rozhadzoval rukami, pokúšal sa utíšiť hluk. Keď videl, že utekám uličkou k nemu, zohol sa tesne k mikrofónu, aby ho bolo lepšie počuť, a povedal:

Dieťaťu sa nič nestane. O tri minúty bude znova v tejto sále. Dávam vám slovo, že aparátúra je celkom spoľahlivá a vyskúšaná. Neznepokojujte sa!

Jemu sa dobre hovorilo. Ale ja som stál na pódiu a myslel som na osud mačat'a, čo sa zmenilo na tunguzský meteorit.

Aj som lektorovi veril, aj neveril. Sami posúďte – ako by ste sa cítili, keby ste vedeli, že vaše dieťa je v takmer storočnej minulosti... A čo ak odbehne od stroja? A zabľúdi?

Nemohol by som ísť za ňou? - spýtal som sa.

Nie. Vydržte chvíľku... Ale buďte pokojný, tam ju privíta náš človek.

Tak tam je váš spolupracovník?

Nie, nie spolupracovník. Jednoducho sme našli človeka, ktorý výborne rozumie našim problémom, a druhá kabína stojí v jeho byte. Žije v dvadsiatom storočí, no vzhľadom na svoju špecializáciu sa zdržiava i v budúcnosti.

V tej chvíli sa v kabíne zjavila Alica. Vyšla na pódium s výzorom človeka, ktorý bezchybne splnil svoju povinnosť. Pod pazuchou držala starú hrubú knihu.

No vidíte... - povedal zástupca ústavu.

Sála svorne zatlieskala.

Tak nám porozprávaj, čo si videla, - prihovoril sa Alici lektor, a ani ma k nej nepustil.

Je to tam veľmi zaujímavé, - spustila. - Bach! - a už som v inej miestnosti. Pri stole tam sedel ujo a čosi písal. Spýtal sa ma: „Dievčatko, ty si z dvadsiateho prvého storočia?“ Vravím, že pravdepodobne áno, lenže naše storočie som si nepamätala, lebo ešte neviem dobre počítať, chodím do škôlky, do strednej skupiny. Ujo povedal, že ho teší a že sa musím vrátiť nazad. „Chceš pozrieť, ako vyzerala Moskva, keď ešte nežil tvoj starý otec?“ Vravím, že chcem. A tak mi ju ukázal. Veľmi zaujímavé nízke mesto. Potom som sa uja spýtala, ako sa volá. Povedal, že Arkadij, že je spisovateľ a píše fantastické knižky o budúcnosti. Myslím, že si všetko nevymýšľa, lebo zavše k nemu prichádzajú ľudia z nášho času a kadečo mu rozprávajú. Ale on to nikomu nemôže prezradiť, lebo je to strašné tajomstvo. Daroval mi svoju knihu... A potom som sa vrátila.

Sála odmenila Alicu za jej rozprávanie búrlivým potleskom.

Nato vstal z miesta vážený akademik a povedal:

Dievčatko, držíte v rukách unikátnu knihu - prvé vydanie fantastického románu Škvrny na Marse. Nemohli by ste mi ju podarovať? Aj tak ešte neviete čítať.

Nie, - povedala Alica. - Onedlho sa naučím a sama si ju prečítam...

Alicino putovanie

Fantastický príbeh

Vinníčka Alica

Sľúbil som Alici, že keď skončí druhú triedu, vezmem ju so sebou na letnú expedíciu. Poletíme na lodi Pegas zbierať vzácne živočíchy pre našu zoologickú záhradu.

Povedal som jej to ešte v zime, krátko po Novom roku. Ale hneď som jej dal niekoľko podmienok: dobre sa učiť, nerobiť hlúposti a nepúšťať sa do nijakých dobrodružstiev.

Alica statočne plnila podmienky, takže sa zdalo, že naše plány nič neohrozuje. No v máji, mesiac pred odletom, došlo k

udalosti, ktorá len-len že všetko nepokazila.

V ten deň som pracoval doma, písal som článok pre Vestník kozmozoológie. Cez otvorené dvere pracovne som videl, že Alica prišla zo školy zamračená, odo dvier hodila na stôl tašku s diktafónom a mikrofilmami, odmietla obedovať a namiesto knihy Zvieratá ďalekých planét, ktorú si tak obľúbila v posledných mesiacoch, pustila sa do Troch mušketierov.

Niečo sa ti stalo? - spýtal som sa.

Vôbec nie, - odpovedala. - Odkiaľ si to nabral?

Len sa mi tak zdalo.

Alica chvíľu rozmýšľala, odložila knihu a spýtala sa:

- Ocko, nemáš náhodou hruď rýdzeho zlata?

- A potrebuješ veľký kus?

- Taký pol druha kilový.

- Nemám.

- A menší?

- Aby som pravdu povedal, ani menší nemám. Vôbec nemám rýdze zlato. Načo by mi bolo?

Neviem, - povedala Alica. - Jednoducho potrebujem kus rýdzeho zlata.

Vyšiel som z pracovne, sadol som si vedľa nej na pohovku a povedal som:

Porozprávaj, čo sa ti stalo.

Nič zvláštne. Jednoducho potrebujem kus rýdzeho zlata.

No tak, buď úprimná!

Alica si hlboko vzdychla, pozrela do obloka a napokon sa odhodlala.

Ocko, previnila som sa.

Previnila?

Dopustila som sa krádeže a teraz ma istotne vyhodia zo školy.

To ma mrzí, - povedal som. - Ale pokračuj. Dúfam, že to nie je také hrozné, ako sa na prvý pohľad zdá.

Tak teda s Aľošom Naumovom sme sa rozhodli chytiť obrovskú šťuku. Žije v Ikšinskej vodnej nádrži a požíra maličké, práve vyliahnuté rybky. Rozprával nám o nej jeden rybár, nepoznáš ho.

A ako to súvisí so zlatom?

Potrebujeme ho ako blinker.

- Čože?

Zhovárili sme sa o tom v triede a prišli sme na to, že šťuku treba chytať na blinker. Jednoduchú šťuku chytajú na jednoduchý blinker a obrovskú šťuku treba chytať na zvláštny blinker. A vtedy Leva Zvanskij spomenul zlato. V školskom múzeu máme kus rýdzeho zlata. Vlastne, mali sme. Asi poldruhakilovú hruď. Jeden absolvent ho daroval škole. Priviezol si ho z pásma asteroidov.

A vy ste tu poldruhakilovú hruď zlata ukradli!

Nie je to celkom tak, otecko. My sme si ju len požičali. Leva Zvanskij povedal, že jeho otec je geológ a privezie novú.

Tak sme sa rozhodli urobiť blinker zo zlata. Šťuka na taký blinker určite zaberie.

A čo ďalej?

Dokopy nič. Chlapci sa báli otvoriť skriňu. Tak sme ťahali žreb. Nikdy by som nevzala to zlato, ale žreb spadol na mňa.

Padol.

- Čo?

Žreb padol na teba.

Hej, žreb spadol na mňa a nemohla som cúvnuť pred všetkými deťmi. Tým skôr, že nik by nespозoroval, že sa zlato stratilo.

A potom?

A potom sme šli k Aľošovi Naumovovi, vzali sme laser, to prekliate zlato sme rozpílili a šli sme na Ikšinskú vodnú nádrž. No a šťuka nám blinker odhryzla.

Alica trochu porozmýšľala a dodala:

A možno ani nie šťuka. Možno sa blinker zachytil o korene pod vodou, lebo bol veľmi ťažký. Hľadali sme ho, ale nenašli. Zaradom sme sa ponárali.

A odhalili váš zločin?

Áno, lebo Zvanskij je klamár. Priniesol z domu za hrst' diamantov, lebo vraj zlato nenašiel ani kústik. Poslali sme ho s diamantmi domov. Akurát potrebujeme jeho diamanty! A tu príde Jeleňa Alexandrovna a vraví: „Mládež, vyprázdňte múzeum, hneď sem dovediem na exkurziu prvákov.“ Stávajú sa také nešťastné náhody. A tak všetko vyšlo najavo. Jeleňa Alexandrovna utekala k riaditeľovi. Hrozí nebezpečenstvo, vraví (počúvali sme za dverami), komusi sa v krvi prebudila minulosť! Aľoška Naumov, pravda, povedal, že celú vinu vezme na seba, ale ja som s tým nesúhlasila. Žreb spadol na mňa, nech teda mňa popraví. A to je všetko.

Všetko? - začudoval som sa. - Tak si sa priznala?

Nestačila som, - povedala Alica. - Dali nám termín do zajtra. Jelena povedala, že alebo bude zlato zajtra na mieste, alebo sa vážne pohovárime. To značí, že nás odvolajú z pretekov a možno nás aj zo školy vyhodia.

Z akých pretekov?

Zajtra súťažíme v lete na vzdušných bublinách. Je to majstrovstvo školy. A družstvo za našu triedu tvorí Aľoška, ja a Jegorov. Jegorov predsa nemôže letieť sám.

Ešte na jeden závažný moment si zabudla, - pripomenul som.
Na aký? - spýtala sa Alicia takým hlasom, akoby tušila, čo mám na mysli.
Porušila si našu dohodu.
Porušila, – prisvedčila Alicia.
Áno? Ukradnúť poldruhakilový kus rýdzeho zlata, rozpíliť ho na blinkre, potopiť v Ikšinskej vodnej nádrži a ani sa nepriznať! Obávam sa, že budeš musieť ostať tu, Pegas odletí bez teba.
Och, otecko! – zaúpela Alicia. – Čo budeme teraz robiť?
Rozmyšľaj, - poradil som jej a vrátil som sa do pracovne dopísať článok.
No písalo sa mi zle. Naozaj hlúpa historka! Správajú sa ako malé detičky. Rozrežú múzejný exponát!
O hodinu som vykukol z pracovne. Alicia nebola doma. Kamsi odbehla. Zavolať som do mineralogického múzea Friedmanovi, s ktorým som sa raz stretol na Pamíre.
Na obrazovke videofónu sa zjavila okrúhla tvár s čiernymi fúzmi.
Loňa, - povedal som, - nemáš na sklade zbytočný kus rýdzeho zlata? Tak poldruhakilový.
Mám aj päťkilový. A načo ti je? Potrebuješ ho v zamestnaní?
Nie, doma.
Neviem, čo ti na to povedať, - hovorí Lona a vykrúca si fúzy. Vieš, všetky sú zaevidované.
Daj mi nejaký vyradený, - prosil som. - Dcéрка ho potrebuje do školy.
- Alicia?
- Hej.
- Tak vieš čo, - povedal Friedman, - dám ti to zlato. Presnejšie, nie tebe, ale Alici. No za dobré sa mi dobrým odplatíš? Veľmi rád.
Požičaj mi na jeden deň belasého leoparda.
- Čo?
Belasého leoparda. Zahniezdili sa nám tu myši.
V mineráloch?
Neviem, čím sa živia, ale sú tu. A mačky sa neboja. Ani pasce nepomáhajú. No len čo zaňuchajú či uvidia belasého leoparda, zo všetkých síl upaľujú, veď to poznáš.
Čo som mal robiť? Belasý leopard je vzácné zviera, sám budem musieť ísť s ním do múzea a dať pozor, aby niekoho nepohrýzol.
Dobre, - pristal som. - Len do zajtra rána pošli zlato tlakovzdušnou potrubnou poštou.
Vypol som videofón a vtom pri vchode zazvonil zvonček. Otvoril som. Pred dverami stál svetlovlasý chlapec v oranžovom obleku prieskumníka na Venuši a s odznakom prvého prieskumníka sústavy Sírja na rukáve.
Prepáčte, - začal chlapec. - Vy ste Alicin otec?
Áno.
Dobrý deň. Ja som Jegorov. Alicia je doma?
Nie. Kamsi odišla
Škoda. Môžem vám dôverovať?
Mne? Pravdaže.
Tak sa môžeme porozprávať ako chlap s chlapom.
Hádam ako kozmonaut s kozmonautom?
Neposmievajte sa, - začervenal sa Jegorov. - Raz budem tento oblek nosiť plným právom.
- O tom nepochybujem, - povedal som. - Tak teda čujme tú chlapeckú reč.
Máme sa spolu zúčastniť na pretekoch, no niečo sa stalo a Alici hrozí, že jej nedovolia štartovať. Slovom, musí do školy vrátiť istú stratenú vec. Dám vám ju, ale nikomu ani muk. Jasné?
Jasné, záhadný cudzinec, - povedal som.
Dobre držte!
Podal mi vrecúško. Bolo ťažké.
Zlato? - spýtal som sa.
Vy o tom viete?
Viem.
Tak teda zlato.
Dúfam, že nie ukradnuté?
- Kdeže, prosím vás! Dali mi ho v klube turistov. Tak do videnia.
Ešte som sa nestačil vrátiť do pracovne, keď znova ktosi zazvonil. Pred dverami stáli dve dievčatá.
Dobrý deň, - povedali dvojhlasne. - Sme z prvej triedy. Dajte toto Alici.
Podali mi dve rovnaké peňaženky a odbehli. V jednej ležali štyri zlaté mince, staré mince z čejsi zbierky. V druhej boli tri čajové lyžičky. Zistil som, že lyžičky nie sú zlaté, ale platinové, no dievčatá som už nedohonil.
Ďalší kus rýdzeho zlata vhodila ruka neznámeho dobrodince do poštovej schránky. Nato prišiel Leva Zvanskij a pokúšal sa mi podstrčiť škatuľku s diamantmi. A hneď nato pribehol žiak vyššej triedy a priniesol až tri kusy zlata.
V detstve som zbieral nerasty, - povedal.
Alica sa vrátila až večer. Už od dverí mi slávnostne zvestovala:
Ocko, netráp sa, všetko sa dobre skončilo. Na expedíciu letíme spolu.
Prečo taká zmena? - spýtal som sa.
Lebo som už obstarala zlato.

- Kde?

Alica ledva vytiahla zlato z tašky. Mohlo vážiť takých šesť-sedem kíl.

Zašla som za Poloskovom. Za našim kapitánom. Keď sa dozvedel, o čo ide, obvideofonoval všetkých svojich známych.

A ešte mi aj obed dal, takže nie som hladná.

Vtom Alica zbadala kusy zlata a iné zlaté veci, ktoré sa cez deň nazbierali v našom dome a ležali na stole.

O-jo-joj! – zvolala. – Naše múzeum zbohatne.

Počúvaj, ty vinníčka – povedal som, – ani za nič by som ťa nevzal na expedíciu, nech nie tvoji priatelia.

Ako s tým súvisia moji priatelia?

Tak, že sotva by behali po Moskve a zháňali zlaté veci pre veľmi zlého človeka.

Nie som ja až taká zlá, – povedala Alica bez prehnanej skromnosti.

Zamračil som sa, no v tej chvíli v stene štukol prijímací mechanizmus tlakovzdušnej pošty. Otvoril som priklop a vytiahol balíček so zlatom z mineralogického múzea. Friedman splnil svoj sľub.

Toto je odo mňa, – povedal som.

Tak vidíš. Teda aj ty si mi priateľ, – konštatovala Alica.

Výzerá to tak. No nie, aby si si teraz o sebe priveľa namýšľala.

Na druhé ráno som Alicu musel odprevadiť do školy, lebo celková váha zásoby zlata v našom byte dosiahla osemnásť kíl.

Keď som jej pri vchode odovzdával tašku, povedal som:

Celkom som zabudol na trest.

Na aký trest?

V nedeľu budeš musieť vziať zo zoologickej záhrady belasého leoparda a ísť s ním do mineralogického múzea.

Do múzea? Veď leopard je hlúpy.

Áno, bude tam plašiť myši a ty dáš pozor, nech nevyplaší aj ľudí.

- Platí, – prisvedčila Alica. – No na expedíciu letíme.

Letíme.

Štyridsaťtri čiernych pasažierov

Posledné dva týždne pred odletom ubehli v náhlení, nervozite a neraz zbytočnom zhone. Alicu som takmer nevidel.

Predovšetkým som musel pripraviť, skontrolovať, previezť a umiestniť v Pegase klieťky, nástrahy, ultrazvukové návnady, klepce, siete, silové zariadenia a tisíce vecí, potrebných na lov zveri. Ďalej bolo nevyhnutné zásobiť sa liekmi, potravinami, filmami, fotografickými aparátmi, diktafónmi, slnečnými filterami, mikroskopmi, herbáriami, zápisníkmi, gumenými čizmami, počítačmi, strojmi, slnečníkmi a daždníkmi, limonádou, plášťami, klobúkmi, sušenou zmrzlinou, aeroautami a množstvom ďalších vecí, ktoré sa na expedícii môžu, ale aj nemusia zísť. No a keďže cestou budeme pristávať na vedeckých základniach, na stanicích a rozličných planétach, musíme vziať so sebou kadejaký tovar a balíky: pomaranče pre astronómov na Marse, haringy v plechovkách pre prieskumníkov Malého Arktúra, višňovú šťavu, tuš a gumový tmel pre archeológov v systéme 2 BC, brokátové župany a elektrokardiografy pre obyvateľov planéty Fix, nábytok z orechového dreva, ktorý vyhral obyvateľ planéty Samora v kvíze Poznáte slnečnú sústavu?, ďalej dulovú zavaraninu (vitaminizovanú) pre Liceniancov a kopu darčiekov a balíčkov, ktoré nám do poslednej chvíle prinášali staré mamy, starí otcovia, bratia, sestry, otcovia, matky, deti a vnukovia ľudí a obyvateľov iných planét, s ktorými sa stretieme. Napokon náš Pegas pripomínal Noemov koráb, plávajúci jarmok, obchodný dom či sklad obchodnej základne.

Za tie dva týždne som schudol šesť kíl a kapitán Pegasu, známy kozmonaut Poloskov, ostarel o šesť rokov.

Keďže Pegas je neveľká loď, i jeho posádka je malá. Na Zemi a na iných planétach veľím expedícii ja, profesor Seleznev z moskovskej zoologickej záhrady. Som profesor, ale to vôbec neznačí, že som už starý, šedivý a odmeraný. Stalo sa to tak, že už od detstva som mal rád všelijaké zvieratá a nikdy som ich nevymieňal za kamene, známky, rádiá a iné zaujímavé veci. Keď som mal desať rokov, vstúpil som do krúžku mladých prírodovedcov v zoologickej záhrade, potom som skončil školu a šiel som študovať na univerzitu biológiu. No aj počas štúdia som naďalej každý voľný deň trávil v zoologickej záhrade a v biologických laboratóriách, takže keď som skončil univerzitu vedel sem o zvieratách toľko, že som o nich mohol napísať svoju prvú knihu. V tom čase ešte neboli expresné lode, čo dnes lietajú do hociktorého kúta Galaxie, preto bolo málo vesmírnych zoológov. Patril som medzi prvých. Odvtedy prešlo dvadsať rokov a vesmírnych zoológov je veľmi veľa. No ja som bol jedným z prvých. Oblätel som množstvo planét a hviezd, a ani som nezbadal ako som sa stal profesorom.

Keď sa Pegas odpúta od pevnej zeme jeho pánom a hlavným veliteľom nás všetkých sa stane Gennadij Poloskov, známy kozmonaut a veliteľ lode. Stretli sme sa už aj predtým na vzdialených planétach a vedeckých základniach. Často chodieval k nim a veľmi sa priateli s Alicou. Poloskov vôbec nepripomína odvážneho kozmonauta, a keď si vyzlečie uniformu kozmického kapitána, pokladali by ste ho za vychovávateľa v škôlke alebo knihovníka. Je nevysoký, plavovlasý, mlčanlivý a veľmi taktný. Ale keď sedí vo svojom kresle na mostíku vesmírnej lode, celkom sa zmení – aj hlas má inakší, aj jeho tvár nadobudne pevný, energický výraz. Poloskov nikdy nestratí duchapritomnosť a v kozmickom loďstve si ho veľmi vážia. Horko-ťažko sa mi podarilo nahovoriť ho, aby letel ako kapitán na Pegase, pretože Jack O'Connora ho agitoval, aby prevzal novú osobnú loď na linke Zem – Fix. A keby nebolo Alice, nikdy by sa mi Poloskova nepodarilo presvedčiť.

Tretím členom posádky je mechanik Zelený. Je to vysoký chlap s bohatou ryšavou bradou. Je dobrým mechanikom a zo päť ráz letel s Poloskovom na iných lodiach. Jeho najväčším potešením je babrať sa v motore a opravovať dačo v strojnici. Vcelku je to skvelá vlastnosť, no Zelený sa završuje dá strhnúť a stane sa, že niektorý dôležitý stroj alebo zariadenie sú rozobrané práve vo chvíli, keď sú najpotrebnejšie. A ešte niečo: Zelený je veľký pesimista. Podľa neho

„to“ sa neskončí dobre. Aké „to“? Všetko. Tak napríklad dal si narásť bradu, lebo v ktorej si knižke čítal, že akýsi kupec sa porezal britvou a umrel na otravu krvi. Hoci dnes by ste na celej Zemi nenašli takú britvu, ktorou by sa dalo porezať a všetci chlapi si ráno namiesto holenia natierajú tvár krémom. Zelený si pre istotu dal narásť bradu. Keď sa dostaneme na neznámu planétu, ihneď nám radí, aby sme odiaľ odleteli, lebo zvieratá tu aj tak nie sú, a ak aj, nuž iba také, aké v zoologickej záhrade nepotrebujú a ak potrebujú, aj tak sa nám ich nepodariť doviesť na Zem, a tak ďalej. No všetci sme si na Zeleného zvykli a jeho hundrať si nevšímame; A on sa zas preto na nás nehnevá.

Štvrtým členom našej posádky je Alica, ak nerátam kuchynský robot, ktorý sa jednotaj kazí, a automatické terénne vozidlá. Ako už viete, Alica je moja dcéra, skončila druhú triedu a každú chvíľu sa jej čosi prihodí, no všetky jej dobrodružstva sa zatiaľ skončili šťastlivo. Alica je užitočný člen expedície, lebo sa vie postarať o zvieratá a takmer ničoho sa nebojí.

Noc pred odletom som zlé spal: marilo sa mi, že ktosi chodí po dome a búcha dvermi. Keď som vstal, Alica už bola oblečená, akoby si ani nebola ľahla spať. Zišli sme k aeroautu. Neniesli sme so sebou nič, ak nerátam svoju čiernu aktovku a Alicinu tašku na plece, ku ktorej boli priviazané plutvy a harpúna na lov pod vodou.

Ráno bolo studené, vlhké a svieže. Meteorológovia sľubovali, že dážď spustia po obede, no ako vždy, trochu sa zmýlili a ich dážď sa vyliat už v noci. Na uliciach bolo pusto. Rozlúčili sme sa s príbuznými a sľúbili sme, že napíšeme z každej planéty.

Aeroauto pomaly stúpalo nad ulicu a bez ťažkostí zamierilo na západ ku kozmodrómu. Odovzdal som riadenie Alici, vytiahol som dlhé zoznamy, tisíc raz opravené a vyčiarknuté, a začal som ich študovať, lebo kapitán Poloskov sa mi zaprisahal, že ak nevyhodíme z lode aspoň tri tony nákladu, nikdy sa neodpútame od Zeme.

Ani som nezbadal, ako sme doleteli ku kozmodrómu. Alica sa tvárila, akoby na čosi tuho myslela a bola taká nesústredená, že aeroauto pristálo vedľa cudzej lode, kde práve nakladali prasce na Venušu.

Keď prasce zbadali, že sa na ne z neba spúšťa stroj, rozpŕchli sa na všetky strany, roboty, čo ich sprevádzali, rozbehli sa za nimi a chlap, ktorý riadil nakladanie, mi vynadal, že som zveril pristávanie malému decku.

- Nie je už taká maličká, - bránil som sa. - Skončila druhú triedu.

- Tým väčšia hanba, - povedal chlap a pritískal si na prsia práve chytené prasiatko. - Teraz ich do večera nepoznáme. Vyčítavo som pozrel na Alicu, chytil som volant a odviezol som aeroauto k bielemu Pegasovi. Za čias svojej lodnej mladosti bol Pegas expresnou poštovou loďou. Keď sa neskôr zjavili rýchlejšie a pristrannejšie lode, Pegas prideliť expediciám. Mal priestranné podpalubia a už dobre poslúžil geológom aj archeológom a teraz prišiel vhod zoologickej záhrade.

Poloskov nás čakal. Nestačili sme sa ešte ani pozdraviť, a už sa spytoval:

Tak čo, vymyslel si, kam dáme tie tri tony?

Dačo som vymyslel.

V tej chvíli pristúpila k nám skromná starenka v modrom šále a spýtala sa:

Nevzali by ste balíček môjmu synovi na Aldebaran?

No ďakujem pekne, - hodil rukou Poloskov, - už len to nám chýbalo!

Celkom maličký, - povedala starenka. - Takých dvadsať dekagramov, nie viac. Viete, ako by sa cítil, keby na narodeniny nedostal nijaký darček?

Nevedeli sme.

A čo je v balíčku? - spýtal sa ohľaduplný Poloskov, vzdávajúc sa na milosť a nemilosť víťazke.

Nič zvláštne. Tortička. Koľko ma tak rád torty. A stereofilm, na ktorom je zachytené, ako sa jeho synček, teda môj vnúčik, učí chodiť.

Dajte to sem, - zašomral Poloskov.

Pozrel som, kde je Alica. Kamsi zmizla. Nad kozmodróm stúpalo slnko a dlhý tieň Pegasa siahla až po budovu kozmického prístavu.

Počúvaj, - navrhol som Poloskovovi, - odošleme časť nákladu na Mesiac pravidelne premávajúcou loďou. A z Mesiaca sa nám bude ľahšie štartovať.

Aj ja som si to myslel, - povedal Poloskov. - Pre istotu zložíme štyri tony, aby sme mali rezervu.

Kam mám odovzdať balíček? - spýtala sa starenka.

Robot pri vchode ho prevezme, - povedal Poloskov a pustili sme sa kontrolovať, čo sa dá vyložiť.

Kútikom oka som ustavične striehol, kde by mohla byť Alica, a preto som si všimol aj starenku s balíčkom. Stála v tieni lode a ticho sa škriepila s robotom nakladačom. Za starenkou sa týčila poriadne preťažená drezina.

Poloskov, - povedal som, - nože sa pozri tamto!

Och! - záúpel odvážny kapitán. - Ja to neprežijem!

Ako tiger priskočil k starenke.

To čo má byť?! - zvolal hromovým hlasom.

Balíček, - bojzljivo povedala starká.

Tortička, čo?

Áno, tortička. - Starenka sa už spamätala.

Taká veľká?

Prepáčte, kapitán, - spustila starenka stroho. - Vari chcete, aby môj syn sám jedol tortičku odo mňa, aby sa nerozdelil so svojimi sto tridsiatimi spolupracovníkmi? To chcete?

- Ja už nič nechcem! - povedal zničený Poloskov, - Nikam neletím, ostávam doma. Jasné? Nejdem ani na krok!

Boj so starenkou trval pol hodiny a skončil sa Poloskovovým víťazstvom. Ja som zatiaľ zašiel do lode a prikázal som robotom, aby vyložili pomaranče a nábytok i orechového dreva.

Vo vzdialenej chodbe podpalubia som nad'abil na Alicu a veľmi ma prekvapilo, že ju tu stretávam.

Čo tu robíš? - spýtal som sa.

Alica skryla za chrbát balíček pračlíkov a povedala:

Oboznamujem sa s loďou.

Choď do kajuty, - prikázal som jej a náhlil som sa ďalej.

Pred dvanástou sme náklad konečne preložili. Hotovo! Znova sme s Poloskovom skontrolovali zaťaženie lode -

dokonce v tieni mali dvestokilovú rezervu, takže sme pokojne mohli letieť do vesmíru.

Poloskov vnútornou linkou zavolał mechanika Zeleného. Mechanik sedel pri riadiacom pulte a rozčesával si ryšavú bradu. Poloskov sa naklonil až k obrazovke videofónu a spýtal sa:

Môžeme štartovať?

Kedykoľvek, - povedal Zelený. - Ibaže počasie sa mi nepáči.

Dispečerská miestnosť, - zavolał Poloskov do mikrofónu. - Pegas žiada povoliť štart.

Ešte moment, - odvetil dispečer. - Nemáte voľné miesto?

Ani jedno, - rozhodne povedal Poloskov. - Cestujúcich neberieme.

Ale aspoň piatich by ste hádam mohli? - modlíkal dispečer.

Nerozumiem. Prečo neletia pravidelným spojom?

Všetky sú preťažené.

Prečo?

Vy to nevíete? Na Mesiaci je dnes futbalový zápas o Pohár galaktického sektora Zem – planéta Fix.

A prečo na Mesiaci? - začudoval sa Poloskov, ktorý sa o futbal nezaujímal a počas príprav na let celkom stratil kontakt so životom.

Či ste len naivný! - zvolal dispečer. - Ako by Fixania mohli hrať pri zemskej príťažlivosti? Ani na Mesiaci to nebudú mať ľahké.

Teda ich porazíme? - spýtal sa Poloskov.

Pochybujem, - odpovedal dispečer. - Prelanárili z Marsu troch obrancov a Simona Brauna.

Chcel by som mať vaše starosti, - vzdychol si Poloskov.

- Tak teda, kedy povolíte štart?

A predsa zvíťazíme, - zamiešala sa do rozhovoru Alica, ktorá sa nebadane prešmykla na mostík.

Správne, dievčatko, - zaradoval sa dispečer. - Tak vari predsa len vezmete fanúšikov?! Potreboval by som osem lodí, aby som vypravil všetkých záujemcov. Nevieť, ako to zvládnuť. A ustavične prichádzajú ďalšie objednávky.

Nie, - začal sa Poloskov.

No, ako myslíte. Spust' te motor.

Poloskov prepojil na strojovňu.

Zelený, - povedal, - zapni planetárne. Ale pomaličky. Skontrolujeme, či nie sme preťažení.

Ako môžeme byť preťažení?! - rozhorčil som sa. - Ved' sme všetko prepočítali.

Loď sa jemne zachvela, zvyšujúc výkon.

Päť-štyri-tri-dva-jeden - štart, - povedal kapitán.

Loď sa mykla, a ostala na mieste.

Čo sa stalo? - spýtal sa Poloskov.

Čo sa vám stalo? - ozval sa dispečer, ktorý sledoval náš štart.

- Nejde, - povedal Zelený. - Ved' som vravel: to neskončí dobre.

Alica sedela pripútaná ku kreslu a ani na mňa nepozrela.

Skúsime to znova, - prikázal Poloskov.

Netreba nič skúšať, - odpovedal Zelený. - Sme preťažení. Prístroje mám pred sebou.

Poloskov sa znova pokúsil odlepiť Pegas od zeme, no loď stála ani prikovaná. Poloskov teda usúdil:

Asi sme sa zmýlili vo výpočtoch.

Nie, kontrolovali sme ich na počítačom stroji, - namietol som.

Máme rezervu dvesto kíl.

Tak čo sa potom robí?

Budeme musieť vyložiť ďalší náklad. Nemôžeme strácať čas. Od ktorého podpalubia začneme?

- Od prvého, - povedal som. - Tam sú zásielky.

Počkáme na ne na Mesiaci.

Len nie od prvého, - ozvala sa odrazu Alica.

No dobre, - odpovedal som jej bezmyšlienkovite - Tak začneme od tretieho, tam sú klieťky a siete.

Len nie od tretieho, - protestovala Alica.

A to čo má znamenať? - prísne sa spýtal Poloskov.

V tej chvíli sa znovu ozval dispečer:

Pegas, prišla na vás ponosa.

Aká ponosa?

Zapínam informačnú kanceláriu.

Na obrazovke sa zjavila čakáreň. Pri informačnej kancelárii sa kopili ľudia. Spoznal som medzi nimi niekoľko známych tvári. Kde som ich už videl?

Žena, ktorá stála najbližšie k informačnej kancelárii, sa zahľadela na mňa a povedala:

Že sa nehanbíte! Kto to kedy videl podporovať také pochabosti!

Aké pochatosti? - začudoval som sa.

Povedala som Aľošovi: na Mesiac neletíš, za štvrtý štvrt'rok máš päť trojok.

Aj ja som Levovi zakázala letieť na zápas, - pridala sa k nej ďalšia žena. - Celkom spokojne sa naň môže dívať i v televízii.

Ach tak, - ozval som sa váhavo. Konečne som spoznal ľudí, ktorí sa zhromaždili pri informačnej kancelárii: boli to rodičia detí z Alicinej triedy.

Všetko je jasné, - povedal Poloskov. - A veľa čiernych pasažierov máme na palube?

Netušila som, že sme preťažení, - vyhovárala sa Alicia. - Deti predsa nemohli prepásť zápas storočia! Ako by to vyzeralo – ja ho uvidím a ony nie?

Spytujem sa, či máme veľa čiernych pasažierov, - veľmi odmerane zopakoval Poloskov.

Je tu naša trieda a dve paralelné, - ticho priznávala Alicia. - Kým otecko v noci spal, prileteli sme na kozmodróme a vkradli sme sa do lode.

Nikde nepoletíš! - povedal som. - Na výpravu nemôžeme brať nezodpovedných ľudí.

Otecko, už nebudem! - úpenlivo prosila Alicia. - Musíš ma pochopiť, mám silne vyvinutý zmysel pre kolektív!

Pre tvoj zmysel pre kolektív sme mohli havarovať, - povedal Poloskov.

Obyčajne Alici všetko odpustí, ale bol veľmi nahnevaný.

Podme vykázať z lode čiernych pasažierov, - dodal:

Ak sa nám to podarí za polhodinu, ostaneš na lodi. Ak nie, letíme bez teba.

Posledného čierneho pasažiera sme vyviedli z podpalubia o dvadsaťtri minút. Po ďalších minútach všetci Alicini priatelia už stáli strašne roztrpčení a smutní vedľa lode a od budovy kozmodrómu k nim bežali mamy, otcovia a staré mamy.

Na Pegase bolo dokopy štyridsaťtri čiernych pasažierov. Doteraz nechápem, ako sa Alici podarilo umiestniť ich na palube, a pritom sme nespозorovali ani jediného z nich.

Šťastnú cestu, Alicia! - zakričal zdola Aľoša Naumov, keď sme napokon vystúpili k otvoru lode. - Povzbudzuj našich aj za nás! A rýchlo sa vráť!

Športu zdar! - zavolała Alicia. - Nepekne to skončilo, otecko, - povedala mi, keď sme sa už vznášali nad Zemou a naberali kurz k Mesiacu.

- Veru nepekne, - prisvedčil som. - Hanbím sa za teba.

- Nevrávim o tom, - skočila mi do reči Alicia. - Celá tretia b odletela už v noci na nákladnej lodi vo vreciach zo zemiakov.

Oni budú na štadióne, a naše druhé ročníky nie. Sklamala som dôveru priateľov.

A kde dali zemiaky z vriec? - prekvapene sa spýtal Poloskov.

To neviem, - povedala Alicia. Potom sa zamyslela a dodala:

- Ako budem na štadióne hľadiť na tretiu b? To je strašné!

Počul si o troch kapitánoch?

Keď Pegas pristál na mesačnom kozmodróme, spýtal sa svojich spolucestujúcich:

Aké máte plány? Odletíme zajtra o šesť nula nula.

Kapitán Poloskov povedal, že ostane na lodi a pripraví ju na odlet.

Mechanik Zelený požiadal o dovoľenie ísť na futbal. Aj Alicia povedala, že pôjde na futbal, hoci sa jej ani trochu nechce.

Prečo? - spýtal som sa.

Vari si zabudol? Na štadióne bude celá tretia b, a z ostatných tried iba ja sama. A všetkému si na vine ty.

- Ja?

- A kto vysadil mojich spolužiakov z Pegasa?

Ved' sme sa nemohli odlepiť od zeme. A okrem toho – ako by sa na mňa dívali ich rodičia? Čo keby sa im dačo stalo?

Kde? - rozhorčila sa Alicia. - V slnečnej sústave? Koncom dvadsiateho prvého storočia?

Keď Alicia so Zeleným odišla, rozhodol som sa vypiť si ešte šálku kávy v naozajstnej reštaurácii a vybral som sa do Lunochodu.

Obrovská miestnosť reštaurácie bola takmer plná. Zastal som neďaleko vchodu, aby som si vyhliadol voľné miesto, a vtom som začul známy hromový hlas:

Koho to vidím!

Za vzdialeným stolom trónil môj starodávny priateľ Hromobuch. Nevideli sme sa zo päť rokov, ale často som naňho myslieval. Kedysi sme sa veľmi priatelili a naša známosť sa začala tým, že sa mi podarilo zachrániť Hromobucha v džungli planéty Euridika. Odtratil sa od archeologickej skupiny, zabľúdl v lese a div sa nedostal do pazúrov malému drakovi – zlostnej, šesťnásť metrov dlhej oblude.

Keď má Hromobuch zbadal, spustil na dlážku hmatadlá, ktoré mal kvôli väčšiemu pohodliu zvinuté, v očarujúcom úsmevе rozšklábil polmetrovú papuľu, natiahol ostré pazúriská a priateľsky, najrýchlejšie, ako vládla rútil sa ku mne. Akýsi turista, ktorý ešte nikdy nevidel obyvateľa planéty Čumarož, zvéskol a omdlel. Ale Hromobuch sa zato neurazil. Mocne ma oblapil hmatadlami a pritisol si ma k ostrým doštičkám na prsiach.

Starký! - reval ako tur. - Sto rokov sme sa nevideli! Už som chcel letieť do Moskvy, aby som sa s tebou stretol, a tu odrazu ... Vlastným očiam neverím ... Kde sa tu berieš?

Ideme na expedíciu, - povedal som. - Na voľný prieskum po Galaxii.

To je skvelé! - zvolal precítene. - Som šťastný, že sa ti podarilo prekonať úklady neprajníkov a ísť na expedíciu.

Ale ja nijakých neprajníkov nemám.

Mňa neoklameš, - povedal Hromobuch a vyčítavo mi potriasol pred nosom ostrými, zahnutými pazúrmí.

Nenamietať som. lebo som vedel, aký podozrievavý je môj priateľ.

- Sadni si! - prikázal mi Hromobuch. - Robot, fľašu gruzínskeho vína pre môjho najlepšieho priateľa a pre mňa tri litre valeriánových kvapiek.

- Prosím, - odpovedal robot čašník a odfrčal do kuchyne po objednané nápoje.

Ako žiješ? - vypytoval sa ma Hromobuch. - Ako sa má žena? A čo dcéra? Už chodí?

Už je školáčka, - povedal som. - Skončila druhú triedu.

To je skvelé! - zvolal Hromobuch. - Ako rýchle uteká čas...

Tá predstava môjho priateľa rozosmútila, a keďže bol veľmi citlivý, ohlušujúco zastenal a z ôsmich očí sa mu začali gúľať pariače sa, žeravé slzy.

- Čo sa ti stalo? - znepokojil som sa.

Len si pomysli, ako rýchlo uteká čas! - povedal Hromobuch cez slzy. - Deti rastú a my starneme.

Rozcítene vypustil z nozdier štyri kúdoľe štipľavého žltého dymu, ktorý vo chvíli zahalil reštauráciu, no ihneď sa spamätal a ospravedlnil sa:

Prepáčte mi, vážení návštevníci reštaurácie, pousilujem sa, aby som vám už nespôsobil nepríjemnosti.

Dym sa valil pomedzi stolíky, ľudia kašľali, ba podaktorí aj odišli.

Podme aj my, - navrhol som, lapajúc dych, - lebo ešte dačo vyparatiš.

- Máš pravdu, - pokorne súhlasil Hromobuch.

Vyšli sme do haly, kde Hromobuch zaujal celú pohovku a ja som sa usadil na stoličku vedľa neho. Robot nám priniesol víno a valeriánové kvapky, pohárik pre mňa a litrový pohár pre Čumarozana.

Kde teraz pracuješ? - spýtal som sa Hromobucha.

Ideme vykopávať mŕtve mesto na Coleide, - odpovedal. - Priletel som sem po infračervené detektory.

A je to zaujímavé mesto? - spýtal som sa

Asi hej, - opatrne odpovedal Hromobuch, ktorý bol hrozne poverčivý. Aby to neuriekol, štyri razy si prešiel chvostom popri pravom oku a zašepkal: - Baskuri-bariparata.

Kedy začínate? - spýtal som sa.

O také dva týždne štartujeme z Merkúra. Máme tam dočasnú základňu.

Čudná, nevľúdna planéta, - poznamenal som. - Spoločice žeravá, spoločice ľadová púšť.

Nič zvláštne, - povedal Hromobuch a znova sa načialhol za valeriánovými kvapkami. - Minulý rok sme tam našli zvyšky lode Polnočných tulákov. No a tak sme tam pracovali. Ale čo ustavične vravím len o sebe? Radšej mi porozprávaj o programe vašej cesty.

Poznám ho iba približne, - odpovedal som. - Najprv obletíme niekoľko základní v susedstve slnecnej sústavy a potom sa vyberieme na voľný prieskum. Loď je priestranná a času máme dost' – tri mesiace.

Na Euridiku sa nechystáš? - spýtal sa Hromobuch.

Nie. Malý drak je už v moskovskej zoologickej záhrade a veľkého draka sa, žiaľ, ešte nikomu nepodarilo chytiť.

Aj keby si ho chytil, - povedal Hromobuch, - na tvojej lodi by si ho neodviezol.

Isteže, veľkého draka by sme na Pegase neodviezli. Už aj preto, že jeho denná dávka sú štyri tony mäsa a banánov.

Na chvíľku sme sa odmlčali. Je príjemné sedieť so starým priateľom a nikam sa nenáhliť. Pristúpila k nám postaršia turistka vo fialovom klobúku, ozdobenom voskovými kvetmi, a bojzlivito mu podávala zápisník.

Neodmietnete mi autogram, - poprosila, - ako pamiatku na náhodné stretnutie?

Pravdaže, - povedal Hromobuch a siahol pazúrovitým hmatadlom po zápisníku.

Starenka od hrôzy zažmúrlala oči a tenká rúčka sa jej roztriasla.

Hromobuch otvoril zápisník a na čistú stranu rozťahaným písmom napísal:

„Prekrásnej mladej zemianke od verného obdivovateľa z hmlistej planéty Čumaroz. Mesiac. Reštaurácia Lunochod. 3. marca 2074.“

- Ďakujem, - zašepkala starenka a odcupkala drobnými krôčkami.

Dobre som to napísal? - spýtal sa ma Hromobuch. - Dojímavo?

Dojímavo, - prisvedčil som. - Ibaže nie celkom presne.

Prečo?

To nie je mladá zemianka, ale žena v rokoch. A vôbec – zemiankou kedysi nazývali príslušníčku šľachtického stavu.

Och, aká hanba! - rozladene zvolal Hromobuch. - Ale veď má kvietky na klobúku! Ihneď ju dohoním a napíšem jej nový autogram.

Nestojí to za to, kamarát, - zastavil som ho. - Iba ju vyľakáš.

Veru, veru, ťažké je bremeno slávy, - vzdychol si Hromobuch. - No je to príjemný pocit, že najväčšieho čumarozského archeológa poznajú i na ďalekom zemskom Mesiaci.

Nevyvracal som priateľovi jeho presvedčenie, hoci som mal podozrenie, že starenka sa nikdy v živote nestretla s nijakým vesmírnym archeológom. Jednoducho ju ohromil výzor môjho priateľa.

Mám myšlienku, - ozval sa Hromobuch. - Pomôžem ti.

Ako?

Počul si o planéte Troch kapitánov?

Kdesi som o nej čítal, ale nepamätám sa kde a v akej súvislosti.

Výborne?

Hromobuch sa naklonil bližšie, položil mi na plece ťažké, horúce hmatadlo, narovnal si ligotavé doštičky na okrúhlom bruchu, pripomínajúcom veľký balón, a začal:

V sektore 19-4 je malá neobývaná planéta. Predtým nemala ani meno, len číselný kód. Teraz ju kozmonauti volajú

planéta Troch kapitánov. Prečo? Na kamennej náhornej plošine planéty sa týčia tri sochy. Postavili ich na počesť troch vesmírnych kapitánov. Boli to významní bádatelia a odvážni ľudia. Jeden pochádzal zo Zeme, druhý z Marsu a tretí kapitán sa narodil na Fixe. Družne lietali cez súhvezdia, pristávali na planétach, kde dosiaľ nik nepristal, zachraňovali celé svety, ktorým hrozilo nebezpečenstvo. Ako prví zdolali džungľu planéty Euridika a jeden z nich postrelil veľkého draka. To oni našli a zničili dúpä vesmírnych pirátov, hoci pirátov bolo desať ráz viac. Ba pristáli i v metánovej atmosfére Golgoty a našli tam kameň mudrcov, ktorý tu stratil Kursakov konvoj. Ďalej zneškodnili otravnú sopku, ktorá ohrozovala obyvateľstvo celej planéty. A vôbec... o ich hrdinských činoch by sa dalo hovoriť dva týždne.

Už som si spomenul, - prerušil som Hromobucha. - Pravdaže, počul som o troch kapitánoch.

Ved' zato, - zahundral Hromobuch a vypil za pohár valeriánových kvapiek. - Rýchlo zabúdame na hrdinov. A je to hanba. - Hromobuch vyčítavo pokrútil mäkkou hlavou a pokračoval: - Pred niekoľkými rokmi sa cesty kapitánov rozišli. Prvého kapitána zlákal projekt Venuša. - Hej, viem o tomto projekte, a povedal som. - Teda patrí k tým, čo menia jej obežnú dráhu?

Áno. Prvý kapitán vždy mal rád grandiózne projekty. A keď sa dozvedel, že sa vedci rozhodli odtiahnuť Venušu ďalej od Slnka a zmeniť jej obežnú dráhu, aby ju mohli osídliť ľudia, ihneď aj on ponúkol svoje služby. A to je veľmi dobre, lebo vedci chcú zmeniť Venušu na obrovskú vesmírnu loď a v Galaxii neexistuje človek, ktorý by sa v kozmickej technike vyznal lepšie ako prvý kapitán.

- A čo ostatní kapitáni? - spýtal som sa.

- Druhý vraj zahynul nevedno kde ani kedy. Tretí kapitán letel do susednej galaxie a vrátil sa o niekoľko rokov. Chcem tým povedať, že kapitáni na svojich cestách zaiste videli kopu vzácnych, neobyčajných zvierat a vtákov. A určite po nich ostali nejaké poznámky, denníky.

A kde sú?

Denníky sú uložené na planéte Troch kapitánov. Vedľa pomníkov, ktoré im postavili šľachetní súčasníci z dobrovoľnej zbierky na osemdesiatich planétach, sú laboratóriá a múzeum. Žije tam doktor Verhovcev. O troch kapitánoch vie najviac v celej Galaxii. Ak ta zájdeš, neoľutuješ.

- Ďakujem, Hromobuch, - povedal som. - Ale tuším už máš dosť valeriánových kvapiek. Sám si sa mi ponosoval, že škodlivo pôsobia na srdce.

Čo sa dá robiť! - splasol hmatadlami môj priateľ. - Mám tri srdcia. Na jedno z nich istotne pôsobia veľmi zhubne. Ale nijako nemôžem zistiť na ktoré.

Ešte celú hodinu sme spomínali na starých známych a na dobrodružstvá, čo sme spolu prežili. Vtom sa otvorili dvere hotelovej haly a dnu sa hrnul huf ľudí a obyvateľov iných planét. Na rukách niesli futbalistov reprezentačného mužstva Zeme. Vyhrávala hudba, ozývali sa veselé výkriky.

Zo zástupu vybehla Alicia.

- A máme to v suchu! - volala, keď ma zbadala, - Fixanom nepomohli ani zlanárení hráči z Marsu! Tri – jeden. Ďalší zápas sa bude hrať na neutrálnom ihrisku!

A čo tretia b? - spýtal som sa uštipačne.

- Neboli tam, - povedala Alicia. - Musela by som ich predsa vidieť. Podistým celú tretiu b chytili a poslali nazad. Vo vreciach od zemiakov. Tak im treba!

- Si zlá, Alicia, - pokarhal som ju.

Nie! - zareval Hromobuch. - Nemáš právo tak ubližovať bezbrannému dievčatku. Nedovolíť ju urážať.

Hromobuch hmatadlami oblapil Alicu a zdvihol ju k plafónu.

- Nie! - opakoval rozhorčene. - Nedovolíť! Tvoja dcéra je aj moja dcéra.

- Lenže ja nie som vaša dcéra, - ohradila sa Alicia. Našťastie, ani sa veľmi nenalákala.

Oveľa väčšmi sa preľakol mechanik Zelený. Práve vstúpil do haly a videl, ako sa Alicia zmieta v hmatadlách ozrutnej obludy. Mňa si ani nevšimol. Hnal sa k Hromobuchovi, pričom mu ryšavá brada viala ani zástava, a z rozbehu mu vrazil do okrúhleho brucha.

Hromobuch voľnými hmatadlami chňapol Zeleného a posadil ho na luster. Potom zložil Alicu a spýtal sa ma:

Trochu som sa rozohnil, čo?

Trochu, - odpovedala namiesto mňa Alicia. - Zložte Zeleného na dlážku.

Nechce sa mi. Aspoň sa druhý raz nebude vrhať na archeológov, - povedal Hromobuch. - Maj sa dobre, priateľ môj, večer sa uvidíme. Zišlo mi na um, že ešte pred koncom pracovného času sa musím zastaviť v sklade základne.

Hromobuch lišiacky žmurkol na Alicu a trochu tackavo sa pobral do skladu. V hale sa vlnovite šíril pach valeriánových kvapiek.

Zeleného sme zložili za pomoci futbalového mužstva. Trochu som sa na Hromobucha hneval, lebo aj keď je môj priateľ talentovaný vedec a verný kamarát, nemá spôsoby a jeho zmysel pre humor sa niekedy prejavuje veľmi čudne.

Kam teda letíme? - spýtala sa Alicia, keď sme sa blížili k lodi.

Najsamprv odvezieme náklad na Mars, - povedal som, - potom odovzdáme zásielky prieskumníkom Malého Arktura. A odtiaľ priamo do sektora 19-4, na základňu Troch kapitánov.

Nech žijú traja kapitáni! - zvolala Alicia, hoci v živote o nich nepočula.

Stratili sa žubrienky veľké

Prieskumníci Malého Arktura privítali Pegasa veľmi slávnostne. Len čo sme pristáli na kovovom povrchu pristávacej plochy, ktorá sa pod váhou lode zakývala a zo štrbiny medzi panelmi vystrekla hrdzavá stuchnutá voda, už sa k nám priblížilo terénne vozidlo. Vystúpili z neho traja urastení mládenci v červených kaftanoch, natiahnutých na skafandre. Za nimi kráčali tri kozmonautky v prepychových sarafanoch tiež natiahnutých na skafandre. Mládenci a devy niesli na misách chlieb a soľ.

Keď sme zostúpili na mokré kovové panely kozmodrómu, nasadili nám na helmy skafandrov vence z kvetov. Na našu počesť pripravili v tesnej spoločenskej miestnosti prieskumnej základne slávnostnú večeru. Častovali nás konzervovaným ovocím, konzervovanou kačicou a konzervovanými obloženými chlebičkami. Ale nedal sa zahanbiť ani mechanik Zelený, ktorý bol na Pegase šéfkuchárom; na stôl položil naozajstné jablká, naozajstnú šľahačku s naozajstnými ríbezľami a hlavne celkom naozajstný čierny chlieb.

Alica bola hlavným hosťom. Všetci prieskumníci sú dospelí, ich ratolesti ostali doma – na Marse, na Zemi, na Ganyméde, a už sa im veľmi cnelo po deťoch. Alica teda odpovedala na všemožné otázky a úprimne sa usilovala robiť sa hlúpejšou, než bola. Keď sme sa vrátili na loď, požalovala sa mi:

- Tak chceli, aby som bola maličký špunt, že som ich nemohla zarmútiť.

Na druhý deň sme prieskumníkom odovzdali všetok tovar a zásielky, vysvitlo však, že na lov na zvieratá nás, žiaľ, nemôžu pozvať: začínalo sa obdobie búrok, všetky rieky a jazerá sa rozvodnili a po planéte sa takmer vôbec nedalo cestovať.

Ale ak chcete, chytíme vám aspoň žubrienku veľkú, - ponúkol sa veliteľ základne.

Tak aspoň žubrienku, - súhlasil som.

Počul som už o rozmanitých arkturských plazoch, no so žubrienkou veľkou som sa ešte nestretol.

Asi o dve hodiny prieskumníci priniesli veľké akvárium a na jeho dne driemali metrové žubrienky veľké, pripomínajúce obrovské mloky. Potom prieskumníci dovliekli po mostíku debnu s chaluhami.

To je krmivo na prvé dni, - povedali. - Pamätajte, že žubrienky sú veľmi pahltné a rýchlo rastú.

Máme pripraviť väčšie akvárium? - spýtal som sa.

Radšej hneď bazén, - poradil mi vedúci prieskumníkov. Jeho druhovia medzitým vliekli po mostíku ďalšiu debnu s krmivom.

A ako rýchlo rastú? - vyzvedal som.

Dost' rýchlo. Nič presnejšie vám nemôžem povedať, nedržíme ich v zajatí.

Vedúci prieskumníkov sa záhadne usmial a rozhovoril sa o inom.

Spýtal som sa ho:

Neboli ste náhodou na planéte Troch kapitánov?

Nie, - odpovedal. - No zavše k nám chodieval doktor Verchovcev. Práve pred mesiacom tu bol. A musím vám povedať, je to veľký čudák.

Prečo?

Ale zháňa, ktovie načo, nákresy lode Belasá čajka.

Prepáčte, a čo je na tom čudné?

To je loď Druhého kapitána, čo pred štyrmi rokmi bez stopy zmizla.

A načo je Verchovcevovi tá loď?

Veď práve o to ide. Spýtal som sa ho na to. Vraj píše knihu o hrdinských činoch troch kapitánov, dokumentárny román, a nemôže pokračovať v práci, kým nepozná konštrukciu lode.

Vari to bola nejaká zvláštna loď?

Vedúci základne sa zhovievavo usmial.

Ako vidím, nie ste informovaný, - povedal. - Lode troch kapitánov boli zostrojené na objednávku a potom ich ešte prestavali sami kapitáni - neobyčajne šikovní chlapi. Boli to úžasné lode, prispôbené na hocikaké podmienky. Jedna z nich, Everest, ktorá patrila Prvému kapitánovi, je teraz v Parížskom vesmírnom múzeu.

Prečo sa teda Verchovcev neinformoval v Parížskom vesmírnom múzeu? - čudoval som sa.

Lebo každá loď bola iná, - povedal vedúci prieskumníkov. - Kapitáni boli ľudia hrdej povahy, nikdy sa neopakovali.

No dobre, zjďeme k Verchovcevovi. Prosím vás, dajte nám súradnice jeho základne.

Veľmi rád, - súhlasil vedúci prieskumníkov. - Odovzdajte mu od nás srdečný pozdrav. A nezabudnite premiestniť žubrienky veľké do bazénu.

Rozlúčili sme sa s pohostinnými prieskumníkmi a odleteli sme.

Rozhodol som sa, že skôr než si ľahnem, obzriem si žubrienky veľké. Zistil som, že ich podobnosť s mlokmi je len zdanlivá. Boli pokryté tvrdými lesklými šupinami, mali veľké smutné oči s dlhými mihalnicami, krátke chvosty sa im rozdvajovali a boli zakončené hustými štetkami.

Povedal som si, že žubrienky veľké premiestnim do bazénu až ráno, cez noc sa im v akváriu nič nestane. Hodil som im za dve náruče chalúh a zhasil som svetlo v podpalubí. Začiatok máme za sebou - prvé zvieratá pre zoologickú záhradu sú už na palube Pegasa.

Ráno ma zobudila Alica.

Ocko, vstávaj!

Čo sa stalo?

Pozrel som na hodinky. Bolo ešte len sedem hodín lodného času.

Čo si vyskočila z postele ešte pred úsvitom?

Chcela som si pozrieť žubrienky veľké. Veď na Zemi ich ešte nik nevidel.

No a čo? Preto musíš zbúrcovať zo sna svojho ustatého otca? Radšej si mohla zapnúť robot. Kým pripraví raňajky, pohodlne sa vychystáme...

Len počkaj so svojimi raňajkami! - nezdvorilo mi skočila do reči. - Vrávim ti, vstaň a pod' si pozrieť žubrienky veľké!

Čosi v jej hlase ma znepokojilo.

Vyskočil som z lôžka a len tak v pyžame som utekal do podpalubia, kde stálo akvárium. Obraz, ktorý sa mi naskytol, bol otrasný. Hoci je to neuveriteľné, žubrienky boli raz toľké ako večer a už sa nezmestili do akvária. Chvosty im trčali von

a viseli takmer až po dlážku.

To nie je možné! - zvolal som. - Ihneď musíme pripraviť bazén.

Bežal som za mechanikom Zeleným a zobudil som ho.

Pomôž! Žubrienky veľké tak narástli, že sám ich nevládzem zdvihnúť.

Ja som to tušil, ja som to vedel! - spustil Zelený. - A to ešte nie je všetko! Prečo som len súhlasil, že budem pracovať v kočovnej zoologickej záhrade! Prečo?

To ja neviem, - povedal som. - Podíme!

Zelený si obliekol župan a s hundraním sa vliekol do podpalubia. Keď videl žubrienky veľké, chmatol sa za bradu a zastenal:

Zajtra zaplnia celú loď!

Ešte dobre, že bazén sme vopred naplnili vodou. So Zeleného pomocou som žubrienky prevliekol. Neboli až také ťažké, no veľmi sa mykali a šmýkali sa nám z rúk, takže keď sme spustili do bazénu tretiu, poslednú žubrienku veľkú, boli sme celkom spotení a zadychčaní.

Bazén na Pegase nie je veľký – štyrikrát tri metre a hlboký dva metre, no žubrienkam to stačilo. Ihneď začali krúžiť, hľadali potravu. Nič čudné na tom nie je, že vyhladli – veď tieto potvory sa podistým chystali dosiahnuť rekord Galaxie v rýchlosti rastu.

Kým som kímil žubrienky veľké – minul som polovicu jednej debny s chaluhami – vošiel do podpalubia Poloskov. Bol už umytý, oholený, oblečený v uniforme.

Alica vraví, že ti podrastli žubrienky, - povedal s úsmevom.

Ale nie, je to v poriadku. - zašomral som a tváril som sa, že také zázraky ma nemôžu prekvapiť.

Poloskov pozrel do bazénu a zhíkol:

Veď to sú krokodíly! Ozajstné krokodíly! Tie môžu aj človeka prehltnúť.

Neboj sa, - chlácholil som ho, - sú to bylinožravce. Prieskumníci by nás varovali.

Žubrienky veľké plávali na hladine a otvárali hladné papule.

Zase chcú žrať, - povedal Zelený. - Čoskoro sa pustia do nás.

Napoludnie žubrienky merali dva a pol metra a dojedli prvú debnu s chaluhami.

Mohli nes vystríhať, - šomral Zelený a myslel tým prieskumníkov. - Iste to vedeli, ale pomysleli si: nech sa odborníci potrápia.

To nie je pravda! - rozhorčila sa Alici, ktorej prieskumníci na rozlúčku darovali z dreva vyrezávaný model terénneho vozidla, šachové figúrky z kosti predhistorického rovnobežonožca, nožík na rezanie papiera, urobený z kôry skleného stromu a množstvo iných zaujímavých vecí, čo za dlhých večerov sami zmaestrovali.

Nuž čo, uvidíme, - filozoficky poznamenal Zelený a šiel skontrolovať motory.

Navečer žubrienky mali už tri a pol metra. V bazéne sa im ťažko plávalo a knísali sa pri dne. Vyplávali na hladinu len preto, aby schmatli za priehrstie chalúh.

Ľahol som si spať so smutnou predtuchou, že žubrienky veľké nebudem môcť doviesť do zoologickej záhrady. Ihneď s prvým zvieraťom si nevieme dať rady. Vesmír zavše dáva hádanky, na aké je obyčajný zemský biológ prikrátky.

Vstal som prvý a na prstoch prešiel po chodbe. Nevedel som sa spamätať z príšerného sna, čo ma mučil v noci. Snívало sa mi, že žubrienky už boli dlhšie ako Pegas, že vyliezli von, letia vo vesmíre vedľa nás a pokúšajú sa prehltnúť našu loď.

Otvoril som dvere do podpalubia a zastal som na prahu. Obzeral som sa, či spoza rohu nevylezie žubrienka veľká. No v podpalubí bolo ticho. Voda v bazéne sa nehýbala. Prestúpil som bližšie. Na dne sa černeli tiene žubrienok veľkých, dlhé najviac štyri metre. Odľahlo mi na srdci. Vzal som zmeták s dlhou rúčkou a trochu som ním rozvíril vodu. Prečo sa žubrienky veľké nepohnú?

Štuchol som zmetákom do jednej. Ľahko odplávala nabok, pričom pritísa svojich druhov k opačnej stene bazénu. Ani sa nepohli.

„Podochli,“ uvedomil som si. „A zaiste od hladu.“

Tak čo, otecko? - spýtala sa Alica.

Zvrtol som sa. Alica stála bosá na studenej dlážke z plastickej látky. Namiesto odpovede som jej prikázal:

Už aj si dačo obuj, prechladneš!

Potom sa otvorili dvere a vošiel Poloskov. Za jeho plecom som videl Zeleného ohnivočervenú bradu.

Tak čo? - spýtali sa dvojhlasne.

Alica si odbehla obuť topánky. Nepovedal som nič a ďalej som sa pokúšal zobudiť nehybnú žubrienku veľkú. Jej telo ľahko plávalo v bazéne, akoby bolo prázdne. Oči mala zatvorené.

Zdochli, - smutne povedal Zelený. - A tak sme sa včera usilovali, prevláčali sme ich! Lenže ja som to vravel.

Prevrátil som žubrienku veľkú zmetákom, a napodiv sa mi to podarilo celkom ľahko. Škvrnité brucho žubrienky veľkej bolo po dĺžke rozrezané – v bazéne plávali len kože oblúd, no mali formu ich tiel, lebo tvrdé šupiny, čo ich pokrývali, nedovolili kožiam zmraštiť sa.

Ejha! - povedal Zelený a poobzeral sa. - Vylúpli sa.

Kto? - spýtal sa Poloskov.

Keby som vedel!

Počúvaj, profesor Seleznev, - oficiálne ma oslovil kapitán Poloskov. - Mám tušenie, že na mojej lodi sa nachádzajú neznáme obludy, ktoré sa skrývali v takzvaných žubrienkach veľkých. Kde sú?

Prevrátil som aj ostatné žubrienky veľké. Všetky boli prázdne.

Neviem, - priznal som sa úprimne.

A keď si sem prišiel, dvere boli otvorené, či zavreté?
V hlave som mal zmätok. Odpovedal som:
Nepamätám sa, Poloskov. Možno aj zavreté.
To je robota! - zahundral Poloskov a náhlil sa k východu.
Kam ideš? - spýtal sa Zelený.
Prehľadať loď, - povedal Poloskov. - A tebe radím, aby si prezrel strojovňu. Ale niečím sa ozbroj. Ktovie, čo sa vyľahne zo žubrienok veľkých. Možno draci.
Odišli, no po niekoľkých minútach dobehol Poloskov nazad a priniesol mi revolver.
Kadečo sa môže stať, - povedal. - Alicu by som zavrel do kajuty.
Ešteže čo! - ohradila sa Alicia. - Mám svoju teóriu...
Tvoje teórie ma vôbec nezaujímajú, - zahriakol som ju. - Ideme do kajuty.
Alica sa bránila ani divá mačka, no aj tak sme ju zatvorili do kajuty a začali sme prehľadávať loď.
Človek by neveril, ako veľa podpalubí, oddelení, chodieb a iných miestností má naša pomerne malá loď. Stratili sme tri hodiny, kým sme poprezerali celý Pegas. Držali sme sa pokope, aby sme jeden druhého kryli.
Obludy sme nikde nenašli.
Viete čo, - povedal som, - naraňajkujme sa a potom ešte raz prehľadáme loď. Niekam len museli zaliezť.
Aj ja sa idem naraňajkovať, - ozvala sa Alicia, ktorá počula náš rozhovor vnútorným telefónom. - Vypušte ma z väzenia.
Vypustili sme Alicu a eskortovali ju do spoločenskej miestnosti.
Skôr než sme sa pustili do raňajok, zamkli sme dvere a položili revolyvery vedľa seba na stôl.
- To je záhada! - povedal Poloskov, púšťajúc sa do krupičnej kaše. - Kam sa skryli? Žeby do reaktora? Alebo sa dostali von?
Zlovestná záhada, - ozval sa Zelený. - Vôbec nemám rád záhady. Mne sa žubrienky veľké od samého začiatku nepáčili.
Podaj mi kanvicu s kávou.
Obávam sa, že toto tajomstvo nikdy neodhalíme, - povedal Poloskov.
Súhlasne som prikývol.
Odhalíme ho, - zamiešala sa Alicia.
Ty buď ticho.
Nemôžem byť ticho. Ak chcete, nájdem ich.
Poloskov sa pustil do smiechu a smial sa dlho, úprimne.
Traja dospelí chlapi ich hľadali tri hodiny, a ty ich chceš nájsť sama!
To je ľahšie, - vyhlásila Alicia. - Stavíme sa, že ich nájdem?
Nedbám, - zasmial sa Poloskov. - O čo sa chceš stavať?
Keď vyhrám, môžem si žiadať hocičo? - spýtala sa Alicia.
Súhlasím.
Ale budem hľadať sama.
Tak to teda nie! - zasiahol som. - Sama nikam nepôjdeš. Zabudla si, že po lodi sa môžu túlať neznáme obludy?
Zlostil som sa na prieskumníkov za ich nebezpečný žart. Zlostil som sa aj na seba, že som si ľahol spať a prepásol som chvíľu, keď sa vyprázdňovali kože žubrienok veľkých. A zlostil som sa aj na Alicu a Poloskova, že sa pustili do detskej škriepky v takej vážnej situácii.
Podme, - povedala Alicia a vstala od stola.
- Najprv dopi čaj, - prikázal som jej prísne.
Alica teda dopila čaj a sebaisto zamierila do podpalubia kde stálo akvárium.
Šli sme za ňou a cítili sme sa hlúpo. Prečo sme ju vlastne počúvli?
Alica rýchlo prezrela oddelenie. Požiadala Poloskova, aby odsunul debny od steny. S úsmevom ju počúvol. Nato sa Alicia vrátila k bazénu a dookola ho obišla. Na dne sa černeli prázdne kožené obaly zo žubrienok veľkých. Na hladine plávali nezožraté chaluhy.
- Tu sú, - povedala Alicia, - chytajte ich. Ale opatrne, skáču.
A vtom sme zbadali, že na chaluhách jedno vedľa druhého sedia tri žabiatka. Správnejšie nie žabiatka, ale tri tvory veľmi im podobné, no nie väčšie ako náprstok.

Chytili sme ich a dali do fľaše. Mrzelo ma, že som bol na Alicu taký zlý, a spýtal som sa jej:

Počúvaj, dcérka, ako si na to prišla?

To sa ma nespýtajú prvý raz, otecko, - odpovedala a vôbec pritom neskrývala hrdosť. - Celý vtip je v tom, že vy všetci ste dospelí, múdri ľudia. A rozmýšľate, ako si sám vravel, logicky. Ja nie som veľmi múdra a rozmýšľam, ako mi na um zide. No a teraz som rozmýšľala takto: ak sú toto žubrienky, potom z nich musia byť žabiatka. A žabiatka sú menšie ako žubrienky. Chodili ste po lodi s revolvermi a hľadali ste veľikánske obludy. A vopred ste sa ich báli. A ja som sedela zatvorená v kajute a uvažovala som, že asi nie vždy sa treba pozerať hore a hľadať čosi obrovské. Že by hádam holo lepšie popozerať sa po kútoch a pohľadať malinké žabiatka. A našla som ich.

- Ale načo sú žabkám také veľké obaly? - čudoval sa Poloskov.

- O tom som nerozmýšľala, - priznala sa Alicia. - Neprišlo mi na um rozmýšľať o tom. No keby mi bolo prišlo, nikdy by som žabiatka nenašla.

A čo povieš ty, profesor? - spýtal sa Poloskov.

Čo môžem povedať? Budem musieť dôkladne preskúmať obaly žubrienok veľkých. Pravdepodobne sú to akési fabriky, ktoré spracúvajú krmivo na zložitý koncentrát pre žabiatka... A možno sa takéto veľké žubrienky ľahšie ubránia pred nepriateľmi.

Ale na stávkú nezabudni, Poloskov! - prísne pripomenula Alica.

Nikdy na nič nezabúdam, - dôrazne odvetil kapitán.

Rady doktora Verchovceva

Z paluby lode sme doktorovi Verchovcevovi poslali rádiogram „Priletime v piatok. Čakajte.“ Verchovcev ihneď odpovedal, že nás s radosťou privíta a na svojom kozmickom člne prevedie cez nebezpečné pásma asteroidov, ktoré obklopuje planéta Troch kapitánov.

V stanovenom čase sme začali brzdiť pri pásme asteroidov. Hustý roj kamenných balvanov ani mračno zakrýval pred nami povrch planéty. Všetkých sa nás zmocnilo vzrušenie. Zdalo sa nám, že stretnutie s doktorom Verchovcevom bude začiatkom závažných a zaujímavých udalostí. Ba azda aj dobrodružstiev.

Pomedzi asteroidy sa mihol doktorov kozmický čln ani striebřistá strela. A už sa vznáša pred nami.

Pegas, počujete ma? - ozval sa v reproduktore zastretý hlas. - Nasledujte ma.

Som zvedavá, aký je. Zaiste mu je smutno samému na planéte, - povedala Alica, ktorá sedela s nami na mostíku v malom, osobitne pre ňu urobenom tlmiacom kresielku.

Nik jej neodpovedal. Poloskov riadil loď, ja som vykonával povinnosti navigátora a Zelený na mostíku nebol, ostal v strojojni.

Pegas zmenil kurz, obletel asteroid s ostrými hranami a hneď nato poslušne skĺzol dolu.

Pod nami sa rozprestierala púšť, kde-tu popretínaná úžľabinami a poznačená jamkami kráterov. Pred nami letela striebřistá šípka člna a ukazovala nám smer.

Klesali sme dolu. Už sme mohli rozoznať skaly a vyschnuté riečišťa. Nato sa vpredu vynorila tmavozelená škvrna oázy. Nad ňou sa dvíhala kupola základne. Doktorov čln opísal oblúk a zniesol sa na rovnú prístávaciu plochu. Nasledovali sme jeho príklad.

Keď Pegas, ešte trochu sa pohojďavajúc, dosadol na tlmíče a Poloskov povedal „v poriadku“, medzi zelenou oázou a našou loďou som zbadal tri kamenné sochy.

Na vysokom podstavci stáli traja kamenní kapitáni. I z diaľky bolo vidieť, že dvaja z nich sú ľudia. Tretí bol trojnohý útľ Fixan.

- Tak sme doleteli, - povedala Alica. - Môžem vyjsť?

- Počkaj, - napomenul som ju. - Nepoznáme zloženie atmosféry a teplotu. Aký skafander si chceš obliecť?

Nijaký, - odpovedala Alica a ukázala na iluminátor.

Zo striebřitého kozmického člna vystúpil človek v bežnom sivom obleku a dokrčenom sivom klobúku. Zdvihol ruku – volal nás.

Poloskov zapol vonkajší reproduktor a spýtal sa:

- Atmosféra je vhodná na dýchanie?

Človek v klobúku rýchlo zakýval – len podťe, nebojte sa! Privítal nás pri schodíkoch.

- Pekne vás vítam na základni, - prihovoriť sa nám a uklonil sa. - Tak zriedkavo tu vídam hostí.

Doktor hovoril i vyzeral trochu staromódne a mohol mať asi šesťdesiat rokov. Bol nevysoký, chudý, pripomínal dobráčku starenku. Tvár mu brázdili jemné vrásky. Ustavične prižmuroval oči alebo sa usmieval, a keď sa mu tvár zavše vyhladila, vrásky boli biele a široké. Prsty mal dlhé a tenké. Stisol nám ruky a pozval nás k sebe.

Šli sme za doktorom k zeleným stromom oázy.

Prečo je tu kyslíková atmosféra? - spýtal som sa. - Veď na planéte je úplná púšť.

Je to umelá atmosféra, - vysvetlil doktor. - Urobili ju, keď stavali pomníky. O pár rokov tu vybudujú veľké múzeum, venované hrdinom vesmíru. Budú sem priväzovať kozmické lode, ktoré si svoje už odslúžili, a kadejaké čudá zo vzdialených planét.

Doktor zastal pred balvanom. Vo vesmírnom jazyku bolo na ňom vytesané:

„Tu bude stáť Hlavné vesmírne múzeum.“

- Tak vidíte, - povedal doktor Verchovcev. - Múzeum spoločne postaví osemdesiat rozličných planét. Na začiatok umiestnili v strede planéty silný reaktor, ktorý uvoľňuje kyslík z hornín. Zatiaľ tu ešte nie je celkom dobrý vzduch, no až sa otvorí múzeum, bude tu najlepší vzduch v celej Galaxii.

Medzitým sme došli k podstavcu pomníka.

Pomník bol obrovský, asi ako dvadsaťposchodový dom. Zastali sme a so zaklonenými hlavami sme si obzerali troch kapitánov.

Prvý kapitán bol mladý, ramenatý, driečny. Mal široké líčne kosti a nos malinko zdvihnutý dohora. Usmieval sa. Na pleci mu sedel čudný vták s dvoma zobákmi a s krásnou korunkou z kamenných pier.

Druhý kapitán bol vyšší. Mal veľmi široký hrudník a tenké nohy ako všetci ľudia, čo sa narodili a vyrástli na Marse. Tvár mal hranatú a chudú.

Tretí kapitán, trojnohý Fixan v tesnom skafandri s helmou, prehodenou na chrbte, opieral sa dľaňou o konárik kamenného kríka.

Vôbec nie sú starí, - povedala Alica.

Máš pravdu, dievčatko, - prisvedčil doktor Verchovcev. - Preslávili sa v mladosti.

Vstúpili sme do tieňa stromov a širokou alejou sme došli k základni – veľmi priestrannej miestnosti, zavalenej debnami, kontajnermi a prístrojmi.

Už začínajú prichádzať exponáty do múzea, - povedal doktor, akoby sa ospravedlňoval. - Podťe za mnou, do môjho

pelechu.

Vyzerá to tu ako v Pegase na začiatku našej cesty! - nadchýnala sa Alica.

A naozaj, keď sme sa po základni uberali k obydlíu doktora Verchovceva, mali sme pocit, akoby sme chodili po našej lodi, keď bola taká preťažená zásielkami, nákladom a všelijakými prístrojmi.

Neveľká kutica medzi kontajnermi, taká zaprataná knihami a mikrofilmami, že sa do nej sotva zmestilo lôžko, celé pokryté papiermi a filmami, holá spálňou i pracovnou kustóda múzea doktora Verchovceva.

- Sadnite si a cíťte sa ako doma, - povedal doktor. Okrem domáceho pána nám všetkým bolo jasné, že si tu nemáme kde sadnúť. Verchovcev zhodil kopu papierov na dlážku. Listy sa rozleteli a Alica sa ich pustila zbierať.

- Píšete román? - spýtal sa Poloskov.

- Prečo román? Ach, áno, pravdaže, život troch kapitánov je zaujímavejší ako hocikaký román. Je hodný toho, aby ho opísali ako príklad pre budúce generácie. Lenže ja nemám literárny talent.

Pomyslel som si, že doktor Verchovcev sa robí veľmi skromný. Veď sám letel k prieskumníkom, aby zohnal projekty lode jedného z kapitánov.

Tak teda, - povedal doktor, - čím môžem poslúžiť svojim vzácnym hosťom?

Povedali nám, - začal som, - že viete všetko o troch kapitánoch.

- Ale toto! - Verchovcev až očervenel od rozpakov. - To je jasné zveličovanie!

Položil klobúk na kopu kníh; klobúk ustavične padal a doktor ho chytal a znova kládol na miesto.

Kapitáni, - povedal som, - boli na mnohých neznámych planétach. Videli tam rozličné zvláštne zvieratá a vtáky. Vraj po nich ostali poznámky, denníky. Hľadáme na iných planétach neznáme živočíchy. Nepomohli by ste nám?

Aha, tak o to ide... - Verchovcev sa zamyslel. Jeho klobúk to využil, zošmykol sa dolu a zmizol pod lôžkom.

- Ach, - prehovoril po chvíli, - keby som to bol vopred vedel...

- Otecko, žeby som doktorovi našepkala? - spýtala sa Alica.

- Dobré, dievčatko, - povedal doktor a obrátil sa s úsmevom k nej.

- Jednému kamennému kapitánovi sedí na pleci vták s dvoma zobákmi a s korunkou na hlave. Taký vták v zoo nie je.

Možno o ňom niečo viete?

Žiaľ, nie, - povedal Verchovcev. - Takmer nič neviem. A kde je môj klobúk?

Pod posteľou, - zasmiala sa Alica. - Hneď ho vytiahnem.

Neustávajú sa, - povedal Verchovcev a vklzol pod lôžko, len nohy mu spod neho trčali. Hľadal v tme klobúk, šuchotal papiermi a ďalej rozprával. - Posledné fotografie kapitánov dali sochárom. Vybrali tie, čo sa im najväčšmi páčili.

Možno si toho vtáka len vymysleli? - spýtal som sa sklonený nad lôžko.

Nie, nie! - zvolal Verchovcev a pomykal nohami. - Sám som videl tie fotografie.

A vie sa aspoň to, kde ich odfotovali?

Prvý kapitán vozil vtáka vždy so sebou, - odpovedal Verchovcev, - iba keď letel na Venušu, daroval ho Druhému kapitánovi. A Druhý kapitán, ako viete, zmizol bez stopy a s ním aj vták.

Teda nik nevie, kde ten vták žije?

Verchovcev konečne vyliezol spod postele. V ruke žmolil klobúk tváril sa rozpačite.

Prepáčte, - povedal, - nedával som pozor.

Slovom, nie je známe, kde ten vták žije?

Nie, nie, - rýchlo odpovedal Verchovcev.

Škoda, - vzdychol som si. - Nedará sa nám. Nijako nám nemôžete pomôcť. A tak sme dúfali...

Prečo nemôžem? - urazene sa ohradil doktor Verchovcev. - Aj ja som veľa cestoval... Len mi dovoľte trochu porozmýšľať.

Doktor rozmýšľal zo tri minúty, potom zvolal: - Už to mám! Na planéte Euridika žije malý drak. A počul som, že aj veľký drak.

Viem, - povedal som. - Veľkého draka raz postrelil jeden z kapitánov.

Odkiaľ to viete? - spýtal sa Verchovcev.

- Viem. Povedal mi to môj priateľ archeológ Hromobuch.

- Čudné, - utrúsil Verchovcev, naklonil hlavu a obzeral si ma, akoby ma videl po prvý raz. - Tak teda ešte porozmýšľam. Rozmýšľal ďalšiu minútu a spomenul mart'anskú modlivku zelenú. Bolo to až smiešne. Mart'anské modlivky zelené žijú nielen vo všetkých zoologických záhradách, ale chovajú ich aj doma. Napríklad jednu má aj Alica.

Nato nám Verchovcev porozprával o žubrienkach veľkých, o muchojedovi z Fixu, o diabolských vtákoch z planéty Trul aj o iných zvieratách, známych z knihy Zvieratá našej Galaxie.

- Nie, tieto zvieratá nepotrebujeme.

- Prepáčte, - povedal Verchovcev zdvorilo, - ja som sa po celý život zaujímal o rozumné bytosti a so zvieratami som akosi neprišiel do styku. Žeby som ešte porozmýšľal?

A znova sa pohrúžil do úvah.

- Kde všade som bol? - spýtal sa sám seba. - Aha, - odpovedal si, - bol som na Pustej planéte.

- Kde?

- Na Pustej planéte. To je tu neďaleko, v susednej hviezdnej sústave.

- Ale ak je to Pustá planéta, aké tam môžu byť zvieratá? - spýtala sa Alica.

- To nik nevie. Boli sme tam v pondelok a celé nebo sa hmýrilo vtákmi. A v utorok nikde ani jediného vtáčka, len svorky vlkov sa prehánali po planéte. A jelene. No a v stredu sme nevideli ani jedny, ani druhé. Planéta spustla.

- Možno sa zvieratá niekam odsťahovali?
- Nie, - povedal Verchovcev, - tu šlo o dačo iné. Mali sme prieskumný čln a zo zvedavosti sme obleteli celú planétu. No nikde sme nezbadali ani zviera, ani vtáka. Všade bolo pusto. A nielen my sme sa tomu čudovali. Dám vám súradnice.
- Ďakujem, - povedal som. - Ak si už na nič nemôžete spomenúť, ukážte nám denníky kapitánov. Oni zaiste videli rozličné zvieratá.
- A kto vám povedal o denníkoch? - spýtal sa doktor a naklonil hlavu.
- Naš priateľ archeológ Hromobuch, - odpovedal som.
- Nikdy som o ňom nepočul. A načo sú vám denníky? Spomenul som si na sklissy. Na sklissy z planéty Šišineru. Vraj ich je tam úplná záplava.
- Aj za to srdečná vďaka, - povedal som. Veľmi som túžil nazrieť do denníkov kapitánov, ale ktovie prečo nám ich doktor Verchovcev nechcel ukázať. Čímsi sme v ňom vzbudzovali nedôveru.
- Prosím.
- A denníky? - spýtala sa Alica.
- Och, dievčatko, čo vás toľko trápia tie denníky? Mimochodom, ani ich tu nemám. Sú na Fixe, uložené v archíve. Veru tak, v archíve. - A doktor Verchovcev sa rozveselil, akoby si práve vymyslel šikovné klamstvo.
- No, ako chcete, - odvrkla Alica.
Doktor zrozpačiteľ, nacapil si zhúžvaný klobúk až na oči a ticho povedal:
- A ešte by ste mohli ísť na trh v Palaputre.
- Určite ta zájdeme, - povedal som. - Vieme o ňom.
- Tak vás teda vypevadiť, - ponúkol sa doktor.
Vstal a pomedzi debny a kontajnery nás viedol k východu zo základne. Kráčal rýchlo, akoby sa bál, že si to rozmyslíme a neodletíme.
Došli sme k pomníkom a zastali sme pri nich.
- A čo sa stalo s Druhým kapitánom? - spýtal som sa.
- Zahynul, veď viete, - odpovedal Verchovcev.
- Povedali nám, že zmizol bez stopy.
Doktor Verchovcev pokrčil úzkymi pliečkami.
- A mohli by sme nájsť Prvého kapitána? - nevzdával som sa. - Žije?
- Áno, pracuje kdesi vo vesmíre.
- Na projekte Venuša? Lenže tam je niekoľko tisíc ľudí.
- Sami viete, kde ho hľadať. A odo mňa už nič nevytiahnete.
- Nuž čo, - povedal som, - ďakujeme za prijatie. Pravda, mysleli sme, že naša návšteva skončí inakšie.
- Aj ja som si to myslel, - utrúsil Verchovcev.
- Keď napíšete román, dúfam, že nám jeden exemplár pošlete.
- Nepíšem romány! Nevieť to! Kto to vymyslel?
- Vravím o tom románe, kvôli ktorému ste pred mesiacom leteli k prieskumníkom na Malý Arktur a vypytovali ste sa ich na konštrukciu Belasej čajky.
- Čo? - Doktor Verchovcev zamával rukami. - Aká Belasá čajka? Akí prieskumníci? Už pol roka som tam nebol.
- No dobre, dobre, - upokojoval som doktora, keď som videl, že celkom stratil hlavu. - Nechceli sme vás uraziť.
- Veď preto, - povedal Verchovcev. - Ak poletíte okolo, zastavte sa, vždy vás rád uvítam. Hlavne toto rozkošné dievčatko.
Doktor vystrel ruku, chcel Alicu pohladkať po hlave, lenže tá ustúpila a ruka mu závisla v povetří.
- Tak teda nezabudnite, - povedal, stojac pri pomníku troch kapitánov. Sklissy na planéte Šišineru a záhada Pustej planéty.
- Ďakujeme, doktor, - povedal som. - Nezabudneme.
Kríky
Doktor dlho stál na pozadí obrovských kamenných kapitánov a kýval klobúkom. V zlatých lúčoch zapadajúcich slnc aj on vyzeral ako socha, ibaže menšia ako ostatné.
- U-u-u-ú - odrazu k nám doľahol vzdialený krik.
Obrátili sme sa.
Doktor bežal za nami, nohy sa mu zabárali do piesku.
- Za-bu-dol so-o-o-m! - volal. - Celkom som za-bu-dol!
Dobehol k nám a zo dve minúty sa pokúšal chytiť dych, jednostaj začínal tú istú vetu, no nevládal ju dokončiť.
Krí... - hovoril. - Pri pom...
Alica sa pokúsila pomôcť mu.
Krivonos? - spýtala sa.
Nie-e... kří-kříky. Ja... zabudol som vám povedať o krikoch.
- Aké kříky?
- Stál som pri nich, a zabudol som vás na ne upozorniť. Doktor ukázal na pomník Tretieho kapitána. I odtiaľto z diaľky bolo vidieť, že pri nohách kapitána sochár zobrazil košatý krik, starostlivo vysekal z kameňa jeho vetvy a listy.
- Myslela som si, že to je iba na ozdobu, - povedala Alica.
Nie, to je predsa kříček. Nikdy ste o nich nepočuli?
- Nikdy.
Tak počúvajte. Iba dve minútky... Keď bol Tretí kapitán na ôsmej obežnici Aldebarana, zabľúdl v pustatine. Nikde nič

– ani voda, ani potrava. Kapitán vedel, že ak nedôjde k základni, bude s loďou koniec, lebo všetci členovia posádky ležali zmorení vesmírnou horúčkou a vakcína bola iba na základni, na bezľudnej, opustenej základni v horách Sierry Barrakudy. Keď kapitána celkom opustili sily a cesta sa stratila v piesku, začul vzdialený spev. Sprvu si myslel, že má halucinácie. No predsa pozbieral posledné sily a vykročil za zvukmi. Po troch hodinách sa doplazil ku krikom. V tých miestach rastú kriky okolo nevelkých vodojemov a pred piesočnou búrkou sa ich listy trú o seba, pričom vydávajú melodické zvuky. Trochu to pripomína spev. No a takto kriky v Sierry Barrakude svojim spevom ukázali kapitánovi cestu k vode, pomohli mu prečkať strašnú piesočnú búrku a zachránili život ôsmim kozmonautom, ktorí umierali na vesmírnu horúčku. Na počesť tejto udalosti sochár na pommiku Tretieho kapitána zobrazil kriky. Takže podľa mňa sa vám oplatí zastaviť na ôsmej obežnici Aldebarana a v Sierry Barrakude nájsť kriky. Okrem toho Tretí kapitán vravel, že večer sa na krikoch roztvárajú veľké, nežné, svetielkujúce kvety.

- Ďakujeme vám, doktor, - povedal som. - Určite sa pousilujeme nájsť tie kriky a doviezť ich na Zem.

- A dajú sa pestovať v črepníkoch? - spýtala sa Alicia.

- Isteže, - odpovedal doktor. - No aby som pravdu povedal, nikdy som kriky nevidel, sú veľmi vzácne. Vyskytujú sa len pri prameni v samom srdci púšte, obklopujúcej Sierru Barrakudu.

... Sústava Aldebarana ležala neďaleko, rozhodli sme sa teda pohľadať kriky, a ak sa nám to podarí, vypočúť si ich spev.

Osemnásť ráz obletel náš vesmírny čl celú púšť a až pri devätnástom lete sme v hlbkej úžľabine zbadali zeleň. Prieskumný čl sa spustil nad piesočné duny a pred očami sa nám vynorili kriky, obkolesujúce prameň.

Boli nízke, dospelému človeku po pás, mali dlhé, na rube striebřité listy a dosť krátke, hrubé korene, ktoré sa dali ľahko vytiahnuť z piesku. Opatrne sme vykopali päť kríkov, pričom sme vyberali také, na ktorých boli púčiky, do veľkej debny sme nabrali piesku a preniesli naše trofeje na Pegas.

Ešte v ten deň Pegas štartoval z pustej obežnice a zamieril ďalej.

Len čo loď nabrala rýchlosť, vzal som si filmovacu kameru, lebo som dúfal, že na krikoch sa čoskoro rozvinú svetielkujúce kvety. Alicia si pripravovala papier a farby, chystala sa kvety nakresliť.

A vtom sme začuli tichý, ľubozvučný spev.

- Čo je to? - začudoval sa mechanik Zelený. - Ja som magnetofón nezapínam. Kto ho zapol? Prečo mi nedožičíte oddych?

- To spievajú naše kriky! - zakričala Alicia. - Blíži sa piesočná búrka?

- Čo? - zvolal Zelený. - Odkiaľ by sa vo vesmíre vzala piesočná búrka?

- Poďme ku krikom, ocko, - nástojila Alicia. - Uvidíme, čo sa robí.

Rozbehla sa do podpalubia, ja som sa trochu zdržal, lebo som vkladal film do kamery.

- Aj ja idem, - povedal Zelený. - Nikdy som nevidel spievajúce kriky.

Začal som ho podozrievať, že v skutočnosti sa chce pozrieť cez iluminátor, lebo sa obáva, že sa naozaj blíži piesočná búrka.

Práve som vložil do kamery film, keď som počul krik. Spoznal som Alicin hlas.

Nechal som kameru v spoločenskej miestnosti a rýchlo som utekal dole, do podpalubia.

- Otecko! - kričala Alicia. - Len pozri!

- Pomoc! - reval mechanik Zelený. - Idú!

Niekoľkými skokmi som dobehol k dverám do podpalubia. Tu som sa zrazil s Alicou a so Zeleným. Presnejšie, zrazil som sa so Zeleným, ktorý niesol Alicu na rukách. Zelený mal zdesenú tvár a brada mu viala ani vo vetre.

V otvore dverí sa vynorili kriky. Bol to naozaj strašný pohľad. Kriky vyliezli z debny plnej piesku a ťažko prešľapujúc na krátkych znetvorených nohách, postupovali proti nám. Šli v polkruhu, pohojďovali vetvami, púčiky sa im rozvili a medzi listím ani zlovestné oči žiarili ružové kvety.

- Do zbrane! - skríkol Zelený a podal mi Alicu.

- Pribuchnite dvere! - povedal som,

Bolo však neskoro. Kým sme sa strkali, usilujúc sa pretisnúť popri sebe, prvý krik už prešiel cez dvere, takže sme museli cúvnuť do chodby.

Ostatné kriky jeden za druhým nasledovali svojho vodcu.

Zelený utekal na mostík po zbraň a cestou stláčal všetky poplašné tlačidlá. Ja som schytil metlu a pokúšal som sa kryť Alicu. Hľadela na útok kríkov očarene ako králik na veľhada.

- Veď utekaj! - skríkol som na ňu. - Nadlho ich nezastavím.

Kriky pružnými, mocnými konármi uchopili metlu a trhali mi ju z rúk. Ustupoval som.

- Zadrž ich, ocko! - zavolala Alicia a utiekla.

„Dobre,“ stačil som si uvedomiť, „že aspoň Alicia je v bezpečí.“ Moja situácia bola naďalej povážlivá. Kriky sa usilovali zahnať ma do kúta a metla mi už vôbec nebola na nič.

- Načo je Zelenému plameňomet? - počul som odrazu v reproduktore hlas kapitána Poloskova. - Čo sa stalo?

- Kriky na nás zaútočili, - odpovedal som. - Ale plameňomet Zelenému nedávajú. Pousilujem sa zatvoriť ich v oddelení.

Len čo ustúpim za spojovacie dvere, dám ti vedieť a ty hneď uzavri podpalubie.

- Nehrozi ti nebezpečenstvo? - spýtal sa Poloskov.

- Nie, zatiaľ sa držím, - upokojil som ho.

V tej chvíli najbližší krik silno mykol metlu a vytrhol mi ju z rúk. Metla odletela do vzdialeného kúta chodby a kriky, akoby posmelené tým, že som bezbranný, postupovali ku mne v zovrenom útvere.

Vtom som zozadu počul rýchle kroky.

- Alica, kam ideš? - skríkol som, - Už aj nazad! Sú mocné ako levy!

Alica sa mi však prešmykla popod ruku a rozbehla sa ku krikom.

V ruke niesla čosi veľké, ligotavé. Vrhol som sa za ňou, stratil som rovnováhu a spadol som. Posledné, čo som videl, bola Alica, obkolesená zlovestnými konármi krikov, ktoré tak nečakane ožili.

- Poloskov! - skríkol som. - Pomoc!

No vtom spev krikov prestal, vystriedal ho tichý šelest a vzdychanie.

Vstal som a naskytl sa mi idyllický obraz.

Alica stála uprostred krikov a polievala ich z krhly. Kriky knísali konármi, usilovali sa zachytiť každú kvapku vlhky a blažené vzdychali.

Keď sme kriky zahnali nazad do podpalubia, odpratali zlomenú metlu a poutierali dlážku, spýtal som sa Alice:

- Ako si na to prišla?

- Veď to nie je nič zvláštne, ocko. Kriky sú predsa rastliny. Teda ich treba polievať. Ako mrkvu. A my sme ich vykopalí, zasadili do debny, ale zabudli sme ich poliať. Keď ma Zelený schytil a chcel ma odnieť do bezpečia, svitlo mi: veď doma žijú pri vode. Aj Tretí kapitán našiel vodu podľa ich spevu. A spievajú, keď sa blíži piesočná búrka, ktorá vysušuje povetrie a zasýpa vodu pieskom. Chýba im voda, preto sú také nepokojné.

- A prečo si to nepovedala hneď?

- Vari by si mi uveril? Veď si s nimi bojoval ani s tigrami. Zabudol si, že sú to celkom obyčajné kriky, ktoré treba polievať.

- Vraj celkom obyčajné! - zašomral mechanik Zelený. - Naháňajú sa za vodou po chodbách.

Teraz som bol na rade ja, aby som ako biológ povedal posledné slovo.

- Tieto kriky bojujú o život, - uzavrel som. - Vody je v púšti málo, pramene vysychajú, a ak chcú ostať nažive, musia blúdiť po piesku a hľadať vodu.

Odvtedy kriky pokojne žili v debne s pieskom. Iba jeden, najmenší a najneposednejší, často vyliezol z debny a striehol na nás v chodbe, šuchotal konármi, pospevoval, drankal vodu. Prosil som Alicu, aby malého priveľmi nenapájala, aj tak mu už voda kvapká z koreňov, no Alica ho ľutovala a celou cestou mu vláčila vodu v pohári. A keby len to. Raz ho napojila kompótom a odvtedy kriček nikomu nedá pokoj. Pochoduje po chodbách, nechávajúc za sebou mokré stopy, a listím tupo naráža ľuďom do nôh.

Rozumu nemá ani za necht. No kompót má strašne rád.

Záhada Pustej planéty

- Tak kam najskôr? - spýtal sa Poloskov.

Prezeral si mapu vesmíru. Bol na nej vytýčený kurz na Palaputru, kde býva zvierací trh. No my sme si na mape trhanou čiarou vyznačili aj kurz na Pustú planétu, o ktorej rozprával Verchovcev.

- Na Palaputru sa vždy dostaneme, - odpovedal som.

- No o Pustej planéte sa nezmieňuje ani jedna vesmírna príručka. Žeby sme to skúsili?

- Lenže aj doktor Verchovcev povedal, že zvieratá z nej zmizli. Možno vyhynuli a my iba podaromnici stratíme čas.

- Aj pohonnej hmoty máme málo, - zamiešal sa do rozhovoru Zelený. - Aj tak budeme musieť v Palaputre natankovať.

Na Pustej planéte sa iste nedá tankovať. Ak ostaneme bez pohonnej hmoty, môžeme čakať, kým okolo niekto poletí.

Zeleného sme však nepočúvali. Je to nenapraviteľný pesimista. Boli sme presvedčení, že má dosť pohonnej hmoty.

Jednoducho sa chcel poistiť.

- Predsa len zjďeme na Pustú planétu, - povedal som.

- Je to záhada a na svete nie je nič zaujímavejšie, ako lúštiť záhady.

Nabrali sme kurz na Pustú planétu.

Žiaľ, o dva dni vysvitlo, že doktor Verchovcev nám dal dosť nepresné súradnice. Už sme mali vidieť hviezd, okolo ktorej sa táto planéta krúti, no vpredu bola prázdnota.

Čo robiť? Rozhodli sme sa, že poletíme ešte jeden deň, a ak nič nenájdeme, vrátíme sa nazad.

K tomuto rozhodnutiu sme dospeli podvečer, a skôr než sme si sadli k večeri, Zelený zišiel do rádiokabíny, aby poslal na Zem rádiogram, že sme v poriadku a let prebieha normálne.

Pobral som sa za Zeleným. Rád pozorujem, ako zapína rádiostanicu a nekonečný, pustý vesmír oživa. Počujeme, ako sa zhovávajú vzdialené vesmírne základne a planéty, ako lode volajú na seba a automatické majáky na neosídlených planétach a asteroidoch odovzdávajú informácie o situácii, o pohybe meteoritových prúdov a o pulzujúcich hviezdach. Kým Zelený zostavoval rádiogram, krútil som kľuku prijímača.

A vtom som zachytil vzdialený ženský hlas:

- Nachádzam sa v sektore 16-2, zaregistrovala som neznámy meteoritový prúd, ktorý letí k sústave Blook. O tri dni prúd pretne cestovnú linku Blook – F-x. Prosím oznámiť všetkým lodiam.

- Sme práve v tom sektore, - povedal som Zelenému.

- Počul som, - odpovedal Zelený, ktorý odložil rádiogram a zaznačil hlásenie neznámej lode do palubného denníka.

- Keď je tá loď už v našom sektore, spýtajme sa jej na Pustú planétu, - navrhol som. - Možno sme sa odchyľili od kurzu.

Zelený samozrejme namietal, že loď je od nás príďaleko a nebude nás počuť, že naša rádiostanica určite zlyhá, že žena, ktorá nás upozornila na meteority, aj tak nič nevie o Pustej planéte, lebo iste ani neexistuje. Vytrvalo dudral, no jeho ruky medzitým nastavovali rádiostanicu, a keď neznáma loď prijala našu výzvu, povedal:

- Tu loď Pegas. Nachádzame sa vo vašom sektore a mierime k Pustej planéte, ale nevieme, či správne letíme.

- Ihneď to skontrolujem, - odpovedal ženský hlas. - Dajte mi vaše presné súradnice.

Spojili sme sa s mostíkom a Poloskov nám oznámil súradnice. Odovzdali sme ich ďalej.

- Všetko je jasné, - odpovedal ženský hlas. - Medzi vami a Pustou planétou visí mračno vesmírneho prachu, preto nevidíte hviezd. Len smelo leťte, zajtra miniete mračno.
- Srdečná vďaka, - povedal som neznámej lodi. - Tie súradnice sme dostali na planéte Troch kapitánov, lenže nie od kozmonauta, ale od kustóda múzea, preto sme sa obávali, či sa nezmýlil.
- Od doktora Verchovceva? - spýtal sa ženský hlas.
- Áno. Vy ho poznáte?
- Výborne, - odpovedala žena. - Je to obdivuhodný a dobrý starček. Aká škoda, že sme sa nestretli skôr! Mám mu odovzdať list, ale nestačím ta zaletieť. Už sa k nemu nevrátite?
- Nie, - odpovedal som. - Z Pustej planéty poletíme na Blook, do Palaputry. Sme biológovia a hľadáme vzácne zvieratá.
- Aj ja, - odpovedal ženský hlas. - Možno sa raz stretneme. Ale teraz sa už musím ponáhľať. Hľadá živú hmlovinu.
- Posledná otázka, - povedal som. - Neboli ste niekedy na Pustej planéte?
- Bola, - odpovedal ženský hlas. - Moria sa tam hemžia rybami, ale na súši nie je ani jediný živočích. Želám vám úspech. V reproduktore sa ozval tlmený šum, výboje.
- Zapla motory na plný výkon, - povedal Zelený, - má naponáhlo. Čo to má byť tá živá hmlovina?
- Živá hmlovina nejestvuje, - povedal som. - S tou ženou som sa stretol na konferencii a vrel som jej, že sa mýli. Počul si, ako sa vyjadrovala o doktorovi Verchovcevovi? Vraj obdivuhodný starček!
- Ja mu vôbec neverím, - zahundral Zelený. - Ak je taký obdivuhodný, prečo klamal? Raz vraví, že píše román, druhý raz, že nepíše! A prečo nás presviedčal, že neletel na Malý Arktur? Prečo nám nechcel ukázať denníky troch kapitánov?

A Zelený sa pustil znova do rádiogramu.

Žena mala pravdu. Na druhý deň sme v lokátoroch zachytili maličkú hviezdu, okolo ktorej sa krútila iba jediná planéta. Podľa všetkého to bola Pustá planéta.

Za súmraku sme pristáli na brehu veľkého jazera, na okraji nekonečnej roviny, porastenej rovnou, zožltnutou trávou. Mrholilo, nekonečne a otupno mrholilo. Dlhو sme stáli pred iluminátormi, ale nevideli sme ani zviera, ani vtáka. Vari tu naozaj nič nie je? Alica so Zeleným šli po vodu k jazeru. Dost' dlho sa nevracali, bol som však pokojný, lebo cez iluminátor som videl, že na brehu ich čosi zaujalo.

Potom sa Zelený vrátil, no neprišiel na mostík, ale pobral sa rovno do svojej kajuty.

- Čo hľadáš? - spýtal som sa vnútornou linkou.

- Udicu, - odpovedal Zelený. - V jazere je rýb ako maku. Načreli sme do vedra vody a hneď sme mali tri. Chceš povedať, profesor, že nemáš chuť na čerstvú rybaciú polievku?

- Nie, - odpovedal som. - A ani vám ju neodporúčam. Veď aj na Zemi bývajú jedovaté ryby, a variť rybaciú polievku na neznámej planéte je prinajmenšom ľahkomyselnosť.

- No dobre, dobre. - odvrkol Zelený. - Tak ti niečo ulovíme do zbierky.

Zelený bežal nazad na breh. Schytil som Alicin plášť, aby neprechladla, vzal som sieť a šiel k jazeru.

Zelený odmietol chytať ryby do siete, vyhlásil, že sa to prieči jeho športovému duchu. S Alicou sme však nachytali plné vedro rýb a odniesli sme ich do lode. Hneď za nami prišiel aj premoknutý Zelený. Svoj úlovok vliekol v sádke.

- Nezabudni zatvoriť loď, - pripomenul som mu a postavil vedro vedľa vchodu.

- Nezabudnem, - vzrušeným hlasom odpovedal Zelený, ktorý bol taký zažiadaný rybačky, že by najradšej chytal ryby celú noc, keby nebola taká tma.

Ráno som najprv pozrel cez iluminátor. Za sklom žiarilo jasné slnce a nad loďou krúžili krdle vtákov.

- No prosím, a vraj Pustá planéta! - povedal som nahlas a šiel som zobudiť ostatných. - Vraj Pustá planéta! - zopakoval som. - Včera sme nachytali rýb a dnes nad nami krúžia celé krdle vtákov.

Zobudil som Alicu a Poloskova, Zelený už bol hore. Triedil vlasy na udicu a háčiky.

- Chystám si náčinie na bohatú korisť, - povedal mi. - Moje srdce cíti, že tu žijú šťuky veľké ako ja.

- Len opatrne. Daj si pozor, aby dažaká šťuka nechytla teba, - doberal som ho.

Potom som zišiel k príklopu lode, chcel som si zblízka obzrieť vtáky. A zistil som nepríjemnú vec: vysvitlo, že náš mechanik, zachvátený rybárskym ošiaľom, zabudol na noc zatvoriť Pegas. Ešte dobre, že sa dnu nedostalo nijaké zviera, no ryby do jednej zmizli. Zaisť vtáky lietali do otvoru ani do jaskyne a poodvláčali celý náš včerajší úlovok.

- To je veľmi vážne porušenie vesmírnej disciplíny, - povedal Poloskov pri raňajkách, keď sa dozvedel o Zeleného nedbanlivosti. - Ale aj ja mám na tom vinu, takisto ako profesor. Bolo našou povinnosťou skontrolovať príklop.

- Veď sa nič nestalo, - ozvala sa Alica. - Nalovíme so Zeleným hoci aj desať vedier. Neviete si predstaviť, koľko rýb je v jazere!

- Nejde o to, - povedal Poloskov. - Ale ak sa to ešte raz zopakuje, môžeme sa hneď vrátiť domov, lebo všetci sme takí ľahkomyselní, že vo vesmíre nemáme čo robiť.

- Prepáč, kapitán, - povedal Zelený. Uvedomoval si, čo vykonal, no predstava rybačky ho tak vzrušila, že myšlienkami už bol na brehu jazera.

Pripravil som sieť na lov vtákov a vyniesol pušku, z ktorej sa strieľa ihlami, natretými uspávacím prostriedkom. Kým som sa chystal na poľovačku na vtáky, Zelený sedel na brehu jazera.

Ukradomky som ho pozoroval. Prekvapilo ma, že je taký zamračený. „Možno ho to ešte vždy mrzí?“ pomyslel som si. Vtom sa nečakane zhoršilo počasie. Odkiaľsi sa prihnal silný vietor. Zohýnal trávu, odfúkol vtáky z oblohy, na jazere zdvihol vysoké vlny. Po niekoľkých minútach neostal na oblohe ani jediný vták. Kamsi sa skryli.

Zelený vstal a pobral sa k lodi.

Aj ja som sa rozhodol odložiť sieť do lode a počkať, kým sa vyčiasí a vtáky sa vrátia.

- Tak ako? - spýtal som sa Zeleného. - Môžem ti blahoželať k úlovku?

- Nič som nechytí, - odpovedal Zelený. - Neberú.
- Neberú? Veď si sám vravel, že v jazere je rýb ako maku.
- To bolo včera. Ale dnes sa zrejme všetky ryby stiahli do hĺbky.
- A mne sa zasa vtáky rozleteli, - povedal som. - Takže ani jeden sme nemali šťastie. Počkáme, až sa počasie umúdi. A večer zasa pôjdeš k jazeru? Možno tu ryby berú iba večer?
- Nevie, neverím tejto planéte, - zamračene zahundral. - Nadarmo ju nevolajú Pustá planéta. Boli ryby – niet ich. Boli vtáky – niet ich.
- Pozrite! - povedala Alica, ktorá stála vedľa a počula celý náš rozhovor. - Pozrite, zajac!
V trávě skákalo akési zvieratko. Za ním bežalo druhé, väčšie. Nestačili sme si ich ani poriadne obzrieť, a už ich nebolo, len tráva sa vlnila vo vetre.
- Tak vidíš, - povedal som, - nie je to pustá planéta. Sú tu zvieratá.
- Ani tie nebudú, - šomral Zelený. - Pamätáš sa, čo vravel Verchovcev? Hoci jemu veľmi neverím.
- Vieš čo, Zelený, zistíme, kam ti ušli ryby, - navrhol som. - Vložíme do jazera biohľadač. Nastavíme ho na hľadanie rýb, a len čo ich objaví, zasignalizuje.
- Ako chceš, - pristal Zelený. - Ibaže v jazere nie sú ryby. Som skúsený rybár, viem, keď je jazero bez života.
Vyniesol som z Pegasa biohľadač a vložil som ho do jazera. Biohľadač bol vo vodotesnom obale a vybavený motorom. Založil som si slúchadlá a čakal som na signály. Prístroje ukazovali, že biohľadač sa spustil na dno jazera, potom odplával ďalej, až k stredu, no signály neprichádzali. Jazero bolo mŕtve. Po polhodine som musel kapitulovať.
Biohľadač sa nemohol znížiť – v jazere nebolo ani jedinej rybičky.
- Keby som včera vlastnými rukami nevytáhoval ryby z vody, nikdy by som neveril, že tu môže niečo žiť, - priznal som sa. - Verchovcev mal pravdu, je to čudná planéta.
- Aj ja to tvrdím, aj ja, - zopakoval Zelený, zmotol udice a odišiel do Pegasa.
- Na obzore je veľké stádo antilop, - ozvalo sa z reproduktora.
To Poloskov zhora, z mostíka, zbadal zvieratá ďaleko na obzore.
No aj bez neho som už vedel, že sa step hmýri zverou. V trávě behali poľné myši, neďaleko stál na zadných labkách syseľ, po brehu prešlo akési zviera, veľmi podobné medvediatku.
- Slovom, nič sa nestalo, - povedal som. - Pripravíme terénne vozidlo a vyberieme sa loviť zvieratá.
Len čo sme terénne vozidlo vyviezli z Pegasa, spustil sa lejak. Včerajší dážď bol oproti nemu iba rosa; prihnal sa z ničoho nič a hlasne zabubnoval na strechu terénneho vozidla. My dvaja s Alicou sme vkĺzli dnu a nevšímajúc si klopanie dažďových kvapiek, zamierili sme hlboko do stepi, ta, kde sa páslo stádo antilop.
No antilopy sme nikde nevideli. Nenašli sme ani ostatné zvieratá. A keď som vyliezol z vozidla a zohol som sa, aby som si obzrel myši, čo ešte pred chvíľou behali v trávě, zistil som, že aj tie zmizli. Tentoraz som biohľadač vypustil nad rovinu. Doletel až po obzor, a keď sa vrátil, bolo mi celkom jasné, že na tejto planéte nie je ani jediné zviera.
- Čo teraz? - spýtal som sa zúfalým hlasom Poloskova, keď sme terénne vozidlo zaviezli nazad do Pegasa a zišli sme sa v spoločenskej miestnosti. - Je to naozaj pustá planéta. Nechce sa mi odtiaľto odletieť, kým nerozlúštíme jej záhadu.
- Nemôžeme tu predsa ostať naveky, - povedal Poloskov. - A nie sme prví, čo narazili na túto hádanku. Možno záhada Pustej planéty navždy ostane neodhalená.
- Škoda, že Zelený zabudol zatvoriť loď, - povedala Alica. - Aspoň ryby sme mohli mať.
- Dobré, dobre, už to nechaj, - prerušil som Alicu.
- Predsa je to len čudné: včera sme prileteli, pršalo - jazero bolo plné rýb, ráno lietali vtáky, nato sa zdvihne vietor, rozoženie vtáky a zjavia sa zvieratá...
- Ocko, - nečakane zvolala Alica, - rozlúštila som záhadu tejto planéty.
- No konečne! - zamračene sa ozval Zelený. - Ešte nikto ju nerozlúštil, ale Sherlock Holmes, zvaný Alica, si s tým hravo poradí!
- Len pomaly, Zelený, - povedal Poloskov, - už som prehral stávkou s Alicou, keď sme hľadali žubrienky veľké.
- Správne, - prisvedčila Alica. - Viete, že ja nerozmýšľam vedecky.
- Hovor, dcérka, - povzbudil som ju.
- A čo, keby som nehovorila, ale ukazovala?
- Tak teda ukazuj.
- Chvíľu si tu posedzte, hneď sa vrátim.
- Ideš von? Veď prší.
- Neboj sa. Ani zmoknúť nestihnem. Ale ak sa bojíš, že sa mi dačo stane, pozeraj cez iluminátor. Zabehnem iba k jazeru a nazad.
Pristúpil som k iluminátoru. Videl som, ako si Alica prikryla hlavu plášťom a beží k jazeru, ako načiera vodu do vedierka. A potom ešte raz a ešte raz... A už aj uteká nazad.
Alica vbehla do spoločenskej miestnosti a postavila vedierko na stôl.
- Pozrite! - vyzvala nás.
Vo vedierku pomaly plávala malá rybka.
- Oho! - zvolal Zelený. - Celkom som zabudol, že tu najlepšie berú večer. Kde mám udice?
- Počkaj, - povedala Alica a vopchala ruku do vedra.
Vytiahla rybu a hodila ju na stôl.
- Čo to robíš?
- Ak mám pravdu... - začala Alica a v tej chvíli, rovno pred našimi očami, došlo k prekvapujúcej zmene. Rybka sa zo dva razy mykla, mávla chvostom a plutvy sa jej začali meniť na krídla, šupiny na perie. O chvíľočku sa na stole už cifroval,

naprával si pierka maličký vtáčik.

Kým sme s ústami dokorán zízali, ako sa ryba premenila na vtáka, vták mávol krídlami a vyletel. Udreľ sa o plafón kajuty.

- Chytajte ho! - skríkol som. - Ved' sa doráňa!

- Počkaj, otecko, to ešte nie je všetko, - povedala Alica.

Vtáčik zopár ráz narazil do plafónu a spadol nazad na stôl. A keď dopadol, znova sa začal meniť. Tentoraz sa mu stratili pierka, zošúverili krídelká a pred nami sa zjavila myška. Myška sa šikovne zošmykla po nohe stola a zmizla v kúte.

- Už je to jasné? - spýtala sa Alica.

Triumfovala. Ved' nie každý deň sa podarí rozlúštiť tajomstvo, s ktorým si nevedeli poradiť toľkí biológovia.

- Ako si na to prišla? - spýtal som sa.

- Ty si mi pomohol. Povedal si, že včera pršalo a boli ryby, potom svietilo slnko a zjavili sa vtáky, no a keď zadul vietor, videli sme zvieratá.

- Áno, máš pravdu, - povedal som. - Je to prekvapujúca prispôsobivosť, no na tejto planéte celkom odôvodnená. Živé tvory tu prijímajú takú formu, aká im je najvýhodnejšia. A tak im nenaháňa strach ani vietor, ani dážď, ani slnko. No a keď príde zima, iste si dačo zase vymyslia.

- To si môžeme overiť, - povedala Alica. - Položme rybu do chladničky.

Do chladničky sme zatiaľ rybu nedali, no urobili sme jej klieťku, kde stálo akvárium, a potom sme sa celé hodiny kochali, ako vyliezla z vody a vzlietla do vzduchu alebo utekala do kúta, ku krmidlu.

Čo rozprávali ušiari

Zberatelia a milovníci všelijakých rarít v ôsmom sektore Galaxie chodievajú na planétu Blook, kde pri meste Palaputra raz týždenne býva trh.

V Galaxii je niekoľko miliárd zberateľov. Tak napríklad zberatelia slnečnej sústavy sa vždy v prvú nedeľu mesiaca schádzajú na Marse, na náhornej rovine pri Veľkom kanáli. Rozprávali mi, že aj v hmlovine Andromedy je silné združenie zberateľov a na ktorejkoľvek planéte ich je toľko, že prevzali moc do svojich rúk a celý priemysel vyrába len albumy a známky, pinzety a akvária.

U mart'anských zberateľov som bol. Ziskal som pre zoologickú záhradu vzácne lietajúce rybky. No zatiaľ som ešte nemal možnosť dostať sa na Blook.

Palaputra je nevelké mesto s množstvom hotelov a skladov. No kozmodróm by jej mohlo závidieť hociktoré hlavné mesto.

Len čo Pegas pristál na betónovej ploche, hneď sa k nemu prihnalo auto, v ktorom sedeli strážnici. Zabrzdili pri schodíkoch a spýtali sa Poloskova:

- Odkiaľ ste prileteli?

- Zo Zeme, - odpovedal Poloskov.

- To je kde?

- V treťom sektore. Slnečná sústava.

- Ahá, myslel som si to, - povedal presvedčivo a úradne hlavný strážnik.

Veľmi sa ponášal na ventilátor. Mal tri veľké okrúhle uši, a keď hovoril, tak krútil hlavou, až sa dvíhal vietor. Preto obyvatel'ov Blooka prezývali v Galaxii ušiari.

Strážnici vystúpili do lode a prešli do spoločenskej miestnosti.

- A čo idete predávať? - spýtal sa jeden z nich.

- Chceme sa pozrieť, - povedal som dobroprajne, - či by sa tu nenašli zaujímavé zvieratá pre známu moskovskú zoologickú záhradu.

- Teda nič nebudete predávať? - spýtal sa strážnik.

- Nie.

- A na palube nemáte nijaké zvieratá?

- Máme, - povedal som, - ale nie na predaj.

- Ukážte mi ich, - požiadal strážnik.

- Prečo? - začudoval sa Poloskov. - Sme vašimi hosťami a musíte nám veriť.

- Vám by som aj uveril, - vysvetľoval strážnik, - no slabo poznáte zberateľov. Z celej Galaxie sem zvláčajú kadejaké tvory, a potom máme samé neprijemnosti. Pred tým sme boli zdvorilí a nekontrolovali sme lode, ale teraz to musíme robiť. Trpká skúsenosť nás poučila.

A strážnik, víriac ušami vietor, nám vyrozprával tento smutný príbeh:

- Nedávno sa na trhu zjavil akýsi chlap. Priniesol si malé vrecúško a pohár. V pohári boli biele červíky. Zberatelia vtákov červíky ihneď ocenili. Boli vysokokalorické a vtákom veľmi chutili. Jeden zberateľ kúpil pohár červíkov. A potom aj druhý, aj tretí... A trhovec len rozvážoval vrecko a pohárom naberal červíky. Zberatelia si stali do radu.

Dvestodvadsiaty tretí v rade stál známy zberateľ exotických rybiek Krabakas z Barakasu. Stál a z dlhej chvíle pozoroval, ako trhovec pohárom načiera červíky z vrecka. A vypočítal, že do vrecka sa môže zmestiť nanajvýš tri a pol pohára červíkov. Vtedy sa Krabakas z Barakasu dovätípl, že tu čosi nie je v poriadku. Pristúpil k trhovcovi a spýtal sa: „Vari to vaše vrecko nemá dna?“

- Nie, vaša ušodôstojnosť, - prerušil hlavného strážnika na tomto mieste príbehu jeho pomocník, - spýtal sa: „Odkiaľ beriete toľko červíkov?“

- Mlč, - zahriakol ho tretí strážnik. - Nič také nepovedal. Krabakas z Barakasu ho požiadal: „Dajte mi pozrieť vaše vrecúško.“

- Ticho! - okríkol svojich podriadených hlavný strážnik. - Ak mi budete skákať do reči, uši vám obtrhám...! Trhovec si

Krabakasove slová vôbec nevšimol. Možno preto, lebo Krabakas meria osem metrov, no v priemere má iba pol milimetra a vyzerá ako tenulinký belasý červík. Nato sa Krabakas obrátil k zberateľom v rade a zvolal: „Tento podozrivý trhovca sa mi nepáči!“

- Prepáčte, vaša ušodôstojnosť, - zasa nevydržal jeho pomocník, - dovoľujem si pripomenúť, že Krabakas z Barakasu ostatným zberateľom vtedy povedal: „Chyťte zlodēja!“

- Ty si sa zbláznil! - zasyčal naňho tretí strážnik. - Krabakas povedal: „Som rozumný tvor ako vy, trhovca, a prosím, aby ste ma brali na vedomie! A vôbec, dajte sem to vrečko!“

- Tak toto je koniec! - skríkol veliteľ strážnikov a zakýval ušami. - Idem do dôchodku!

Strážnici sa pohádali a začali hovoriť svojou celkom nezrozumiteľnou rečou - čiže veľmi obratne kývať ušami. V spoločenskej miestnosti nastala hotová víchrica a ktovie, ako by sa zrada skončila, nech poryv vetra nesfúkne zo stola kávovú kanvicu. Kanvica sa rozbila a strážnici sa zahanbili za svoje správanie.

- Prepáčte nám, - ospravedlňoval sa hlavný strážnik.

- Trošku sme sa rozčúlili.

- To nič, to nič, - povedal som, pričom som potláčal úsmev, a zbieral som z dlážky črepiny, kým Alica utekala po handru, aby utrela hnedú mláku.

- Krabakas z Barakasu, - pokračoval hlavný strážnik, - vysvetlil zberateľom, z čoho podozrieva trhovca a spoločnými silami mu vzali vrečko. Do vrecúška sa zmestili iba dve hrste červíkov. No keď časť červov vybrali von, červy sa pred ich očami ihneď začali rozdeľovať na dvojce a rásť. Vtom zo vzdialeného konca trhu doľahol zdesený výkrik. Ktorýsi milovník spevavého vtáctva vysypal krmivo do klietky a červy sa mu pred očami začali rozmnožovať.

- To nebolo tak, - ozval sa druhý strážnik a uši sa mu zatrepotali.

- Dovoľujem si namietnuť, vaša ušodôstojnosť, že...

Hlavný strážnik však už nepočúval námietky. Chmatol svojich pomocníkov za uši a vyvliekol ich z kajuty. Pribuchol dvere a uľahčené povedal.

- Konečne môžem pokojne rozprávať.

Vtom sa dvere odchýlili a do škáry sa vopchalo ucho vzdorovitého strážnika.

- Dovoľujem si... - začal.

- No nie, toto už nie je možné! - Hlavný strážnik sa pritisol chudým chrbtom k dverám a rozprával ďalej: - Vysvitlo, že červy sa rozmnožujú neuveriteľnou rýchlosťou: za desať minút ich bolo tri razy viac a za hodinu šesťsto ráz viac ako pôvodne.

- A čím sa živia? - spýtala sa Alica.

- Povetrím, - odpovedal strážnik. - Prirodzene, povetrím.

- Kyslíkom! - vykrikoval mu spoza chrbta druhý strážnik.

- Dusíkom! - zakričal tretí.

Hlavný strážnik si ušami zakryl tvár, hanbil sa za svojich podriadených. Spamätal sa až po piatich minútach a príbeh dokončil:

- Slovom, už o tri hodiny celý palaputrianský trh bol na meter zavalený červíkmi a zberatelia a trhovci sa rozutekali, kam ich oči viedli.

- A čo ten chlap? - spýtala sa Alica.

- V tej haravare zmizol.

- Utekol, - ozvalo sa spoza dverí. - Celá tá záplava červíkov sa rozliezla na všetky strany.

Podvečer sa červíky doplazili až do stredu mesta. Všetky požiarnické autá ich zalievali vodou a penou z hasiacich prístrojov, no nemohli si s tou inváziou poradiť. Pokúšali sa červíky páliť, otráviť, dupali po nich nohami, ale všetko márne. Povetria na planéte rýchle ubúdalo. Bolo treba rozdať kyslíkové masky. Z planéty Blook sa do všetkých kútov Galaxie rozleteli signály SOS. Zachránil nás znalec vtákov Krabakas z Barakasu. Vypustil na červíky jedulky, maličké, no také pažravé vtáčky, že ani jeden skúsený zberateľ ich nebude chovať - bola by to pre neho hotová pohroma.

Napokon sa nám podarilo červíkov zbaviť, hoci jedulky zároveň zožrali všetky mravce, včely, osy, komáre, motýle, šváby, čmeliaky aj lajniaky.

- Tak prečo trhovca predával také nebezpečné červíky? - spýtala sa Alica.

- Vraj prečo! Pre zisk! Ved' jeho vrečko nemalo dna.

- Nie, - povedala Alica, - to sa mi nezdá. Až taký hlupák nemohol byť. Ved' zberatelia sa rýchlo dovtipili, o čo ide.

- Pravdaže nebol hlupák! - zakričal spoza dverí druhý strážnik. - Chcel zničiť našu planétu.

- Ale prečo?

- To ani sami nevieme, - priznal sa hlavný strážnik, odstúpil od dverí a vpustil svojich pomocníkov. - No odvtedy kontrolujeme všetky lode, čo prichádzajú zo slnečnej sústavy.

- Prečo práve zo slnečnej sústavy?

- To je tajomstvo, - povedal prvý strážnik.

- Nijaké tajomstvo, - zamiešal sa druhý. - Jednoducho ten trhovca pochádzal zo slnečnej sústavy. Bol to teda človek.

- To je veľmi čudné, - povedal som. - Máte aspoň jeho opis? Ako vyzeral?

- Nijako, Pre nás sú všetci ľudia rovnakí.

- Aj tak by mal mať nejaké charakteristické črty.

- Mal, - povedal pomocník hlavného strážnika.

- Mlč! - rozkázal mu veliteľ.

- Nebudem, - vzbúril sa pomocník. - Ten človek mal na hlave prikrývku s vodorovnou strechou a s priečnou

priehlbinou navrchu.

- Nerozumiem, - povedal som. - Aká priehlbina?
- Vaša ušodôstojnosť, ukážte im fotografiu. Možno nám pomôžu, - povedal pomocník.
- Nie, nemôžem, to je tajná fotografia.
- Ale môžete. Keď som im už o nej povedal, tak nie je tajná.
- Vraj povedal! Vyzradil si štátne tajomstvo!
- Tým skôr.

Nato hlavný strážnik vytiahol z vrecka fotografiu. Bola dokrčená, amatérska, rozmazaná, no ani tak sme nemali ani najmenšie pochybnosti: na fotografii bol doktor Verchovcev s pohárom v jednej a s nevelkým vreckom v druhej ruke.

- To nie je možné! - začudoval som sa.
- Poznáte ho?
- Áno. Žije na planéte Troch kapitánov.
- A-ja-jaj! Na takej dobrej planéte žije taký zlý človek! Kedy ste ho videli?
- Pred tromi dňami.
- A u nás bol minulý mesiac. Teraz si poďme prezrieť vašu loď. Čo ak máte na palube červíky?
- Nemáme červíky.
- Zapiera, - napovedal veliteľovi druhý strážnik. - Nechce hovoriť.
- Tak vám zakážeme vstup do mesta, - vyhlásil veliteľ.
- Kde máte telefón? Oznamím, že všetci na palube majú galaktickú horúčku. Potom odletíte dobrovoľne. Ak nie, podrobíme vás takej dezinfekcii, že vám z toho iste nebude do smiechu.
- Nič zlé nezamýšľame, - usiloval som sa upokojiť strážnika. - Toho človeka sme videli iba jediný raz. A možno to ani nebol on. Veď bývajú veľmi podobní ľudia. Načo by doktor, riaditeľ múzea, kupčil s červíkmi?
- Neviem, - smutne povedal hlavný strážnik. - Toľko nešťastí sa na nás dovalilo! Už sme prestali dôverovať našim hosťom.
- A čo sa ešte stalo?
- Ani sa nespýtajte. Ktosi nám vykynožil takmer všetky vravulce.
- Vravulce?
- Áno. To sú naše obľúbené vtáky.

Potrebujeme vravulca

My s Alicou sme šli na trh peši a terénnemu vozidlu sme kázali, aby prišlo za nami asi o dve hodiny.

Ráno bolo pekné, jasné, obloha čistá, oranžová, oblaky ľahké, zelené, piesok pod nohami mäkký, belasý.

Vyšli sme na hlavnú mestskú ulicu. Po jej oboch stranách stáli hotely. Veľmi sa od seba odlišovali, lebo každý bol postavený špeciálne pre obyvateľov tej či onej planéty alebo hviezdnej sústavy.

Bol tam hotel Prask, pripomínajúci detský balón o priemere asi sto metrov. Spod hotela vyčnievali okraje antigravitátorov. Ubytovali sa v ňom vesmíri tuláci, ktorí nemali vlastnú planétu a boli navyknutí na bezváhový stav. Lietali na kométach a meteoritových prúdoch, kde si stavali stany.

Potom sme šli popri hoteli Čarovné miesto. Aj tento hotel bol guľatý, no bola to tvrdá masívna guľa, napoly vkopaná do zeme. Visela na ňom tabuľa: Len pre obyvateľov metanových planét. Spoza slabo privretých dverí syčal prúd plynu.

Ďalej stál hotel Panvica: napriek stovke izolačných vrstiev mal steny rozžeravené, že sa ich nedalo ani dotknúť. Tu sa ubytovali obyvatelia hviezd, ktorí sa v žeravej láve kúpali s takou samozrejmou ako my v potoku za letného dňa. Boli tu hotely zavesené v povetří i zakopané do zeme, s dverami na streche i bez oblokov a dverí. A odrazu sme zbadali nevelkú budovu so stĺpmi, s celkom obyčajnými oknami a s celkom obyčajnými dverami. Nad nimi visela tabuľa: Matička Volga.

- Pozri, ocko, tento je zaiste pre ľudí! - povedala Alica.

Zastali sme pred hotelom takí natešení, ako keby sme stretli starého známeho.

Z hotela vyšiel vysoký chlap v uniforme kozmonauta obchodného loďstva. Zakýval nám a my sme sa mu privraveli:

- Dobrý deň. Vy ste odkiaľ?
- Priviezli sme sem zo Zeme kyslíkové regenerátory, - odpovedal. - Veď ste azda počuli: stala sa tu nepríjemná vec, div neprišli o všetok vzduch.

Kým som sa zhováral s kozmonautom, Alica stála vedľa a hľadela na hotel. Odrazu ma chmatla za ruku:

- Otecko, pozri, kto je tam.

Pri obluku na druhom poschodí stál doktor Verchovcev a pozoroval nás. Keď sa nám pohľady stretli, ihneď odstúpil od obluka.

- Vlastným očiam neverím, - zvolal som. - Veď by sem ani nestačil priletieť.
- Poďme sa ho spýtať, ako sa sem dostal, - povedala Alica.

Hotelové dvere boli vyrezávané, ťažké, s pozlátanou ohýbanou kľučkou. A hala bola vyzdobená ani bojarské sídlo, steny pomaľované jednorozkami a krásnymi devami, pri stenách stáli široké lavice. Podľa všetkého architekti planéty Blook videli skvelý dvadsaťdielny seriál Boris Godunov. Uprostred bojarskej komnaty som zastal.

- Počkaj, Alica, - povedal som. - Mne sa to nepáči.
- Prečo?

- Posúď sama: len prednedávnom sme sa rozlúčili s doktorom Verchovcevom, priletíme sem, tunajší strážnici nám povedia, ako takmer zničil planétu bielymi červíkmi, a hneď nato ho vidíme v okne hotela.

- Práve preto, - povedala Alica. - Musíme sa ho spýtať, o čo mu ide.

- No dobre, - pristal som a pristúpil k dlhému stolu, vedľa ktorého medzi vypchatou labuťou a džbánom z plastickej látky stál ušatý vrátnik v bielom kaftane.

- Prosím vás, - spýtal som sa ho, - na ktorej izbe sa ubytoval doktor Verchovcev?

- Chvíľočku, dobrý junák, - povedal vrátnik, založil si uši za chrbát a otvoril obrovskú knihu v koženej väzbe so sponami.

- Verchovcev... - hundral si. - Ve-ri-cho-vi-cev... Tu je Verchovcev!

- A kde býva?

- V izbe číslo osem. Na druhom poschodí, - povedal vrátnik. - Ste jeho priatelia?

- Známi, - povedal som opatrne.

- Je poľutovaniahodné, - poznamenal vrátnik, - že taký zlý a hrubý hosť má takých na pohľad dobrých známych.

- A čože, - spýtal som sa, - vari vás urazil?

- Chodte, - povedal vrátnik. - Izba číslo osem. A povedzte mu, oplanovi, že ak si aj nabudúce bude variť párky na posteli a kaziť robotov - stolníkov a komorníkov, požiadame ho, aby sa z nášho váženého zájazdného hostinca odsťahoval.

- A mne sa Verchovcev zdal taký mierumilovný, - povedal som Alici, keď sme vystupovali po schodišti.

Oproti nám schádzali ľudia - Linejčania, Fixania a iné bytosti, ktoré žijú na planétach s takými istými podmienkami, ako sú na Zemi. Podaktorí niesli v rukách klieťky, iní akvária, albumy so známkami, alebo jednoducho tašky. Ponáhľali sa na trh.

Číslo osem bolo až na konci dlhej chodby, vystlanej množstvom perzských kobercov. Zastali sme pred dverami z plastickej látky, vzorovanej ako dubové drevo, a stlačil som zvonec.

Ticho.

Zaklopal som teda na dvere, a pritom som trochu do nich drgol. Poslušne sa otvorili. Neveľká izba bola zariadená a vyzdobená podľa ilustrácií v historických románoch zo života Zeme. Bol v nej krištáľový luster i petrolejová lampa bez knôtu, volfrámový samovar i japonská zástena. No Verchovcev tu nebol.

- Doktor! - zvolal som. - Ste tu?

Nič.

Alica vošla do izby, nakukla za zástenou. Od dverí som jej povedal:

- Poďme odtiaľto, nepatrí sa liezť do cudzej izby...

- Hneď, ocko.

Za chrbtom som počul čísi prudký dych. Obzrel som sa. Vo dverách stál veľmi tučný chlap v čiernom koženom obleku. Mal plné pery a viacero podbradkov, čo mu ležali na golieri.

- Koho hľadáte? - spýtal sa veľmi vysokým, nežným, detským hláskom.

- Svojho známeho, - odpovedal som.

- Prepáčte, bývam v susednej izbe, - povedal tučniak, - a počul som, ako človek, ktorý tu býva, pred piatimi minútami odišiel. Tak som sa rozhodol upozorniť vás na to.

- A nevíete, kam šiel?

Tučniak si poškrabal podbradky, chvíľu uvažoval a povedal:

- Podľa mňa na trh. Kde inde by mohol ísť?

Opustili sme hotel a pobrali sme sa na trhovisko. „Čudný človek je tento doktor Verchovcev,“ rozmyšľal som.

Prešli sme popri hoteli, postavenom v tvare akvária, kde bývali obyvatelia planét, pokrytých vodou, potom popri hoteli, ponášajúcom sa na čajník. Z pyšeka sa mu valila para - tam bývali Kuxania z Paraselu. Na ich planéte je horúčava, voda vrije a všetko zahaľuje horúcou parou.

Z hotelov vychádzali hostia. Mnohí šli v skafandroch, a boli to tie najrozmanitejšie skafandre. Podaktorí sa plazili po zemi, iní zasa lietali. Pod nohami sa nám plietli zberatelia o málo väčší ako mravec a vedľa nich kráčali zberatelia len trochu nižší od slona.

Čím väčší sme sa blížili k trhovisku, tým hustejší bol zástup. Chytil som Alicu za ruku, aby nevdojak nestúpila na niekoho, alebo aby niekto nestúpil na ňu.

Trhovisko zaberalo niekoľko kilometrov. Bolo rozdelené podľa jednotlivých sekcií. Najprv sme šli okolo sekcie zberateľov mušlí. Potom sme prešli cez sekciu zberateľov kníh, horko-t'ažko sme sa pretisli cez preplnenú sekciu zberateľov nerastov a drahokamov. Pomedzi stánky s kvetmi sme prešli dosť pohodlne, iba na jednom mieste som musel vziať Alicu na ruky; takmer jej prišlo zle od vône fixanských ruží.

Keď sme sa ocitli v sekcii filatelistov, Alica ma poprosila:

- Počkaj.

Kilometrové priestranstvo bolo zapratané skladacími stolíkmi. Ako mi povedal ktorýsi starousadlík, bolo ich tu štrnásťtisíc tristo. Pri stolíkoch sedeli filatelisti - po dvaja, niekde i po štyria - a vymieňali si známky. Tí, ktorým sa neušlo miesto pri stolíkoch, vymieňali si známky postojačky alebo iba chodili okolo. Alica kúpila sériu veľkých pohybujúcich sa známok s obrazom vtákov zo Sírí, čiernohorskú známku z roku 1896 a album na fixanské známky, ktorý sám zakladal známky na patričné miesto, stačilo ich k nemu priložiť. Nato vymenila čiernohorskú známku za dve známky z planéty Šišineru.

- Tieto sú pre teba, ocko, - povedala.

Jedna známka bola celkom biela, na druhej bolo vidieť iba drobný nápis: Mladý skliss na pastvine.

- Otecko, chcel si sa niečo dozvedieť o sklissoch.

- Ale kde je skliss?
- Skliss tam bude až zajtra, - povedal tučniak, ktorého sme nedávno stretli v hoteli a ktorý nás dohoniť.
- A prečo až zajtra?
- Na týchto známkach sa obraz zjavuje len v párne dni, - vysvetlil mi tučniak.
- A čo bude na druhej známke?
- Na druhej? Na tej nebude nič. Je použitá.
- Tak načo je? - čudoval som sa.
- Je to veľmi vzácna známka. Obyvatelia Šišineru neradi píšu listy, preto takmer všetky známky z ich planéty sa vyskytujú nepoužité. Ale prázdne známky sú veľmi zriedkavé. Vaša dcérka urobila správne, že si kúpila takú hodnotnú známku.
- Tučniak nám zamával rukou a skackavo sa náhlil preč.
- Takmer sme zabľúdili v oddeleniach a pododdeleniach trhoviska. Vtom sme vpredu začuli vtáčí krik, rev zveri a piskot hmyzu. Došli sme na plochu s kliečkami, akváriami, sádkami, výbehmi. Bolo to oddelenie živočíšstva.
- Aj mne, skúsenému vesmírnemu biológovi, bolo veľmi ťažko zorientovať sa v tom, čo sme tu videli. Zvieratá a vtáky boli také rozmanité a ich majitelia zväčša ešte rozmanitejší, že hneď na začiatku svojej púte po tomto oddelení som sa dopustil hrubej chyby. Pristúpil som k tmavomodrému vtákovi na troch dvojmetrových žltých nohách. Za jednu nohu bol pripútaný retiazkou k svojmu pánovi, obyvateľovi mne neznámej planéty, zloženému z pestrofarebných guľ. Spýtal som sa ho, koľko stojí ten krásny vták.
- A tu mi vták celkom slušným vesmírnym jazykom odpovedal:
- Nie som na predaj. No ak si želáte, môžem vám predáť guľiara rôznobodkovaneho. A prosím, aby ste ma neurážali.
- Vysvitlo, že som si pomýlil, kto koho drží na retiazke.
- Zberatelia a trhovci naokolo sa pustili do smiechu, načo sa vták urazil a klepol ma dlhým zobákom po hlave.
- Ponáhľal som sa čo najskejšie zmiznúť, lebo vták sa napajedil a už sa chystal na ďalší úder.
- Otecko, - ozvala sa Alica. - Pod' sem. Pozri, aké zaujímavé.
- Odtrhol som zrak od kryštálických chrobákov, ktoré sme už dávno chceli získať pre našu zoologickú záhradu, a zvrtol som sa k Alici.
- Alica sa zastavila pred veľkým prázdny akváriom. Vedľa stála stolička a na nej sedel trpaslík.
- Pozri, otecko, aké zaujímavé zvieratá predáva tento človek.
- Nič nevidím, - priznal som sa. - Akvárium je prázdne.
- Človečik smutne vzdychol a utrel si slzu.
- Nie ste prvý, - povedal, - veru nie.
- A čo máte v akváriu? - spýtal som sa zdvorilo. - Mikroorganizmy?
- To je hrozné! - zvolal trpaslík. - Odídem. Odídem a už nikdy sa sem nevrátim.
- Otecko, - zašepkala Alica tak nahlas, že ju bolo počuť na desať metrov, - má tam neviditeľné vzdušné ryby. Sám mi to povedal.
- Neviditeľné?
- Dievča má pravdu, - pridala sa trpaslík. - Sú to celkom obyčajné neviditeľné ryby.
- Veľmi zaujímavé, - povedal som. - A ako ich chytáte?
- Do sietí. Do neviditeľných sietí, - vysvetľoval trpaslík.
- Ryby si bezstarostne lietajú, odrazu sa ocitnú v neviditeľných sieťach, a už ich veziem domov.
- A môžem jednu podržať? - spýtal som sa.
- Podržať? - Trpaslík sa veľmi začudoval. - Ako ju budete držať?
- V ruke.
- Ale veď ju neudržíte.
- Prečo?
- Lebo vzdušné ryby sú veľmi klzké. Len čo sa ich dotknete, hneď sa vám vyšmyknú. Neveríte mi?
- Neodpovedal som. Nato trpaslík rozhodil ruky a zvolal:
- Tak nech sa páči! Pozerajte, chytajte, vypust' ich na slobodu! Robte si, čo chcete! Len ma ponížujte! Urážajte! - Trpaslík stiahol z akvária veľkú handru, mocne ma chytil za ruku a donútil ma, aby som siahol do akvária.
- No? - kričal. - Tak čo? Chytili ste? Nič nemôžete chytiť!
- Moja ruka nahmatala len prázdno. V akváriu neboli nijaké ryby.
- Nič tu nie je, - povedal som.
- Tak vidíte! - zaľnukal trpaslík a obrátil sa k zvedavcom, ktorí nás medzitým obklopili. - Sám sa presvedčil, že ryby sú také klzké, že ich nemožno chytiť, ale nechce sa priznať.
- Hrabol som rukou po prázdnom akváriu, a len čo som ju vytiahol, trpaslík znova zakričal:
- Vypustil mi všetky ryby! Rozohnal ich! Neupozorňoval som, že v akváriu sa nesmie špliechať rukou? Teraz som, žobrák! Priviedol ma na mizinu.
- Diváci nespokojne reptali v dvadsiatich jazykoch a odsudzujúco hľadeli na mňa.
- Ešte aj Alica povedala: - Prečo si to urobil, otecko?
- Naozaj nechápate, - oslovil som okolostojacich, - že v akváriu nebolo nič?
- Odkiaľ to máme vedieť? - odpovedal mi na otázku obyvateľ planéty Ikes, pásikavý ani tiger a s bielymi fúzmi. - A čo ak má pravdu? Ak sú ryby naozaj neviditeľné a nedajú sa chytiť? Ako si môžeme overiť, či vraví pravdu, alebo nie?
- Správne, - podporil ho ušatý domorodec. - Načo by sem letel z inej planéty a vliekol so sebou prázdne akvárium?
- Aby dennodenne mohol zarábať na svojich neviditeľných rybách, - presviedčal som ich.

Ale nik ma nepočúval.

Rozľútostenému trpaslíkovi som musel zaplatiť za desať vzácnych rýb. Asi nečakal, že sa tak rýchlo vzdám, bol dojatý, ďakoval a sľuboval, že ak chytí neviditeľnú rybu, určite mi ju prinesie. A keď sme sa už zberali odísť, povedal:

- Dovoľ, dievčatko, aby som ti dal malý darček.

- Prosím, - povedala Alica. - Budem veľmi rada.

- Tu máš.

Pokutral rukou vo vrecku, a keď ju vytiahol, bola prázdna. Zložil dlaň do korýtka, akoby v nej niečo držal a podával to Alici.

- To je myšacia bundička, - povedal. - Vezmi si ju, nehanbi sa. Rád dávam dobrým ľuďom drahocenné dary.

Len opatrne. Je z takej jemnej tkaniny, že nič neváži a nemožno ju nahmatať.

Alica sa podvodníkovi poďakovala, zatvárala sa, že schováva dar do tašky, a šli sme ďalej.

Vtom sa nám pod nohy hodil akýsi záhadný tvor. Vyzeral ako chlpkami pokrytá guľôčka na paličkách a siahal nám po kolená. Mal zvláštnu farbu – jasnočervenú s bielymi bodkami ani muchotrávka.

- Chyť ho, ocko! - povedala mi Alica. - Niekomu utiekol.

- Ani mi na um nezide, - odvrkol som, odkladajúc si do vrecka vyprázdnenú peňaženku. - Možno to ani nie je živočích, ale zberateľ, ktorý hľadá zviera, čo mu ušlo. Ja ho chytím a on zavolá políciu a obviní ma z urážky na cti, lebo som sa nedovtipil, že je rozumná bytosť.

No vtom sme zbadali, ako sa za červenou guľôčkou ženie hrubý dvojhlavý had v ligotavom, menivom skafandri.

- Pomôžte, - kričal had. - Utekol mi indikátor!

Červená guľa sa pokúšala skryť za mojimi nohami, no had načiahol jednu zo stovky tenkých nožičiek, čo sa mu hompáľali na bokoch, a chmatol utečenca. Guľa ihneď zmenila farbu z červenej na žltú a stiahla nôžky ako paličky.

- Prepáčte, - oslovil som hrubého hada, - aké je to zviera?

- Nič zaujímavé, - povedal had. - Takých je u nás na planéte plno. Voláme ich indikátory. Nevedia hovoriť, zato menia farbu podľa nálady. A niekedy to bývajú veľmi zaujímavé farby. Nemáte kúsok cukru?

- Nie, - povedal som.

- Škoda, - poznamenal had a vytiahol ho odkiaľsi sám.

Keď guľôčka zbadala cukor, začala sa sfarbovať na fialovo.

- Teší sa, - povedal had. - Všetak je to pekné?

- Veľmi, - prisvedčil som.

- Zámerne im vymýšľame nové pocity, aby sme u nich vyvolali nezvyčajné farby. Ak chcete, klepnem ho a očernie.

- Nie, netreba, - odmietol som. - Nepredali by ste nám ho pre moskovskú zoologickú záhradu?

- Nie, - odpovedala jedna hadia hlava; druhá medzitým mľčky ovisla dolu. - Ale môžem ho vymeniť.

- Lenže ja nemám nič na výmenu.

- A čo toto zvieratko tu? - navrhol had a ukázal naraz desiatimi nôžkami na Alicu.

- To nepôjde, - povedal som a usiloval som sa nebrať to ako urážku. Ved' sám som nedávno rozumnú bytosť pokladal za nerozumného vtáka. - To je moja dcéra.

- Uch, aká hrôza! - rozhorčil sa had. - Ihneď zavolám strážnikov. Ved' to je zakázané.

- Čo je zakázané? - spýtal som sa začudovane.

- Kupčiť s vlastnými deťmi. Alebo vymieňať ich za zvieratá. Neprečítali ste si trhový poriadok pri bráne? Ste netvor a barbar!

- Ale kdeže! - povedal som so smiechom. - Rovnako úspešne môžem ja predať Alicu ako ona mňa.

- Ešte lepšie! - zakričal had, pritláčajúc si k hrudi farebnú guľu. Indikátor sa podľa všetkého zľakol a teraz bol biely s červenými krížikmi pozdĺž chrbta. - Dcéra kupčí s vlastným otcom! Kto to kedy slýchal?

- Čestné slovo, - povedal som s úpenlivou prosbou, - nepredávame sa navzájom! U nás na Zemi nie je zvykom, aby otcovia predávali svoje deti, či deti svojich rodičov. Jednoducho sme prišli spolu nakúpiť nejaké vzácne zviera tá pre našu zoologickú záhradu.

Had chvíľu porozmýšľal a povedal:

- Neviem, či vám mám veriť, alebo nie. Radšej sa spýtajme indikátora. Je veľmi citlivý. - Nachýlil obe hlavy k indikátorovi a spýtal sa ho: - Dá sa veriť týmto čudným bytostiam?

Indikátor sa sfarbil na smaragdovozeleno.

- Hoci je to čudné, uist'uje ma, že vám môžem veriť.

Nato sa had upokojil a už celkom iným tónom dodal:

- A chceš, aby som ťa dal týmto dvom pozemšťanom?

Indikátor zažiaril zlatou farbou ani slnečný lúč.

- Veľmi chce, - vysvetlil jeho pocity had. - Vezmite si ho, kým si to nerozmyslím. A tu máte ešte aj príručku „Ako kímiť indikátora a ako dosiahnuť jemne ružové emócie“.

- Lenže neviem, čo vám zaňho dáme.

- Nič, - povedal had. - Urazil som vás, lebo som vás bezdôvodne podozrieval. Ak mi ako odmenu za indikátora odpustíte, až do večera budem šťastný.

- Samozrejme, že sa na vás nehneváme, - povedal som.

- Ani najmenej, - pridala sa Alica.

Had mávol množstvom svojich nôžok, indikátor sa vzniesol do vzduchu a spadol Alici do náručia. Ešte vždy bol zlatý, len po chrbte mu ani živé behali modré ligotavé pásiky.

- Je spokojný, - povedal had a rýchlo sa odplazil, nepočúvajúc naše slová vďaky.

Indikátor zoskočil Alici z rúk a vykročil za nami, kníšuc sa na tenkých rovných nôžkach.

Stretli sme celú rodinu ušatých domorodcov: veľkého ušiaka, ktorý mal uši väčšie ako slon, jeho ženu ušiačku a šesť malých ušiatok. Niesli klieťku a v nej kanárika.

- Pozri! - zvolala Alica. - Kanárik?

- Áno.

- To nie je kanárik, - prísne ma opravil otec ušiak. - To je vták rajkovitý. Ani sme nemali v úmysle kupovať ho. Hľadali sme pravého vravulca.

- A nenašli sme ho, - zborovo povedali malé ušiatka, robiac ušami vietor. - Na celom trhovisku niet ani jedného vravulca.

- Je to nepochopiteľné, - povedala ušiačka. - Ešte minulého roku bolo všade plno vravulcov a teraz o nich ani nechýrovať. Neviete prečo?

- Nie, - povedal som.

- Ani my nevieme, - povzdychol si ušiak. - Budeme musieť chovať rajkovité vtáky.

- Otecko, - povedala Alica, keď sa ušatá rodina vzdialila, - potrebujeme vravulca.

- A to načo? - začudoval som sa.

- Lebo ho všetci zháňajú.

- Dobre, poďme hľadať vravulca, - pristal som.

- Navrhujem však, aby sme si najprv pozreli pavúka tkáča troglodyta. A ak nám ho predajú, hneď ho aj kúpime. To je dávna túžba našej zoo.

Kúpili sme vravulca

Obišli sme s Alicou celé trhovisko, kúpili sme pre zoologickú záhradu osemnásť rozličných zvierat a vtákov, z ktorých väčšinu na Zemi ešte nikto nevidel. Alica sa každého trhovca a zberateľa vypytovala:

- Neviete, kde by sme dostali vravulca?

Každý jej odpovedal inak.

- Vravulce prestali znášať vajcia, - vravel jeden.

- Vymreli na záhadnú chorobu, - povedal iný.

- Vyšiel zákaz chovať ich.

- Ktosi vykúpil všetky vravulce na planéte.

- Veď vravulce ani nikdy neboli.

A ešte kadejaké iné odpovede sme si vypočuli. Ale ani tak sme nepochopili, čo sa vlastne stalo. Všetci priznávali, že kedysi boli vravulce celkom bežné vtáky a radi ich chovali doma i v zoologických záhradách. No za posledný rok takmer všetky kamsi zmizli. Vraj akísi ľudia chodili z dom do domu a skupovali vravulce. Vraj ich ktosi ukradol zo zoologickej záhrady. Vraj vravulce v hlavnej chovnej stanici ochoreli na zimnicu a pomreli.

Čím beznámejšie bolo naše úsilie zohnať vravulca, tým väčšmi Alica túžila aspoň vidieť ho.

- Čo je na tých vravulcoch také zvláštne? - spýtal som sa Krabakasa z Barakasu, s ktorým sme sa práve zoznámili.

- Vcelku nič, - zdvorilo odpovedal Krabakas a zvinul si do kľbka belasý chvost. - Len to, že rozprávajú.

- Aj papagáje hovoria, - pripomenul som.

- Nič o nich neviem, nepočul som. A možno u vás vravulce volajú papagájmi...

- To je možné, - prisvedčil som, hoci na tejto planéte sa sotva vyskytovali papagáje. - A kde žijú?

- Čo neviem, to neviem, - vzdychol si Krabakas z Barakasu. - Možno práve na tejto planéte. Počul som, že vravulce vedia lietať medzi hviezdami, ale že sa vždy vrátia k rodnému hniezdu.

- Už nenájdeme vravulca, - povedal som Alici. - Budeme sa musieť vrátiť na loď. Tým viac, že indikátor už vyhladol.

Indikátor ma počul a na znak súhlasu ozelenel.

Pobrali sme sa k východu, keď ma odrazu zastavil Krabakasov krik. Naš nový známy sa rozletel ponad klieťku ani belasá smršť.

- Hej! - kričal. - Pozemšťan, rýchlo sa vráť sem!

Vrátil som sa. Krabakas sa zvinul do kľbka a povedal:

- Chceli ste si pozrieť vravulca? Tak vám prezradím, že máte fantastické šťastie. Za moje klieťky sa práve skryl človek, ktorý priniesol pravého dospelého vravulca.

Alica ho už nepočúvala, rozbehla sa späť a za ňou drobčil indikátor, ktorý od netrpezlivosti hral všetkými dúhovými farbami. Za hradbu vtáčích klieťok sa utiahol malý domorodec so stiahnutými ušami. Držal za chvost veľkého bieleho vtáka s dvoma zobákmi. Na hlave mal zlatú korunku.

- Och, otecko, - zvolala Alica, - spoznávaš ho?

- Je mi akýsi známy, - povedal som.

- Vraj známy! - posmešne ma napodobnila Alica. - Práve takýto vták sedí na pleci Prvému kapitánovi!

Už som si spomenul. Alica mala pravdu: sochár vymodeloval na pomníku vravulca.

- Je ten vták na predaj? - spýtal som sa domorodca.

- Ticho! - zasipel. - Ak nechcete zničiť aj vtáka, aj mňa, hovorte tichšie!

- Kupujte bez dlhých rečí, - zašepkal mi do ucha Krabakas z Barakasu. - Aj sám by som ho kúpil, ale vy ho väčšmi potrebujete. Možno je to posledný vravulec na planéte.

- Ale prečo také tajnostkárstvo? - spýtal som sa.

- Ani sám neviem, - odpovedal majiteľ vravulca. - Bývam ďaleko od mesta a zriedka sem chodievam. Tento vravulec priletel ku mne už dávno, pred niekoľkými rokmi.

Bol vyčerpaný a ranený. Vyliečil som ho a od tých čias žil v mojom dome. Za svojho života podistým bol na rozličných

planétach. Hovorí mnohými jazykmi. Pred niekoľkými dňami som mal v meste prácu a v reštaurácii som sa stretol s istým starým priateľom. Hovorili sme o tom i onom a priateľ sa zmenil, že v meste už neostal ani jediný vravulec. Ktosi ich skupíva alebo zabíja. Nato som mu povedal, že ja mám jedného. „Dávaj naňho pozor,“ radil mi priateľ. Vtom k nám pristúpil akýsi Pozemšťan a povedal, že chce vravulca kúpiť...

- Mal klobúk? - zvedavo sa spýtala Alica.

- Mal, - odpovedal domorodec. - A odkiaľ to viete?

- Bol taký starší a chudý?

- Áno.

- Tak je to on, - zvolala Alica.

- Kto on? - spýtal sa Krabakas z Barakasu.

- Ten istý, čo kupčil s červíkmi.

- Pravdaže, je to on, lotor akýsi! - zvolal Krabakas.

- Počkajte, neprerušujte ma, - zastavil nás ušiak. - Odmietol som mu predat' svojho obľúbeného vtáka a pobral som sa domov. A predstavte si, ešte v tú noc sa ktosi pokúsil vkradnúť do môjho domu. A ďalšiu noc ma chceli podpáliť. No vyplašili vravulca a on ma zobudil. Včera som zase našiel nedokončený podkop pod môj dom. Pochopil som, že keď si ponechám vtáka doma, je so mnou koniec. Ak sa nebojíte smrti, vezmite si ho, no za dôsledky nezodpovedám.

- Berte, - radil mi Krabakas. - Je to vzácny, pekný vták. Vy sa nemusíte báť, veď aj tak odtiaľto odletíte.

- Berieme, otecko? - spýtala sa Alica a načiahla ruku k vravulcovi.

Nestihol som ani odpovedať, keď vravulec ľahko vzlietol Alici na plece.

- Zbohom, priateľ, - povzdychol si ušiak.

Zaplatil som mu a hneď ušiel preč. Ani peniaze si neprepočítal.

- Vravulca kýmte bielym chlebom a mliekom, - povedal nám Krabakas. - Dobré je dávať mu aj šípkový sirup.

Krabakas dohovoriť, zvinul sa do belasého kľbka a ľahol si na klietku s kanárikmi.

Pobrali sme sa k východu z trhoviska. Vpredu kráčala Alica a na pleci jej sedel vravulec. Pravda, doteraz nepovedal ani slova, to ma však neznepokojovalo. Za Alicou cupkal indikátor a zamyslene menil farby. Za nimi som šiel ja a na remenci som viedol veľmi vzácneho, pracovitého, takmer rozumného pavúka tkáča troglodyta, za ktorého som dal ťažké peniaze. Pavúk priadol krásny kockovaný vlnený šál a jeho hotový koniec sa vliekol po zemi. Vzadu šlo automatické terénne vozidlo, plné klieťok a akvárií – pre človeka by sa tam už nenašlo miesto. Zo všetkých strán sa za nami obzerali zberatelia a v desiatkach jazykov sa ozývalo:

- Pozrite, vravulca nesú!

- Aha, vravulec!

- Živý vravulec!

- Zázračný vravulec!

Vtom vravulec sklonil hlavu nabok a začal hovoriť.

- Pozor! - povedal po rusky. - Na tejto planéte sa nedá pristáť. Prechádzam na planetárnu obežnú dráhu. Priateľ môj, nezabudni, prosím ťa, zapnúť tlmiče.

Keď to dopovedal, ihneď prešiel na nám neznámy jazyk a rapotal v ňom zo dve minúty.

- Veď je to papagáj! - povedala Alica.

Vravulec sa odmlčal, započúval sa do jej slov a zopakoval:

- Veď je to papagáj!

Nato porozmýšľal a povedal mojím hlasom:

- Ale prečo také tajnostkárstvo?

A potom hlasom svojho predošlého pána:

- Ešte v tú noc sa ktosi pokúsil vkradnúť do môjho domu. A ďalšiu noc ma chceli podpáliť.

- Všetko je jasné, - povedal som. - Mali sme šťastie, Alica, lebo toto je superpapagáj, papagáj nad všetky papagáje. Vie si zapamätať neobmedzený počet slov, a pritom všetky naraz.

Medzitým vravulec znova spustil po rusky:

- Počúvaj, Druhý, nemám ti čo darovať. Ak chceš, vezmi si môjho vravulca. Bude ti pripomínať naše potulky – veď v jeho hlave je uložené všetko do posledného slova. A ty vieš, ako ho priviesť na správny text.

A sám sebe iným hlasom odpovedal:

- Ďakujem, Prvý. Ešte sa uvidíme...

Potom sa vo vravulcovom hrdle čosi zachvelo, zahučalo, akoby v dialke stúpala do výšky vesmírna loď.

- Otecko, chápeš, čo vraví? - spýtala sa Alica.

- Myslím, že áno. Tuším sú to hlasy slávnych kapitánov.

Prešli sme cez voľné priestranstvo a usilovali sme sa obísť oddelenie filatelistov, aby sme sa s našim neobyčajným nákladom nemuseli predierať cez dav. V ústrety nám bežal známy tučniak v čiernom koženom obleku.

- Tak ako? - spýtal sa.

- Našli ste, čo ste hľadali?

- Áno, - odpovedal som. - Všetko je v poriadku.

- Kúpili sme vravulca, - pochválila sa Alica. - A zapamätal si také zaujímavé veci, že si to ani neviete predstaviť.

V tej chvíli vravulec znova otvoril obidva zobáky, rozťahol korunku na hlave a hlasom Prvého kapitána povedal:

- Veď vieš, Druhý, ako rád by som znova šiel do vesmíru. Ale všetko má koniec.

Tučniak sa obrátil k Alici, zbadal vravulca a tvár sa mu zmenila, odrazu vyzerala ako palacinka, oči mu zbeleli a zapadli hlboko do očných jamiek.

- Prepust' te mi ho, - povedal tučniak.
- Prečo? - začudoval som sa.
- Musí to byť, - povedal tučniak a načiahol ruku k vravulcovi. Vravulec vystihol vhodnú chvíľu a bolestivo ho d'obol do prsta.
- Joj! - skríkol tučniak. - Hnusoba prekliata! Dávno pasiem po tebe!
- Dajte preč tú ruku, - požiadal som ho.
- Tučniak sa spamätal.
- Prepáčte, - povedal. - Dávno zháňam vravulca. Len kvôli nemu som preletel vyše osemdesiat svetelných rokov. Nemôžete mi to odoprieť! Zaplatím, koľko chcete.
- Nepotrebujem vaše peniaze, - povedal som. - U nás na Zemi už vôbec nie sú peniaze. Berieme ich so sebou, iba keď letíme do vesmíru, na miesta, kde ešte platia.
- Dám vám za tohto vtáka všetko, čo chcete! Darujem vám celú zoologickú záhradu!
- Nie, - odmietol som pevne. - Ako viem, vravulce už takmer vyhynuli. V zoologickej záhrade bude vták v bezpečí.
- Dajte mi ho! - skríkol tučniak zlostne. - Inakšie vám ho vezmem.
- Len sa opovážte!

Práve popri nás prechádzali dvaja ušatí policajti. Obrátil som sa k nim, chcel som ich zavolať na pomoc, no vtom tučniak akoby sa pod zem prepadol.

Šli sme ďalej.

- Vidiš, otecko, s vravulcami súvisí akési tajomstvo, - povedala Alica. - Nedaj ho nikomu.

- Neboj sa, - upokojil som ju.

Šli sme po prázdnej ceste. Za nevysokou ohradou hučalo trhovisko. Vpredu už bolo vidieť hotely Palaputry. Vtom sme za sebou počuli ľahké kroky. Rýchlo som sa obzrel a zmeravel som od prekvapenia.

Bežal za nami doktor Verchovcev. Klobúk mal posunutý nabok, oblek zhúžvaný a vyzeral ešte chudší ako prv.

- Profesor, - oslovil ma zadychčane, - hrozí vám strašné nebezpečenstvo. Aké šťastie, že sa mi predsa len podarilo dohoniť vás.

- Nebezpečenstvo? A aké? - spýtal som sa.

- Skrýva sa vo vravulcovi. Ak sa s ním ihneď nerozlúčite, vaša loď havaruje. Viem to.

- Počúvajte, doktor Verchovcev, - povedal som nahnevane, - počínate si viac ako čudne. Na planéte Troch kapitánov ste sa správali veľmi záhadne. Povedali ste nám, že neviete, aký vták je zobrazený na pomníku. Nato ste prišli sem a pokúšali sa zničiť všetok kyslík na planéte tým, že ste predávali biele červíky. V hoteli ste sa správali ako divoch, na posteli ste si varili párky a kazili robotov stolníkov. A teraz žiadate, aby sme vám dali vravulca... Nie, neprerušujte ma. Keď sa spamätáte, prídte k nám na loď, tam sa v pokoji pohovárame.

- Toto oľutujete, - skríkol Verchovcev a siahol rukou do vrečka.

Indikátor očervenel od strachu a pavúk tkáč troglodyt sa zahnal na Verchovceva nedopleteným šálom.

- Opatrne, otecko, má revolver! - vykrikla Alica.

- Poloskov! - povedal som do mikrofónu, čo mi visel na prsiach. - Zisti si naše súradnice! Sme v nebezpečenstve! Ihneď nám príd' na pomoc!

Keď Verchovcev počul moje slová, zaváhal. Na naše šťastie vynorila sa na ceste veľká skupina zberateľov, ktorí vliekli vzpierajúceho sa zeleného slona. Verchovcev preskočil cez ohradu a zmizol.

- Juj, ale sa mi to všetko páči! - zvolala Alica. - Toto je naozajstné dobrodružstvo!

- Zato mne, ak mám byť úprimný, sa toto dobrodružstvo veľmi nepozdáva. Vybrali sme sa pozhánat' zvieratá pre zoologickú záhradu, a nie bojovať s doktorom Verchovcevom.

Už o tri minúty zavisol nad nami čln z Pegasa. Poloskov nám priletel na pomoc. Čln nás sprevádzal až po loď, takže nazad sme sa dostali bez komplikácií.

Kurz: sústava Medúzy

Len čo sme rozmiestili zvieratá do klieťok a nakŕmili ich, prešiel som na mostík a na prieskumnú základňu na Malom Arkture som poslal telegram:

„Zistite, kde sa nachádza doktor Verchovcev. Zdá sa mi, že nie je ten, za koho sa vydáva.“

Večer prišla z Malého Arktura odpoveď:

„Doktor Verchovcev na planéte Troch kapitánov nie je. Zatiaľ nemôžeme nič viac oznámiť.“

- Aj bez nich vieme, že nie je na planéte Troch kapitánov, - povedal Poloskov, keď si prečítal telegram. - Je predsa tu. Vravulcovi sme urobili veľkú klieťku a zavesili sme ju v spoločenskej miestnosti. Po celý deň si čosi šomral v neznámych jazykoch a nechcel napodobniť niektorého z troch kapitánov. No Poloskov nám s Alicou aj tak uveril a povedal:

- Aj ja si myslím, že je to ten istý vravulec, ktorý patril Prvému kapitánovi a ktorého Prvý kapitán daroval Druhému, keď sa rozchádzali.

- A nemohlo by to byť tak, - uvažovala nahlas Alica, - že Verchovcev pasie za všetkými vravulcami len preto, aby dostal do rúk práve tohto?

- Ale načo mu je vravulec? - spýtal som sa.

- Vraj načo! Predsa vieme, že Druhý kapitán bez stopy zmizol, a nikto netuší, kde je. Vieme však, že mal vravulca...

- Správne! - povedal mechanik Zelený. - Tak je to!

Naše dievčatko má úplnú pravdu. Kapitán zmizol, ale je tu vravulec, ktorý vie, kde je kapitán. A Verchovcev to chce od vravulca vyzvedieť.

- Ale prečo z toho robí také tajnosti? - spýtal som sa.

- S radosťou by sme mu pomohli.

Ozvalo sa klopanie. Nieko k nám prišiel.

Pobral som sa k príklopu a otvoril som ho. Na schodíkoch stál tučniak v čiernom koženom obleku.

- Prepáčte, že vyrušujem, - začal. - Chcel som sa ospravedlniť za to, ako som sa správal na trhovisku. Ale tak som chcel získať živého vravulca, že som sa neovládol.

- To nič, - odpovedal som, nehneváme sa. Ale vravulca vám aj tak nedáme.

- Ani nemusíte, - veselo povedal tučniak. - Len by som nechcel, aby ste o mne zle zmýšľali. Buďte taký láskavý, prosím, a vezmite si odo mňa darček na rozlúčku.

A podal mi veľmi vzácneho živočicha: diamantovú korytnačku z Menaty. Pancier má z pravých diamantov a tak sa jagá, že pri pohľade na ňu až oči bolia.

- Len si ju vezmite, neostýchajte sa, - ponúkal ma tučniak. - Mám ich tri.

Samozrejme, mal by som byť opatrný a nebrať dar od takého čudného človeka. Ale ani v jednej zoologickej záhrade na Zemi nemajú diamantové korytnačky. Päť rokov sme ju zháňali a odrazu sa nájde človek, ktorý nám ju podaruje!

- Neodmietnite, - povedal tučniak. - Do videnia. Azda sa ešte uvidíme. Poznajú ma na stovke planét a volajú ma Vtipkár U. Zapamätajte si to.

Zadupotal po schodíkoch, zišiel dolu a skackavým krokom zamieril k Palaputre.

Už sa zotmel, obidve slnká planéty zapadli takmer súčasne, ibaže na opačných koncoch obzoru, a preto nad kozmodrómom blžali dva západy, jeden krajší ako druhý. Pomyslel som si, že predsa len nie je správne zle zmýšľať o ľuďoch. Napríklad tento tučniak. Hoci je náruživý biológ, nebolo mu ľúto darovať nám takého vzácneho živočicha.

V povznesenej nálade som sa vrátil do spoločenskej miestnosti a ukázal som dar priateľom. Podávali si korytnačku z ruky do ruky a kochali sa v nádhernej hre svetla jej diamantového panciera.

- Kam poletíme teraz? - spýtal sa Poloskov po večeri.

- Za sklissmí, - navrhla Alica pohotovo, - na planétu Šišineru.

- Nedbám, - súhlasil som, - aj tak sme sa ta chystali.

Vtom vravulec, ktorý doteraz pokojne sedel a díval sa, ako pijeme čaj, znovu prehovoril.

- Chystáš sa letieť? - spýtal sa hlasom Prvého kapitána.

- Áno. Poletím mu oproti, - odpovedal si hlasom Druhého kapitána.

- V poriadku, Druhý, a keby si mal problémy, zavolaj ma na pomoc.

- Ak budem môcť.

- Pošli vravulca. Oznámiš mu všetky podrobnosti a on mi ich zopakuje. Viem, ako ho donútiť hovoriť.

- Tak teda do videnia.

- Do videnia.

Vravulec sa odmlčal.

- Tak čo, Poloskov, počul si? - spýtala sa Alica.

- Pravdaže som počul, nekrič, - zahriakol ju Poloskov a zamyslel sa.

Vravulec pokýval zlatou korunkou, akoby váhal, či má pokračovať.

Potom hlasom Druhého kapitána pomaly a zreteľne povedal:

- Leť k sústave Medúzy.

Čakali sme, či sa ešte nerozhovorí. No vravulec zatvoril oči a skryl si hlavu pod krídlo.

- Slovom, Druhý kapitán sa dostal do nešťastia a poslal vravulca na pomoc, - povedala Alica. - Ale ako ho prinútiť, aby nám všetko porozprával?

- Počkajte, - zasiahol som. - Ako ste na to prišli? Veď vravulec neletel na Venušu, kde pracoval Prvý kapitán, ale vrátil sa na rodnú planétu. Teda nikto ho nikam neposielal. Druhý kapitán mohol jednoducho zahynúť a vravulec odletel domov.

- Všetko je možné, - poznamenal Poloskov a vstal od stola.

Vyšiel z kajuty. Po piatich minútach sa vrátil a priniesol mapu Galaxie. Odsunul šálky, rozprestrel mapu na stole a prstom pichol na jej okraj.

- Tu je sústava Medúzy. Skladá sa z viacerých planét a vôbec nie je preskúmaná. Navrhujem letieť ta. Ak kapitán žije, pomôžeme mu. Ak zahynul, aspoň budeme vedieť, kde sa to stalo.

- Mohol predsa zahynúť aj v otvorenom vesmíre, - namietol som.

- Čo sa mohlo veľkému kapitánovi stať v otvorenom vesmíre?

- Napríklad mohla vybuchnúť loď.

- A vravulec by ostal nažive?

- Všetličo sa stáva.

mlčal som. Napokon, expedícia mala svoje úlohy a ktovie, či sú v sústave Medúzy nejaké živočichy. Kým ta doletíme a vrátíme sa nazad, uplynie nám všetok čas. Navyše vieme iba to, čo povedal vravulec. A čo, ak tam kapitán bol, ale zahynul v celkom inej časti Galaxie? Zveril som sa so svojimi pochybnosťami Poloskovovi a Alici. No čím dlhšie som hovoril, tým menej som bol presvedčený, že mám pravdu, a tým väčší som si uvedomoval, že ani ich som nepresvedčil.

- Dobré, - povedal som napokon, - za pokus to stojí.

Ale najprv letíme na Šišineru. Musíme zistiť, ako vyzerajú sklissy.

- V poriadku, - súhlasil Poloskov a prechádzal prstom po mape. - To máme na ceste. Okrem toho sa môžeme zastaviť aj na iných planétach a hľadať tam vzácne živočichy pre zoologickú záhradu.

- A teraz spať, - povedal som. - Zajtra ráno je zavčasu budičiek a odlet. Všetky zvieratá sú dostatočne nakŕmené a

napojené?

- Áno, súdruh vedúci expedície, - hlásila Alica, ktorá zodpovedala za kŕmenie zvierat.

- A kde je diamantová korytnačka? - spýtal som sa.

- Teraz tu bola, - povedal Poloskov. - Kde môže byť?

Celú hodinu sme snorili po lodi, no diamantovú korytnačku nám pomohol nájsť až indikátor, ktorý ju objavil pri východe z lode.

- Iste chcela ujsť, - povedal Zelený. - Ja som to hovoril. Tieto korytnačky človek nesmie spustiť z očí.

Indikátor zožltol.

Vytiahol som tabuľku indikátorových farebných pocitov, ktorú mi dal dvojhlavý had, a nahlas som z nej prečítal:

- Žltá farba značí nedôveru.

- Neveríš korytnačke? - spýtal sa Zelený indikátora. - Ani ja.

Indikátor bol taký žltý, že aj svetlo lúč pri ňom zbledlo.

- No dobre, - povedal som. - Zatvoríme ju do kletky.

Indikátor bol naďalej žltý, no na chrbte sa mu zavlňovali čierne pásy. Tabuľka nám prezradila, že čierne pásy na žltom podklade značia nesúhlas.

- V poriadku, - povedal som. - Ak si taký nedôverčivý, na noc ju zatvoríme do trezoru.

A indikátor sa sfarbil na tmavozeleno, čo znamenalo, že je šťastný.

Taký smutný vynález

Keď sa Pegas blížil k planéte Šišineru, zásielok a nákladu bolo na ňom značne menej. Už sa dalo chodiť po chodbách bez toho, aby sa človek ustavične potkýnal o vrecia, debny a kontajnery.

Prešli sme tretinu Galaxie a ocitli sme sa v končinách, kam lode, pravidelne premávajúce zo Zeme, už nelietajú.

Planéta Šišineru leží bokom od hlavných trás. Jej živočíšny svet nie je bohatý; ešte pred tristo rokmi bola holá a neobývaná, no potom sem prileteli kolonisti z Rozodoru, urobili tu umelú atmosféru, vysadili záhrady a vypestovali anglické trávniky.

Nestrácali by sme čas pristavaním, no doktor Verchovcev nám ešte na planéte Troch kapitánov povedal, že na planéte Šišineru údajne žije zviera zvané skliss.

Pegas tu pristál neskoro v noci, bokom od matných svetielok nevelkého mestečka. Pristáli sme ticho, aby sme nezobudili mešťanov a nevyplašili ich: na túto planétu zriedka prilietajú lode a niektorí obyvatelia ich ešte vôbec nevideli.

Motory stíchli, mechanik Zelený si rozčesal bradu a ľahol si spať, kapitán Poloskov ostal na mostíku, aby vniesol opravy do zastaranej navigačnej mapy. Alica písala list starej mame, chcela ho ešte odtiaľto poslať, a ja som zišiel do prvého podpalubia, aby som pripravil kletku pre sklissa a nakŕmil zvieratá.

V lodi bolo ticho a teplo. Takmer nehučne som kráčal po mäkkom koberci a myslel na to, že sa tu budeme musieť zásobiť vodou a obstarat' vlnu pre pavúka tkáča troglodyta. Za rohom na mňa striehol košatý krík. Povedal som mu:

- Ihneď spať! Lebo ťa zajtra nepolejem.

Krík zdesene zamával lístkami a so šuchotom sa vtisol do svojho oddelenia.

Vtom som počul tichý mľaskot. Ktosi vliezol do skladu, kde boli uložené posledné balíky. Zastal som a napol sluch.

Ktovie, ktoré zviera sa vyšmyklo z kletky, na každé nemôžeš ísť s holými rukami.

Opatrne som nakukol do odchylených dverí skladu. Nikoho. No mľaskot bol ešte silnejší. Vstúpil som do oddelenia.

Mľaskot doliehal spoza dverí zatvorenej chladničky, kde sme mali uložené ananásy.

S veľkým prevrpaním som zistil, že kľúč trčí zvonku – čiže vôbec nikto sa nemohol dostať do chladničky a zatvoriť bez kľúča.

Pomaly som načiahol ruku ku kľúču, skrútol som ho a dokorán otvoril dvere.

V chladničke, trasúc sa od zimy, sedel nevelký zelený človečik a ostrými zúbkami hrýzol ananás. Zdesene na mňa pozrel a pritisol si ananás na prsia.

- Neopovážte sa mi ho vziať, - povedal.

- Keby ste si ananás aspoň očistili. A vôbec, ako ste sa sem dostali?

- Nedajú sa mi ani pokojne navečerať! - zašomral človečik a zmizol aj s ananásom.

Pretnel som si oči. Človeka v chladničke nebolo a na poličke chýbali tri ananásy. Ktosi sa mi dotkol nohy, od prevrpania som až nadskočil.

Vysvitlo, že to nepokojný krík sa ešte vždy potľka po podpalubí.

- Ideš spať! - skríkol som naňho, hoci na zvieratá a rastliny nikdy nekričím.

Krík nadvihol konáre a rozbehol sa preč.

Znova som pozrel na chladničku. Chrbtom ku mne stál pred ňou na prstoch zelený človečik a pokúšal sa stiahnuť z poličky veľký ananás.

- Stoj! - zvolal som.

Človečik sa obzrel a zistil som, že to vôbec nie je ten zlodej, ktorý si tu pred tromi minútami pochutnával na ananáse.

- Nerozčuľujte sa, - povedal človečik, - mám na to povolenie.

A hneď zmizol aj s ananásom v náručí.

Takéto zázraky som v živote nevidel. Až sa mi hlava zakrútila. Naivne som prezrel chladničku, akoby sa dnu niekto mohol skrývať.

V tej chvíli ktosi do mňa drgol a na poličke stál tretí zelený človečik.

- Nezavádzajte tu, - povedal, - lebo vás buchnem. - A hneď sa načiahol za ananásom.

- Toto je už hrozné! - rozhorčil som sa. - Odkiaľ ste sa tu nabrali?

- Ja tu bývam, - vyhlásil človečik, vzal ananás a rozplynul sa v povetrí.
To už bolo na mňa priveľa. Stlačil som tlačidlo telefónu a zavolať som Poloskova.

- Geňa, spíš?
- Nie, - odpovedal kapitán. - Pracujem. Aký to máš hlas?
- Prečo?
- Trasie sa ti ani zajačí chvost. Dačo sa stalo?
- Povedz, Geňa, je príklop do lode utesnený?
- Samozrejme. Nikto predsa nešiel von.
- A Zelený spí?
- Spí. Aj Alica. Práve som to zistil. Písala list, a v polovičke zaspala. Ale čo sa stalo?
- Nevieš, kedy sa ľudom marí o zelených ľudkoch?
- O takých maličkostiach? - vecne sa spýtal Poloskov. - S chvostíkmi? A sedia ti na pleci? Už som o tom čítal. V akejsi starej knihe.
- Nie, - povedal som, - títo sú dosť veľkí, bez chvostov a jedia ananásy.
- Aha... Tu ho máš! Štvrtý!
A naozaj, v chladničke sa zjavil ďalší zlodej, žmurkol na mňa a zmizol.

- Hneď som tam, - znepokojene povedal Poloskov. - Zatiaľ nič nepodnikaj a ovládaj sa.
Kým Poloskov dobehol do podpalubia, v chladničke už neostala ani polovica ananásov a ďalší dvaja zelení ľudkovia si navzájom pomáhali vyštverať sa na hornú policičku.

- Nie, - povedal Poloskov, - neplaš ich. Podistým to nie je halucinácia.
- Aká halucinácia? - urazil sa človečik. - Nech sa páči, dotknite sa ma!
- Ponáhľaj sa, - prerušil ho druhý.
- Pozdravte Alicu, - povedal prvý.
A zmizli, aby prepustili miesto ďalšiemu.

- Alica naozaj spí? - spýtal som sa Poloskova.
- Spí.
- Tak odkiaľ o nej môžu vedieť?
- Nejde mi to do hlavy. To je akýsi blázinec!
Poličky boli prázdne. Už neprišiel nik.

- Zatvorme dvere na chladničke, - povedal Poloskov.
- Bude sa nám pokojnejšie rozmýšľať.
Príbuchol som dvere na chladničke.

- Odkiaľ môžu vedieť o Alici? - zopakoval som. - Pristáli sme tu pred hodinou, nik z nás nevyšiel von...
Dlho sme s Poloskovom nešli spať a usilovali sme sa nájsť vysvetlenie tohto čudného javu. No aj tak sme na nič neprišli. Znova sme skontrolovali zápory na príklopoch a obišli sme loď. Všade pusto, ticho, pokoj.
Pre istotu som šiel nocovať do Alicinej kajuty. Spalo sa mi nepohodlne, lebo koberček na dlážke bol drsný a pod hlavu som si musel podložiť Alicine gumené plutvy.

Nášťastie som sa zobudil skôr než Alica, a keď otvorila oči, sedel som už v kresle, a ako keby sa nič nestalo, listoval som Príručku o určovaní obyvateľov Galaxie.

- Čo tu robíš? - spýtala sa Alica.
- Ale nič, zašiel som sa pozrieť do tvojej knižnice, ako vyzerajú miestni obyvatelia.
- A prečo si sa ešte neučesal?
Zatvoril som knihu - pozriem si to neskôr - a ponáhľal som sa do svojej kajuty dať sa do poriadku.

Kým som sa umýval, takmer sa mi podarilo samého seba presvedčiť, že nijakých zelených človečikov som nevidel, že všetko to bol iba prelud, sen.

Takto upokojený som zišiel do podpalubia pozrieť do chladničky.

Chladnička bola otvorená a celkom prázdna, po ananásoch ani stopy. Pred ňou stál Poloskov a tuho roznýšľal.

- Vyzerá to tak, - povedal, - že miestni obyvatelia sa naučili prechádzať cez steny, aj keď to odporuje všetkým prírodným zákonom.

- Nie, toto pravdepodobne nie sú miestni obyvatelia, - povedal som. - Zrejme sa na nás vo vesmíre prilepila nejaká parazitická civilizácia.

Do podpalubia vošla Alica.

- Dobré ráno, kapitán, - povedala. - Čo ste urobili s ananásmi?
- Ukradli ich, - povedal Poloskov. - Práve rozmýšľame, ako zlodejov potrestať.
- Koho? - začudovala sa Alica.
- Tých zelených čertov, - odpovedal Poloskov. - Keby som ich tak dostal do rúk! Keď si pomyslím, ako sa na mňa budú dívať na Redwhite! Veď tam na tie ananásy čakajú...! Pozrite, to je on! Chyťte ho!

A naozaj, v chladničke sa odrazu zjavil zelený človečik. Pohľadom prebehol po prázdnych policičkách, vzdychol si: „Prišiel som neskoro,“ a ihneď sa rozplynul.

- To je on, - zopakoval Poloskov. - Ale kdeže toho chytiš!
- Veď to je miestny obyvateľ, - povedala Alica. - Čítala som o ňom v knihe, ktorú otecko nechal na kresle.
- Si si istá?
- Úplne.
- Tým horšie pre nich. Už aj idem podať sťažnosť ich vláde. Takto sa vítajú hostia? - Poloskov sa strašne napajedil.

- Odpusť im, kapitán.
 - Nie, ani na um mi nezáde. Kde je telefón?
 - Poloskov, veď uváž, - modlikala Alica. - Sú to takí milí, chutní ľudkovia! Iste nechceli kradnúť, ale stalo sa. Nevedomky.
 - Si priveľmi dobrá, Alica, - namietol Poloskov. - Ešte sme ani poriadne nepristali, a už vnikli do skladu a poodvláčali ananásy. O chvíľu sa pustia aj do ostatného nákladu.
 - Poloskov, povedala Alica rozhodným hlasom, - pamätáš sa, že si prehral stávkú? A že si môžem hocičo želať?
 - Pamätám, - povedal Poloskov.
 - Tak ja si želám, aby si im tie ananásy odpustil.
- V tej chvíli sa za stenami lode rozľahol taký strašný hurhaj, že prenikol i cez izolačné obloženie lode. Zabudli sme na zelených ľudkov a ozlomkrky sme bežali k schodíkom. V behu Poloskov stihol stlačiť poplašné tlačidlá a na chodbách zažmurkali červené žiarovky.
- Poloskov otvoril horný príklop a z výšky druhého poschodia sme pozreli von.
- Vychádzalo matné, obrovské červené slnko. Po nebi sa hnali podlhovasté tmavosivé mračná. Celú čistinu pred Pegasom zaplnili zelení ľudkovia. Mávali zástavami, vreckovkami, rozhojdávali transparenty s nápismi Víťame vás a zborevo i jednotlivo volali:
- Vitajte-e-e...! Vitaj, Alica...! Ďa-ku-je-me...! Hu-rá-á-á...! - doliehali k nám výkriky v ich nezrozumiteľnom jazyku. Keď zbadali Alicu, radosť nepoznala hraníc. Zdalo sa, že sa obloha zrúti.
- Niekoľko zelených ľudkov vrtko vybehlo k príklopu. Schytili Alicu, a nestačil som ani zhiknúť, a už zmizli aj s ňou. Po chvíľke sa vynorili uprostred zástupu a Alicu na vysoko zdvihnutých rukách niesli k mestu, čo sa belelo na obzore. Starší zelený človečik zaostal za ostatnými, počkal, kým zideme po schodíkoch dolu, pozdravil sa a povedal:
- Zaisťte tu kadečomu nerozumieme, drahí hostia.
 - Veru nie, - prisvedčil Poloskov.
 - Alici sa nič nestane? - spýtal som sa.
 - Určite nič. Dovolíte, aby som vám čo-to vysvetlil?
 - Prirodzene.
 - Sadnite si na trávku, zem je teplá, neprechladnete.
- Počúvli sme zeleného človečika, ktorý nám porozprával toto:
- Ešte pomerne nedávno sa planéta Šišineru ničím nelíšila od ostatných bezvýznamných planét Galaxie. No pred desiatimi rokmi istý obyvateľ tejto planéty vynášiel tabletky, ktoré umožňujú cestovať v čase na rok-dva, a to hociktorým smerom. Sprvu celú planétu zachvátila obrovská radosť, všetci začali hľtať tabletky a cestovať hore-dolu. No po niekoľkých týždňoch nastalo trpké vytriezvenie.
- Jeden sa pobral do budúcnosti a tam sa dozvedel, že ho opustí žena, alebo že mu vykradnú dom. Iný šiel do minulosti, aby tam napravil smutný omyl, ktorého sa dopustil, no mohol ho len zopakovať, a nie napraviť. Ak človek niekoho podozrieval z klamstva, mohol sa bez problémov vrátiť do toho dňa a vypátrať svojho zloprajníka. Ak sa človek bál, že umrie na nejakú chorobu, bez ťažkostí si mohol zájsť do budúcnosti a zistiť, či ho lekári neoklamali. Postupne ľudia začali mať strach z budúcnosti a radšej ňu ani nechodili. Zato všetci často chodievajú do minulosti. Každý človek má nejaké príjemné spomienky, nuž sa vypraví do minulosti, aby ešte raz prežil príjemné chvíle. Potom ňu zídje znova a znova... A tak donekonečna.
- Ale poďme do mesta, - navrhol zelený človečik.
 - Uvidíte, k čomu to všetko viedlo.
- Nasledovali sme ho do mesta. Bolo zanedbané, všade plno špiny. Slávnostný sprievod s Alicou bol už kdesi vpredu a na uliciach sme len zriedka stretali chodcov. Nevšimli si nás a podchvíľou niektorý z nich zmizol. Iný sa zasa zjavil naprostriedku ulice, o čomsi porozmýšľal a znova zmizol.
- Cestujú v čase, - vysvetlil nám náš sprievodca. - Prítomnosť ich nezaujíma a budúcnosti sa obávajú. Nik nepracuje. Vláda sa pokúšala zakázať tabletky, no ich výroba je taká jednoduchá, že každý si ich začal pripravovať po domácky.
 - Konečne chápem, - povedal som, - prečo vaši krajanovia už včera vedeli aj o Alici, aj o prilete našej lode.
 - Pravdaže. Do vašej chladničky prichádzali z budúcnosti.
 - No ešte vždy nerozumiem, prečo sa tak tešili z Alicinho príchodu? - spýtal sa Poloskov. - A prečo nie, napríklad, z môjho?
 - To je veľmi jednoduché, - povedal starší obyvateľ planéty Šišineru. - Sme veľmi dobrosrdeční, pokojní ľudia. A vážime si každého, kto má k nám dobrý vzťah.
 - To je pekné, lenže Alica nevedela, že nám vleziete do chladničky!
 - Ach, aká naivita! - vyčítavo povedal zelený človečik.
- Rozplynul sa v povetrí a po troch sekundách sa zjavil s veľkým ananásom v rukách.
- Práve som bol vo vašej chladničke, - oznámil nám s úsmevom.
 - Ale tam už nič nie je.
 - Lenže ja som tam bol včera v noci. Ešte vždy nechápate? Veď je to také jednoduché. Odletel som do minulosti a včera v noci som z chladničky vzal ananás. Neukradol, ale vzal, lebo Alica dnes ráno pripomenula Poloskovovi, že raz s ním vyhrala stávkú a že si želá, aby nám ananásy daroval. Preto sme dnes ráno tak radostne vítali Alicu a ďakovali jej, že nám dovolila vziať si včera v noci ananásy...
 - Ja sa z toho zbláznim! - povedal Poloskov. - Najprv bolo dnešné ráno, až potom včerajšia noc, a vy ste brali ananásy, ktoré ste ešte nesmeli brať, lebo neskôr si ich budete môcť vziať...
 - V živote nám ostalo tak málo radostí, - povedal zelený človečik, akoby nepočul Poloskova. - Ešte nikdy sme nejedli

ananásky. Ja napríklad odteraz budem dennodenne odchádzať do včerajšieho dňa, aby som si znova pochutil na ananáse, ktorý som zjedol včera...

Chvíľu sme mlčali, usilovali sme sa zrovnať si to všetko v hlave. Potom domorodec vzdychol a povedal:

- Už to dlhšie nevydržím. Idem do minulosti dojedat' váš ananás.

- Počkajte, - zastavil som ho. - Chcem sa vás na niečo spýtať.

- Ani sa nemusíte, - povedal zelený človečik. - Viem, na čo sa chcete spýtať.

- Ach áno, pravdaže, - povedal som.

- Na sklissa, kvôli ktorému ste sem prileteli.

- Presne tak.

- Môžeme vám príviesť aj sto sklissov, ale nebudete ich chcieť. Pozrite, jeden leží za rohom. Rozhodíte rukami a povieť: „Veď je to celkom obyčajná krava!“

Pozreli sme za roh. Ležala tam krava. Rozhodil som rukami a povedal:

- Veď je to celkom obyčajná krava!

- Tak vidíte.

Nato sa zelený človečik s nami rozlúčil a odišiel, správnejšie, zmizol, lebo všetci obyvatelia tejto planéty mali čudnú obyčaj rozplynúť sa vo vzduchu. Takže nevidel, čo sa stalo potom – nepomohla mu ani všetka jeho schopnosť hľadiť do budúcnosti aj do minulosti. Lebo tú kravu sme predsa vzali, priviezli sme ju do moskovskej zoologickej záhrady a doteraz patrí k najpopulárnejším exponátom.

Len čo náš zelený sprievodca zmizol, krava sa pretiahla, pomaly sa postavila na nohy a roztiahla dlhé blánité krídla, ktoré mala doteraz ovinuté okolo brucha. Vzdychla, pozrela na nás veľkými smutnými očami, zatrepotala krídlami, aby z nich striasla prach, zodratými kopytami sa odrazila a preletela cez ulicu. Letela ako krava, pomaly a ťarbavo, ale predsa letela!

Spýtal som sa zeleného chlapca, ktorý sa z ničoho nič zjavil pri nás:

- Čia je to krava?

- Chcete povedať skliss? - opravil ma chlapec.

- Hej, či je to skliss?

- Ničím, - povedal chlapec. - Kto by sa ulakomil na sklissa? Vôbec sa nedajú pásť, lietajú si, kam chcú. Takže si ho spokojne vezmite, nijaká škoda.

Pobrali sme sa k Pegasu a pred sebou sme prútom hnali sklissa.

Zavše sa vzniesol do vzduchu, ale rýchlo sa unavil a prechádzal do lenivého klusu.

Cestou sa k nám pridali ďalší sklissi, no nevzali sme ho so sebou - ani jedného nie je také jednoduché užiť.

Odmietnutý skliss dlho urazene hučal a kýval chvostom.

Alica sa vrátila krátko po nás, už sa s obyvateľmi Šišineru i nudila. Aj oni na ňu rýchlo zabudli – rozleteli sa, podaktorí do minulosti, iní do blízkej budúcnosti.

Ochrnuté roboty

- No, a teraz najkratšou cestou do sústavy Medúzy, - povedal Poloskov, keď sme štartovali z planéty, kde sme prišli o celú zásobu ananásov. - Nik nemá námietky?

Nikto nemal námietky. Ja by som aj dajaké mal, no Alica na mňa pozrela takým pohľadom, že som povedal:

- O lete rozhoduje kapitán. Nech je tak, ako povie Poloskov.

- Tak sa už nikde nebudeme zdržiavať, - rozhodol.

Ale o dva dni sme sa predsa museli zdržať a zmeniť kurz.

Rádiostanica našej lode zachytila volanie o pomoc.

- Odkiaľ je to? - spýtal som sa Poloskova.

- Hneď sa všetko dozvieme, - povedal náš kapitán a sklonil sa k rádiostanici.

Sadol som si do voľného kresla na mostíku, chcel som využiť voľnú chvíľu a odpočinúť si. Od rána som už ustal.

Indikátora bolelo brucho, menil farby ako semafor na rušnej križovatke. Pavúkovi tkáčovi troglodytovi sa minula vlna, vliezol do susednej kľietky k spiacemu snookovi s dlhou srst'ou a všetku mu ju ostrihal, takže som ho ani nespoznal.

Snook, pravdaže, prechladol a kašlal, až sa celé podpalubie ozývalo. Musel som ho izolovať. Vravulec celú noc čosi dudral v neznámom jazyku, zachrípol a už iba škripal ako nenaolejovaný voz. Musel som ho liečiť horúcim mliekom so sódou. Kriky sa v noci poškriepili o slivkové kôstky a najmenšiemu polámali halúzky. Diamantová korytnačka ostrými hranami panciera vyrezala diery do dverí vedúcich do strojovne, takže som ju znova musel zavrieť do trezoru.

Bol som unavený, no vedel som, že to už tak býva, keď človek vezie zbierku vzácných zvierat. A pritom všetky tie choroby, neprijemnosti, bitky a konflikty sú ničím v porovnaní s kŕmením. Pravda, výdatne mi pomáhala Alica, no dnes zaspala, takže ranné kŕmenie som si musel vziať na starosť sám.

Ešte dobre, že zvierat zatiaľ nebolo veľa a zväčša mohli dýchať zemské povetie. Len sklenú skrinku s béžovými chrobákmi sme museli postaviť na ohrievač, lebo chrobáky boli zvyknuté žiť na vulkánoch...

- Už to mám, - počul som Poloskovov hlas.

O čom to vraví? Ach, áno, zamyslel som sa a celkom som zabudol, že sme zachytili volanie o pomoc.

- Signál prichádza z planéty Šrotario. Čo sa tam mohlo stať?

Poloskov otvoril posledný zväzok informačného katalógu o planétach a nahlas prečítal:

„Planéta Šrotario. Objavená fixanskou expedíciou. Osídlená železnou kultúrou veľmi nízkej úrovne. Obyvatelia planéty sú pravdepodobne potomkami robotov, ktoré sa zachránili z neznámej vesmírnej lode. Vyznačujú sa priamosťou a pohostinnosťou. Sú však veľmi vrtošiví a urážliví. Užitočné nerasty sa na planéte nenachádzajú. Voda tam nie je, ani

atmosféra. Nič tam nie je. Ak niečo aj bolo, roboty všetko spotrebovali a žijú v biede.“

- Zrejme to nie je veľmi zaujímavá planéta, - poznamenal Poloskov. - Ale čo sa tam mohlo stať?

- SOS, - opakoval hlas z rádiostanice. - Vypukla u nás epidémia. Prosíme o pomoc.

- Budeme musieť odbočiť z cesty, - povzdychol si Poloskov. - Nesmieme predsa nechať v nešťastí rozumné bytosti. Zmenili sme teda kurz k planéte Šrotario.

Až keď sme z vesmíru videli sivú guľu planéty, bez povetria, hôr a oceánov, mohol Poloskov zavolať tamjšieho dispečera.

- Čo sa u vás stalo? - spýtal sa. - Ako vám môžeme pomôcť?

- Je tu epidémia... - ozval sa v reproduktore škrekľavý hlas.

- Všetci sme chorí. Potrebujeme lekára.

- Lekára? - začudoval sa Poloskov. - Ale veď u vás je železná civilizácia. Nemal by som vám radšej poslať mechanika?

- Môžete aj mechanika, - súhlasili zo Šrotaria.

- Ale aj lekára.

Pristáli sme na puste, zaprášenej ploche kozmodrómu. Už dávno tu nepristála nijaká loď.

Keď sa prach usadil, spustili sme schodíky a vyviezli terénne vozidlo. Poloskov ostal na palube a Zelený, Alica a ja sme sa odviezli k dlhej, nízkej fádnej budove vesmírnej stanice. Nikde ani stopy po živej bytosti. Keby sme sa s nimi iba pred chvíľou neboli zhovárali, ani by sme si nepomysleli, že tu niekto žije. Na ceste sa povalovala odlomená, zhrdzavená noha robota. Ďalej ležalo koleno s vylámanými spicami.

Smutný bol pohľad na takú spustnutosť. Až sa človeku chcelo nahlas zakričať: „Je tu dakto živý?“

Dvere vesmírnej stanice boli dokorán otvorené. Aj vnútri bolo ticho a pusto. Vyšli sme z vozidla a zastali vo dverách. Kam teraz?

Vo veľkom sivom reproduktore, zavesenom pod plafónom, zašuchotalo a ozval sa už známy škrekľavý hlas:

- Vystúpte po schodišti k malým čiernym dverám. Drgnite do nich a otvoria sa.

Počúvli sme a našli sme úzke schodište. Bolo strmé a zaprášené ako všetko naokolo. Viedlo k čiernym dverkam. Potisol som ich, no nepovolili. Žeby boli zamknuté?

- Buchnite mocnejšie! - zaznelo spoza dverí.

- Nechaj to na mňa, - povedal mechanik Zelený.

Zaprel sa do dvier plecom, skríkol hej-rup a dvere sa so škripotom otvorili. Zelený stratil rovnováhu a vletel dovnútra.

- To som si mohol myslieť, - zahundral v letku a vrazil do kovového obyvateľa planéty, ktorý sedel pri stole.

Aj robot bol pokrytý prachom.

- Vďaka, že ste prileteli, - povedal robot a zdvihol ruku, aby pomohol Zelenému postaviť sa na nohy. - Nemyslel som si, že sa budete chcieť s nami zdržiavať. Ani som vás nečakal. Nik k nám nelieta.

- Máte veľmi slabú vysielaciu, - povedal som. - Počuli sme ju len preto, lebo sme leteli okolo. Je to číra náhoda.

- A kedysi bola naša vysielacia najsilnejšia v sektore, - povedal robot.

Vtom mu čosi zaškrípelo v železnom bruchu a znehybnel s otvorenými ústami. Pomykal rukami a mlčky prosil o pomoc.

Zmätene som pozrel na Zeleného. Mechanik povedal:

- Tu veru nepotrebujú lekára...

Pristúpil k robotovi a päsťou ho uderil pod bradu. Robotove ústa sa s rachotom zaklapli.

- Ďaku... - povedal robot.

Zelený musel byť k nemu ešte raz takýto hrubý.

- Prosím, aby ste priveľmi neotvárali ústa, - požiadal ho. - Veď nemôžem večne stáť s päsťou nad vami.

Robot prikývol a hovoril ďalej, no ústa otváral čo najmenej, aby sa mu zase nezasekli.

- Vyslal som volanie o pomoc, - povedal, - lebo už dva týždne ma nik neprišiel vystriedať v službe. Obávam sa, že všetkých mojich krajanov zachvátila paralýza.

- Prečo si to myslíte?

- Lebo aj mne ochrnuli nohy.

- A dávno vás postihla táto choroba? - spýtal som sa.

- Nie, nie veľmi dávno, - povedal robot. - V posledných rokoch sme mávali starosti s mazacím olejom, no ako-tak sme vystačili. Ale potom sa na nás rozhneval istý človek a prekliat nás strašnou kliatbou. Odvtedy nás všetkých, mladých aj starých, začala nivočiť hrozná, záhadná paralýza. Obávam sa, že som posledný ešte ako-tak zdravý robot na celej planéte. No paralýza sa mi už blíži k srdcu. A ako vidíte, zachvacuje i čefusť.

- Nože počkajte, prezriem vás. Možno ste zabudli doplniť mazadlo, - nedôverčivo povedal Zelený.

Pristúpil k robotovi, otvoril mu vrchnáčik na hrudi a vopchal prst dovnútra. Robot sa zachichotal:

- Štekli!

- Vydržte, - napomenul ho Zelený. Skontroloval mu kĺby na nohách i na rukách, vystrel sa a utierajúc si ruky, povedal:

- Mazanie je v poriadku. Nerozumiem tomu.

- Ani my tomu nerozumieme, - povzdychol si robot.

Odviezli sme sa do mesta. Vošli sme do niektorých domov a videli sme dlhé, fádne miestnosti s radmi rovnakých lôžok. A na nich ležali roboti, pokrytí prachom. Žili, lebo na čele im žiarili indikátorové žiarovky. Roboti krútili očami, no pohnúť sa nemohli. Ani teraz sme neboli múdrejší, a tak sme sa vrátili na vesmírnu stanicu a uložili sme do nášho terénneho vozidla ťažkého robota, ktorý tu mal službu. Tento aspoň ešte hovoril. Odviezli sme ho na Pegas, chceli sme ho rozobrať a zistiť, aká zvláštna epidémia to postihla planétu.

Robot nám pomáhal pri demontáži, radil nám, ktorú maticu na jeho tele máme vykrútiť, ktoré tlačidlo stlačiť. Bol

zanedbaný, špinavý, no nemohli sme v ňom nájsť nijaké zvláštne kazy. Služobní roboti tohto typu, ktoré v Galaxii dávno prestali vyrábať, konštruovali sa na celé storočia a boli upravené na prácu v ďalekom vesmíre, v sopkách, pod vodou aj pod zemou. Len ich bolo treba z času na čas namazať, no o to sa vedeli postarať aj sami. Na veľkom pracovnom stole v našom laboratóriu sme rozložili časti robota, ale jeho hlavu sme položili zvlášť do kúta, a zapojili sme ho na elektrickú sieť lode.

- Tak čo? - ozvala sa z kúta robotova hlava, keď Zelený rozobral jeho telo.

Zelený pokrčil plecami.

- Čo budeme robiť? - ticho sa spýtala hlava. - Veď celá civilizácia hynie.

- Budeme musieť poslať rádiogram na Zem alebo na nejakú inú veľkú planétu, - povedal som. - Nech odtiaľ pošlú osobitnú výpravu, odborníkov na choroby robotov.

- Ale aké my môžeme mať choroby? - zvolala robotova hlava a ústa jej ostali otvorené.

Musel som robota klepnúť po brade.

- Ďakujem vám, - povedal robot. - Bolo by to kruté, nechať nás bez dozoru. Len si predstavte, že na celej planéte nie je ani jediná pohyblivá bytosť. Prvý lejak či povodeň nás všetkých navždy zničí – veď ani utrieť sa nevládzeme.

- Počúvajte, - povedal som, - ale my nemôžeme ostať u vás, kým nepríde pomoc.

- Vari máte takú dôležitú prácu? - spýtala sa robotova hlava.

Nestačil som odpovedať, lebo sa ozval Zelený:

- V tom bude dajaký háčik. Skúsim vymeniť mazadlo. Môžem vás namastiť strojovým olejom?

- Prečo nie, ak je to dobrý olej, - odpovedala robotova hlava.

Zelený vyutieral všetky súčiastky a dielce robota a namazal ich naším olejom.

Medzitým sa robot znova spýtal:

- Čo vlastne robíte vo vesmíre?

- Zbierame živočíchy pre moskovskú zoologickú záhradu, - povedal som. - Vzácné živočíchy. Musíme čo najskôr dokončiť túto prácu a vrátiť sa domov. Viete, viezť so sebou celú zoo je veľmi zložitú.

- Ak nám pomôžete, - povedala hlava, - dáme vám naše živočíchy. Také nikde inde nenájdete.

- A aké sú to živočíchy?

Robot nám vyrozprával, ako raz, pred mnohými rokmi, havarovala na tejto planéte automatická vesmírna loď, ktorá mala na palube niekoľko univerzálnych robotov. Roboty ostali nažive a zo zvyškov lode si postavili chatrč. Potom našli na planéte ložiská železa a iných kovov, našli aj urán a veľa iných úžitkových nerastov. Nato si samy začali zhotovovať deti a postupne sa na planéte rozmohlo veľmi veľa robotov.

No hoci roboti myslia, nevedia myslieť na budúcnosť. V tých časoch bola na planéte voda aj vzduch, tráva aj stromy.

No roboti sa nezaujímal, čo sa robí okolo nich. Mali úplnú slobodu a čoskoro nastavali na planéte veľa tovární a všetky továrne vyrábali robotov a noví roboti stavali nové továrne, ktoré vyrábali ďalších robotov. A tak to pokračovalo až do dňa, keď sa všetok kyslík na planéte spotreboval v kúreniskách a zo všetkých stromov sa postavali sklady na náhradné súčiastky, keď všetky zvieratá vyhynuli a všetky hory boli rozkopané a všetka morská voda sa spotrebovala na chladenie motorov. Vyťažili sa aj všetky úžitkové nerasty. Na holej planéte ostali len roboti – veľa miliónov rovnakých robotov, ktoré odrazu nemali čo robiť.

Vtedy roboti museli ťahať lós a tých, ktorí nemali šťastie, rozmontovali na náhradné súčiastky alebo ich vymieňali za mazadlo s loďami, čo leteli okolo, prípadne s hviezdnyimi tulákmi. A život šiel ďalej. Počet robotov sa trochu znížil, no aj tak na planéte bolo ešte niekoľko miliónov nezamestnaných. Roboti sa rozhodli postaviť vesmírnu loď a odletieť na nejakú ešte neobývanú planétu, kde by začali nový život, no svoj zámer nemohli uskutočniť, lebo nemali nákresy lode a samy nič nevedeli vymyslieť. A potom robotov postihla tá čudná epidémia a všetci ochrnuli.

- A o akých zvieratách ste to hovorili? - spýtal som sa.

- O robotoch zvieratách. Chceli sme mať všetko ako ľudia. A keď sme si uvedomili, že miestna zver vyhynula, lebo nemohla žiť na puste planéte, urobili sme umelé zvieratá. Ale potom sme mali inakšie starosti a rozhodli sme sa rozobrať ich na náhradné súčiastky na robotov. Také sa teraz nevyrábajú. No zvieratá zacitili nebezpečenstvo a ušli. Doposiaľ behajú po dolinách Šrotaria. Ak nám pomôžete, chytíme vám niekoľko nezvyčajných železných zvierat.

- Ďakujem, - povedal som robotovej hlave a pomyslel som si, že o také zvieratá naša zoo nestojí: veď každý ziať na Zemi si môže zostrojiť mechanickú korytnačku či elektronického ježa.

Zatiaľ Zelený očistil všetky diely robota a znova ich naolejoval. Potom mu priskrutkoval ruky, nohy a stlačil červené tlačidlo. Všetci sme vzrušene čakali, čo sa stane. Robot váhavo zdvihol ruku, urobil krok vpred. Noha ho počúvala.

Urobil ďalší krok, mávol oboma rukami, naklonil sa dopredu, dozadu a pustil sa do tanca. Nikdy v živote som nevidel robota tancovať. Takmer prevrátil stoličku, len-len že mi nepripučil nohu, ba zdalo sa mi, že sa smeje. Keď sa robot do vôle vytancoval, zvolal:

- Ďaku... - a znehybnel.

No pravdaže – Zelený mu nevymenil olej v hlave.

Tentoraz ho však mechanik neudrel päťou do brady. Jednoducho mu do otvorených úst nalial plechovku oleja.

Robotovi zabehlo, vnútri mu čosi zaklokotalo, zavrel ústa, otvoril ich a melodickým, zvučným hlasom spustil pieseň. My sme smeli vojaci, ktorú zrejme počul kedysi veľmi dávno.

- Slovom, chyba bola v mazadle, - povedal robot, keď sa trochu upokojil. - Ale veď bolo takmer čerstvé. Menili sme ho. Zelený nepovedal ani slovo, nabral na sklíčko trochu starého mazacieho oleja, ktorý zotrel z robotových súčiastok a šiel k mikroskopu.

- Samozrejme, - povedal po chvíli. - To sme sa mohli hneď dovtipiť. V mazadle sa zjavili baktérie, ktoré menia olej na šmirgl'ový roztok. Ktovie, ako sa ta mohli dostať?

Robot sa zamyslel. Všetci sme prešli do spoločenskej miestnosti, aby sme tu pokračovali v rozhovore. Robot ešte vždy rozmýšľal. Ponalievali sme si čaj a pred nášho host'a sme postavili pohárik so slnečnicovým olejom – veľkou lahôdkou pre robotov. Roztržito vypil pohárik a rozmýšľal ďalej.

Vtom sa nad jeho hlavou prebudil vravulec. Zbadal nášho host'a, doširoka roztvoril zobák a začal vyspevovať:

- My sme smelí vojaci...

A spieval hlasom robota.

Nás to veľmi prekvapilo, ale robot sa vôbec nečudoval. Zdvihol hlavu a prihovoral sa vravulcovi.

- Dobrý deň, vták. Ako sa máš?

No vravulec len zľahka zaniával krídlami a spieval ďalej. Nevedel odpovedať, lebo vravulce neoplývajú múdrosťou.

- Vy ho poznáte? - spýtala sa Alica.

- Poznám, - roztržité odpovedal robot. - Sám som ho opravoval.

- Ako ste mohli opravovať živého vtáka? - začudovala sa Alica.

- Pred niekoľkými rokmi, - rozhovoril sa robot, - priletel tento vták z vesmíru na našu planétu. V tom čase sme tu už mali málo povetria a všetky miestne živočíchové vyhynuli. Ale vravulec, ak to nevíte, nepotrebuje k životu vzduch. Môže lietať medzi planétami a niekoľko týždňov, ba aj mesiacov nedýchať. No tento vravulec horko-ťažko doletel na našu planétu. Ktosi naňho cestou záutočil a ťažko ho zranil. Vyliečili sme ho, krmili mazacím olejom, ale jedno krídlo sme mu museli odrezáť a nahradiť protézou.

- To nie je možné! - zvolal som. - Vari by sme si to nevšimli?

- Pozrite si ho, - hrdo povedal robot. - Sme šikovní majstri.

Vstal som a pristúpil k vravulcovi. Vták roztiahol pravé krídlo, akoby uhádol, čo chcem. Ohmatal som ho. Robot vrazil pravdu, pod perím bol kov.

- Tak vidíte, - triumfoval robot. - Ani ste to nezbadali.

- A čo bolo s vtákom potom? - spýtala sa Alica.

- Priletel k nám zo sústavy Medúzy, - pokračoval robot. - Ktosi ho naháňal a chcel ho zabiť. Kým sme vtáka dávali do poriadku, všeličo nám porozprával. Pochopili sme, že ktosi na jednej z planét sústavy Medúzy havaroval alebo sa dostal do nešťastia a vták sa ponáhľal oznámiť to priateľovi toho nešťastníka. Sami by sme mu boli šli na pomoc, ale nemali sme vesmírnu loď.

- Pustili ste vtáka?

- Pustili, - povedal robot. - No usilovali sme sa mu vysvetliť, že nedoletí až do toho sektora Galaxie, kam sa ponáhľal. Hoci sa umelé krídlo nelíši od pravého, veľmi ďaleko sa na ňom nedá lietať. Žiaľ, vták nás nerozumel. Nie je to veľmi múdry vták. Vedeli sme, že neďaleko od nás je planéta Blook, domovina vravulcov. A tak sme si pomysleli, že vravulcovi sa podarí doletieť aspoň do vlasti. Od tých čias som o ňom nepočul.

- Tak vidíš! - povedala mi Alica. - Ešte vždy pochybuješ, že Druhý kapitán ostal nažive a poslal vtáka po pomoc?

- Lenže odvtedy prešli štyri roky, - odpovedal som. - Iste už nežije.

- Musím vám však porozprávať o istej čudnej udalosti, - povedal robot. - Stala sa celkom nedávno, pred mesiacom. Tri dni predtým, ako vypukla epidémia. Nech nevidím vravulca, ani by som si na to už nespomenul. Na našej planéte pristála neveliká čierna loď. Vyšiel z nej človek v klobúku. Nazdávali sme sa, že chce od nás zvyšných robotov, no vysvitlo, že sa mu pokazila loď a potrebuje našu pomoc... Vďaka sme mu pomohli...

- Bol to doktor Verchovcev, - zašepkala Alica.

- Keď už mal loď pripravenú na odlet, spýtali sme sa ho, či by nám ako odmenu za prácu nedal mazací olej alebo čerstvé noviny. No človek v klobúku nám veľmi hrubo odsekol, že nedostaneme nič. Vraj by sme mu mali byť vďační, že nás nechal nažive. Nato som mu povedal: „Môžete sa hanbiť, cudzinec! Viem pochopiť, že nám nič nedal hlúpy vták vravulec, keď sme mu pomohli a opravili krídlo. Ale vy ste rozumná bytosť a podľa výzoru pochádzate z veľkej Zeme! Fuj!“ Nato sa spýtal: „Akému vravulcovi ste opravovali krídlo?“ Povedal som, že to bolo takmer pred štyrmi rokmi a že jeho to nemusí zaujímať. No nedal sa odbiť, a tak som mu porozprával príbeh o ranenom vtákovi. To ste mali vidieť, ako sa rozzúri! Surovo nám nadal, že sme vtákovi pomohli, a keď sa dozvedel, že odletel na planétu Blook, začal sa chystať na spiatocnú cestu. „Teraz aby som strácal čas s tým prekliatym vtákom“, dudral, „lebo sa ešte podriekne.“ A v noci ho videli pri hlavnej cisterne...

- Pri akej cisterne?

- Pravdaže, všetko je jasné! - zvolal robot. - Šiel k hlavnej cisterne s mazacím olejom! Je to zlý človek, mohol do nej nasypať škodlivé baktérie...

Povedali sme mu, že baktérie sa mohli dostať na planétu aj inou cestou, no robot krútil hlavou a nepočúval.

Na rozlúčku sme mu darovali sud mazacieho oleja, aby mohol dať do poriadku aspoň zo desať robotov, a prisľúbili sme, že len čo sa dostaneme do vesmíru, ihneď pošleme rádiogram na najbližšiu planétu, aby odtiaľ vypravili na planétu loď s mazadlom.

Keď robot odišiel, mojich druhov sa zmocnilo vzrušenie.

- Rýchlo, rýchlo na cestu! - súrili ma. - Ešte môžeme zachrániť kapitána. Teraz je už celkom jasné, že sa ocitol v nešťastí a doktor Verchovcev má strach, aby sa niekto nedozvedel pravdu.

- Hanbím sa za Pozemšťanov, - zamračene povedal Zelený. - A kým nerozriešime túto záhadu, nebudem môcť pozrieť do očí obyvateľom iných planét. Ak sa medzi Pozemšťanmi našiel taký lotor, je našou povinnosťou nájsť ho a zneškodniť. A pomôže nám v tom Druhý kapitán, ktorého musíme nájsť. Zvieratá zatiaľ počkajú.

Vzdychol som si a súhlasil, lebo aj Alica s Poloskovom boli toho istého názoru.

- Dobré, - povedal som. - Podrobujem sa väčšine. Hoci podľa mňa sú to neopodstatnené nádeje a nijakého Druhého kapitána v sústave Medúzy nenájdeme. No keď sa presvedčíme, že sme sa dopustili chyby, ihneď sa vrátíme do stredy

Galaxie a budeme sa venovať zbieraniu živočíchov. Dobré?

- Pripraviť loď na odlet! - pevným hlasom prikázal Poloskov. - Zelený, zídte do strojovne. Spustíte supermotory. Pristúpil som k iluminátoru, chcel som posledný raz pozrieť na pustú planétu, ktorú zahubili pracovití roboti, lebo si neuvedomili, čo robia. Vtom som zbadal, ako k Pegasu po zaprášenej pristávacej ploche trieli náš známy robot. Čosi niesol v rukách.

Privítal som ho pri schodíkoch.

- Tu máte zvieratá, - povedal. - Len im ihneď vymeňte mazadlo. Zatiaľ sú všetky ochrnuté.

Vysypal mi k nohám kopu akýchsi kovových vecí.

- Do videnia, - povedal a hľadel, ako vyťahujem schodíky. - Ak nájdete toho záškodníka v klobúku a nebudete vedieť, čo s ním urobiť, prihrajte ho nám. Namažeme ho pokazeným mazadlom.

Robot sa zasmial a vykročil po zaprášenej ploche.

Kým loď naberala vesmírnu rýchlosť, vymenil som kovovým zvieratám mazadlo. Predsa by som len rád videl, aké robotozvieratá žili na tejto planéte. A keď o dve hodiny nakukol do laboratória Zelený, takmer omdlel od prekvapenia. Po dlážke sa preháňali zvieratká na kolieskach. Pišťali, klbčili sa a pokúšali sa škriabať po stenách. Vyzerali strašne, no trochu sa ponášali na myši a mačky. Keď ich roboti zhotovovali, podistým si spomenuli práve na tieto pozemské zvieratá.

Dal som robotozvieratká do železnej kletky, no niekedy z nej ubzikli a naháňali po chodbách diamantovú korytnačku.

Honba za lady Winterovou

Sústava Medúzy je zastrčená v tom najvzdialenejšom kúte našej Galaxie. Okolo veľkej hviezdy s dlhými protuberanciami, pripomínajúcimi pospletané vlasy, krúti sa iba tri planéty. Prvá, najbližšia k hviezde, je taká rozžeravená, že nám hneď bolo jasné - tam nemáme čo hľadať.

Leteli sme k druhej planéte.

Planéta bola pustá, pochmúrna. Slnéčné lúče sa odrážali od ligotavých tmavosivých skál, od asfaltových jazier i od niekoľkých roztrúsených holých stromov. Nad planétou ustavične fúkal vietor.

- Tak čo? - spýtal som sa vravulca. - Je to tá planéta?

Vravulec sklonil hlavu nabok a neodpovedal.

- Ocko, - ohlásila sa Alicia a pristúpila k iluminátoru v spoločenskej miestnosti, - ty sa s ním nevieš zhovárať. Bojí sa ťa.

- A teba sa nebojí?

- Mňa sa nijaké zviera nebojí, - vyhlásila Alicia. V náručí držala kovovú mačku na kolieskach. Mačka sa vytrvalo pokúšala studeným, zaoľjovaným jazykom obližať Alici nos. - Milý vravulec, povedz nám, nechaj si svojho pána na tejto planéte?

Vravulec pozorne počúval Alicine slová a hlasom Druhého kapitána odpovedal:

- Vystríhaj sa preludov. Nedôveruj im. No dívaj sa pozorne.

- Tak vidíš, aký je hlúpy! - povedal som napajedene.

- Ty o planéte a on o preludoch!

- Uvidíme, - poznamenala Alicia.

Za iluminátorom sa spustil dážď. Nie silný, no vo vetre prúdy dažďa šibali šikmo a šľahali po izolačnom obložení Pegasa. Pohľad na planétu nebol ani trochu príjemný. Začínal sa otupný, dlhý večer.

- No dobre, - povedal Poloskov. - Dnes je už aj tak neskoro vychádzať z lode. Poďme sa navečerať a potom spať.

Po večeri Alicia zahнала kovové mačence do kletky, vzala si knihu a uvelebila sa na pohovke v spoločenskej miestnosti. Aj Poloskov so Zeleným sa zaoberali svojimi vecami a ja som sa už ani neviem po koľký raz vybral hľadať zatúlanú diamantovú korytnačku, aby niečo nepovystrájala.

Tak prešli zo dve-tri hodiny. Vrátil som sa do spoločenskej miestnosti. Alicia ešte vždy čítala. Bolo tu útulne, teplo a veľmi príjemne, najmä keď za iluminátorom naďalej zavýjal vietor, hoci pršať už prestalo.

Podišiel som k iluminátoru a zahľadel som sa do šera. Rovinu skúpo osvetľovali dva veľké mesiace. A vtom som stúpil od prekvapenia.

Dolinou si k našej lodi pomaly vykračovala skupinka ľudí. Boli to skutoční ľudia, ale bez skafandrov a čudne vyobliekaní. Boli pohrúžení do rozhovoru a zdalo sa, že loď vôbec nespozorovali. Ticho som povedal:

- Alicia, pozri.

Alicia hodila knihu na diván a pribehla ku mne.

Ľudia podišli bližšie a už sa dalo rozoznať, že mali na hlavách klobúky so širokou strechou, na sebe kamizoly, a na kamizolách prehodené krátke voľné plášte. Tí štyria vpredu boli chlapi. Za nimi pomaly, akoby nasilu, šla žena s vysokým účesom a v bohato nabieraných šatách až po zem. Chlapi sa oživené zhovárali, žena mlčala.

- Alicia, nie je to prelud? - spýtal som sa, neveriac vlastným očiam.

- Nie, - odpovedala Alicia. - Len ich nevyľakaj. Poznám ich.

- Seleznev! - zaburácal mi vtom reproduktor nad uchom.

- Seleznev, spíš?

Spoznal som Poloskovov hlas.

- Kde si? - spýtal som sa.

- Na mostíku. Pozri cez iluminátor. Rozumieš tomu aspoň trochu?

- Pozerám, - odpovedal som, - a vôbec tomu nerozumiem. Odkiaľ sa tu nabrali ľudia?

- A mne je to jasné, - povedala Alicia. - Poznám ich.

Obrátil som sa k Alici. Čo je s ňou, blúzni?

- Naozaj ich nepoznáš, otecko? - čudovala sa Alicia.

- No dobre, na ženu si možno zabudol, ale toho druhého sprava musíš poznať!
- Ale nepoznám, - zašomral som. - Tak ma už netráp a vrav!
- Druhý sprava je Portos, - povedala Alicia. - Vidíš, naklonil sa k d'Artagnanovi, počúva ho. Zrejme sa predsa rozhodli popraviť lady Winterovú.
- Akú lady Winterovú?! - zakričal som. - Ja sa z toho zbláznim! Odkiaľ sa tu vzal Portos?
- Nevie, - povedala Alicia. - Ale sú to oni, kráľovskí mušketieri. Keby to boli vojaci z kardinálovej gardy, hneď by sme ich spoznali.
- Poloskov, počuješ? - spýtal som sa.
- Počujem, - pokojne povedal Poloskov. - Podľa mňa má Alicia úplnú pravdu. Kardinálových vojakov by sme hneď rozoznali od kráľovských mušketierov.
Medzitým štyria mušketieri došli až k lodi. Pritlačil som nos k iluminátoru, aby som videl, čo bude ďalej. Mušketieri zastali a jeden z nich, krásavec s tenkými fúzikmi, mohol to byť Aramis, elegantne mávol rukou – ponúkol lady Winterovú, aby šla prvá.
- Veľmi zaujímavé, - povedala Alicia a stala si na prsty, aby lepšie videla dole. - Popravia ju, alebo nie? Čo si myslíš, otecko?
- Ja si už nič nemyslím, - odpovedal som. - Poloskov, nemali by sme spustiť schodíky?
A tu mušketieri znova vykročili, vstúpili do steny lode a zmizli.
- Chodia cez steny, - počul som Poloskovov hlas.

A kapitána je ťažko prekvapiť. Už dosiaľ videl desať ráz viac, než obyčajný človek uvidí za celý život. Jeho nevyvedie z rovnováhy ani malý drak, ani bubliny z Yely, ani vesmírne piráti. Ale jakživ nevidel kráľovských mušketierov, prechádzajúcich cez steny Pegasa.

- Azda aj títo tu cestujú v čase ako obyvatelia planéty Šišineru, - rozmýšľal som nahlas.

Alicia prešla na druhú stranu kajuty a pozrela do protiahlého iluminátora.

- Tu sú, - povedala. - To som si mohla myslieť. Prešli cez loď, a ani to nezbadali.

Prebehol som cez kajutu. A naozaj, mušketieri sa vzdŕaľovali od lode, akoby sa nič nestalo, a kordy sa im zavše zaligotali vo svetle dvoch mesiacov. Prešli popri skale a zmizli v úžľabine...

- Poďme na mostík, - povedal som Alici. - Odtiaľ je lepší výhľad.

- Poďme, - súhlasila a vzala z pohovky knihu, ktorú čítala celý večer. Boli to Traja mušketieri.

Začal som čosi šípiť.

- Daj sem knihu, - povedal som Alici.

Idúcky som ju otvoril, a to práve na mieste, kde bol obrázok jedného z mušketierov – bol to d'Artagnan v plášti a s kordom.

Keď sme vybehli na mostík, Poloskov, ktorý stál pri veľkom iluminátore, kývol na nás prstom.

Za iluminátorom, uprostred roviny, stála tenká briezka, jej lístie sa vo vetre trepotalo ako živé. Okolo briezky rástla tráva a tesne pri kmeni stromu sme zbadali klobúčik veľkého kozáka.

- Toto je čosi známe, - zamyslene povedal Poloskov.

- Kdesi som to už videl.

- Viem kde, - povedala Alicia. - To je Zeleného obľúbená pohľadnica. Visí mu v kajute nad posteľou, vždy na ňu hradí a nahlas si recituje: „Už k nám kráča zelená jar...“

- To sú preludy, - povedal Poloskov.

- Áno, - prisvedčil som. - Pravdaže! A vravulec sa nemýlil, keď nás hlasom Druhého kapitána vystríhal pred preludmi. Ale kto ich robí a prečo? Komu vďačíme za toto neobyčajné rozptýlenie?

Breza sa rozplynula v tme a zo vzdialeného úbočia hory sa k Pegasu pohol čudný sprievod. Boli v ňom ľudia, Fixania, bytosti z neznámych planét a hviezd, roboty, zvieratá. Húf preludov obklopil loď, akoby ju ani nezbadal. Prechádzali cez ňu, rozplývali sa, rozdvjovali, ba prechádzali aj jeden cez druhého.

- Ocko, poďme sa na ne pozrieť zblízka, - navrhla Alicia.

- Aj odtiaľto ich vidíme, - namietol som. - Veď nič o nich nevieme. A čo ak nie sú také netelesné, ako sa zdajú?

Dlho sme hľadeli na sprievod fantómov, a keď rovina spustla, Alicia znova začala drankat':

- Otecko, zídme dole, ešte nie je neskoro. Aha, pozri, ostal už iba jediný príznak – d'Artagnan.

Naozaj, do spustnutej doliny vkročil osamotený mušketier a zadumane sa prechádzal neďaleko lode.

- Choďte, - povedal Poloskov. - Ale veľmi sa nevzdŕaľujte. Budem dávať pozor, aby sa vám nič nestalo.

Poloskov ako vždy uhádol moje želanie. Pravdaže, veľmi rád by som si obzrel preludy zblízka, ale báľ som sa, aby sa Alici niečo nestalo. Odísť bez nej by však značilo dlhú roztržku medzi nami. Pokladala príznaky za svoje vlastníctvo, veď prvá spoznala troch mušketierov.

Zišli sme po schodíkoch na rovinu. Bola celkom pustá. D'Artagnan kamsi zmizol.

- Počkajme, - povedala Alicia. - Iste ešte prídu.

Zašiel som k miestu, kde nedávno rástla briezka. Na zemi ležali len okrúhle skalky - nikde ani stebielko trávy, ani lístoček.

- Pozri, ocko, kto ide, - zvolala Alicia. - Ale toto!

Zdvihol som hlavu a zachvel som sa. Oproti som kráčaľ ja a držal som za ruku Alicku. Nemali sme skafandre, boli sme iba v papučiach a zdalo sa, že nám vôbec nechýba vzduch.

Alicia sa rozbehla oproti svojmu preludu.

- Stoj! - skríkol som na ňu.

- Kam bežíš?

No Alica už bola pri svojej dvojníčke, v behu preletela cez prelud, potkla sa o kameň a spadla na kolená. Prelud ihneď zmizol. Kým som sa jej náhlil na pomoc, vznikol nový prelud. Rýchlo sa blížil k Alici, akoby ju chcel zdrapiť. Tentoraz prelud predstavoval doktora Verchovceva. Klobúk mal stiahnutý na oči a ostré úzke plecia zdvihnuté až k ušiam. Rýchlo som skočil medzi fantóm a Alicu, aby som ju chránil, lebo vôbec som si nebol istý, že Verchovcev je iba príznak. No doktor Alicu nezbadal. Prešiel celkom vedľa nás a akoby sa na niekoho usmieval. Pozrel som za ním. V ústrety mu šiel tučniak v čiernom koženom obleku. Podali si ruky, dali hlavy dokopy a začali sa o čomsi škiepiť.

Alica vstala a chytila ma za ruku.

- Na tejto planéte sa nič nedá zatajiť, - povedala.

- Aspoň vieme, že tučniak a Verchovcev sa poznajú a nie nadarmo obaja od nás prosíkali vravulca.

Preludy sa nezvučne zhovárali a z druhej strany k nám prichádzali ďalšie. Predstavovali troch kapitánov. No nie kamenných, ako sme ich videli na planéte Troch kapitánov, ale celkom ozajstných, v modrých uniformách vesmírneho loďstva. Kapitáni zastali a podali si ruky, akoby sa lúčili. No hneď sa rozplynuli a zmizli. Namiesto nich sa na rovine vynoril iba jeden kapitán – Druhý, vysoký, štíhly, s hrbatým nosom. Stál zamračene, akoby o čomsi rozmýšľal. Na pleci mu sedel vravulec. Kapitán pohľadom preletel dolinu a rýchlo zamieril k ďalšiemu fantómu, ktorý sa zjavil na obzore a predstavoval vesmírnu loď belasej farby; na boku mala zobrazenú tmavobelasú čajku, vykladanú drahokamami.

Aj tieto príznaky sa rozplynuli... Zmizol aj Verchovcev s tučniakom.

Alica povedala:

- Ešte nikdy som nevidela takú krásnu loď.

V slúchadlách som začul Poloskovov hlas:

- Počúvaj, profesor, už si niekedy videl takú nádhernú loď? Bude to podistým Belasá čajka Druhého kapitána.

- Určite, - povedala Alica. - Žeby sa skrýval niekde tu? Budeme ho musieť nájsť.

Na obzore, kde stála Belasá čajka, vzbĺklo jasné svetlo. Videli sme, ako loď stúpa nad planétu.

- Tvoj príznak odletel, - povedal Zelený. - Nič iné som ani nečakal.

- Áno, vyzerá to tak, že Belasá čajka odtiaľto odletela, - súhlasil s ním Poloskov.

Sklonil som sa k miestu, kde Alica spadla, keď sa ponáhľala k našim dvojníkom. Prekvapilo ma totiž, že dve okrúhle skalky sa z ničoho nič začali pomaly guľat', akoby do nich niekto drgol. A pritom tu nik nebol, ešte aj vietor stíchol.

Vystrel som ruku, chcel som zdvihnúť kamienok, no rýchlo sa odgúľal preč. A vtom začal z neho vyrastať príznak.

Spočiatku nejasný, priezračný, no potom sa zmenil na lady Winterovú. Lady Winterová sa rozbehla k horám, nadvíhujúc si bohato skladanú sukňu.

- Neujdeš mi, - povedal som nahlas. - Tušil som to. Veď zázraky neexistujú.

Skočil som dopredu, akoby som chcel mylady zdrapiť.

Keď som dopadol na miesto, kde bola, príznak zmizol. V rukách som držal iba okrúhly kamienok.

- Čo je s tebou? - čudovala sa Alica. - Prečo sa ženies za mylady?

- Chytil som ju, - povedal som.

- Ale kdeže! - s úškrnom sa ozval Zelený. - Vaša mylady bez stopy zmizla.

- Držím ju v ruke, - tvrdil som. - Hneď sa vrátim na loď a všetko vám vysvetlím.

V spoločenskej miestnosti som položil na stôl okrúhlu skalku i ďalších päť, ktoré som nazbieral cestou k lodi. Ležali tu pokojne vedľa seba, celkom obyčajné kamene, veľkosťou i formou pripomínajúce zemiak.

- Dovoľte, aby som vám predstavil obyvateľov tejto planéty, - začal som.

- Živé bytosti? - čudoval sa Zelený. - To by som si nikdy nebol myslel!

- A s veľmi zaujímavou schopnosťou. Môžu vytvárať zrakové ilúzie – kópie ľudí a vecí, a to nielen tých, čo videli, ako napríklad troch kapitánov alebo doktora Verchovceva, ale aj obrazy, ktoré žijú iba v obrazotvornosti ľudí. Napríklad Alica čítala Troch mušketierov, dívala sa na obrázky v knihe a predstavovala si, ako mušketieri asi vyzerali, a hneď sme ich uvideli. Alica, však boli presne takí, ako si si ich predstavovala?

- Presne-presnulinko, - potvrdila Alica.

- Zatiaľ však neviem, načo sú týmto skalkám príznaky?

- Možno im je smutno? - uvažovala Alica. - Ležia na holej zemi a nudia sa. A každý návštevník je pre nich ohromným rozptýlením.

- Aj to je možné, - prisvedčil som. - Tak čo, budeme hľadať tu, alebo poletíme k tretej planéte?

- Myslí, že tretia planéta je zaujímavejšia, - povedal Poloskov. - Prezeral som si snímky – je tam rastlinstvo, povetie, voda.

Tu sa jeden kamienok premenil na Druhého kapitána. Kapitán smutne pozrel na nás a vravulec jeho hlasom povedal:

- Hľadať budeš na planéte 3. Hľadať budeš na planéte 3.

- Tak vidíte, - povedala Alica.

Ihneď sme vyštartovali k tretej planéte v sústave Medúzy.

Mlád'a vtáka kraka

Nad tretou planétou sa rýchlo krútili štyri slnká, takže zväčša bol jasný deň a bez zložitých výpočtov sa vôbec nedalo uhádnuť, kedy sa odrazu zotmie, nastane krátky súmrak a na planétu sa na chvíľu spustí tma. Prešlo pol hodiny, niekedy ani to nie, a nad pichľavými krami sa rýchlo dvíhalo nové slnko a ihneď vystúpilo na oblohu.

Planéta bola porastená lesmi a krovinami. Pri póloch boli lesy zakrpatené, pritlačené k zemi, ale v trópoch sa týčili do neuveriteľnej výšky.

Čo všetko tu bolo! Hotový raj pre biológa: moria sa hemžili rybami, medúzami, červíkmi, morskými hadmi, lesy boli plné

rozmanitej zveri a motýľov s metrovými krídlami a nad končitými bralami i nízkymi vŕškami lietali tie najfantastickejšie vtáky.

- Tu sa zdržíme dlhšie, - povedal som, keď sme pristáli na hrebeni kopca, porasteneho kríkmi. - Táto planéta sama stačí zásobiť päťdesiat zoologických záhrad.

- Výborne, - pridal sa Poloskov, - medzitým dáme aj loď do poriadku.

- Súhlasím, - ozvala sa Alica. - Ale najprv nájdeme Druhého kapitána. Som presvedčená, že je niekde tu.

- Nie aby si ho išla hľadať sama! - vystríhal som Alicu.

- Sú tu veľmi nebezpečné zvieratá.

- Som predsa vládkyňa prírody, - namietla.

- Lenže zvieratá sú nevzdelané, Nevedia o tom.

- Ale ako nájdeme Druhého kapitána? - spýtala sa.

- Začneme tým, - povedal Poloskov, - že nad planétu vypustíme kovoprieskumník.

- Načo?

- Bude krúžiť na nízkej obežnej dráhe, a len čo objaví stopy kovov, ktoré sa používajú pri stavbe vesmírnych lodí, oznámi nám to.

- A dlho bude krúžiť?

- Potrvá mu to zo dva týždne, kým preskúma planétu.

- Och, to je dlho!

- Ty mi zatiaľ budeš pomáhať, - povedal som. - Tvojou povinnosťou bude kŕmiť zvieratá.

- A polievať kríky, - dodala Alica. - Lebo inakšie sa rozpráchnu.

Práve v tej chvíli vstúpil do spoločenskej miestnosti malý krík a ostýchavo zastal na prahu. Knísal vetvami, pospevoval si, usiloval sa dať nám na vedomie, že chce kompót.

- Vidiš, ako si ich rozmaznala, - dudral mechanik Zelený. - Onedlho nás začnú pichať. Daj mu kompót, nech ho parom vezme!

Na druhý deň sme vstali zavčasu, pred úsvitom. Poloskov pripravoval kovoprieskumník, ja som do terénneho vozidla ukladal siete a filmovacu kameru.

Boli sme takí zaneprázdnení, že sme si vôbec nevšimli, kedy priletel vták krak. Len odrazu som zbadal, že na mňa dopadol akýsi tieň a počul som pleskot krídel, ktorý znel ako pleskot lodných plachiet.

- Za'ahni! - skríkol Poloskov.

Hodil som sa do trávy.

Rovno nad hlavou mi klepli pazúry. Vták krak ma však netrafil, vzlietol hore a chystal sa znova zaútočiť.

Teraz som si ho lepšie obzrel.

Bol to obrovský tvor, asi ako menšie dopravné lietadlo. Mal dlhé úzke krídla, krátky chvost a mocný zahnutý zobák ani upínacie čeľuste na žeriave. Vták opísal veľký kruh a vrhol sa dolu s ťa ťažiaci bombardér.

Mal by som sa odplaziť, no vedel som, že už nemám kedy.

Zažmúril som oči a pevne som sa chytil kolesa terénneho vozidla. V tej chvíli zahrmel výstrel.

Mechanik Zelený stačil dobehnúť k príklpu a z revolvera vystrelil na vtáka, keď bol odo mňa už iba na tri metre.

Vták zakvílil a vzniesol sa do vzduchu. Vedľa mňa dopadlo vtáčie pero. Bolo meter dlhé a také tvrdé, že koncom vrazilo do suchej zeme a zaborilo sa do nej ani meč bohatiera.

Vytiahol som pero a ukázal som ho Alici.

- Počúvaj, - povedal som jej, - vlastník tohto pera je veľmi nahnevaný a chce si uchmatnúť niekoho z nás na večeru. Rozumela si?

- Rozumela. Ale terénne vozidlo hádam predsa len nezdvihne?

- Nie. nezdvihne.

- Pôjdem teda s tebou vo vozidle.

- Nie, Alica, - povedal som. - Idem na prieskum a vrátim sa až napoludnie. Všetci majú robotu, takže nemá kto uvariť obed a nakŕmiť zvieratá. A nezabudni, že pavúkovi tkáčovi troglodytovi sa minula vlna.

- Tak dobre, - pristala Alica.

- Ako to vyzerá s kovoprieskumníkom? - spýtal som sa Poloskova, sadajúc do vozidla.

- Nerozumiem tomu, - povedal. - Nefunguje. Ešte nikdy nezlyhal, ale dnes s ním čosi nie je v poriadku.

Terénne vozidlo sa pomaly predieralo cez krovie, prehupovalo sa ponad výmole a ľahko sa spúšťalo z kopcov. Kriky sa pred ním rozostupovali a za vozidlom sa znova spájali. Myslel som na to, že by nebolo zle chytiť toho vtáka. V Palaputre ho volali vták krak. Veľmi rád by som získal tú obľudu pre zoologickú záhradu, no uvedomoval som si, že sotva sa podarí previezť ju na Pegase. Lepšie by bolo nájsť jeho hniezdo a vziať so sebou mláďatá. Vták krak iste hniezdi niekde na skalách, lebo ani jeden strom by neudržal jeho hniezdo.

Zabočil som k vzdialeným horám. Cestu mi prehradil zástup dlhonohých žltých jašteríc. Vpredu cupkala najvyššia, za ňou menšie... Napočítal som ich dvadsaťtri. Posledná jašterica bola celkom maličká. Mohol som ju chytiť, ale neurobil som to – najprv sa tu musím poobzerať, zistiť, čím sa živí, inakšie by sme ich na Zem nedoviezli.

Vysoko nado mnou preletel vták krak. Mieril k horám. Zaiste tam má hniezdo.

Yypustil som automatickú sieť a zachytil do nej metrového belasého motýľa. Kým som nastavoval manipulatory, aby som motýľa uspal a mohol ho uložiť do kufru vozidla tak, aby sa mu nepoškodili krídla, rozsvietila sa obrazovka videofónu a na nej sa vynnorila Poloskovova znepokojená tvár.

- Počúvaj, - povedal, - vypustil som kovoprieskumník.

- To je výborné, - potešil som sa. - Počkaj, hneď uložím motýľa...

- Ale spojenie s ním sa prerušilo.
- S kovoprieskumníkom?
- Hej. To sa ešte nikdy nestalo. Všetko som skontroloval. Tri minúty po odlete sa odmlčal.
- Budeš musieť sadnúť do člna, dohoniť ho a opraviť, - povedal som a ďalej som ukladal motýľa do vnútra kontajnera.
- Práve som ti to chcel povedať. Ja ho poletím hľadať a ty sa vráť na loď. Táto planéta sa mi akosi nepáči.
- Nemáš pravdu, Geňa, je to výborná planéta, - presviedčal som ho. - Som rád, že sme sem prišli.
- A ak Druhý kapitán naozaj zahynul práve tu?

- Veríš tomu?
- Sám neviem. Ale ak tu zahynul taký skúsený kapitán, planéta skrýva akési hrozné nebezpečenstvo, o ktorom nemáme tušenia.

- Možno mu jednoducho zlyhali motory. Veď to sa môže stať aj tej najlepšej lodi. Alebo na kapitána zaútočila dajaká miestna obluda. Napríklad vták krak. Videl si, aký zobák má?

- Pravdaže som videl.

A Poloskov vypol obrazovku.

Ďalší vták krak preletel nado mnou k horám. Zapamätal som si, kam letel, podistým tam má hniezdo. Stoj čo stoj ta musím zájsť. Nečakane sa zošerilo. Pobral som sa späť k lodi.

Postavil som vozidlo tesne vedľa schodíkov, v tme som vystúpil hore a prešiel som na mostík. Najprv som zistil, kde sú moji spolucestujúci. Zelený sedel v strojovni a babral sa s prístrojmi. Alica sa ohlásila z kajuty. Povedala, že číta.

Napokon som nadviazal spojenie s Poloskovom.

- Tak čo, ako sa máš?

- Zistil som polohu kovoprieskumníka, - odpovedal Poloskov. - Čoskoro ho dohoním. Nevypínaj rádiostanicu.

Sadol som si k iluminátoru a počúval, ako si Poloskov čosi šomre pod nos na svojej ceste za kovoprieskumníkom.

Krátka noc sa končila. Hľadel som do diaľky, na les, vrchy, rozmýšľal som nad zajtrajšou cestou. Pôjdem popri rieke, potom vyjdem na kopec... Budem musieť vziať aj Alicu. Vo vozidle jej nič nehrozí...

- Dohonil som ho, - oznámil Poloskov. - Chytil som ho do upínačov a vraciam sa nazad.

V tej chvíli som zbadal, že na plošinku pred Pegasom vyšla Alica. Kráčala opatrne, na prstoch, obzerala sa na iluminátor, ale nezbadala ma.

Bolo chladno, preto si obliekla žltú huňatú kombinézu. Podľa všetkého sa vychystala kamsi ďaleko. Ale čo bolo najčudnejšie, pred ňou si po tráve hrdo vykračoval vravulec. Bol uviazaný na dlhej retiazke, ktorú Alica držala v rukách. Čosi vravulcovi povedala a vták hneď vzlietol do povetria. Alica popustila retiazku, aby sa vravulec mohol voľne pohybovať. Mávol krídlami a akoby chápal, že Alica nevie lietať, pomaly zamieril k lesu.

Až vtedy som sa spamätal.

Zapol som reproduktor a na celý les som zakričal:

- Alica, ty si sa zbláznila! Ihneď sa vráť!

Zľakol som sa, že ma nepočúvne, a rozbehol som sa k príklopu. Musel som ju dohoniť a priviesť späť na loď.

Keď som dobehol k príklopu, Alica už bola pri lese.

A nad ňou krúžil obrovský vták krak.

- Alica! - skríkol som.

Bola však ďaleko a nepočula ma.

Nemám nič poruke, ani pušku, vôbec nič!

Čo teraz?!

Celý bez seba som sa rútil dole schodíkmi.

Alica zbadala blížaceho sa vtáka a od strachu vypustila retiazku. Preľaknutý vravulec šibol medzi stromy.

Hnal som sa k Alici a videl som, ako vták krak vystrčil biele pazúry, ako zdrapil žltú huňatú postavičku a rýchlo vzlietol hore.

Utekal som, rozhadzoval rukami a bezmocne hľadel, ako vták vzlieta do výšky a je čoraz menší...

O desať minút pristál pri Pegasovi Poloskov. V tom čase sme už so Zeleným mali pripravený malý čln a chceli sme sa pustiť za vtákom.

- Kam sa zberáte? - začudoval sa Poloskov.

- Krak ukradol Alicu! - zakričal Zelený a hneď stíchol, lebo od žiaľu stratil výrečnosť.

- Naskoč! - prikázal mi Poloskov a spustil sa so svojim člnom až k zemi.

Vyšvihol som sa, chytil sa za dolný okraj otvoreného príklopu a skočil som do kabíny. Poloskov ihneď nabral výšku.

- Kam letel? - zavolať tak nahlas, ako len vládla, aby prekričal rachot motora.

- Tamto, k horám, - odpovedal som. - Iste tam hniezdia.

Za pár minút sme sa dostali k horám. Ale objaviť hniezdo nebolo také jednoduché. Nad náhornou rovinou sa týčili tisíce rovnakých ostrých brál a vyše hodiny sme nad nimi krúžili celkom bezvýsledne.

Pritom s každou minútou klesala nádej, že Alicu nájdeme živú.

Pomohol nám sám vták krak. Videli sme, ako letí nad skalami.

- Za ním! - zvolal som.

- Počkaj, - tišil ma Poloskov, - vyplašime ho a neukáže nám cestu k hniezdu.

Spomali let, zavisli sme nad skaliskami. Vták letel k vrcholcu hory, kde sme ešte neboli. Tam zložil krídla a klesal dolu.

Poloskov ihneď nabral výšku a zamieril za ním.

Keď sme sa blížili k hore, zdola súčasne vzlietlo päť či šesť vtákov. Pokladali náš člň za neznámeho nepriateľa. Kraky sa smelo vrhali na nás a Poloskov si musel zopakovať najťažšie figúry leteckej akrobacie, aby sa vyhol rozzúreným vtákom.

- Pozri, tamto sú hniezda! - zvolal odrazu.

Pritisol som tvár k iluminátoru.

Na strmom svahu hory som videl tmavé okrúhle hniezda. Boli zhotovené zo skál a haluzí a prilepené na plošinkách nad priepasťou.

Keď sme sa spustili nižšie, videli sme, že v niektorých hniezdach sedia vtáky so široko rozprestretými krídlami, podistým chránili pred votrelcami mláďatá alebo vajcia.

- Pozri! - zvolal som.

V jednom hniezde sa čosi žltlo.

Člň sa vrhol rovno k hniezdu. Bol taký rýchly, že vtáky nechal za sebou.

- Nie, to nie je Alica, - povedal Poloskov, - to sú vtáacie mláďatá.

A naozaj, v hniezde sedeli tri páperím pokryté vtáčatá. Keď nás zbadali, široko roztvorili zahnuté zobáky. Jeden vták sa strmhlav spustil popri nás, sadol na hniezdo a prikryl ho krídlami.

- Vezmi to vyššie, - povedal som Poloskovovi.

Zbadali sme ďalšieho vtáka. V zobáku niesol veľkú rybu a letel k hore.

- Za ním! - skríkol som.

Vták nás nespozoroval. Spustil sa k najvzdialenejšiemu hniezdu.

A v tom hniezde medzi dvoma mláďatami sedela Alica. V žltej huňatej kombinéze zdáleka aj ona vyzerala ako vtáča.

Keď mláďatá zbadali matku, otvorili zobáky, no vták priniesol rybu Alici a pokúšal sa jej vopchať korisť do úst. Alica sa bránila, ale vták bol neodbytný. Poloskov sa pustil do smiechu.

- Čo ti je? - spýtal som sa a uprene som sledoval čudnú scénu.

- Alicke nič nehrozí, - so smiechom povedal Poloskov. - Pokladajú ju za vtáču a predpisali jej výkrmnú diétu.

Poloskov mal pravdu. Alicu zachránila huňatá kombinéza.

Zavisli sme nad hniezdom. Poloskov spustil rebrík, a kým som ja odháňal vtáky uspávacími granátmi a delobuchmi, Alica sa vyškriabala do člňa.

- Čo keby sme vzali aj mláďatá? - navrhol Poloskov, ktorý sa ešte vždy usmieval.

- Druhý raz, - odpovedal som. - Ako sa cítiš, Alica?

- Celkom dobre, - povedala.

Bola zaľúľaná rybími šupinami, ale ináč celá a zdravá.

- Najprv som sa zľakla, - rozprávala. - Ale keď ma vták priniesol do hniezda, bolo to celkom príjemné. S vtáčatami sme sa navzájom zohrievali. Ibaže ten veľký vták ma nasilu napchával. Celkom ako stará mama: „Zjedz ešte za lyžičku krupičnej kašičky.“

Poloskov sa zabával, vypytoval sa Alice, či sa nenaučila lietať, alebo či sa náhodou nechce vrátiť k novým rodičom.

- A prečo si opustila loď? - spýtal som sa prísne, keď som sa trochu upokojil.

- Šla som hľadať Druhého kapitána.

- A to už ako?

- Počula som, keď Poloskov povedal, že kovoprieskumník je pokazený. A vôbec, nemôžeme čakať dva týždne. Tak som si pomyslela, že vravulec si možno pamätá miesto, kde počul hlas Druhého kapitána. Poprosila som ho, aby mi ukázal cestu, a on letel.

- A prečo si sa nespýtala, či môžeš odísť?

- A dovolil by si mi?

- Isteže nie. A nijaký Druhý kapitán tu nie je.

- Že nie? - zopakovala Alica. - Určite je tu. Len škoda, že vravulec odletel preč. Inak by sme ho raz-dva našli.

- Čo si si to zasa vymyslela?

- Aha, čo som našla v hniezde, - povedala a vytiahla z vrečka úlomok z porcelánového tanierika s pozláteným nápisom „...sá čajka“. To značí Belasá čajka, však? - spýtala sa. - Alebo neveríš?

- Nože ukáž, - poprosil ju Poloskov. - Ty máš ale šťastie!

- Ani by som nepovedala! - ohradila sa Alica. - Kvôli tejto črepine som si musela polietat' v pazúroch vtáka kráka. Už si to niekedy skúsil?

- Nie, - zasmial sa Poloskov.

- Sám mi dal tú črepinu. Zrejme to bola hračka pre vtáčatá. Tak ju chcel dožičiť aj mne, aby som sa pohrala.

Zamyslel som sa. Alica mala pravdu. Zdá sa, že Belasá čajka je naozaj na tejto planéte. Len ako ju nájsť?

- Čo bolo s prieskumníkom? - spýtal som sa Poloskova. - Ešte si to nezistil?

- Je to čudné, ale niekto na ňom rozbil indikátor.

- Rozbil?

- Sám sa nemohol rozbiť, nachádza sa v strede prieskumníka.

- Čo budeme robiť? - uvažoval som nahlas.

Pristáli sme pred Pegasom a vyšli na čistinu, ale ustavične sme pokukávali na oblohu, či sa niekde nezjaví vták krak.

- Pozrite, aj vravulec je tu! - zvolala Alica.

Až teraz som si všimol, že tesne pred nosom mi visí tenká retiazka.

Zo stromu zletel vravulec a krúžil nad nami, akoby nás volal, aby sme šli za ním hľadať kapitána.

Zrkadlové kvety

Alica chytila retiazku, na ktorej bol vravulec priviazaný. Vták sa nebránil. Akoby chápal, čo od neho chceme. Poslušne letel nad krikmi, a keď sme zaostali, vzlietol trochu vyššie a vznášal sa v povetří, čakal nás. Ťažko sa nám šlo, lebo na tejto planéte nám ešte nikto neprekliedil chodníky. Museli sme preliezať zhnité kmene, predierať sa cez liany a pichliače, brodiť sa cez prudké potoky.

Spod pňov vyskakovali žlté jašterice na vysokých tenkých nohách a s piskotom sa rozbiehali, vystrihajúc lesných obyvateľov, že idú cudzinci.

Vyšli sme na poľanu, celú zarastenú bielymi dravými kvetmi. Kvety s hlasným mľaskotom žrali motýle a včely a načahovali sa aj za nami, lupienkami nás chytali za nohy. Ale topánky nevládali prehryznúť, preto od zlosti až syčali. Za hájikom sa rozprestierala ďalšia čistina. Rástli na nej kvety červenej farby. Vysvitlo, že sú veľmi zvedavé: len čo sme vyšli spoza stromov, všetky lupienky sa obrátili k nám, akoby nás pozorovali a oňuchávali, a nad poľanou zaznel šepot.

- Sú to veľkí klebetníci, - povedala Alica, - teraz až do večera budú tárať, čo sme mali oblečené a ako sme šli.

Ešte dlho sme počuli šepot a hundranie zvedavých kvetov.

Bola to naozajstná kvetinová planéta. Za ten deň sme videli kvety, ktoré sa bili medzi sebou, kvety, ktoré sa skryli pod zem, keď nás zbadali, kvety, čo skákali z miesta na miesto, hompálajúce v povetří dlhými koreňmi, a vôbec – záplavu belasých, červených, zelených, bielych, žltých, hnedých i bodkovaných kvetov. Niektoré rástli na zemi, iné na stromoch či krikoch, ďalšie na skalách, vo vode alebo sa pokojne vznášali vo vzduchu.

Naháňali sme sa za vravulcom asi dve hodiny a už sme boli strašne vyčerpaní.

- Počkaj! - zavola som na vravulca. - Musíme si odpočinúť.

Skryli sme sa pod veľký strom, aby nás nevidel vták krak, ktorý krúžil nad nami, a uvelebili sme sa v tieni. Vravulec si sadol na konár nad nami a ako vždy zadriemal. Bol to lenivý vták, a keď nehovoril alebo nepracoval, driemal.

Poloskov si sadol, oprel sa chrbtom o kmeň a pochybovačne sa spýtal:

- A čo ak sa vravulec rozhodol iba poprechádzať?

- Ako si to môžeš o ňom myslieť! - rozčúlila sa Alica. - Ak si to myslíš, potom sa radšej hneď vráťme.

Slnko odrazu zašlo za vrchovce stromov a nastala krátka noc. Na oblohu sa vyrojili hviezdy.

- Pozri, - upozornila ma Alica, - jedna hviezda sa hýbe.

- To je zaiste asteroid, - konštatoval som.

- A možno aj loď, - povedala Alica.

- Odkiaľ by sa tu vzala loď?

Hviezda zašla za stromy. Asi po piatich minútach začalo svitať. Tentoraz na oblohu vyhupli naraz tri slnká z troch strán a všade bolo svetlo a teplo. Navôkol zabzučali včely, zacvrlikali kobyľky.

- Je načase vstávať, - povedal Poloskov a zdvihol sa, - Vravulec nás už volá.

- Vpred! - skríkol vravulec hlasom Prvého kapitána. - Vpred a potom uvidíme. - Nato celkom iným hlasom dodal: -

Bojovať a hľadať, nachádzať a nevzdávať sa, ako vravieval slávny kapitán Scott.

- Vidíš, otecko, - povedala Alica, - povzbudzuje nás. Čoskoro tam budeme.

Nebol som tým taký nadšený ako Alica. Vedel som, čo uvidíme, ak nás vravulec skutočne vedie k miestu, kde pristál Druhý kapitán. Uvidíme lianami ovinuté a kvetmi zarastené trosky Belasej čajky. A po kapitánovi zaiste neostalo ani stopy. No ďalej som kráčal za Poloskovom.

Predierali sme sa cez húštinu ešte tak pol druhu hodiny, keď vravulec odrazu vzlietol hore, akoby sa chcel presvedčiť, či sa retiazka nepretrhne.

- Zapamätaj si to miesto! - zakričal zhora. - Zapamätaj si to miesto, kapitán!

Nato zmenil hlas a z výšky k nám doľahlo:

- Držte vtáka! Chytajte ho! Nevypušte ho živého!

- Koho napodobňuje? - spýtala sa Alica.

- Nevie, - odpovedal Poloskov. - Žeby Verchovceva?

Vravulec čosi hľadal.

- Pusť retiazku, - povedal som Alici.

Počúvla. Vravulec vyletel ešte vyššie medzi oblaky, zmenil sa na bodku a hneď sa ako strela vrhol dolu.

- Našiel, - povedal Poloskov.

No vtom sme zbadali, že za vravulcom sa ženie vták krak. Už ho doháňal.

- Strieľaj! - skríkol som na Poloskova.

Náš kapitán vytrhol revolver a bez cielenia vystrelil. Vták krak, ktorý už-úž chcel vravulca chmatnúť, nahlas zaškriekal. Zdalo sa, že stráca rovnováhu a zrúti sa, no udržal sa a pomaly odlietol ponad les.

Utekali sme ta, kam sa vrhol vravulec. Za krovím sa otvárala zelená čistina. Obkolesovali ju strmé kopce, porastené stromami s bachratými pňami. Vravulca sme však nevideli.

Zastali sme na okraji čistiny. Pokrývala ju nízka hodvábná tráva a po jej okrajoch rástli zvláštne kvety, akoby ich sem niekto nasadil. Krátke, široké lupienky kovovej farby lemovali stred kvetu, veľký ako tanier. Stred kvetu bol zrkadlový, zrkadlá trochu vypuklé a v každom sa odrážala celá čistina. Kvety mali krátke, hrubé stonky bez listov.

- Alica, nepribližuj sa k nim. Čo ak sú jedovaté?

- Nie, - povedala Alica, - nemyslím. Pozri.

Videli sme, ako z húštiny vyskočilo zvieraťko, ponášajúce sa na zajaca, prihopkalo ku kvetu a poobzeralo sa v zrkadle.

A akoby sme tu ani neboli, znova sa pokojne vrátilo do kríkov.

- To bude nejaký omyl, - povedal Poloskov. - Nevidím ani najmenšie stopy po lodi. Vravulec sa pravdepodobne zmýlil.
- Alebo sme sa zmýlili my, keď sme za ním bežali ani deti, - povedal som.
Predstavil som si, aký kus cesty budeme musieť prejsť, kým sa dostaneme k lodi. Pravdaže, mohli by sme zavolať Zeleného, aby prišiel po nás s člnom alebo s terénnym vozidlom, ale nechcel som nechávať loď bez dozoru.
Alica vyšla naprostred poľany, rozhladla sa a priblížila sa ku kvetu. Kvet trochu otočil zrkadlo, akoby chcel, aby sa Alica doňho pozrela.
- Vezmime ich so sebou, - povedala Alica.
- Dobré, - súhlasil som.
Poloskov vytiahol vreckový prístroj na hľadanie kovu a obišiel s ním celú poľanu. Prístroj ani nepípol.
- Tu loď nie je a ani nebola, - uzavrel Poloskov.
- Musíme sa vrátiť.
Narezali sme kyticu zrkadlových kvetov. Bola ťažká, akoby kvety boli vytesané z kameňa. Niesli sme ju striedavo a už som sa chystal časť kvetov odhodiť, no Alica o tom nechcela ani počuť.
K lodi sme sa vrátili polomŕtvi. Našťastie, za našej neprítomnosti sa nič zlé nestalo.
- Tak čo? - privítal nás Zelený. - Samozrejme, zase nič.
- Celkom nič, - povedal Poloskov, vyzul si topánky a natiahol sa na pohovku v spoločenskej miestnosti.
Alica zatiaľ dovliekla dva veľké hrnce a naliala do nich vody, aby zrkadlové kvety nevyschli.
- Loď tam nie je, - povedal som. - A navyše sme ešte aj vravulca stratili. Možno sa dostal do pazúrov vtákovi krakovi.
- Nič to, - ozval sa Poloskov z pohovky. - Zajtra sa hneď ráno pustím do opravy kovoprieskumníka a neodletíme z tejto planéty, kým nenájdeme kapitána.
Čosi ma bolestivo udrelo do nohy. Zohol som sa a zistil som, že to bola diamantová korytnačka.
- Ako sa sem dostala? - spýtal som sa Zeleného. - Veď sme ju zavreli do trezoru.
- Tak škriabala a klopala, - povedal Zelený, - že mi jej prišlo ľúto. A aké čudné kvety ste to doniesli?
- To sú zrkadlové kvety, - odpovedal som.
Zelený pristúpil ku kytici a zopakoval:
- Naozaj zrkadlové?
- Čo nevidíš?
- Pozerám sa do nich, ale vôbec neodzrkadľujú mňa, - povedal.
Obzrel som sa a zistil som, že Zelený má pravdu: stredy kvetov neodzrkadľovali jeho, ale Alicu. Za jej hlavou bolo vidieť maličké postavičky – moju a Poloskovovu. A stáli sme na okrúhlej čistine, nie v spoločenskej miestnosti.
- To je veľmi zaujímavé! - povedal som. - Teda tieto kvety, kým sú živé, všetko odzrkadľujú a ukladajú si to do pamäti, akoby fotografovali.
Ťuk-ťuk-ťuk! - rozľahlo sa po kajute. Poloskov vyskočil z pohovky a bežal k iluminátoru.
Na druhej strane skla sedel vravulec a klepkal zobákom, chcel upútať našu pozornosť.
- Vidíte ho, aký mudrc! - povedal som. - Hneď ťa vpustíme.
Obidva vravulcove zobáky sa otvárali. Čosi hovoril, no cez stenu lode sme nič nepočuli.
Keď som dobehol k príklopu a otvoril ho, vravulec ma už čakal. Vletel do lode a hneď zamieril do spoločenskej miestnosti. Ponáhľal som sa po chodbe za ním. Vravulec letel akosi neisto, potom sa spustil na dlážku a krivkajúci cupkal. Poloskov otvoril dvere a pri pohľade na vtáka povedal:
- Chudák, ale si sa dostal do galiby!
A vravulec celkom nevhodne odpovedal:
- Dlhšie už nevydržím! Skoro príde pomoc!
- To je hlas Druhého kapitána, - povedala Alica. - Vravulec videl Druhého kapitána!
- Alica, - namietol som, - Druhý kapitán mohol tieto slová povedať už pred štyrmi rokmi. Veď vieš, akú má vravulec dobrú pamäť.
- Nie, - trvala na svojom Alica, - iste videl Druhého kapitána. Poďme rýchlo nazad, na čistinu.
- Nie, teraz hneď nie, - protestoval Poloskov. - Aj ja sa už ledva držím na nohách. A ty si dievča, musíš byť ešte oveľa vyčerpanejšia. A okrem toho tam, kde sme boli, kapitán nie je. Keby v okruhu desiatich metrov naokolo bol čo len jediný gombík, jediná matica, hľadač kovu by ich našiel.
- Tak sme mali zájsť o desať metrov ďalej, - tvrdohlavo povedala Alica. - Ak vy nejdete, pôjdem sama.
- Ale najprv sa vyspiš, - zasiahol som prísne. - A potom sa ta všetci spolu vrátíme. Veď sme si sľúbili, že dovtedy neodletíme z planéty, kým nenájdeme kapitána... alebo kým sa nepresvedčíme, že tu nie je.
Hľadáme do minulosti
Na tejto planéte by sa nežilo ľahko. Keď sme ráno vstali, lodné hodinky ukazovali osem, no za iluminátormi sa šetrilo – zasa sa začínala krátka noc. Kým sme sa naraňajkovali, noc pominula a nastalo ráno.
Jasné lúče ožiarili spoločenskú miestnosť. Alica pozrela na zrkadlové kvety vo váze a povedala:
- Pozrite, už tam nie som.
V zrkadlách, v ktorých sa včera odrážala Alica, bolo vidieť známu poľanu, no celkom pustú. Kým sme hľadeli do zrkadla, vo všetkých kvetoch sa čistina zatemňovala, nastával súmrak. Pozerali sme do tmavých zrkadiel.
- Sú to zvláštne kvety – kvety fotoaparáty, - poznamenal som.
V zrkadlách začalo svitať. Zabudli sme aj na raňajky, lebo sme sa nemohli odtrhnúť od čudného obrazu. Nenáhľivo, minútu za minútou kvety akoby fotografovali všetko, čo sa odohrávalo na čistine. A teraz nám to premietali.
- Kto vie, ako dlho žijú tieto kvety? - uvažoval Poloskov nahlas.
- Podistým niekoľko dní, - povedal som. - Ako všetky kvety.

Vtom sme v zrkadlách uvideli odraz zvieratka, podobného zajacovi. Vyskočilo z kríkov a bežalo ku kvetom. V zrkadlách sa ešte nerozvidnelo, preto sme hneď nepostrehli, čo zvláštne je v jeho pohyboch.

- Veď to zvieratko skáče chrbtom dopredu! - zvolala Alica.

Zvieratko sa naozaj blížilo ku kvetom chrbtom dopredu. Postalo pred kvetom a takým istým čudným spôsobom sa vrátilo do kríkov.

- Pokazený film, - zasmiala sa Alica. - Babráci! Vymeňte film!

- Nie, - povedal Poloskov. - To nie je pokazený film. Tieto kvety totiž nie sú obyčajné zrkadlá, ale fotografujúce zrkadlá. A fotografujú dovtedy, kým na ich zrkadle narastá vrstva za vrstvou. Veľmi tenučké vrstvy, milióny vrstiev. Len čo sa jeden obraz v zrkadle upevní, už ho prikrýva ďalšia vrstva, a tak ďalej. Ale keď sa kvet odreže, nemôže si ďalej utvárať vrstvy v zrkadle, a tak sa jedna za druhou začínú odlupovať. A my vidíme to, čo videlo zrkadlo, lenže obrátene. Ako keď sa film odvíja naopak. Jasné?

- To je celkom možné, - povedal som. - Veľmi zaujímavý kvet. No je načase pustiť sa do roboty. Kapitán, ty oprav kovoprieskumník a priprav ho na let, ja sa na terénnom vozidle odveziem na čistinu a preskúmam, či okolo nej nie sú stopy po stratenej lodi Belasá čajka.

- Idem s tebou, otecko, - povedala Alica. - A vezmeme aj vravulca.

- Dobré.

Šiel som dole prichystať terénne vozidlo a Alica ostala v spoločenskej miestnosti. Bavilo ju sledovať obrátený film.

- Alica! - zavolať som a už som spúšťal motor. - Si hotová?

- Hneď! - ozvala sa. - Ešte chvíľočku!

No vzápätí zavolala:

- Otecko, chytro pod sem! Ale hneď, lebo odídu!

Troma skokmi som vyletel po schodíkoch a vbehol som do spoločenskej miestnosti. Alica stála pred zrkadlami.

- Pozri! - povedala, keď počula, že som prišiel.

Vo všetkých zrkadlách sa odrážal ten istý obraz: uprostred poľany stáli dvaja ľudia – tučniak v koženom obleku a doktor Verchovcev. Spoza kríkov vyčnieval končitý nos expresnej kozmickej lode.

Tučniak s Verchovcevom sa o čomsi škriepili. Potom odišli chrbtom dopredu.

- Sú kdesi tu, - povedala Alica. - Ešte neprišli na to, že kvety ich môžu prezradiť.

- Podľa všetkého máš pravdu, - povedal som. - Ale prečo? Prečo...?

- Čo prečo?

- Pravdepodobne ani oni nevedia, kde je kapitán. Prečo by sa inak naháňali za vravulcom?

- Možno držia kapitána v zajatí a boja sa, že sa to niekto dozvie. Chytili kapitána, zatvorili ho do väzenia, ale vravulec im uletel. Preto sa boja.

- Ale načo by zatvárali kapitána do väzenia? Alica, máš veľmi bujnú fantáziu!

- A ty nič nepodnikneš? Nech všetko ostane tak?

- Nie, - odpovedal som. - Nečinnosť si naozaj nemôžeme dovoliť.

Načiahol som sa k mikrofónu, stlačil som tlačidlo a povedal:

- Poloskov, Zelený, počúvajte. Práve sme v zrkadlovom kvete videli tučniaka a Verchovceva. To znamená, že tu boli aspoň deň pred nami. Prileteli na expresnej lodi. Čo si o tom myslíte? Príjem.

- Podľa mňa je Druhý kapitán na tejto planéte, - povedal Poloskov.

- A podľa mňa by sme mali odtiaľto radšej ihneď zmiznúť, - povedal Zelený. - Sme iba traja a naša loď by sotva vydržala nepriateľský útok. Čo najskôr musíme odletieť k obývanej planéte a spojiť sa so Zemou alebo s Fixom. Odtiaľ sem priletí špeciálna loď Galaktickej bezpečnostnej služby. Oni ľahšie zvládnu aj nečakané situácie.

Uznávam, Zelený hovoril rozumne. Lenže on vždy zveličoval ťažkosti a nebezpečenstvá. Preto som povedal:

- Zatiaľ nik na nás neútočí. Hoci pre istotu musíme urobiť bezpečnostné opatrenia.

- Správne, - súhlasil Poloskov. - Nechce sa mi odletieť tak napochytr. Najprv musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme pomohli Druhému kapitánovi.

- Správne, - pridala svoj hlas aj Alica.

- Ba priam úžasné! - povedal Zelený. - Niekto by si mohol myslieť, že som zbabelý. A ja sa len usilujem byť rozumný.

Na palube máme bezbranné dieťa a zvieratá. Môže sa stať, že Druhému kapitánovi aj tak nepomôžeme, ale sami môžeme na to doplatiť. No ak kapitán rozhodne, že máme ostať, budem bojovať do ostatného náboja.

- Dúfam, že až také zlé to nebude, - upokojoval som ho.

- Prileteli sme nato, aby sme zistili, či jedného z kapitánov nepostihlo nešťastie. Nechystáme sa na nikoho útočiť a s nikým nechceme bojovať.

- Mimo chodom, nie som ja až také bezbranné dieťa, - ohradila sa Alica. - Ideme na poľanu?

- Počkaj, - povedal som. - Pozrieme ešte do zrkadiel.

No nič zaujímavé sme tam už nevideli. Chvíľu sme ešte čakali, potom sme s Alicou nasadli do vozidla a presnorili sme na ňom celé okolie poľany. Za kopcami sme našli stopy pristávajúcej lode. Tráva bola spálená brzdovými motormi a cez krovie viedol úzky chodník k čistine.

Napoludnie sme sa vrátili a zastihli sme Zeleného v spoločenskej miestnosti. Zamyslene stál pred zrkadlovými kvetmi a ťahal sa za ryšavú bradu. V druhej ruke držal vibračnú britvu.

- Čo je, Zelený? - prihovoril som sa mu.

- Rozmýšľam...

V zrkadlách sa odrážal pokojný slnečný deň.

- Rozmýšľam, - zopakoval Zelený, - ako dlho žijú tieto kvety.

- Podistým zopár dní, - povedal som.
- A čo ak žijú nie zopár dní, ale zopár rokov? A čo ak si rok za rokom zapamätávajú všetko, čo sa robí naokolo? Pozri, aké sú tie zrkadlá hrubé, majú zo šesť centimetrov. A aké sú pevné. Za tie dva dni, čo stoja u nás, sa nestenčili. Alica, čo keby som jeden kvet operoval?
- Výborne, - zajasala Alica, ktorá ihneď pochopila, o čo ide.
Zelený preniesol jeden kvet na stôl do laboratória, pripevnil ho svorkami a začal jemnú operáciu.
- Odrežem hneď centimeter, - povedal.
- Počkaj, - zastavil som ho. - Radšej začni tenkou vrstvou, možno z toho nič nebude.
Počúvol ma a zapol vibračnú britvu. Indikátor, biely od zvedavosti, vyšiel z kúta a nečujne pricupkal na tenkých nohách. Aj kričky sa rozhybali vo svojej kletke – mysleli si, že sa ide podávať kompót. Pavúk tkáč troglodyt dokonca prestal pliesť šál.
Od zrkadla sa oddelila tenká vrstva, priezračná ani celofán. Zelený ju opatrne stiahol a položil na stôl.
Niekoľko sekúnd bolo zrkadlo celkom tmavé no vo chvíli, keď som si už myslel, že pokus sa nevydaril, zrkadlo sa odrazu vyjasnilo. Tentoraz sa v ňom odrážal vetristý, pochmúrny deň.
- Všetko v poriadku! - povedala Alica. - Podme hlbšie do minulosti!
- Ale ako budeme počítat' dni? - uvažoval som nahlas.
- Veď nevieme, aká hrubá je vrstva jedného dňa.
Zelený ma však nepočúval. Nožom podobral okraj zrkadla a nadvihol naraz pol centimetra zrkadlového povrchu. Vrstva sa odlúpila. Indikátor, ktorý od netrpezlivosti menil farby ani semafor na križovatke, sa nezdržal a strčil dlhý tenký nos Zelenému pod ruku.
- To sú spôsoby! - napajedil sa Zelený. - Nemôžem pracovať, keď mi všetci prekážajú.
- To on len náhodou, - zastala sa Alica indikátora. - Zaujímá ho to.
- Všetkých to zaujíma, - povedal Zelený. - Lenže ja za nikoho neberiem zodpovednosť.
- Pokračuj, - požiadal som ho.
Zelený opatrne zložil vrstvu.
- Ako sklo v iluminátore, len sa prehýba, - povedal.
Všetci sme sa sklonili nad tmavým, už trochu tenším zrkadlom. Pomaly sa rozjasnievalo. Vždy tá istá poľana. Len tráva zhnedla, kriky oprchli a zvyšné listie zožltlo. Nelietali motýle, ani včely – smutný, chmúrny obraz. Zo zamračenej oblohy sa sype drobný sneh, ale neudrží sa na zemi, pomaly sa topí na stebľách.
- Jeseň, - povedala Alica.
- Áno, - prisvedčil Zelený. Priložil k zrkadlu lupu a povedal: - Voľným okom to nevidieť, ale je veľmi zaujímavé pozorovať, ako sa snehové vločky dotknú kríkov a vzlietajú k oblohe.
Všetci zaradom sme si pozreli snehové vločky naopak. Aj indikátor bol na ne zvedavý a od prekvapenia ho zaliala bledozelená farba.
- Koľko času prešlo od jesene? - spýtal sa ma Zelený.
- Teraz je leto, - odpovedal som. - Rok tu trvá trochu dlhšie ako štrnásť zemských mesiacov. Teda od jesene uplynul približne náš rok.
- Tak, - povedal Zelený a vybral zo skrinky mikrometer. - Teraz budeme môcť presne zistiť, koľko má zrkadlo rokov a...
- ... a koľko z neho treba odstrániť, aby sme videli poľanu takú, ako bola pred štyrmi rokmi, - dokončila zaňho Alica.
- Najprv odrežeme zo zrkadla trochu menej ako štyri roky, - povedal Zelený.
- Nie je to priveľa? - zapochyboval som. - Veď stačí odrezat' iba kúsoček viac a prepasieme chvíľu, keď tu bol Druhý kapitán.
- Keby aj, nič sa nestane, - povedal Zelený, označujúc si hrúbku vrstvy, - máme ešte celú kyticu.
Počúval som ho, ale kútikom oka som zbadal, že diamantová korytnačka rýchlo pochoduje k východu z laboratória. Prekliata neposednica zasa ušla z trezoru! Už som sa chcel rozbehnúť za ňou, ale rozmyslel som si to - bolo škoda dať si ujsť chvíľu, keď Zelený zloží zo zrkadla štyri roky.
- Čo máte nové? - ozval sa z rádiostanice Poloskovov hlas. Kapitán sa ešte vždy trápil s prístrojom na hľadanie kovu.
- Všetko v poriadku, - povedal som.
- Tak potom poletím na kovoprieskumníku. Nechcem ho púšťať samého. Akosi nespoľahlivo pracuje.
- Ak budeš hľadať Belasú čajku, nezabudni, že na planéte môže byť ešte jedna loď, - upozornil som ho veľmi dôrazne.
- Nezabudnem.
- Videofón nechaj zapnutý. Keby dačo, ihneď sa spoj s nami.
- Dobré.
- Kým sa vrátiš, možno budeme mať pre teba prekvapenie.
- Výborne! Lenže ja mám rád iba dobré prekvapenia, zlé neznášam.
Poloskov odletel. Bolo počuť, ako prieskumník so bzukotom stúpa do povetria.
- Hotovo, profesor, - povedal Zelený. - Riskneme to?
A Zelený po tretí raz stiahol vrstvu zo zrkadla. Tentoraz takú hrubú, že ju sotva udržal v ruke. Lupienky kvetu opadali a na stole ležal len okrúhly stred kvetu, preliačený ako tanier.
Zrkadlo sa dlho nechcelo vyjasniť. Už veľmi dávno naň nedopadalo svetlo.
A keď sa napokon zjavil obraz, uvedomili sme si, že kedysi čistina vyzerala celkom ináč. Kruh naprostriedku, teraz zarastený trávou, bol holý, sivý ani betónový kryt na obrovskom otvore. Rozoznali sme aj okrúhlu škáru, oddeľujúcu vrchnák od zeme naokolo.
- Vidíš! - triumfálne zvolala Alica. - Toto je tá správna poľana!

- A teraz opatrne, - pripomínal som. - Hlavné je nezrezať viac ako treba.

- Viem, - povedal mechanik, - nie som malý.

No Zelenému sa už nepodarilo odrezať presne toľko, koľko bolo potrebné. Indikátor, od netrpezlivosti a strašnej zvedavosti celý fľakatý a svetlý, až priehľadný, ho v rozhodujúcej chvíli drgol do lakt'a. Vibračná britva sklzála po povrchu a vrezala sa hlboko dnu. Zrkadlo sa rozštiepilo a spadlo na dlážku.

Indikátor sa od hanby scvrkol na polovičku a otmavol. Najradšej by umrel. Zmietal sa po laboratóriu, tenkými nožičkami hladkal rozžúreného Zeleného, nakoniec sa hodil na dlážku a ostal celkom čierny.

- Nebuď smutný, - utešovala Alica nešťastného indikátora. - To sa môže stať každému. My vieme, že si to neurobil náročky.

Zvrtla sa k Zelenému, ktorý ešte vždy preklínal indikátora najstrašnejšími kliatbami.

- Zelený, prestaň už, prosím ťa! Indikátor je taký citlivý, že od žiaľu môže aj umrieť.

- Ostatne, máme ešte celú kyticu, - podporil som ju. - Sám si to povedal.

- No, čo sa dá robiť, - hodil rukou Zelený. V podstate je to dobrák a rýchlo sa upokojí. - Škoda, toľko času sme stratili.

Už len minúta nám chýbala a boli by sme rozlúštili záhadu Druhého kapitána.

Keď to indikátor počul, ešte väčšmi sa schúlil.

Na čele so Zeleným sme sa vrátili do spoločenskej miestnosti. Indikátor sa tmolil za nami, ešte vždy takmer čierny, a zlomyseľné kričky vystierali konáre, aby sa o ne potkol a spadol.

Nestačili sme vojsť do spoločenskej miestnosti, lebo Zelený zastal vo dverách a vyhlíkol:

- Ach! - Na viac sa nezmohol.

Nakukol som mu ponad plece do miestnosti.

Obe vázy ležali na dlážke a kvety akási zlá sila roztrhala, rozdupala, zničila. Lupienky boli porozhadzované po celej miestnosti. Neostalo nám ani jediné celé zrkadlo.

A k tomu všetkému aj vravulec znova zmizol.

Špión

Kvety zničené, o vravulcovi ani chýru, slovom, boli sme tam, kde predtým. Ako pomôcť Druhému kapitánovi? Pristúpil som k mikrofónu a zavolať Poloskova.

- Gennadij, - povedal som. - Nastali komplikácie. Kde si teraz?

- Letím nad severným pólom planéty. Zatiaľ som nič neobjavil. A čo sa stalo?

- Teraz ti to nemám kedy podrobne rozprávať. Pomocou zrkadlových kvetov sa nám vcelku podarilo zistiť, ako to tu vyzeralo pred štyrmi rokmi. Správnejšie, takmer sa nám to podarilo. No v rozhodujúcej chvíli ktosi porozbíjal všetky zrkadlá. Potrebujeme zrkadlové kvety. Ako ďaleko si od čistiny?

- Takých dvadsať minút letu. No potom ešte práve toľko budem musieť klesať.

- Nechaj to tak, - povedal som. - Leť ďalej.

- Ani mi na um nezide, - odpovedal Poloskov. - Vraciam sa k Pegasu. Ak niekto zničil kvety, teda v lodi alebo v jej blízkosti sú nepriatelia. Bezo mňa sa do ničoho nepúšťajte.

- Dobre, - súhlasil som.

Keď som zavesil mikrofón na miesto, Alica povedala:

- Rýchlo utekajme na čistinu.

- Načo? - spýtal som sa.

- Naozaj nechápeš? Natrháme nové kvety. Ako vidieť, skrývajú také závažné tajomstvo, že...

- Ale...

- Zájdem na terénnom vozidle, - ponúkol sa Zelený.

- Nič sa mi nestane. Na mieste odstránim štvorročnú vrstvu a ihneď vám podám správu na loď.

- Idem so Zeleným, - povedala Alica.

- Neponáhľajte sa tak! - zastavil som ich. - Počkáme na Poloskova. Má člň, na ňom sa na poľanu dostaneme oveľa skôr ako terénnym vozidlom. A bude lepšie, aby sme teraz všetci boli pokope. Zatiaľ by sme mali zistiť, ako mohol do lode vniknúť záškodník, čo porozbíjal zrkadlá.

Vyšiel som na chodbu a zamieril k príklopu. Ak je príklop zatvorený, potom sa zákerný zločinec skrýva v Pegase. Ak je otvorený, niekto sa dostal do Pegasa, narobil galibu a utiekol. Tomu som veľmi neveril. Kedy by sa vkradol na loď, našiel cestu do spoločenskej miestnosti a zničil všetky kvety? Prečo to urobil práve vtedy, keď sme sa chystali nahliadnuť do minulosti spred štyroch rokov? Ako sa to dovŕpí? Pochopil som, že ten lotor sa skrýva v lodi a vie, že už-úž by sme boli rozlúštili záhadu okolo Druhého kapitána. Bol to ktosi, kto videl, čo robíme... Ale kto? V laboratóriu boli Zelený, Alica a ja. No a ešte indikátor. Aha, indikátor! Drgol Zeleného do lakt'a...! Nie, to je vylúčené. I keď je indikátor veľmi citlivý tvor, predsa je len zviera, nič viac. Ani hovoriť nevie. Alebo nechce?

V týchto úvahách som došiel k príklopu. Bol dokorán otvorený.

Všetky moje teórie sa rozsypali na prach. Napokon, inakšie sa to ani nemohlo skončiť. Keby som ešte trochu porozmýšľal, prišiel by som na to, že indikátor nás ani na sekundu neopustil, teda nemohol rozbiť zrkadlá v spoločenskej miestnosti.

Príklop bol otvorený a záhadný zločinec ušiel z lode a odvliekol so sebou nášho drahocenného vravulca. Azda posledného vravulca na svete.

Na lúčke pred loďou svietilo slnko, kriky sa zeleneli, vtáky spievali. Všade vládol pokoj a pohoda. Ťažko bolo uveriť, že sa tu odohrávajú nie celkom príjemné udalosti.

Pozrel som na oblohu, či neletí Poloskov. Zatiaľ ho nebolo vidieť. Len veľmi vysoko, až pod oblakmi, krúžil vták krak.

- Pomoc, kapitáni! - ozval sa vtom známy hlas. - Len vpred, a potom sa uvidí.

- Kde si, vravulec? - zakričal som. - Potrebuješ pomoc? Už idem!

- Traja tankisti, - zanôtil z krovín vravulec hlasom Prvého kapitána, - veselí priatelia, posádka bojového vozidla... Rozbehol som sa za hlasom, rozhrnul som krovie a videl som vravulca. Nemohol letieť, lebo pred sebou zobákom gúľal ťažkú diamantovú korytnačku. Pomáhal si nohami, krídlami a druhým, voľným zobákom vyspevoval a volal na pomoc.

- Ďakujem ti! - povedal som. - Ďakujem! A my sme sa už trápili, kde si sa znova podel.

Vravulec sa pyšne vystrel a starostlivo zložil krídla. Vykonal svoju prácu.

Zdvihol som korytnačku.

- Šikovný vták! - pochválil som vravulca. - Zbadal, že tá nezbednica zasa chce zdupkať, rozbehol sa za ňou, dohol ju a privliekol domov. Za to si zaslúži najmenej päť kociek cukru.

Vracal som sa k lodi. Za mnou cupotal vravulec, pyšný na svoj výkon.

- A ty, hlupaňa, - privravel som sa korytnačke, - môžeš takto zablúdiť. Kto ťa tu bude kŕmiť? Zabudla si, že si vzácny živočích a že patríš moskovskej zoologickej záhrade? A že nesmieš nikam utekať...?

Vtom som nad sebou začul šuchot krídel a dvoma skokmi som bol pri príklope. Už som sa naučil spoznávať vtáka kráka podľa letu. Vravulec vletel do otvoru spolu so mnou a pribuchli sme príklop. Len čo sme si sadli na dlážku, aby sme sa nadýchli, vták krak už klepal na príklop železným zobákom.

Alica so Zeleným nás privítali na chodbe. Znepokojovali sa, kam som mohol zmiznúť.

- Koniec dobrý, všetko dobré, - povedal som. - Ale ukazuje sa, že náš vravulec je múdra hlavička. Zbadal, že diamantová korytnačka sa zasa vybrala na cestu, dohol ju a zavrátil domov. Už sa zaiste poriadne naľakala!

Korytnačka sa bránila pazúrmí a trhala sa mi z rúk.

- Ako sa dostala von? - čudovala sa Alica. - Veď príklop bol zamknutý.

- Na tom nie je nič zvláštne, - odpovedal som. - Ten, čo zničil zrkadlá, otvoril aj príklop.

- Ale odkiaľ má kľúč od lode? A vôbec, kde je elektronický kľúč od Pegasa? Visel v spoločenskej miestnosti.

- V tom by sa už nevyznal ani Sherlock Holmes, - povedal Zelený.

- Ale ja sa vyznám, - vyhlásila Alica. - Ja už viem...

- Čo vieš?

- Rozlúštenie záhady držiš v ruke.

Pozrel som si na ruky. Mal som v nich diamantovú korytnačku.

- Nerozumiem, - povedal som.

- Pozri, čo skrýva v papuľke.

Korytnačka mala hlavu vtiahnutú pod pancier, ale spod neho trčal konček elektronického kľúča od Pegasa. Potiahol som kľúč. Korytnačka sa bránila, kŕčovitě zvierala kľúč a mal som čo robiť, aby som jej ho vzal.

Vtom v korytnačke čosi štuklo a labky, celé posiate drobnými diamantmi, jej vypadli spod panciera a neživo ovisli.

- Nože mi ju dajte, - povedal Zelený. - Pozrieme, čo je to za vtáčka!

Podal som mechanikovi mŕtvu korytnačku a roztržité som zavesil kľúč na miesto. Ešte vždy som nechápal, čo sa vlastne robí. Zelený položil korytnačku na stôl, z vrečka kombinézy vytiahol skrutkovač, poobzeral si korytnačku zo všetkých strán a skrutkovačom nadvihol pancier. Pancier cvakol ako vrchnák na škatuľke, odklopil sa a pod ním sa zjavilo množstvo súčiastok, pamäťových buniek, atómové baterky – slovom, vysvitlo, že korytnačka je majstrovsky zhotovený miniatúrny robot.

- Teraz je už jasné, prečo bola taká neposedná, - povedala Alica. - Raz sa chcela dostať do strojovne, inokedy zasa behala za nami. Spomeň si, otecko, ako sa nám večne motala popod nohy, keď sme sa zhovárali o niečom dôležitom.

- Hotový technický zázrak, - s úctou povedal Zelený. - Je tu aj vysielacie zariadenie, ba aj maličký antigravitátor.

- Čiže tučniak vedel o každom našom slove, - povedal som.

- Pravdaže, tučniak! - zvolala Alica. - Korytnačka je jeho darček!

- Bolo mi neprijemné odmietnuť. Tak nástojčivo mi ju ponúkal pre našu zoo.

- Ešte dobre, že nedaroval zoologickej záhrade časovanú minú, - zamračene povedal Zelený. - Tu máte svojho vnútorného nepriateľa! V laboratóriu počula, že sme našli spôsob, ako nazrieť do minulosti, a hneď dostala príkaz zabrániť nám v tom. Preto rozbila ostatné zrkadlové kvety v spoločenskej miestnosti. A môžem sa stavať, o čo chcete, že ani na čistine neostal jediný kvietok. Majitelia korytnačky sa už o to postarali.

- Správne, - povedala Alica. - A potom ukradla kľúč od lode a utiekla.

- Áno, - povedal som. - No teraz máme istú výhodu pred tučniakom a Verchovcevom.

- Akú?

- Tí dvaja nevedia, či sme v zrkadle niečo videli, alebo nie.

- To teraz nie je najdôležitejšie, - povedal Zelený.

- A čo je podľa teba najdôležitejšie?

- Prečo korytnačka z ničoho nič utiekla z Pegasa.

- Urobila svoju prácu a odišla, - povedal som.

- Lenže my sme ju vôbec neupodozrievali. Čiže mohla sa tu naďalej potíkať a odovzdávať naše rozhovory svojim pánom. A ona utečie.

- Možno ju väčšmi potrebovali niekde inde?

- Sotva, - povedal Zelený. - Nepáči sa mi to. Najpravdepodobnejšie podložila v lodi časovanú minú a hocikedy môžeme vyletieť do vzduchu. Aj sami explodujeme, aj zvieratá zahubíme. Navrhujem ihneď evakuovať loď.

- Počkaj, - prerušil som Zeleného. - Keby nás chceli vyhodiť do vzduchu, mohli to urobiť už skôr.

Na chodbe sa ozvali rýchle kroky. Do spoločenskej miestnosti vbehol Poloskov. Hneď si všimol na stole rozobranú korytnačku a takmer nič sme mu nemuseli vysvetľovať.

- To znamená, že sú ešte na planéte, - povedal Poloskov. - Bez ich príkazu by korytnačka nezničila zrkadlá. Je to len robot.

- Prikázali jej podložiť mínu, - opakoval Zelený, - a potom odtiaľto vypadnúť.

Všetci sme hľadeli na Poloskova a čakali sme, čo povie.

- Nezmysel! - usúdil kapitán.

- Tak prečo utekala?

- Niesla im kľúč od lode, - povedal Poloskov. - Načo by im bol kľúč od zničenej lode?

- Na nič, - povedala Alicia. - Ale máme múdreho kapitána!

- Som celkom obyčajný... - začal Poloskov.

- Zato my sme hlúpi! - natešene mu skočila do reči Alicia. - Mali sme sa dovŕtiť, že korytnačka nemohla podložiť mínu. Kedy by stihla po ňu zabehnúť?

- Aj to je pravda, - povedal Poloskov. - Ale na tom teraz nezáleží. Tučniak a doktor Verchovcev tušia, že sme rozlúštili záhadu Druhého kapitána a rozhodli sa poctiť nás svojou návštevou. Nevie, či príde na Pegas potajomky alebo verejne, no musíme čakať hostí. A pripraviť sa na ich príchod.

- A ako je to s ostatnými kvetmi? Ved' v skutočnosti nič nevieme.

Kde je dievčisko ?

Dostať vesmírnu loď do vzduchu a premiestniť ju len o pár kilometrov ďalej nie je také jednoduché. Je to ťažšie, ako odletieť z planéty, a nie každý kapitán sa na to podoberie.

No Poloskov sa rozhodol presunúť Pegas na poľanu. V lodi je bezpečnejšie a bez nášho dovolenia sa do nej nik nedostane.

Kým Poloskov odhadoval, ako by Pegas čo najľahšie „zaskočil“ na čistinu, rozišli sme sa po lodi popriväzovať roztrúsené veci, skontrolovať kľetky so zvieratami a odložiť riad do skrine. O polhodinu bol Pegas pripravený na let. Zhromaždili sme sa na mostíku. Poloskov si sadol k riadiacemu pultu, ja na miesto navigátora, Alicia trochu dozadu.

- Motory sú pripravené? - spýtal sa Poloskov vnútornou linkou.

- Pripravený k štartu, - odpovedal zo strojovne Zelený. No Poloskov už nestačil zaveliť: „Štart!“

Belasú oblohu preťal biely ohnivý pás. Vedľa nás pristávala iná vesmírna loď. Od nárazu sa stromy ohli a zem sa zatriasla.

- Počkaj chvíľu, - povedal Poloskov Zelenému a uprene sa zahľadel do iluminátora.

- Čo sa stalo? - spýtal sa Zelený.

- Pristáli vedľa nás susedia.

- Kto?

- Ešte neviem, nevidím pre stromy. Ale buď pripravený ihneď odštartovať. Možno sú to oni.

- Verchovcev? Tučniak?

- Áno.

Nadvihli sme sa v kreslách, oči vypleštené na les. Nad stromami vyčnieval nos lode. Bolo to celkom blízko, takých dvesto metrov. Marilo sa mi, že počujem, ako sa otvára príklop na tamtej lodi, ako dopadajú na zem schodíky...

A teraz schádzajú dolu, bežia cez krovie. Kto? Priatelia či nepriatelia?

Kríky sa rozhrnuli a na priestranstvo pred Pegasom vybehol akýsi človek. Mal skafander, no bez helmy. Na opasku mu visel revolver. Neznámy zdvihol ruku, prikazoval nám stáť. Vtom sme ho všetci spoznali.

- Doktor Verchovcev! - povedala Alicia. - Bez klobúka.

- Verchovcev, - zopakoval Poloskov a sklonil sa k reproduktoru: - Zelený, štart!

Naša loď ihneď zareagovala na kapitánove slová, trošku sa zakolísala, motory zahučali a naberajúc rýchlosť, stúpali sme do vzduchu.

- Skvele, Zelený, - pochvalne povedal Poloskov.

- Kto to bol? - spýtal sa Zelený.

- Verchovcev, - odpovedal Poloskov.

Pegas na sekundu zavisol nad rovinkou a doktor Verchovcev cúvol dozadu, pod ochranu kríkov. Rozhadzoval rukami a zúrili.

- Čo je? - zakričala Alicia, hoci Verchovcev nás nemohol počuť. - Nedočiahneš?

- Alicia, - povedal som vyčítavo, - patrí sa takto zhovárať so staršími?

Poloskov sa zasmial.

- A nemá klobúk, - povedala Alicia, akoby nepočula moje slová. - Tak sa ponáhľal, že ho niekde stratil.

Loď sa naklonila, mierila k čistine a čoskoro sa náš nepriateľ zmenil na mravčeka. Pozoroval som ho, ako sa náhli späť k svojej lodi.

- Máme časový náskok, - povedal Poloskov. - Kým sa vrátia na svoju loď, utesnia príklopy a spustia motory, minie polhodina. Za ten čas musíme nájsť Druhého kapitána. Je to ťažká úloha.

- Ako dobre, - povedala Alicia, - že sa rozhodli chytiť nás. Aspoň vieme, že na čistine nie sú.

Doleteli sme nad okrúhlu poľanu. Poloskov opatrne pristával s Pegasom presne v jej strede. Kým sme klesali, všimol som si záplavu žiarivých zábleskov, akoby sa okolo čistiny iskrila inovať. Ale keď sme sa spustili nižšie, pochopil som, že to nie je inovať, lež črepiny rozbitých zrkadiel. Dobré sme tušili – nepriatelia stihli zničiť všetky kvety.

Pegas vypustil tlmíče, dosadol na trávu a Alicia si prvá odopla remeň. Nevedela sa dočkať, kedy už bude môcť vybehnúť na poľanu. V tej chvíli sa Pegas zatriasol, zakymácal a Alicia sa odgúľala k stene. Zelený zakričal:

- Kam to letíme?

Nasledoval náraz, ďalší náraz, tlmíče zaprašťali a naša loď padala do akejsi priepasti. Chcel som si odpnúť remeň a

pohľadať Alicu, pomôcť jej, no ďalší, posledný úder ma ohlušil, a keď som sa spamätal, naša loď stála v tme, naklonená nabok.

Všade vládlo hlboké ticho.

- Alica, - zavolať som a zároveň som si rýchlo odpínal remene, ale v náhlivosti som si plietol pracky. - Alica, čo je s tebou?

- Všetko v poriadku, - pokojne sa ohlásila Alica.

- Trochu som sa udrala.

Z diaľky k nám doľahol Zeleného hlas. - Och, Poloskov, - nariekal, - kam si to pristál? Odtiaľto sa nikdy nevyškriabeme.

- Žiješ? - spýtal sa Poloskov.

- Žijem, - zakričal Zelený. - No kam sme sa to dostali? Zrútili sme sa z vrchu?

- Horšie, - odpovedal Poloskov a zapol havarijné osvetlenie mostíka. Stupnice na pulte sa rozsvietili ani hviezdnatá obloha. - Prepadli sme sa pod zem.

V tej chvíli som si uvedomil, že za toto som vinný ja. Mal som Poloskova upozorniť, čo sme videli v zrkadle kvetu.

- Hlavu mi odtrhnúť je málo! - vybuchol som nazlostene. - Veď v zrkadle sme videli, že pred štyrmi rokmi na mieste čistinky bola betónová platňa.

- Veru tak, - prisvedčila Alica.

Zistila, kde som, v prítmí sa doplazila po naklonenej dlážke ku mne a chytila ma za ruku.

- Pravdaže, bola tam platňa, - zopakovala. - A my sme kapitánovi zabudli o nej povedať.

- Aká platňa? - opýtal sa Poloskov.

Porozprával som mu, že pred štyrmi rokmi bola na čistine namiesto trávy betónová platňa a dala sa rozoznať aj okrúhla škára po jej okrajoch.

- Nech to viem, nikdy tu nepristanem, - povedal Poloskov.

Celkom stratil náladu. Každý kapitán stratí náladu, keď jeho loď postihne nešťastie.

- No dobre, nebudeme fňukať, - povedal Poloskov, ktorý sa vedel výborne ovládať. - Zelený, počuješ ma?

- Počujem.

- Vyber zo skladu baterku a skontroluj, čo sa poškodilo v strojomni.

- Už to zistím, - odpovedal Zelený.

Poloskov zaradom stlačil tlačidlá, preveroval, v akom stave sú zariadenia a stroje Pegasa. Kontrola skončila dobre, čo ho upokojilo.

- Počúvajte, - povedal, - podľa môjho názoru nedošlo k vážnejšiemu poškodeniu lode. Pri páde sa však zlomil jeden tlmič, takže bude treba vyjsť von a zistiť, ako by sa dal opraviť. Pôjdem ja a ostatní ostanú v lodi.

- To nie! - skočil som mu do reči. - Poloskov, ty si na lodi potrebnjší. Ak sa niečo stane, bez teba Pegas nebude môcť odletieť. Idem ja.

- Ba nie, ja, - ozval sa zo strojovne Zelený, ktorý počúval celý náš rozhovor.

- Aj ja, - pridala sa Alica.

Nemohli sme sa poškriepiť, a tak sme k príklonu šli všetci spoločne.

- To je čudné! - povedal Poloskov, keď otváral príklop.

- Ak sme spadli do jamy, zhora by malo dopadať svetlo. A tu je tma ako v rohu.

- Možno sme dopadli veľmi hlboko? - spýtala sa Alica.

- Nie, keby sme spadli hlboko, neodniesol by to iba jediný tlmič. Jama je plytká.

Poloskov otvoril príklop. Za ním bola hustá tma.

- Tak vidíte, - povedal Poloskov. - Zelený, daj baterku.

- Och, - skríkol Zelený, - nemôžem, ktosi ma drží za nohu!

Zelený, skôr než som mu stačil prísť na pomoc, rozsvietil baterku a pri jej svetle zistoval, kto to naňho zaútočil.

Vysvitlo, že je to iba indikátor. Tma mu naháňala strach, preto si otvoril kľetku a pri príklone nás dohonal. Vo svetle baterky mal preľaknutý indikátor žltú farbu. Triasol sa a tisol Zelenému k nohe.

Poloskov vzal Zelenému baterku a zacieli silný pás svetla dopredu. Aj tam bolo tma – podľa všetkého jama, do ktorej sme sa prevalili, bola veľmi veľká. Poloskov zasvietil baterkou hore. Svetlo dopadlo na rovnú plochu.

- Celkom ako v čajníku, - povedal Poloskov. - Vleteli sme dovnútra a vrchnák sa za nami zakryl. - Ešte raz posvietil baterkou dookola. - Nik tu nie je, - povedal. - A ani dávno nebol.

Poloskov spustil schodíky a zišiel dole. Poklepkal podpätkom na zem, obrátil sa k nám a povedal:

- Kameň. Môžete ísť.

Zišli sme za ním. Kým Poloskov obchádzal loď a zisťoval, nakoľko je poškodený tlmič, znova som baterkou posvietil hore. A čoskoro som našiel, čo som hľadal: na plafone sa črtal tenký okrúhly pásik, ktorý označoval okraj kamennej platne. Áno, Poloskov mal pravdu - keď sme pristáli na vrchnák, odklopil sa, a hneď sa za nami aj zavrel.

Pri svetle baterky som obišiel loď z druhej strany. Aj tu bolo tma. Zapol som baterku na plný výkon a lúč svetla dopadol na čosi tmavé.

- Zájdem trochu ďalej, - povedal som nahlas, aby ma Poloskov počul. - Niečo tam je.

- Počkaj, otecko, idem s tebou, - zavolala Alica.

- Ale priveľmi sa nevzdľahujte, - upozornil nás Poloskov.

Alica pribehla ku mne. V ruke držala veľkú baterku.

Asi po dvadsiatich krokoch sme zistili, že v jame stojí ešte jedna vesmírna loď. A keď sme došli bližšie, Alica prečítala jej meno:

- Belasá čajka.
- Poloskov! - zavolať som a môj hlas odrezaný od stien zosilnel a hučal ani v sude. - Poloskov! Zelený! Našli sme Druhého kapitána!
Počul som tlmený dupot – to Poloskov so Zeleným utekali k nám. V behu sa kolísali jasné biele škvrny ich bateriek.
- Kde?
Belasá čajka sa týčila nad nami. Loď bola šedivá od prachu, čo ju pokrýval za dlhé roky. Vyzerala mŕtva, opustená. Na jej príklpe visela veľká zámka.
- Tak už vieme, čo sa mu stalo, - povedal som.
- Spadol do tejto jamy, - povedal Poloskov, - a podľa všetkého sa mu odtiaľ nepodarilo dostať.
- Aj nás to čaká, - zamračene prorokoval Zelený. - A dožijeme život v tejto jaskyni. Vravul som, že treba letieť po pomoc. Ja som upozorňoval...
- Nijaká panika na palube! - prísne ho prerušil Poloskov. - Určite sa odtiaľto dostaneme. Navrhujem však, aby sme najprv vošli do Belasej čajky. Keď sme ju už našli, musíme vec doviest' až do konca.
- Ale príklop je zamknutý, - povedal som. - A schodíky tu nie sú.
Vtom nám nad hlavami vzbĺklo ostré svetlo. Také ostré, že sme všetci zažmurili oči. A keď som ich otvoril, spozoroval som, ako sa z vysokého plafónu na nás spúšťa veľká sieť. V nasledujúcej chvíli sme sa v nej zmietať ani vtáčence. Kým sme sa pokúšali vyslobodiť, pričom sme si navzájom len prekážali, zhora doľahol mocný hlas:
- Nehýbať sa! Ste zajatí!
Zakryl som si dlaňou oči pred prenikavým svetlom a pozrel som ta, odkiaľ zaznel hlas. Po rovnej, ligotajúcej sa dlážke obrovskej jaskyne k nám šli tučniak, prezývaný Vtipkár U, a doktor Verchovcev, ktorý už zasa mal na hlave svoj klobúk. Obaja držali v rukách revolyvery a mierili na nás.
Z druhej strany sa blížili ďalší dvaja v čiernych kožených uniformách.
- Odhodiť zbraň! - rozkázal tučniak. - Tak, komu to hovorím!
- Počúvni, - pošepol som Poloskovovi. Len on mal pri sebe revolver.
Poloskov vybral revolver z puzdra a hodil ho na dlážku. Revolver zarinčal, len sa tak ozývalo.
Sieť sa zdvihla.
Za tých pár sekúnd, čo sa k nám blížili naši nepriatelia, stihol som sa obzrieť. Pasca, v ktorej sa ocitol náš Pegas, bola priestranná, no nevysoká jaskyňa. V istej vzdialenosti od seba tu stáli dve lode: Pegas a Belasá čajka. Medzi nimi, ožiarení oslepujúcim svetlom reflektorov, sme vyzerali ako mravce na dlážke veľkej izby.
Pozrel som na svojich druhov. Poloskov sledoval blížiacich sa nepriateľov, pery mal zovreté do tenkej čiarocky. Zelený zaťal päsť a stal si tak, aby chrptom zaciolnil Alicu. Alica sa tísila ku mne. A z druhej strany sa mi o nohu oprel indikátor, žltý od strachu.
- Ale ste sa dostali, holúbkovia, - povedal Vtipkár U. - Skvele ste sa dostali!
Hovoril bez zlosti, ešte sa aj usmieval. Ale doktor Verchovcev, ktorý sa už stačil preobliecť – vyzliekol si skafander a založil klobúk – mal tvár nehybnú ani maska a očné jamky akoby prázdne.
Alica na pol kroka odstúpila odo mňa.
- Kam ideš? - spýtal som sa jej.
- Tu som, - zašepkala.
Dvaja chlapi v čiernych uniformách nás po celý čas držali na muške, kým Verchovcev na tučniakov príkaz pristúpil k nám a zdvihol kapitánov revolver. Potom nás rýchlo prehľadal. Studenými rukami sa nám plazil po bokoch, pchal nám ich do vreciek.
- Všetko v poriadku, - povedal ticho, - viac zbraní nemajú.
- A odkiaľ by ich aj vzali? - zasmial sa tučniak. - Predsa chytajú motýle. A nepredpokladali, že sami sa chytia do klepca. Tak ako aj tento tu. - Vtipkár U tučným, akoby z troch safaládok zloženým prstom ukázal na Belasú čajku.
- Sami ste padli do klepca! Nik vás sem nevolal! - a nahlas sa rozosmial. Nato prikázal: - Všetkým založiť putá!
- Podistým ich mali už pripravené. Chlap v čiernej uniforme otvoril tašku, čo mu visela na pleci, a vytiahol ich odtiaľ celý zväzok.
Kým rozoberal putá podľa párov, tučniak si zastal predom mňa, d'obol do mňa tučným prstom a povedal:
- Tak čo, profesor, nechcel si dať vravulca!
- Nechcel, - odpovedal som.
- Pozrime naňho, - zvrtoľ sa tučniak k Verchovcevi. - Bolo mu ľúto dať vravulca starému priateľovi! A kde je vtáček teraz?
- Nevie, - povedal som, hoci som, samozrejme, vedel, že vravulec ostal v lodi.
Ako vidieť, tučniak vravulca predsa potreboval, lebo chlapovi v čiernom prikázal:
- Chod' prehľadať loď!
Nato sa znova obrátil ku mne a dodal:
- Oklamal si ma, profesor, a čaká ťa zato trest. Ukrutný trest. Moji pomocníci sa v tom vyznajú. Ale nie teraz, nie teraz... Založte im putá. Nikdy sa im nedá veriť.
Chlap v čiernej uniforme podišiel ku mne, cvakol okovami, a už som mal ruky sputnané.
- Ďalší! - prikázal Vtipkár U.
Jeho pomocník pristúpil k Poloskovovi. Pohyby mal rovnomerné, všetko robil tak presne a dôkladne, že sa vo mne zrodilo podozrenie, či to nie je robot.
- Ďalší, - povedal tučniak.
Aj Zelenému cvakli na rukách putá.

- Ďalší!

Pomocník sa sklonil k indikátorovi a nerozhodne znehybnel.

Indikátor má desať nožičiek a všetky také tenké, že putá sa nedajú použiť.

- Hlupák! povedal tučniak. Dievčaťu založ!

- Poobzeral sa. - Kde je to dievčisko?

Alica bez stopy zmizla.

V zajaťi

- Kde je dievčisko? - nervózne opakoval Vtipkár U. Úsmev mu zmizol z tváre a čudný bol pohľad na jeho krátke, tučné ruky, čo sa nervózne mykali akoby oddelene od tela.

- Aké dievčisko? - spýtal sa jeden z chlapov v čiernom.

- Bolo tu dievčisko! - kričal tučniak. - Volalo sa... ako sa volalo? - Vytiahol z vrecka zápisník a slabikoval: - A-li-ca. Kde je Alica? - Teraz hľadel na mňa.

- Aká Alica? - spýtal som sa čo najpokojnejšie.

A súčasne som si lámal hlavu, ako mohla utiecť. Stáli sme na otvorenom priestranstve, kde sa nikam nemohla skrýť.

- Bolo tu dievčisko, - trval na svojom tučniak. - Videl som ho. Aj ty si ho videl? - spýtal sa Verchovceva, ktorý stál s ovisnutými rukami a akoby spal s otvorenými očami.

Chlap v čiernej uniforme, ktorý šiel na loď po vravulca, sa už vrátil. Vliekol vtáka za nohy, hlava sa mu hompálala nízko nad dlážkou.

- Á, našiel ho, - zaradoval sa tučniak. - Vyrúť mu krk.

- Čo? - spýtal sa chlap.

- Vravím, aby si mu krk vyrútil. Už ho nepotrebujeme.

- Neopovážte sa! - zasiahol som rozhorčene. - To nesmiete urobiť. Možno je to posledný vravulec na svete.

Indikátor od pobúrenia osinel a rozbehol sa na tenkých nožičkách k vravulcovi, iste ho chcel vyslobodiť. Vtipkár U ho zbadal a rozosmial sa.

- Kamže, kam? - povedal a na takého tučného človeka sa celkom svižne zvrtol a podložil indikátorovi nohu.

Indikátor spadol a očernel od urážky.

- Tak načo strácaš čas, - vybuchol tučniak. - Ved' som ti povedal, že vravulca už nepotrebujeme. Už aj mu vyrúť krk!

Neviem, či vravulec rozumel tučniakovi, no začal sa chlapovi v čiernom hádzať v ruke a mne neznámym hlasom spustil:

- Vravulec je chránený zákonom planéty Blook ako veľmi vzácny a zaujímavý vták. Lov na vravulce je zakázaný a porušovatelia tohto predpisu budú pokutovaní a vystavia sa hnevu verejnosti.

- Tak mu už zavri tú papuľu, - zajačal Vtipkár U. - Aj bez neho máme starosti vyše hlavy.

A vtom sa stalo čosi nepochopiteľné. Chlap v čiernej uniforme zdvihol vravulca vyššie, aby mu mohol chytiť krk, no len čo vystrel ruku, stratil rovnováhu a celou váhou dopadol na zem. Prekvapene zjojkol a vypustil vravulca. Vravulec rozprestrel krídla a vzlietol k plafónu.

- Strieľaj! - skríkol tučniak a aj on vytrhol revolver.

Zaburácali výstrely. Jedna či dve guľky takmer zasiahli cieľ, no vták sa im vyhol a odletel do vzdialeného, neosvetleného kúta sály.

Chlapi v čiernom sa už chceli rozbehnúť za ním, no Vtipkár U ich zastavil.

- Teraz sa už nemusíte namáhať, - osopil sa na nich.

- Ušiel vám, babráci! Čo si sa tak pre nič za nič skydol na zem?

- Neskydol som sa, - vyhovárал sa chlap v čiernej uniforme. - Ktosi ma zhodil.

- Ticho! - zlostne ho zahriakol tučniak a rôsolovité líca sa mu zatriasli. - Ak si ešte budeš aj vymýšľať, naozaj ťa zhodím, ale tak, že viac nevstaneš! Čert po ňom! Aj tak v tuneloch zabľúdi. Nemáme čas. Čaká nás inakšia práca.

Tučniak sa obrátil k tichej, mŕtvej Belasej čajke, a ako keby mu loď mohla odpovedať, spýtal sa:

- Počuješ ma?

Ticho. Loď neodpovedala.

- Tak teda neodpovedaj, - povedal tučniak. - Ani to nie je potrebné. Aj tak viem, že nás počuješ. Sedíš tam a pozoruješ nás, rozmýšľaš, načo som sem zavliekol Pegas. Nuž na to, aby som ťa konečne donútil vzdať sa.

Vtipkár U urobil pár krokov k Belasej čajke a pokračoval:

- Štyri roky odmietaš kapitulovať. Štyri roky sa spoliehaš, že ťa tvoji priateľkovia zachránia. Štyri roky nechceš uveriť, že nik ani netuší, kde si. Štyri roky dúfaš, že tvoj prašivý vták doletel k Venuši. Už som si myslel, že skapeš v tej svojej klietke. Ale dnes sa všetko zmenilo. Dnes otvoríš dvere lode a odovzdáš mi to, čo mi právom náleží. Počuješ ma, kapitán?

Nikto neodpovedal. Tučniakov hlas sa rozliehal po podzemí a odrážal sa od stien. Ozvena stíchla a tučniak sa nadýchol.

- Kde je to dievčisko? - zašomral. - Veľmi ho potrebujem.

Doktor Verchovcev stál neďaleko a pozeral na zem. Dvaja chlapi v čiernych uniformách odstúpili trochu nabok a namierili na nás revoly, prichystané hocikedy vystreliť.

- Viem, že ma počuješ, kapitán, - znova začal Vtipkár U. - Pritajil si sa vo svojom brlohu, vyčkávaš. Pozri do iluminátora. Máš pred sebou troch ľudí zo Zeme: hlúpeho profesora, ktorý sa preháňa po Galaxii a zbiera zver, ako keby si nemohol vymyslieť nič lepšie, mierumilovného kapitána a nasprostastého mechanika s ryšavou bradou.

Hoci som vnímal všetko, čo sa robilo okolo, myslel som iba na Alicu. Kam sa mohla podieť? Kde sa skrýva?

- Už dlhé roky mi hádžeš polená pod nohy, - pokračoval tučniak, hľadiac na Belasú čajku. - Ale dnes nastal môj deň.

Dnes mi dáš vzorec. Počuješ...? Mlčí, - povedal tučniak zmeneným hlasom potichu. - Rozmýšľa. Hneď ho posúrime.

Len škoda, že sa dievčisko kdesi stratilo. S ním by to šlo ľahšie.

Vytiahol veľkú vreckovku a utrel si spotené čelo.

- Počuj, kapitán, - povedal. - Ak za tri minúty neotvoríš príklop a nevynesieš mi vzorec, rozkážem zabiť všetkých zajatcov. Ale nie odrazu. Nie, nie odrazu. Najprv odrežeme uši hlúpeho profesorovi. Naňho mám najväčšiu zlosť, lebo mi odmietol vydať vravulca. Potom...

- Počkaj, tučný pirát, - ozval sa vtom hlas Druhého kapitána. Hneď sme ho spoznali, veď sme ho toľko ráz počuli - vravulec vynikajúco napodobňoval hlasy.

- No veď preto, - povedal Vtipkár U.

- Pre teba už niet miesta v Galaxii, - pokračoval Druhý kapitán. - Nech by si sa hocikde skryl, aj tak ťa nájdú a chytia.

Radšej ma počúvni a vzdaj sa.

- Mlč! - vykrikol tučniak. - Takto sa nedohodneme.

Vďaka tebe a tvojim priateľom som už aj tak stratil takmer všetko. Ale to posledné ti nedám. Galaktium bude moje.

- Hanbi sa, pirát! - povedal Druhý kapitán. - Hoci ty nemáš hanby.

Veľa sme z toho rozhovoru nerozumeli. Jasné bolo iba to, že Druhý kapitán mal čosi, na čom tučniakovi veľmi záležalo a nemohol to od neho získať, nemohol mu to vziať. Slovo galaktium mi nič nehovorilo, jakživ som ho nepočul. A kapitán Belasej čajky nechcel dať tučniakovi práve galaktium.

- Nebudeme strácať čas, - povedal tučniak. - Nezaujímať ma tvoje názory a nálady. Hanba je len pre slabých. My mocní nepoznáme hanbu. Vrav: dáš mi vzorec galaktia?

- Musím sa pozhovárať s týmito ľuďmi tu, - povedal Druhý kapitán.

- Nie, - odsekol tučniak. - Nebudeš sa s nimi zhovárať, lebo niečo vymyslíte, aby ste ma podviedli. Teraz otvoriš príklop a vynesieš mi vzorec galaktia. A ja sľubujem, že teba a týchto ľudí pustím na slobodu. Chodte si na všetky štyri strany sveta. Ale ak neurobíš, čo ti vravím, celé dni sa budeš zvíjať od ich revu. Ty predsa máš aj hanbu, aj svedomie!

- Nevýjde ti to, tučniak, - povedal Druhý kapitán. - Odvtedy, ako som pred štyrmi rokmi pristál na tejto planéte, navymýšľal si už kadejaké spôsoby, ako mi vziať absolútne palivo, no nepodarilo sa ti to, a aj dnes sa zbytočne namáhaš. Vieš, čo urobím?

- Čo?

- Vyhodím Belasú čajku do vzduchu. Zahyniem, ale galaktium nedostaneš. Nesmiem ti dať do rúk absolútne palivo, lebo by si zavinil toľko nešťastia, že obyvatelia Galaxie by sa z toho nespamätali ani za desať rokov.

- Správne, - povedal Vtipkár U. - No mylíš sa, ak si myslíš, že keď vyhodíš Belasú čajku do povetria, zachrániš tým profesora a jeho ľudí. Dávam ti slovo Čiernej hmly, že aj tak zahynú. Načo sú mi títo zajatci? Len čo ich pustím, porozprávajú o mojej planéte Galaktickej bezpečnostnej službe a o mesiac budú za mnou slediť všetky krížniky Galaxie. Radšej nech si myslia, že už nie som medzi živými.

- Aj tak musím všetko povedať tým ľuďom. Nikdy som sa s nimi nestretol, no ak si ich ty zajaľ, sú to dobrí ľudia. A uvidíme, čo povedia, až si vypočujú môj príbeh.

- Nie, nikdy! - skríkol tučniak.

- Mlč, - pokojne povedal kapitán. - Kam sa náhliš? Ešte stihneš splniť svoju hrozbu.

- Nech hovorí, - nečakane sa ozval doktor Verchovcev. - Aj tak vie, že vravulec bol na ich lodi. Nech si len hovorí, ani jeho, ani ich to už nezachráni.

Tučniak hodil rukou.

- Prosím!

- Počúvajte, profesor, - začal Druhý kapitán, - počúvajte, ľudia. Boli sme traja kapitáni. Pred mnohými rokmi sme sa dozvedeli, že v Galaxii šarapatia piráti. Potrebovali peniaze a cennosti, túžili po moci. Chceli ovládnuť celú Galaxiu.

Dozvedeli sme sa o nich, keď zaútočili na planétu Triada a ukradli tam loď. Dohonili sme ich, keď sa zmocnili inej planéty a jej obyvateľov uvrhli do otroctva. V tajnosti tam začali stavať vojenský krížnik, na ktorom chceli prepadávať obchodné lode. Mohol by som dlho rozprávať, ako sme vypátrali pirátov, ako sme prenikli na zotročenú planétu a vyvolali na nej povstanie proti uchvatiteľom.

- Porazili ste nás podvodom, - zavrčal tučniak.

Doktor Verchovcev hodil rukou:

- Nech hovorí. Už toho veľa nenarozpráva.

- Nuž tak, - pokračoval kapitán, keď sa piráti odmlčali. - Dvomi pirátmi sa podarilo utiecť. Niekoľko rokov sa skrývali tu, na okraji Galaxie, ďaleko od vesmírnych ciest. Všetci už na nich zabudli.

- Zato my sme na nič nezabudli, - ohlásil sa tučniak.

- Áno, - prisvedčil Druhý kapitán, - oni nezabudli a nezriekli sa svojich plánov. A najväčšmi zo všetkého túžili pomstiť sa nám, trom kapitánom.

- A pomstili sme sa, - povedal Vtipkár U.

- Len pomaly! Ešte sa nič neskončilo. Nakoniec aj tak prehráte. Nemôžete zvíťaziť nad celou Galaxiou.

- Môžeme, - zvolal tučniak.

Druhý kapitán pokračoval, akoby ho nepočul:

- Prešli roky. My traja kapitáni sme sa rozišli. Prvý kapitán odletel na Venušu. Tretí kapitán sa rozhodol podniknúť let do susednej galaxie, o čo sa dosiaľ ešte nikto nepokúsil. Ja som sa zahrabal do vedeckých výskumov.

Jedného dňa som dostal list od Tretieho kapitána. Oznamoval mi, že sa vracia z výpravy. List ma veľmi prekvapil, lebo nik nemyslel, že sa tak rýchlo vráti. Môj priateľ ma prosil, aby som ho čakal na okraji Galaxie, že má pre mňa dôležité správy. Nechal som všetko a ponáhlal som sa mu oproti.

- Lenže nevedel, že list sme zachytili my, - zachichotal sa tučniak a počúchal si dlane, - a všetko sme sa dozvedeli.

- Áno, - povedal Druhý kapitán, - piráti zachytili list Tretieho kapitána, lebo planéta, na ktorej sa skrývali, smutnou zhodou okolností bola práve tá, na ktorú sme sa obaja – ja a môj priateľ – náhlili z opačných koncov vesmíru. Tretí kapitán bol veľmi chorý. Dlhý let, aký predtým nepodnikol ani jeden obyvateľ našej Galaxie, mu podlomil zdravie, preto sa obával, že nebude vládvať doletieť na Zem alebo na svoju rodnú planétu Fix. A letel s veľmi dôležitými správami. Obyvatelia susednej galaxie mu darovali vzorec galaktia – absolútneho paliva. Loď s motormi na galaktium by letela stonásobne rýchlejšie ako hociká iná loď vo vesmíre. Planéty by sa priblížili ako susedné mestá. Obyvatelia druhej galaxie zásobili motory jeho lode galaktiom a dali mu vzorec paliva, aby sme ich objav mohli využiť. Tretí kapitán doletel k tejto planéte netušiac, že sa stala útočiskom pirátov, a tu pristál. Jeho choroba tak pokročila, že už nemohol riadiť loď. Piráti ihneď spozorovali jeho loď a sledovali ju, ale dali kapitánovi pokoj. Rozhodli sa počkať na môj prilet a vyzvedieť, aké dôležité novinky priviezol Tretí kapitán. Keď bol Tretí kapitán v bezvedomí, vkradli sa do jeho lode, kde čakal, kým prileť, a namontovali mikrofóny, aby mohli odpočúvať naše rozhovory. A samotnú loď opatrne premiestnili na túto čistinu.

- Musíš uznať, že sme sa na tvoj prilet dobre pripravili, - poznamenal Vtipkár U.

- Keď som pristál na planéte vedľa lode Tretieho kapitána, našiel som ho vo veľmi ťažkom stave: Porozprával mi o svojej ceste a o galaktii. Vedel som, že najdôležitejšie je rýchlo odviezť kapitána na Zem, kde ho vyliečia.

Uvedomoval som si však, že nevydrží cestu vesmírom, preto som sa rozhodol ostať s ním, kým sa jeho stav trochu zlepši. Ponáhlal som sa na svoju loď po lieky, no kým som ich vyberal, piráti otvorili vopred pripravený klop a naše lode sa prepadli sem do podzemia.

- Bolo to skvele vymyslené! - neodpustil si tučniak poznámku.

- Isteže, - povedal Druhý kapitán. - Báli sa zaútočiť na mňa na povrchu. Rozhliadol som sa a videl som, že Belasá čajka je v podzemí. Rozsvietilo sa svetlo a k lodi prišlo toto individuum, čo stojí vedľa vás. Spoznal som ho a hneď som sa dovtípil, že piráti ma dostali do pasce. Sľubovali, že ma pustia, ak im dám vzorec galaktia. Vedeli, že ak budú mať toto palivo, budú lietať tak rýchlo, že ich nik nebude môcť dohoniť. Potom by sa nemuseli báť križníkov Galaktickej bezpečnostnej služby a bez ťažkostí by sa zmocnili všetkých lodí Galaxie. Rozhodol som sa, že za nič na svete im vzorec nedám a že ma živého do rúk nedostanú. Utesnil som príklop a nepustil som ich na Belasú čajku.

- A čo sa stalo s Tretím kapitánom? - spýtal sa Poloskov.

- Pokúšali sa rozrezať naše lode, aby nás zajali. S loďou Tretieho kapitána sa im to podarilo a kapitán sa im dostal do rúk. Asi ho zabili.

- To je lož, - ohradil sa tučniak. - Hnusná lož! Sám umrel. Ved' bol chorý. Vieš, ako ťažko bol chorý. Keď sme rozrezali loď, už bol mŕtv.

- Ale Belasú čajku sa im nepodarilo rozrezať, - povedal kapitán. - Je z diamantovej zliatiny. Na palube som mal vravulca, dar od Prvého kapitána, s ktorým sme sa dohodli, že ak sa mi niečo stane, vypustím vravulca a prikážem mu, aby letel na Venušu a vyhľadal Prvého kapitána. Prvý kapitán vie, ako prinútiť vravulca, aby porozprával, kde som a čo je so mnou.

- My sme to však nevedeli, - povedal som. - Vravulec nám čo-to povedal, žiaľ, bolo to málo.

- A ako sa dostal k vám? - spýtal sa Druhý kapitán.

- Ranili ho, - povedal som. - Zaiste ho prenasledovali piráti.

- Presne tak, - prisvedčil tučniak.

- Vravulcovi sa však podarilo uletieť. Roboti na železnej planéte Šrotario mu opravili krídlo.

- Za to sme im otrávilí všetok olej a teraz ležia ochrnuté, - škodoradostne sa zasmial tučniak, až sa mu všetky tri brady zatriasli.

- Vyliečili sme ich, - povedal som. - Sú celkom v poriadku.

- A to ako?

- Boli sme na planéte Šrotario a uzdravili sme robotov.

- Aby to porantalo! - zvolal tučniak.

- Vravulec však nevládala doletieť so železným krídlom až do slnečnej sústavy, - povedal som. - Ledva sa dostal na svoju rodnú planétu.

- Hľadali sme ho tam, - priznal sa tučniak. - I tuto s mojím priateľom. - Ukázal na doktora Verchovceva.

- Zradca! - zamračene povedal Zelený. - Ešte sa ti dostaneme na kožu!

- Čuš! - pohrozil mu prstom Vtipkár U. - Pozabíjali sme všetky vravulce na planéte Blook. Kupovali sme ich, vymieňali, kradli. Chceli sme zničiť aj všetok kyslík na planéte.

- Červíkmí, čo? - spýtal som sa.

- Červíkmí. Žiaľ, to sa nám nepodarilo. A celkom náhodou sa vravulec dostal do rúk týmto dvom - povedal povedal tučniak, - a dotepirali sa sem. Vystríhali sme ich. Sami ste si na vine. Zato vás čaká smrť.

- Nebojte sa, - povedal Druhý kapitán. - Sú zbabelí, netrúfajú si ničomu vám urobiť. Všetci piráti sveta by nikdy nezvíťazili nad tromi kapitánmi. Ani každého osobitne sa im nepodarilo poraziť.

- Ale podarilo! - skríkol tučniak. - Tretí kapitán už umrel. Ty štyri roky sedíš v zajatí. A len čo sa zmocníme galaktia, príde na rad aj váš Prvý kapitán.

- Naozaj už štyri roky žijete v lodi? - spýtal sa Poloskov.

- Áno, - odpovedal Druhý kapitán. - Ja sa len tak nepoddám. Prirodzene, mohol by som vzorec zničiť, lenže potom by ho nedostali ani ostatní obyvatelia Galaxie. A pritom rozumné bytosti veľmi potrebujú absolútne palivo, ktoré stonásobne skráti vzdialenosti medzi planétami. Vedel som, že skôr či neskôr príde pomoc.

- Prišla, ale nie tá prvá, - zachichúňal sa tučniak. - Tak čo, kapitán, vyrečnil si sa? A teraz sa rozlúč so vzorcom!

- Mám s Prvým kapitánom ešte jednu dohodu, - povedal Druhý kapitán. - Ak odo mňa nedostane správy dlhšie ako

štyri roky, oznámi to Galaktickej bezpečnostnej službe a vyberie sa hľadať ma. No a ak ma tak rýchlo našli náhodní ľudia, Prvý kapitán ma nájde ešte skôr. A vy to viete.

- Tak dosť bolo rečičiek! - duto povedal doktor Verchovcev. - Začnite! Vidíte, že iba ťahá čas.

Nato jeden pirát podišiel ku mne a mocne ma mykol za sputnané ruky. Stratil som rovnováhu a spadol som. Odtiahol ma nabok. Pokúšal som sa brániť, no priskočil na pomoc ďalší pirát a zviazali mi nohy.

Tučniak vytiahol spoza opaska dlhý nôž.

- Dobré vieš, Druhý kapitán, - povedal obrátený k lodi, - že mám rád vtipy, veď nie nadarmo ma nazvali Vtipkár U. Ale niektoré moje vtipy nie sú do smiechu. - A zdvihol nôž.

Poloskov a Zelený mi skočili na pomoc. No doktor Verchovcev, ktorý ich uprene pozoroval, vystrelil na nich uspávací plyn z balónika, čo mu visel na zápästí. Moji druhovia sa zvalili na zem.

- Tak podme na to, - povedal Vtipkár U.

Cítil som, ako sa môjho krku dotklo studené ostrie noža.

- Zlož zámku, - ozval sa Druhý kapitán.

- To si mal povedať už dávno.

Tučniak dal znak pirátovi, ktorý vystúpil po schodíkoch k príklopu Belasej čajky a odomkol ťažkú zámku. Piráti ju ta zavesili už dávno, hneď ako sa Belasá čajka zrútila do podzemia. Druhý kapitán im bránil vniknúť do lode, ale ani oni nechceli, aby vyšiel z lode bez ich dovolenia.

Pirát zišiel zo schodíkov a zastal obďaleč s revolverom namiereným na príklop. Aj Verchovcev zdvihol zbraň. Nechceli riskovať. Štyria sa báli jediného kapitána, nad ktorým už štyri roky nemohli zvíťaziť.

- Ale pozor, nijaké žarty! - vystríhal ho Verchovcev. - Lebo strieľame.

Príklop sa otvoril tak rýchlo, že som ani nestihol rozoznať kapitána, ktorý skočil dolu ako modrý blesk. Súčasne zaduneli dva výstrely. No kapitán už bol na zemi.

Odgúľal sa nabok a lúče revolverov trieštili skaly pri jeho hlave. Kapitánovi sa podarilo skočiť za široký tlmáč Belasej čajky, kde bol v bezpečí.

Piráti sa ihneď rozprchli a zaľahli za kamene.

- Len pokojne, neujde nám, - rozľahol sa Verchovcevov hlas. - Obkľúčte ho.

Ako odpoveď zarachotil výstrel od Belasej čajky. Vedel som, že kapitánova situácia je takmer beznádejná. Piráti, skrývajúci sa za skalami, ho pomaly obkolesovali.

- Nestrieľaj! - skríkol tučniak na kapitána.

Jeho hlas mi zaznel pri uchu. Videl som, že znova dvíha nôž k môjmu krku.

- Ak vystreliš, je s profesorom koniec.

V tej chvíli od našej lode k nám dolahlo:

- Nehýbať sa! Ste obkľúčení!

Tučniakovi ruka s nožom znehybnela. Päsťou som mu vyrazil nôž, ktorý odletel ďaleko nabok.

- Počujete? - ozval sa ďalší hlas z tmy, odtiaľ, kam odletel vravulec. - Odhodte zbraň!

Piráti pomaly vstávali zo zeme, na skalách zacvendžali ich revoly.

Nadvihol som hlavu a zbadal som, že spoza tlmáča Pegasa vyšiel doktor Verchovcev. Mal na sebe skafander, ale bez helmy.

Celý vyjavený som sa prevalil na druhý bok.

Tam kľáčal ďalší doktor Verchovcev, v klobúku a s rukami nad hlavou.

K pirátom sa blížil Prvý kapitán. Presne taký ako jeho socha na planéte Troch kapitánov, ibaže živý, opálený, v modrej uniforme kapitána diaľkových vesmírnych letov.

Odkiaľsi vyletel vravulec a plieskajúc krídlami, zletel kapitánovi na plece. Nato z tmy vyšla Alica.

A za ten čas...

Alica zmizla vo chvíli, keď nás zajali piráti. A zmizla tak nebadane, že nik v podzemí si to nevšimol – ani ja.

Až neskôr som sa dozvedel, ako sa jej to podarilo. No ak už rozprávam všetko po poriadku, musím povedať aj to, čo sa stalo s Alicou, kým sme boli zajatí, a ako Prvý kapitán a doktor Verchovcev (druhý doktor Verchovcev) našli vchod do podzemia a stačili nás zachrániť.

Nuž bolo to takto: Alica na trhu v Palaputre dostala myšáciu bundičku. Daroval jej ju trpaslík, ktorý predával ryby, čo vlastne neexistovali, ale on tvrdil, že ich jednoducho nevidieť.

Alica si sprvu myslela, že je to žart – myšácia bundička bola taká ľahulinká, že nič nevážila. Keď sa Alica vrátila na loď, šla do svojej kajuty a pustila sa triediť známky, čo kúpila na trhu. A tu v taške čosi našla. To „čosi“ bolo neviditeľné a veľmi ľahké. Vtom si Alica spomenula na myšáciu bundičku a pokúsila sa to „čosi“ narovnať a obliecť si. A odrazu bola neviditeľná. Vprvej chvíli sa chcela rozbehnúť za mnou alebo za Poloskovom a pochváliť sa myšacou bundičkou, no potom jej zišlo na um, že neviditeľnosť je z fyzikálneho hľadiska nezmysel, a teda ak nám porozpráva, že myšácia bundička účinkuje, neuveríme jej, ba ani na ňu nepozrieme. Odložila teda myšáciu bundičku nabok – použije ju až na Zemi. V škole sa takáto vec určite zide. Veď ak napríklad zmešká na vyučovanie, vždy bude môcť vojsť do triedy a sadnúť si na miesto tak, že ju nik nezbadá. Ba dalo by sa (hoci Alica to, samozrejme, nikdy nerobieva) nakuknúť aj do písanky vyznamenanej žiačke Kožušníkovovej.

Myšáciu bundičku nosievala Alica v taške cez plece. A keď sa v podzemí rozsvietilo svetlo a vynoril sa tučniak so svojimi ľuďmi, Alica si nebadane natiahla myšáciu bundičku a zmizla. Podzemie však neopustila. Pomyslela si, že ak nás niekam zatvorí, bude môcť ukradnúť kľúč a vypustiť nás na slobodu.

Odišla nabok a počula všetko, čo vravel tučniak. Stála by tu i naďalej, no vtom pirát privliekol za nohy vravulca.

Tučniak prikázal pirátovi vravulca zabiť, lebo už ho nepotrebovali, a tu Alica pochopila, že musí konať.

Na prstoch došla k pirátovi a podložila mu nohu. Pirát spadol, pustil vravulca, vypukla strelba a vravulec uletel. Lenže čo ďalej? A Alicia začala uvažovať: vravulec uletel, ale veď už aj predtým odtiaľto uletel. Druhý kapitán ho vypustil z lode a vravulec našiel cestu z podzemia. Teda vie, ako sa odtiaľto dostať. Alicia sa pustila za ním. Len čo zistí, kde je východ, hneď sa vráti nazad. Potom nás vyslobodí z väzenia a vyvedie na slobodu. Spočiatku musela bežať potme. Svetlo z hlavnej siene sa slabo prebýjalo do dlhej chodby. Vravulec letel vpredu. Alicia ho nevidela, no počula, ako plieskajú jeho krídla. Keď už boli dosť ďaleko od pirátov, Alicia ticho zavolala:

- Vravulec, počkaj!

Vravulec počul jej hlas. Práve sa dostali do ďalšej, menšej siene, uprostred ktorej stála neveliká čierna loď. Alicia však zabudla, že je neviditeľná, doteraz si nevyzliekla myšiaciu bundičku. Vravulec zakrúžil nad Alicou, nedôverčivo pokýval korunou a letel ďalej, do úzkeho priechodu, skrytého za výčnelkom skaly. Alicia došla k priechodu, ktorý stúpala strmo hore a z diaľky presvital biely pásik denného svetla.

Už sa chystala vyškriabať cez priechod, keď odrazu začula slabý ston.

Ston doľahol z tunela, čierneho ako bezmesačná noc. Alicia opatrne zamierila ta. Stenanie bolo počuť ešte zreteľnejšie. Alicia si, žiaľ, nevzala so sebou baterku, nechala ju vo veľkej jaskyni, preto musela ísť naslepo. Rátala kroky. Pri tridsiatom kroku rukou narazila na mrežu.

Znova sa ozval ston.

- Je tu niekto? - spýtala sa Alicia pošepky.

No ten, čo stenal, ju asi nepočul.

- Vydržte, - povedala Alicia. - Hneď vyslobodím našich a potom aj vás, ak aj vy ste zajatcom verchovcevcov.

Odpovede sa nedočkala.

Zvrtla sa teda nazad. Nemohla strácať čas. Ktovie, čo si zatiaľ tučniak vymyslí.

Keď sa vrátila k priechodu, znova pozrela hore. Svetlá škvrna – východ z podzemia – zmizla. Alicia sa nedovtúpila, že práve nastala krátka noc, a preľakla sa, že za východ z jaskyne pokladala nejaký tunel. A možno sa zmýlila? Možno vravulec vyletel iným otvorom. Hoci sa veľmi obávala o mňa, o Poloskova aj o Zeleného, predsa sa rozhodla obetovať ešte niekoľko minút a zistiť, či je tu východ, alebo nie. Veď ak je to len slepá chodba a ona nás sem zavedie, bude to naša záhuba, lebo piráti nás dolapia.

Ťažko sa jej liezlo. Priechod bol mokrý a šmykľavý - zhora ustavične kvapkala voda. Alici sa zdalo, že prešla už hodina, a ešte nebola na jeho konci. Už sa rozhodla vrátiť naspäť, keď tma odrazu začala rednúť. To znamená, že sa dostala takmer k východu, no v tme ho nevidela.

Posledné metre boli najťažšie - zhora sa do priechodu sypala zem, popod nohy sa jej plantali dlhé korene kríkov. Alicia sa takmer rozplakala – už neverila, že sa jej podarí dostať hore, k slnku, k čistému povetriu. V tej chvíli zabudla, aj na nás, aj na pirátov, na všetko na svete – túžila iba dostať sa na slobodu.

Ešte posledné vzopätie síl a Alicia si uvedomila, že zvíťazila, prekonala priechod. Nevľúdne podzemie s pirátmi a so zajatcami ostalo za ňou.

Po belasom nebi sa rýchlo pohybovalo žlté slnko. Druhé slnko už dosiahlo zenit a začalo pripekať. Celkom pri Alicinej tvári, keďže ju nevideli, vadili sa dva chrobáky, útočili jeden na druhého, tĺkli sa ligotavými krídlami. Alicia pozrela na chrobáky a so smútkom si pomyslela, že sa musí vrátiť. Už aj tak stratila priveľa času. No teraz aspoň vie, kadiaľ musia utekať, ak sa chcú dostať z podzemia.

Rozhrnula hustú trávu, posledný raz pozrela dopredu, a vtom celkom blízko, hore na kopci, videla tú istú vesmírnu loď, ktorá priletela k Pegasu tesne predtým, ako odleteli na zradnú čistinku. Loď nám známeho doktora Verchovceva!

„Dobre, že som ta pozrela,“ pomyslela si Alicia. „Inakšie by sme odtiaľto vybehli a vhupli im rovno do rúk. Veď piráti zaiste nechali na lodi stráž.“

Už sa chystala znova sa spustiť do priechodu, keď zbadala, že vravulec sedí na schodíkoch lode a zobákom klepká na zatvorený príklop.

Alica už-už chcela skríknúť: „Vravulec, nazad!“ ale nestihla.

A vravulec by ju ani nepočul.

Príklop sa otvoril a v ňom sa zjavil vysoký mladý muž, ktorého Alicia už kdesi videla. Ale kde? Vravulec mu vzlietol na plece.

- Starký môj! - zvolal neznámy. - Ako si nás našiel?

Až keď Alicia videla toho človeka aj s vravulcom na pleci, pochopila, že to je Prvý kapitán a priletel priateľovi na pomoc. Ale ako sa dozvedel, kde ho má hľadať? Alicia vyskočila z priechodu a rozbehla sa k lodi. Ako dobre, že kapitán je tu!

Teraz sa už nemusí báť.

Bola už iba na niekoľko krokov od lode a chcela zakričať, ale nemohla, nestačil jej dych.

Vtom z príklopu vyšiel ďalší človek a stal si vedľa kapitána.

Bol to doktor Verchovcev, ale oblečený inakšie ako ten tamdole. Tento Verchovcev mal na sebe skafander a za opaskom revolver.

Alica zastala, akoby vrazila do steny. Ničomu nerozumela. Ako mohol byť ten zradca súčasne na dvoch miestach?

Alica pochopila len jedno: aj Prvému kapitánovi hrozí nebezpečenstvo, veď ešte nevie, že Verchovcev je v skutočnosti pirát.

- Kapitán, opatrne! Hrozí vám nebezpečenstvo! Verchovcev je zradca! - zakričala Alicia.

Kapitán a Verchovcev sa na jej hlas obzreli. Ale nevideli ju, veď ešte vždy bola neviditeľná. - Kto volá? - spýtal sa kapitán.

- Verchovcev bol len pred chvíľkou v podzemí! - kričala Alica. - Je to pirát. Zajali Druhého kapitána a našu posádku.
- Akú posádku? - čudoval sa kapitán a nechápavo sa obzeral, odkiaľ dolieha detský hlas.
- Posádku Pegasa, vysvetlila Alica. - Opatrne, kapitán!
- Kto si? - spýtal sa kapitán.
- Alica, - odpovedala a nespúšťala pohľad z Verchovceva.

No Verchovcev nevytrhol revolver, nezaútočil na kapitána. A ani kapitán sa doktora vôbec nebál.

- Mýliš sa, dievčatko, - povedal kapitán. - Doktor Verchovcev už tri dni neopustil našu loď. Spolu sme prileteli na pomoc vám a Druhému kapitánovi. A dole v podzemí je nejaký iný človek, ktorý sa vydáva za nášho priateľa doktora Verchovceva. Môžeš sa k nám pokojne priblížiť.

- A čo ak ani vy nie ste Druhý kapitán a len sa zaňho vydávate? - spýtala sa Alica.

- Za nikoho sa nevydávam, - odpovedal kapitán. - Sama si ma predsa spoznala. A pozri na vravulca, aj on ma spoznal. Vtáka tak ľahko neoklameš. Vravulec, spoznal si ma?

- Ponáhľaj sa, kapitán, - povedal vravulec. - Vzorec galaktia je uložený v oddelení so vzorkami materiálov. Ak sa mi dačo stane, vezmi vzorec a odovzdaj ho Galaxii. Je to veľmi dôležité. Kvôli nemu zahynul Tretí kapitán.

Vravulec hovoril hlasom Druhého kapitána.

- Tak vidíš, Alica, - povedal Prvý kapitán. - Teraz už veríš? No, pod' sem. Takto iba strácame čas. Ako si sa dostala von? Ako sa ti podarilo skryť?

Alica prikrčila až k schodíkom.

- Veď som tu, - povedala. - Vyliezla som za vravulcom.

- Ničomu nerozumiem! - ozval sa doktor Verchovcev.

- Kde je vlastne to dievčatko? Čo je neviditeľné?

- Pravdaže som neviditeľná, - povedala Alica. - A vy ste na to doteraz neprišli? Ako ináč by sa mi podarilo pirátom ujsť?

Nato si Alica vyzliekla myšiaciu bundičku a ešte aj Prvý kapitán, jeden z najsmelších ľudí v celej Galaxii, sa strhol od prekvapenia.

Alica tam stála v žltej kombinéze, zašpinenej od zeme a s roztrhaným rukávom, tvár mala doškriabanú, vlasy rozstrapatené...

- Alica, budeš dnes raňajkovať krupičnú kašu? - spýtal sa vravulec profesorovým hlasom.

- Si skvelé dievča! - povedal Prvý kapitán. - Poďme, cestou mi všetko porozprávaš.

A rozbehli sa k priechodu, lebo už nemohli stratiť ani minútku.

Tučniak klame

- Putá sa celkom zídu, - povedal Druhý kapitán. - Sú to také zákerné tvory, že sa im nikdy a v ničom nedá dôverovať.

- Dávam vám slovo, - slávnostne povedal tučniak, - že sa nepokúsím o útek.

- Ale pokúsiš, - s presvedčením povedal kapitán.

Medzitým doktor Verchovcev došiel tesne k svojmu dvojníkovi. Bol to prekvapujúci obraz. A pritom keby sa mňa niekto spýtal, povedal by som, že pravý doktor Verchovcev je ten v klobúku. Veď práve s ním sme sa zoznámili na planéte Troch kapitánov.

- No, ty samozvanec, - povedal doktor Verchovcev, ten v skafandri, - ukáž nám svoju pravú tvár.

- Čo je, čo sa robí? - zapíšťal doktor Verchovcev, ten v klobúku, a ustúpil o krok.

Zelený, ktorý mu stál za chrbtom, posotil ho k dvojníkovi.

- Pre teba, holúbok, sme si kadečo mysleli o dobrom človeku. Pre teba sme takmer prišli o život.

- Tak veru, - pridala sa Alica. - Doktorovi Verchovcevovi sme už ani zamak neverili, preto keď priletel s Prvým kapitánom a usiloval sa nás zastaviť, rýchlo sme odleteli a prepadli sme sa do jamy.

- Dajte mi pokoj, - ohradil sa falošný Verchovcev, - neopovážte sa ma dotknúť.

Vtom sa Vtipkár U zasmial.

- Zle je chodiť v cudzej koži, - povedal, - nestojí to ani za fajku dymu. Ja mám svoju, nikoho som nepodvádzal, mne sa nič nestane. Som čestný pirát.

Skutočný doktor Verchovcev pristúpil k pirátovi v klobúku a dobre sa mu prizrel. Pirát nemohol cúvnuť – za chrbtom mu stál Zelený.

Vtom doktor Verchovcev vystrel ruku k svojmu dvojníkovi a rýchlym pohybom mu prešiel po hlave, po tvári, po prsiach.

A tu sme všetci videli, ako z piráta, prestrojeného za Verchovceva, spadol obal a pod ním sa vynoril celkom iný tvor – nebol to človek. Verchovcev totiž zbadal jemný zips, ktorý držal pokoje obal piráta.

Klobúk sa odgúľal nabok. Doktorov oblek sa nám váľal pri nohách. A nad kôpkou handier, ktoré ešte nedávno boli Verchovcevom, stál veľký, asi pol druhu metra vysoký hmyz s huňatými nôžkami, okrúhlym chitínovým telom a s veľkými ostrými klepetami. Hmyz rozprestrel krátke krídla, chystal sa vzlietnuť, no Zelený ho stačil chytiť. Hmyz zvrtol k nemu hlavu a výhražne otvoril klepetá.

- Pozor! - skríkol Druhý kapitán. - Je jedovatý.

Zelený odtiahol ruku. Druhý kapitán zdvihol revolver a zaciľil na piráta.

Keď pirát videl, že sa nemá kam podieť, bleskurýchle zdvihol dlhý tenký chvost s ihlou na konci a vrazil si ho do prs. A v tej chvíli spadol, rozhodiac tenké nohy.

- Sám sa uštipol! - zvolala Alica. - Ako škorpión.

- Škorpióny nikdy nezabíjajú samé seba. To je výmysel, - povedal som. - Iba rozumné bytosti vedia, čo je smrť.

- Neverte mu, - ozval sa zrazu tučniak. - Chceme s vami spolupracovať, preto bude lepšie, keď sa k všetkému priznám. Je

to náš vodca. Prinútil nás, aby sme sa mu podriadili. On vymýšľal všetky zločiny. Volá sa Krys a je z mŕtvej planéty Krokrys. Kedysi dávno sa Krokrysanovia navzájom povraždili vo vojnách a poslední z nich sa skrývajú v podzemí. Neverte mu, nezabil sa. Na to sa on má priveľmi rád. Iba stratil vedomie. Myslí si, že ho tu necháte, a potom, keď sa preberie, ujde. Už to neraz urobil. Zabite ho.

- Prečo by sme ho mali zabíjať? - povedal Prvý kapitán. - Budú ho súdiť.

Pristúpil ku Krysovi, ktorý tam ležal na kôpke handier, zohol sa, zdvihol za nohu jeho ľahké telo a odovzdal ho zajatým pirátom v čiernych uniformách.

- Odneste ho na Pegas, - povedal kapitán, - a zatvorte do kletky. Nájde sa u vás prázdna kletka, profesor?

- Pravdaže, a nie jedna. Nazbierali sme oveľa menej živočíchov, ako sme plánovali. Pôjdem na loď s pirátmi a dohliadnem, aby kletka bola spoľahlivo zamknutá.

- Potom ho odvezieme na planétu, kde ho už dávno hľadajú. Nech ho tam súdia.

- Správne, - povedal tučniak. - Tak mu treba. Veď to on si vymyslel, že sa bude vydávať za Verchovceva. Ako doktor Verchovcev letel na základňu prieskumníkov Arktura. Dúfal, že tam nájde plány Belasej čajky, aby sa mohol dostať do lode. To on ako doktor Verchovcev predával červíky v Palaputre a kynožil vravulcov, aby sa ani jeden z nich nedostal k Prvému kapitánovi a nemohol ho zavolať na pomoc. To on ma donútil darovať profesorovi diamantovú korytnačku. To on otrávil mazací olej robotom. Nemajte s ním zľutovania! Súdiť ho, zradcu a zapredanca!

- Len pomaly, Vtipkár U, - povedal Druhý kapitán. - Nerob si ilúzie, že ak zvalíš všetko na svojho kumpána, ujdeš trestu. Aj teba budú súdiť. Veď sa za tebou naháňam po celej Galaxii. Dopustil si sa toľkých zločinov, že nikdy a nijakými zradami ich nevykúpiš.

Tučniak zazrel naňho a stíchol.

Odprevadil som dvoch pirátov, ktorí vliekli na loď Krysa, predstierajúceho, že je mŕtvy. Šiel so mnou i Poloskov, lebo nedôveroval pirátom. Zamkli sme Krysa do najmocnejšej kletky a vrátili sme sa naspäť. Tam sa už hovorilo o inom.

- Ako sa odtiaľto dostaneme? - spýtal sa Prvý kapitán tučniaka.

- Ak mi sľúbite, že ostanem nažive, pomôžem vám, - povedal tučniak, - ale ak nie, načo by som sa namáhal? Nik okrem mňa nevie, ako otvoriť príklop jaskyne. Je z takého pevného kameňa, že ho neperazí ani gravitačná bomba.

- Ak nechceš hovoriť, nemusíš, - s úsmevom povedal Prvý kapitán. - Počkáme, kým sa preberie tvoj priateľ Krys, a ten nám s radosťou pomôže.

Obaja kapitáni stáli vedľa seba, a hoci jeden z nich bol opálený, zdravý, oblečený v novom skafandri a druhý vychudnutý a zmorený, aj tak sa na seba ponášali ako bratia. S úľubou som na nich hľadel. Boli oveľa krajší ako sochy na planéte Troch kapitánov. Prvý kapitán objal priateľa okolo pliec. Týčili sa nad tučniakom ako nad veľkou žabou.

- Nie, - skríkol tučniak, - ani za nič! Zahyňte tu!

- Nezahynieme, - povedal Druhý kapitán. - Teraz, keď sú moji priatelia, - ukázal rukou na nás všetkých, lebo jeho priateľmi boli nielen Prvý kapitán a doktor Verchovcev, ale aj my, posádka Pegasa, veď aj my sme mu prišli na pomoc, hoci sme ho nikdy predtým nevideli, - keď sú moji priatelia so mnou, nebojím sa nijakých pirátov. Ak už inak nie, odletíme všetci spoločne na lodi Prvého kapitána a potom sa vrátíme a vytiahneme naše lode.

Vtipkár U zaváhal. Pochopil, že nemá význam jednať sa, a už bol ochotný začať rozprávať, ale všetko pokazil Zelený.

- Nie, - povedal. - Po prvé, ja nikdy neopustím svoju loď. Radšej ostanem tu a počkám. A aj o zvieratá sa treba starať. Do druhej lode ich predsa nenatlačíme. Nie, takto to nepôjde. Už nám len, prosím vás, povedzte, ako sa dá otvoriť betónová platňa.

Lenže s človekom ako tučniak sa takto nesmie hovoriť. Pirátov nikdy nesmieme prosiť, lebo v tej chvíli sú zasa bezočiví. Aj tučniak, len čo začul Zeleného slová, ihneď ožil.

- Nie, - povedal. - Najprv mi dajte písomné potvrdenie, že ostanem nažive, potom vás odtiaľto vypustím.

Kapitáni pozreli na Zeleného, ale nepovedali mu nič.

- Dobre. Keď je tak, môžeme počkať, - povedal Prvý kapitán. - Vtipkár, dávame ti desať minút na rozmyslenie. Času máme dosť.

- Správne, - podporil ho Druhý kapitán. - A ty, Prvý kapitán, nám zatiaľ porozprávaš, ako si nás našiel. Veď vravulec k tebe nedoletel.

- A ja medzitým pripravím obložené chlebičky, - previnilým hlasom povedal Zelený. - Všetci sme vyhladli.

- Dobre, - súhlasil kapitán.

- Pomohla by som ti, Zelený, - ozvala sa Alica, - ale taká som zvedavá, čo bude rozprávať Prvý kapitán, že nemôžem odtiaľto odísť.

- Len ostaň, Alica, - povedal Prvý kapitán. - Bez teba by sme Druhého kapitána nezachránili.

- Ani ja by som bez vás nič nezmohla, - povedala Alica a očervenela od hrdosti.

- Alica, - povedal som prísne, - chod si umyť ruky a daj sa do poriadku. Si špinavá ako bahenná krtica z planéty Vulkanatu.

- Dobre, - neškriepila sa Alica. - Keď krtica, tak krtica.

A rozbehla sa k lodi, no cestou nám ešte zakričala:

- Ale kým sa nevrátim, nič nerozprávajte!

Prvý kapitán sa zvrhol k Vtipkárovi U a ľahostajne sa spýtal:

- Tak čo, ešte si si to nerozmyslel?

Pirát sa zaliečavo usmial, až sa mu očka v tučnej tvári stratili.

- Dohodnime sa, kapitán, - povedal. - Buďme obaja praktickí ľudia.

Kapitán sa odvrátil od neho.

Alica sa vrátila za dve minúty. Všimol som si, že ruky si ako-tak umyla, no kombinézu si len preobliekla – namiesto žltej

si vzala belasú.

Za Alicou drobčil indikátor. Priam sa šiel roztrhať, tak chcel všade byť. Už ani nevyzeral ako zviera, skôr ako živá dúha. A za nimi si dôstojne vykračoval ustavične zaneprázdnený pavúk tkáč troglodyt. Naraz plietol troje palčiakov, ale všetky na pravú ruku.

- Už ste tu? - s úsmevom ich privítal Prvý kapitán, hľadiac na nezvyčajný sprievod. - Hneď na začiatku sa musím priznať, že moja úloha v tomto príbehu je skromná.

Celé štyri roky som pracoval na Venuši. Ukázalo sa, že premeniť veľkú planétu na vesmírnu loď a premiestniť ju na novú obežnú dráhu je takmer nesplniteľná úloha. No a práve preto, že bola taká ťažká, musel som ju stojať čo stojať splniť.

- Správne, - povedala Alica. - Aká škoda, že ja nemám takú pevnú vôľu.

- Vôľa sa dá vypestovať, - usmial sa kapitán. - Pozri na pavúka-tkáča troglodytu. To je závideniahodná vytrvalosť! Ak sa ešte naučí odlišovať pravú stranu od ľavej, bude to hotový poklad.

- To je ale príklad! - zašomrala Alica. - Veď je hlúpy.

- O to práve ide, že iba vytrvalosť nestačí. Za vyše štyri roky sa Venuša nepohla zo svojej obežnej dráhy ani o centimeter. My sme však premýšľali, škriepili sa a pripravovali na rozhodujúcu chvíľu. Dúfam, že sa stihnem vrátiť, kým sa planéta pohne bližšie k zemskej obežnej dráhe. Už to nie je ďaleko.

- A potom sa na Venuši zmení podnebie?

- Veľmi sa zmení. Tak, že o niekoľko desaťročí budú môcť na nej žiť ľudia takisto ako na Zemi.

- A budeme ju volať Zem 2, - povedala Alica.

- Prečo? Oстане Venušou. Vari je to zlý názov?

Alica neodpovedala. Zaiste sa jej tento názov neveľmi páčil. Raz mi hovorila, že nechápe, prečo sa planétam dávajú mená vyhynutých bohov, ktorí sa ničím nepreslávili.

- Mal som toľko práce, - pokračoval Prvý kapitán, - že štyri roky preleteli, ani neviem ako. A musím sa priznať, že som sa o svojich priateľov veľmi neznepokojoval, lebo som vedel, ako ďaleko osud vie zaviesť kapitánov. Tretiemu bolo ešte prívčasu vracieť sa zo susednej galaxie a ty, Druhý, si mi dal termín štyri roky.

- A nebolo vám ľúto, - spýtala sa Alica, - že sedíte na jednom mieste a nelietate k iným hviezdám?

- To je zložitá vec, Alica, - vážne odpovedal Prvý kapitán. - Áno, chvíľami som zatúžil znova si stať na kapitánsky mostík a znova pristávať na neznámych planétach. No vedel som, že moje skúsenosti a vedomosti veľmi potrebujú práve v slnečnej sústave. A okrem toho, už som ti povedal, že najradšej mám úlohy a projekty, ktoré sa takmer nedajú splniť.

- Ale vaša žena, - dobiedzala ďalej Alica, - lieta po celej Galaxii a hľadá živú hmlovinu. Podistým ste jej strašne závideli.

- Pravdaže som jej závidel, - priznal sa kapitán. - A ešte väčšmi jej budem závidieť, keď tú svoju hmlovinu nájde.

- To je vylúčené, - zasiahol som do rozhovoru. - Živá hmlovina nejestvuje. Takisto, ako nejestvujú živé planéty.

- Tak v tomto sa, profesor, mýlite, - opravil ma Druhý kapitán. - Raz som mal možnosť vidieť živú planétu. Sotva som stačil ujsť. Živí sa tým, čo si pritiahne z vesmíru. Ešte dobre, že Belasá čajka má také mocné motory.

- Veľmi zaujímavé, - povedal som. - Pohovoríme si o tom neskoršie. Hoci dosiaľ som o takom zázraku nepočul.

- Otecko, neškriep sa, - povedala Alica. - Kapitán predsa nebude klamať.

- Nie, - usmial sa kapitán. - My vždy hovoríme pravdu. Ešte aj nepriateľom. - A pozrel na Vtipkára U, ktorý sa hneď odvrátil a zatváril sa, že si prezerá stenu jaskyne.

- No a potom som zrazu dostal telegram, - končil svoj príbeh Prvý kapitán, - že k nám letí doktor Verchovcev, náš starý priateľ. Priletel a porozprával mi, že sa obáva o osud Druhého kapitána. Keď mi všetko vysvetlil, požiadal som o dovolenie ihneď opustiť Venušu. A ďalej nech pokračuje doktor.

- Prosím vás, - rozpačite sa usmial doktor Verchovcev, zhrbil sa a zažmurkal. - Ja som nič neurobil. Naozaj nič... Vlastne vy z Pegasa ste boli tou poslednou kvapkou, čo preplnila času mojich podozrení.

- Ďakujem pekne, - zašomral Zelený, ktorý nám rozdával chlebíky so syrom. - To vy ste sa správali čudne.

- Ale ja som vtedy o vás ešte nič nevedel, správnejšie, takmer nič.

Verchovcev prestúpil z nohy na nohu a pohladkal indikátora, ktorý až osinel od zvedavosti.

- Nikdy som neveril, že smelý a vynachádzavý Druhý kapitán zmizol bez stopy. Poznal som i jeho Belasú čajku a vedel som, že ťažko sa v celej Galaxii nájde sila, schopná zničiť Druhého kapitána.

- Vďaka za poklonu, - povedal Druhý kapitán.

- Niet za čo. To nie je poklona, ale trpezlivé konštatovanie.

- Celkom ako náš učiteľ matematiky! - zašepkala mi Alica.

- Pri prípravných prácach na múzeu Troch kapitánov som študoval ich životopisy. Veľmi mi pomáhal Prvý kapitán, ktorý nikdy neodmietol poslať mi fotografie a poznámky a spresniť podrobnosti. No keď som sa zmienil o svojich pochybnostiach, pokiaľ ide o osud Druhého kapitána, odpovedal mi veľmi vyhýbavo. Tak vyhýbavo, že som usúdil, že Prvý kapitán vie o Belasej čajke viac, než chce alebo môže povedať.

- Nič zvláštne som nevedel, - prerušil ho Prvý kapitán. - Jednoducho sme sa dohodli, že ak nepriletí vravulec, štyri roky nebudem nič podnikáť. Ale Verchovcevov list ma trochu znepokojil, hoci som to nedal najavo.

- Lenže ja som o dohode kapitánov nevedel, - pokračoval Verchovcev, - a netušil som, že Druhý kapitán sa chystal letieť Tretiemu kapitánovi oproti. Moju pozornosť upútalo čosi iné: vo všetkých materiáloch sa hovorilo, že kapitáni celkom očistili Galaxiu od vesmírnych pirátov. No podľa všetkého to nebolo celkom tak. Dostával som správy, že piráti existujú a završujú prepadávajú lode. A medzi pirátmi videli aj tohto tučniaka.

- Ja som s tým nič nemal, - urazene sa ohradil Vtipkár U. - To všetko Krys. Mal niekoľko prevlekov, medzi nimi zaiste aj môj. A tak zamaskovaný za mňa lúpil cudzie lode.

- Dovoľte, aby som vám neveril, - povedal doktor Verchovcev. - Áno, áno, neveril. Raz, keď som nebol na planéte

Troch kapitánov, ktosi sa vkradol do múzea. Celé múzeum prehádzali, ale nevzali nič dôležité okrem fotografií Belasej čajky. Aha, pomyslel som si, ktosi tú informáciu potrebuje. A nato som sa dozvedel, že na pirátskej lodi, ktorá vylúpila dopravnú loď z planéty Fix, bol človek, ktorý sa tak ponášal na mňa, že nech práve v tom čase nie je u mňa na návštevu sám fixanský prezident, ktovie, čo by si o mne boli pomysleli. A vtedy na planétu priletel Pegas. Ľudia z jeho posádky mi tvrdili, že lovia zvieratá, a pritom sa ma vypytovali na troch kapitánov. Veľmi ma to prekvapilo. Možno by som tomu ani neprisobil veľký význam, veď veľa ľudí sa zaujíma o hrdinský život kapitánov, no z ničoho nič mi povedali, že som bol u prieskumníkov Malého Arktúra a pýtal som od nich plán Belasej čajky.

- Bolo to naozaj tak, - povedal som. - Ibaže tam bol falošný doktor Verchovcev.

- Dnes je už tento smutný fakt nepochybný, - povedal Verchovcev, - ale v tej chvíli som bol celkom ohúrený. Keď Pegas odletel, ihneď som sa pobral za prieskumníkmi na Malý Arktur a oni mi potvrdili: „Áno, doktor Verchovcev, pred mesiacom ste k nám prileteli a zaujímali ste sa o Belasú čajku.“ Vtedy som pochopil, že Druhému kapitánovi hrozí nebezpečenstvo, najpravdepodobnejšie zo strany pirátov, a bez meškania som sa vybral na Venušu.

- Priletel ku mne celý rozčúlený, - s úsmevom nadviazal Prvý kapitán. - Sprvu som nič nechápal. Jeden Verchovcev, druhý Verchovcev... Ale keď som sa zorientoval, bolo mi jasné, že sa treba ponáhľať na pomoc. Ale kam letieť? Mali sme podozrenie, že Pegas je pirátska loď, a rozhodli sme sa sledovať vás. Boli sme v Palaputre. Tam nám Krabakas z Barakasu rozprával, že ste kúpili vravulca a že ktosi sa pokúšal pozabíjať všetkých vravulcov na planéte. A našli sme aj toho ušiaka, ktorý vám predal vravulca, a uvedomili sme si, že je to ten istý vravulec, ktorý patril Druhému kapitánovi. Ba v Palaputre nás takmer uväznili, lebo tam nedávno falošný doktor Verchovcev kupčil s červíkmi. Horko-tážko sme ušatých strážnikov presvedčili, že to nebol ozajstný Verchovcev, ale jeho dvojník. Krysa tam čaká zaslúžený trest za pokus vykynožiť všetkých vravulcov a zničiť povetie na planéte. Ušiáci ešte nevedia, ako ho potrescú, ale určite na dačo prídu.

- Joj! - vyklzlo tučniakovi.

- A ďalej je to už jednoduché, - povedal Prvý kapitán. - Vypytovali sme sa na všetkých majákoch Galaxie a oznámili nám, že Pegas mieri k sústave Medúzy. Na planéte robotov sme sa dozvedeli, že ste tam boli a že ste robotom vymenili olej a tak ich vyliečili. No a potom sme prileteli sem. A len-len že sme neprišli neskoro.

- A kedy ste pochopili, že nie sme piráti? - spýtala sa Alica.

- Už v Palaputre. A okrem toho sme vo vesmíre stretli loď archeológov. Letel na nej Hromobuch a s takým zápalom obhajoval profesora, že sme mu uverili. Teraz sme sa už báli aj o vás - vy sa predsa neviete brániť pred pirátmi.

- To veru nie, - s povzdychom priznal Poloskov. - Nabudúce budeme múdrejší.

- Nijaké nabudúce už nebude, - vyhlásil Prvý kapitán.

Podišiel k tučniakovi, ktorý sedel na kamennej dlážke, a povedal:

- Lehota vypršala. Vtipkár U, alebo otvoríš príklop, alebo sa s tebou už vôbec nebudeme baviť. Počítam do desať: jeden, dva, tri...

- Všetko poviem! - vyhrkol tučniak. - Všetko. Od prvej chvíle som chcel hovoriť, ale na smrť som sa bál Krysa. Aj teraz sa ho bojím. Pomstí sa mi. Iste sa mi pomstí. Najlepšie by bolo, keby ste ho zabili. Prosím vás, zabite ho!

- Veď je to tvoj priateľ, - povedal Verchovcev. - Ako môžeš želať smrť priateľovi, s ktorým si toľké roky páchal zločiny?

- Vraj priateľ! - zakríčal tučniak. - Je to môj najväčší nepriateľ! Som čestný pirát, nie bandita a zradca!

- Nestrácaj čas, - napomenul ho Druhý kapitán. - Odsuň platňu.

Tučniak vstal. Pohľad naňho bol odporný. Nohy sa mu podlamovali, brucho triaslo. Odvliekol sa k stene a stlačil tlačidlo, dobre zamaskované pred cudzími očami. Časť steny sa odsunula nabok a za ňou sa zjavil riadiaci pult.

- Hneď, - šomral tučniak, - ešte chvíľočku... všetko urobím.

Tučnými roztrasenými prstami stláčal tlačidlá. Napokon sa platňa pohla z miesta a odsunula nabok.

Cesta hore bola voľná.

- Na lode! - povedal Prvý kapitán. - Najprv vyštartuje Pegas. Potom odletí nabok a na rade je Belasá čajka. Prosím posádku Pegasa, aby zaujala svoje miesta.

Začalo pršať. Veľké kvapky padali do svetlého kruhu a zvučne klopali na kamennú dlážku.

Tučniak stlačil ešte jedno tlačidlo a z dlážky sa vysunul dômyselný rebrik. Dočiahol až po okrúhly otvor a kovovými pazúrmí sa zakvačil za jeho okraj.

- Výborne, - povedal Druhý kapitán. - Verchovcev a profesor, odvedte, prosím, zajatcov hore. Nech nás tam počkajú. Poloskov a Zelený zaujali miesta v Pegase, vytiahli schodíky a zavreli príklop. Ostatní odišli nabok a pozorovali, ako sa Pegas pomaly zdvihol do vzduchu, na pár sekúnd zakryl svetlo a vyletel hore.

- Tak čo, spýtal sa Prvý kapitán. - Všetci sú tu?

- Všetci, - povedal som.

Verchovcev odviezol dvoch pirátov a ja som vykročil k tučniakovi.

- Viac pirátov tu niet? - spýtala sa kapitán tučniaka. - Na vašej lodi nie je nikto?

- Prisahám na všetkých svätých, že tu neostal ani jediný človek! Môžeme pokojne odísť, - dušoval sa Vtipkár U. -

Celkom pokojne. A potom toto podzemie vyhodíme do vzduchu aj s Krysovou prekliatou loťou. Po pirátskom hniezde neostane ani stopy. Správne hovorím?

- Správne, - s úškrnom povedal Druhý kapitán. - Ale ešte naposledy si obzriem svoj žalár. Nech je, ako chce, presedel som tu štyri roky.

- Počkajte! - skríkla Alica. - Veď on klame!

- Kto klame? - začudoval sa Prvý kapitán.

- Tučniak. Keď som utekala za vravulcom, počula som, ako tu niekto stone.

Zajatec v podzemí

- To nie je možné... - zhíkol tučniak a zarazil sa.
- Kde sú zajatci? - spýtal sa kapitán. A spýtal sa to takým tónom, že bolo nepochybné: tučniak ihneď všetko vysype. A naozaj, tučniak ihneď vykročil k tunelu a idúcky mrmľal:
- Celkom som zabudol... to všetko Krys... Vždy som hovoril... a vždy som bol proti...
- Prepáčte, kapitán, - povedala Alica, ktorá sa ponáhľala za nami. - Istotne by som si na to bola skôr spomenula, ale po takých vzrušujúcich udalostiach som pozabudla. No určite by som si spomenula...
- To nič, Alica, - povedal Prvý kapitán a položil jej na hlavu širokú dlaň. - Si šikovná dievča, nik ti to nezazlieva. A s týmto pirátom sa ešte pozhovárane.
- Tuto je to, - povedal tučniak. - Hneď zapálím svetlo. Všetko bude v poriadku... Ako som len mohol zabudnúť! To všetko ten Krys.
Rozsvietilo sa svetlo a za nevelkou sieňou, kde stála pirátska loď, sme videli ešte jeden dlhý tunel, prehradený hrubými mrežami.
Tučniak pribehol k mrežiam a neposlušnými prstami sa usiloval vložiť kľúč do zámky.
Prvý kapitán mu vzal kľúč a odtisol mreže. Zasunuli sa do výklenku v stene.
- Ja sám... ja... - šomral tučniak, ale nik ho nepočúval.
Je pochopiteľné, že tučniak nechcel, aby sme videli ten tunel. Po oboch jeho stranách boli miestnosti, zavalené nalúpeným majetkom, klenotní a inou korisťou.
- Nie, - povedal som, idúcky nakuknúť do jednej z miestností. - Toto nebudeme vyhadzovať do povetria. Veď je tu toľko cenných vecí, že za to sa dá postaviť sto miest.
- Počkajte, - povedal Prvý kapitán.
Zastali sme a započúvali sa.
Zďaleka, odkiaľsi zdola, doľahol k nám takmer nečujný žalostný ston.
Náhľivo sme vykročili tým smerom. Dvere do jednej miestnosti boli zamknuté.
- Kľúč! - rozkázal kapitán.
Tučniak už držal kľúč v ruke.
Za dvermi bolo odpočívadlo na schodoch. Odtiaľ viedlo dole strmé schodište vysekané do skaly. Na jeho konci boli ďalšie mreže. Keď ta kapitán posvietil baterkou, videli sme, že za mrežami na kope handier sedí na kamennej dlážke čudná bytosť, prikovaná k stene. S námahou som v nej spoznal obyvateľa planéty Fix, trojného Fixana s veľkými očami.
Fixan umieral. Stačil mi jediný pohľad, aby som to pochopil. Bol celkom vysilený a utýraný mučením.
- Zabijem ho! - povedal Prvý kapitán a pozrel na tučniaka.
- Vsevolod, - zašepkal Druhý kapitán, - nepoznávaš ho...?
- To nie je možné!
A Prvý kapitán s takou silou mykol hrubé oceľové mreže, zasadené do kameňa, že sa zohli a vyleteli z drážok. Odhodil nabok spleť oceľových tyčí a rozbehol sa k umierajúcemu Fixanovi. Zdvihol ho do náručia a niesol k východu.
- Kto je to? - ticho sa spýtala Alica.
Zavrtel som hlavou. Nevedel som.
Vedľa ňu tučniak. Na sekundu zadržal slzy a povedal:
- To je Tretí kapitán. Mysleli, že je dávno mŕtvy.
A vtom tučniak, akoby si spomenul na čosi veľmi dôležité, pustil sa behom po chodbe za kapitánom a vrieskal:
- To všetko on! To všetko Krys!
Tretí kapitán bol v bezvedomí. Prvý ho položil na dlážku a obrátil sa ku mne.
- Povedzte, profesor, - oslovil ma a hlas sa mu chvel, - povedzte, dá sa tu ešte niečo urobiť?
- Neviem. Pochybujem, - povedal som a sklonil som sa nad Fixana. - Morili ho hladom a mučili.
- Štyri roky ho mučili, - povedal Druhý kapitán. - A my sme boli presvedčení, že je dávno mŕtvy. Keby nie Alica, nechali by sme ho tu. Nič im neprezradil. Profesor, veľmi vás prosím, urobte všetko, aby ste ho zachránili.
- Nemusíte ma prosiť, - povedal som. - Predovšetkým potrebuje posilňujúce injekcie. Alica, dieťa moje, utekaj na Pegas a prines odtiaľ lekárníčku.
Alica sa rozbehla po chodbe ako strela.
- Idem s ňou, - ponúkol sa Prvý kapitán.
- Nemusíte, - zavolala Alica v behu. - Viem lepšie ako vy, kde ju mám hľadať.
- Počúvaj, Tretí, - prihovril sa umierajúcemu Druhý kapitán. - Počúvaj ma. Nevzdávaj sa, vydrž ešte trošku. Vari sa vzdáš v ostatnej chvíli? Veď sme tu.
Vtom Fixan otvoril oči. Stálo ho to strašnú námahu, lebo telo mu už umieralo. Len mozog ešte zápasil so smrťou.
- Všetko je dobre, - prevravel, - všetko je v poriadku. Nič som im nepovedal. Ďakujem, priatelia, že ste prišli. - Zatvoril oči a srdce sa mu zastavilo.
Ihneď som mu začal dávať umelé dýchanie, no bezvýsledne. Situácia bola beznádejná – nemal som nič, ani chirurgické nástroje, ani diagnostický prístroj, ani liečebné automaty. Musel som urobiť to, čo robievali lekári pred sto rokmi.
- Riskujem to, - povedal som kapitánom. - Bojím sa, že iné východisko nemáme.
- Veríme vám, profesor, - povedali mi kapitáni.
A tak som nožom rozrezal Tretiemu kapitánovi hrudník, vzal som do ruky jeho srdce, ktoré už prestalo biť, a začal som ho masírovať. Zdalo sa mi, že to trvá nekonečne dlho, ruka mi stúpala. Ani som si nevšimol, kedy pribehla Alica s lekárníčkou a nástrojmi. Prvý kapitán sám zaviedol priateľovi do žily oživujúcu zmes. Neviem, čo pomohlo, či moje úsilie alebo zásah Prvého kapitána, ale srdce Tretieho kapitána sa zachvelo... a začalo biť.

- Ešte životodarného roztoku! - prikázal som.

Alica podala kapitánom ampulky.

- Je to veľmi húževnatý Fixan, - povedal som. - Každý iný na jeho mieste by bol dávno umrel.

Výbral som z lekárnicky zošívач a maličký prístroj v okamihu zošil všetky cievy a zašil hrudník. Opatrne sme preniesli Fixana na Belasú čajku, kde som mu mohol poskytnúť naozajstnú lekársku pomoc. Tam sa ku mne pripojil doktor Verchovcev a o pol hodiny sme už mohli povedať, že život Tretieho kapitána je mimo nebezpečenstva. Druhého kapitána sme nechali sedieť pri jeho posteli a zišli sme dolu do jaskyne. Museli sme si odpočinúť. Prvý kapitán vyšiel s nami.

Pri vchode čupel tučniak. Zelený ho strážil.

- Bude žiť? - spýtal sa s bojazlivým úsmevom Vtipkár U, akoby šlo o jeho milovaného brata.

- Áno, - odsekol mu Verchovcev. - Hoci si urobil všetko, aby umrel.

- Nie, nie, prosím vás! - nervózne zvolal tučniak. - To všetko Krys. Naozaj ste doteraz nepochopili, akú osudnú úlohu zohral v mojom živote, ako ma klamstvom a sľubmi zatiahol do odporných dobrodružstiev? Veď čo som ja chcel? Veselo si žiť a mať všetko, čo mi srdce ráči. Ale on? On potreboval moc. Ako sa iní ľudia živia polievkou a rezňami, tak sa on živil mocou. Ak niektorý deň nad nikým neprejavil svoju moc, ten deň bol preňho stratený. Chcel vládnuť nad planétami, nad celou Galaxiou. Ja som sa chcel iba zabávať. V podstate som neškodný človek, ktorý sa dostal pod zlý vplyv.

Odvrátili sme sa od tučniaka, ale on si ďalej húdol svoje, privrával sa Zelenému, akoby nás naozaj chcel presvedčiť, že je veselý, nevinný baránok.

- Nuž, - povedal doktor Verchovcev a tak sa usmial, že sa mu celá tvár poskladala do stoviek vľúdnych vrások, - konečne sa všetci traja kapitáni zasa stretli. Ako v dobrých starých časoch. Pár rokov ste už patrili dejinám, boli ste, ráčte odpustiť, historickými relikviami, ale teraz...

- Áno, - súhlasil s ním Prvý kapitán, - všetko je ako za starých dobrých čias.

Hľadel som naňho a hlavou mi prebleskla myšlienka, že vôbec nie je starý. A možno sa aj znova vráti do vesmíru. Tým skôr, že projekt Venuša sa končí.

Prvý kapitán akoby uhádol, na čo myslím.

- Budem si musieť znova zvykať. Kým som letel sem, zistil som, že moje ruky kadečo pozabúdali.

- Tak predsa sa chystáte nazad do vesmíru? — naradovane sa spýtal Verchovcev.

- A rozhodne treba zmeniť názov planéty a múzea, - pokračoval Prvý kapitán, neodpovediac priamo na doktorovu otázku. - Veď ako to vyzerá: sme živí, zdraví, ničím osobitným sme sa nepreslávili a naše kamenné kópie stoja v múzeu, akoby sme už dávno umreli.

Koniec cesty

Po dvoch hodinách sa Tretí kapitán tak dobre cítil, že sme ho mohli vyniesť na povrch. Nato kapitáni vyviedli z podzemia aj Belasú čajku a betónovú platňu, čo zakrývala vchod do podzemia, sme položili na miesto.

Okolo poľany, uprostred rozbitých zrkadlových kvetov, stáli tri vesmírne lode: Pegas, Belasá čajka a služobná loď z projektu Venuša, ktorá nemala meno, iba dlhé číslo.

- Ocko, - povedala Alica, - môžem si odskočiť do lesa?

- Načo?

- Pohľadať celé zrkadlá. Nemôžeme sa vrátiť na Zem bez kytice zrkadlových kvetov.

- Len opatrne, - upozornil som ju. - Teraz nemáš oblečenú žltú kombinézu, ale belasú, takže si ťa vták krak nepomýli s mláďaťom.

Kým sa lode pripravovali na ďalší let, vypustil som sklissa popásť sa na lúčku. Ťarbavo skákal od radosti, vysoko vyhadzoval kopytá, mával krídlami, ale zaťato odmietal lietať.

- Je to tá najveseľšia krava, akú som dosiaľ videl, - priznal sa doktor Verchovcev. - Ale do gazdovstva sa nehodí.

- Už nás upozornili, že sa ťažko dajú pásť, - povedal som. - Zato sa bez problémov dostanú aj cez hlboké rieky, ak je pastvisko na druhom brehu.

Tučniak ešte vždy sedel na zemi pri Pegase a uisťoval nás, že má choré, staré srdce a že potrebuje čerstvé povetie. Nikomu sa s ním nechcelo škriepiť, ba ani odpovedať mu, najmä keď Tretí kapitán povedal, ako ho práve Vtipkár U týral, len aby sa zmocnil tajomstva galaktia.

- Zelený, - povedal som, - prosím ťa, daj pozor na sklissa, kým nakrím ostatné zvieratá, aby ho vták krak neuniesol. Vtom som zbadal, že na planéte sa spúšťa ďalšia vesmírna loď.

To je strašné! Toto už nie je planéta, ale kozmodróm! Odkiaľ sa tu nabrala?

Sprvu som si pomyslel, že pirátom prichádza posla, a už som chcel volať na poplach, no hneď som sa dovtípil, že loď má poruchu. Neletela rovno, ale prevracala sa, akosi čudne sa nakláňala nabok a za chvostom sa jej ťahala akási sivá hmota, ktorá ju brzdila a bránila jej normálne pristáť.

Na môj krik všetci pobyhúvali z lodí a hľadeli, ako sa na planéte spúšťa ďalšia loď.

- Zapni rádiostanicu, Zelený, - rozkázal Poloskov.

Zelený sa rozbehol k Pegasu, naladil rádiostanicu na vlnu neznámej lode a zapol ju na najvyššiu hlasitosť, aby sme počuli aj my vonku.

- Loď! - volal Zelený. - Čo je s vami? Máte poruchu? Odpovedzte!

Ozval sa príjemný ženský hlas:

- Kdeže! Ja nijaké poruchy neuznávam. Hlavné je nepustiť ju, ostatné je maličkosť.

- Aký známy hlas, - poznamenal som. - Kde som ho už počul?

- Keď sme zabúdili pri Pustej planéte, - pripomenula mi Alica.

- Počkajte, - prerušil nás Prvý kapitán. - Mohol by som prisahať, že je to moja žena Ella.
Kapitán zbledol a utekal, ako vládol, do rádiokabíny k Zelenému. A už sme počuli jeho hlas:
- Ella, si to ty? Čo sa stalo?
- Kto hovorí? - spýtal sa prísny ženský hlas. - To si ty, Seva? Prečo nie si na Venuši? Ved' vieš, aký strach mám, keď letíš do vesmíru.
- Nijako si nemôže zvyknúť, - usmial sa Druhý kapitán, - že má muža vesmírneho kapitána, hoci sama precestovala krížom-krážom celú Galaxiu.
- To si povieme neskôr, - prerušil Ellu Prvý kapitán. - Nevieš, že máš poškodenú loď? Potrebujete pomoc? Čo to vlečieš za sebou?
- Vari nevidíš? - čudovala sa Ella. - Predsa živú hmlovinu. Tri týždne som sa za ňou naháňala, chytila som ju do siete a teraz sa mi chce vytrhnúť a uletieť. Musím teda pristáť na prvej planéte, čo mi príde do cesty, a skrotiť ju. Seva, prosím ťa, nemáš pri ruke nejakú loď?
- Pravdaže mám, - odpovedal Prvý kapitán. - Ale s pristávaním sa neponáhľaj, obávam sa, že s takým chvostom sa ti to nepodari.
Prvý kapitán ešte neskončil rozhovor, keď Druhý kapitán už stál na mostíku lode, a o tri minúty boli obaja kapitáni vo vzduchu, kde Ella zápasila so spurnou živou hmlovinou, o ktorej sa vo vesmíre šíri toľko legiend, ale ktorú ešte nikto nevidel.
Kapitáni si napokon poradili so sieťou a po polhodine živá hmlovina, spoľahlivo zovretá medzi dve lode, ležala na tráve neďaleko nás. Rozbehli sme sa k nej. Musím sa priznať, utekal som prvý, lebo som si uvedomoval, aký veľký objav v biológii urobila Ella.
Hmlovina nás sklamala. V medzihviezdnom priestore, keď sa rozprestiera na milióny kilometrov, je zaiste veľmi efektná, ale tu na tráve vyzerala ako slabučko pulzujúci sivý chuchvalec hmly.
Príklop na lodi sa otvoril a k schodíkom vyšla Ella. Zdola k nej bežal Prvý kapitán, jej manžel. Vystrel mocné ruky a Ella zoskočila. Kapitán ju chytil do náručia a opatrne postavil na zem.
- Neudrela si sa? - spýtal sa.
- Nie, - odpovedala Ella a usmiala sa. - A vôbec, na tom teraz nezáleží.
Ella bola krásna a všetkým sa nám veľmi páčila. Ešte aj indikátor bol taký vzrušený, že celkom spriežračnel.
- Na ničom nezáleží, - zopakovala Ella a prihladila si svetlé vlasy. - Hlavné, že som chytila hmlovinu. Už ostáva len doviesť ju na Zem, aby sa skeptici na vlastné oči presvedčili, že existuje.
Nepovedal som ani slovo, lebo som vedel, koho tým myslela. Mňa. Spomenul som si, ako som sa raz stretol s ňou na konferencii a vysmial som ju, že je fantastka. Na svete je veľa reálnych, normálnych zvierat, ako napríklad malý drak, kričky, indikátor. Ich štúdiu sa oplatí venovať čas aj námahu. Ale živá hmlovina bola podľa mňa číry výmysel. Tak som jej to vtedy povedal.
- Koho to vidím! - zvolala Ella, keď zbadala Druhého kapitána. - Roky som sa s vami nestretla. Ako sa máte? Ešte vždy lietate?
- Nie, - odpovedal Druhý kapitán, - v ostatnom čase som sedel na jednom mieste.
- Správne, - pochválila ho Ella. - Aj na jednom mieste môže človek urobiť kus práce. A čie je toto rozkošné dievčatko?
- Volám sa Alica, - odpovedalo rozkošné dievčatko.
- Alica. Zvláštne meno.
- Celkom obyčajné. Alica Seleznevová.
- Počkaj! Nepracuje tvoj otec v moskovskej zoologickej záhrade?
- Pracuje, - odpovedala Alica, ktorá nevedela o našich vedeckých rozporoch.
- Vieš čo, Alica, keď uvidíš otecka, povedz mu, prosím ťa, že živá hmlovina nie je biologické blúznenie ani fantastika, ani výmysel z rozprávok, ako rád hovoríeva, ale tá najskutočnejšia skutočnosť.
- Ved' otecko je tu, - povedala Alica. - Aha, tuto.
Neostávalo mi nič iné, len pristúpiť a pozdraviť sa.
- Prepáčte, - povedal som. - Uznávam, že som sa mýlil.
- Výborne, - potešila sa Ella. - Pomôžete mi potom preskúmať hmlovinu?
- Veľmi rád.
Nato sa Ella zvrtila k svojmu mužovi.
- Povedz mi konečne, prečo si sem prišiel.
- Druhý kapitán sa dostal do nešťastia, - stručne jej vysvetlil Seva, - potreboval pomoc. Tak sme mu ju spoločne s našimi novými priateľmi poskytli.
- Čo sa vám stalo, kapitán?
- Zajali ma piráti.
- Piráti? Tých ste predsa už dávno porazili.
- Porazili, ale nie všetkých. Viete, čo sa stane, keď človek nechá na záhone jediné stebielko buriny!
- Aj tak tomu nerozumiem, - povedala Ella a rozhodila rukami. - Kto dnes môže sedieť štyri roky v zajatí?
Ella priletela k nám ako z iného sveta. Zo sveta, v ktorom sme boli navyknutí žiť, ale od ktorého sme sa posledné dni odtrhli. A iste by ťažko uverila, keby sme jej začali rozprávať o trýznení, o podzemiach, o zrade. A preto jej radšej nikto nič nevysvetľoval.
- A čo ste urobili s pirátmi? - spýtala sa.
- Jeden sedí v kletke, dvaja v podpalubí. A ten najtučnejší a najprefikanejší bol tu, - odpovedal Druhý kapitán.
- Mimochodom, kde je?

Tučniak zmizol. Len nedávno sedel na tráve, podlízavo sa usmieval, a teraz ho niet.

Pochodili sme všetko krovie naokolo, prezreli každý krík. Nemohol ďaleko ujsť. Vravulec by nás určite zburcoval.

- Tak vidíte, - vyčítavo povedala Ella, - jedného piráta ste nevedeli ustrážiť! Takto sa pleje burina?!

Vtom som si všimol, že hmlovina sa chveje mocnejšie ako predtým. Pozrel som sa lepšie. Niekoľké oká na sieti boli rozrezané.

- Viem, kde je! - skríkla Alica, ktorá pribehla za mnou. - Vliezol do hmloviny.

- Si tam, Vtipkár U? - spýtal sa Verchovcev a sklonil sa k sieti.

Hmlovina sa zaknísala ako kopa sena, do ktorej sa vopchal túlavý pes.

- Vypustíme hmlovinu a uvidíme, - rázne povedal Prvý kapitán.

- Ani za svet! - rozhorčene zvolala Ella. - Druhú takú nenájdeme.

Tučniakovi vypovedali nervy a vystrčil hlavu. Oči mal vypleštené a rýchlo dýchal – iste tam bolo málo vzduchu.

Odrazu tučniak svižne vyskočil z hmloviny a rozbehol sa po poľane.

- Kam utekáš? - kričal za ním Druhý kapitán. - Aj tak ťa chytíme. Neponáhľaj sa, nezabúdaj, že máš choré srdce.

Ale tučniak nepočúval. Hnal sa pomedzi kríky, preskakoval jamy, potkýnal sa, rozhadzoval rukami.

Zbadal ho vták krak, ktorý doteraz lenivo krúžil vo výške, a strmhlav sa naňho vrhol ani jastrab na zajaca.

A v tej chvíli už tučniak hompáľal nohami vo vzduchu, akoby ďalej bežal; vták sa vzniesol do výšky tak rýchlo, že kým

Druhý kapitán vytrhol revolver, už bol od nás na pol kilometra.

- Nestrieľaj, - zastavil ho Prvý kapitán. - Z takej výšky sa zabije...

Ani čo by to uriekol.

Tučniak sa skrútol v pazúroch vtáka, zatrepotal sa a krak ho vypustil.

Tučniak padal k zemi ani handrová bábika a zmizol za kopcom.

Mlčali sme.

Napokon sa ozval Zelený:

- Sám sa potrestal. Lepšie by sa to ani nedalo vymyslieť.

Všetci s ním súhlasili.

Hmlovina medzitým potichučky vyliezala zo siete. Vytekala ani rôsol, rozlievala sa na všetky strany, a keď sme pozreli dole, videli sme, že po kolená stojíme v sivej huspenine.

- Držte ju! - skríkla Ella. - Veď utečie!

A hmlovina naozaj utiekla. Zahalila nás nepreniknuteľnou hmlou, a keď sa hmla rozptýlila, nad hlavami sa nám vznášal sivý oblak.

- Aj tak sme sa chystali vyštartovať, - povedal Druhý kapitán, - takže sa, prosím, ponáhľajte.

Napochytr sme zahnali sklissa na loď, spustili motory a odleteli. Hneď za nami odštartovali ostatné tri lode. Vytvorili sme rojnicu a rýchlo sme sa pustili za živou hmlovinou.

Dohonili sme ju až pri planéte Šrotario. Hmlovina sa zatiaľ roztiahla na niekoľko tisíc kilometrov, takže sme ju tri dni zháňali dokopy, aby sa nám zmestila do siete.

Nakoniec sme hmlovinu zabalili do trojitej siete a tuho uviazali medzi dve lode. Takto sme ju doviezli do slnečnej sústavy, kde sa ňou každý môže pokochať v Archimedovom kráteri na Mesiaci. Hoci kochať sa ani niet čím - niet nudnejšieho exponátu ako živá hmlovina.

Ella naliehala, aby sme ju umiestnili do zoologickej záhrady na Zemi, ale naše podnebie jej škodí, a napokon - ktorý návštevník zoo je zvedavý na sivú hmlu? Oveľa zaujímavejšie je pozorovať indikátora, dostať od daru šál od pavúka tkáča troglodyta, poliať krík limonádou, či rozoznávať sklissa od kráv, s ktorými sa pasie v jednom stáde.

Na centrálnej mesačnej základni v reštaurácii Lunochod sme sa posledný raz zišli všetci spolu.

- Nastal čas rozlúčky, - povedal Druhý kapitán.

Kapitáni sedeli vedľa seba na veľkej pohovke, a ani trochu sa neponášali na svoje pomníky. Prvý kapitán bol záujemčivý a neveľmi sa mu darilo potlačiť smútok. Vysvitlo, že kým bol v sústave Medúzy, začali s premiestňovaním Venuše na novú obežnú dráhu, takže premeškal slávnostnú chvíľu.

Tretí kapitán sa necítil dobre, drvila ho zimnica, ktorú dostal v podzemí u pirátov, no keď mu Verchovcev priniesol liek, kapitán odmietol.

- Táto zimnica sa zatiaľ nedá vyliečiť pozemskými liekmi. Dostanem sa z toho sám. Nevšímajte si to. Všetko prejde, len čo znova poletím do vesmíru. Najlepšou nemocnicou pre mňa je mostík vesmírnej lode.

Len Druhý kapitán bol bodrý a veselý. Práve odovzdal vzorec galaktia fyzikom, ktorí prileteli zo Zeme. Obsadili už polovicu hotela a na každej ďalšej lodi prilietali ich kolegovia z rozličných univerzít a ústavov. Došla správa, že na Mesiac sa náhlia vedci z Fixu a Liney a vo vesmírnej lodenici Pluta už začali budovať lode s motormi na nové palivo.

- Jednostaj sa usmievate, - povedala Druhému kapitánovi Ella, ktorá neobsedela na mieste a nervózne chodila po izbe. - Ste spokojný, že ste vyvolali taký rozruch medzi fyzikmi?

- Náramne spokojný, - priznal sa Druhý kapitán. - Aby som pravdu povedal, obával som sa, že vzorec galaktia ani tak veľmi nebudeme potrebovať. Po všetky tie roky som uvažoval: a možno na Zemi galaktium už vynašli?

- Ale ani tak by ste vzorec nedali pirátom, však? - spýtal som sa.

- Nie, nedal. No dobre, a aké sú vaše ďalšie plány, priatelia? Dúfam, že sa ešte neraz stretneme. Koniec koncov, vesmír nie je až taký veľký. Len to ma mrzí, že profesor Seleznev nenazbieral toľko zvierat, ako chcel. Zato nás pomohol zachrániť a my mu sľubujeme, že nech budeme hocikde, odvšadiaľ privezieme pre zoologickú záhradu vtáky a zvieratá.

- Ďakujem, priatelia, - povedal som. - A vôbec nie som preto smutný. Veď na budúce leto znova poletíme na výpravu.

Ak, pravda, Poloskov a Zelený neodmietnu letieť so mnou.

- Neodmietneme, - sľúbil Poloskov.
- Ja by som aj letel, - povedal Zelený, - pravda, ak budú priaznivé podmienky.
Tento Zelený je nenapraviteľný! Viem, že poletí. Aj on vie, že poletí, ale nejaké výhrady vždy musí mať.
- Aj ja poletím, - pridala sa Alicia.
- Uvidíme, - povedal som. - Ešte musíš celý rok chodiť do školy.
- A kam sa chystáte vy? - spýtal sa Poloskov kapitánov.
- Ja sa ponáhľam na Pluto, kde sa idú stavať lode s galaktickými motormi, - odpovedal Druhý kapitán. - Dúfam, že jednu z prvých zveria mne.
- Ja najprv zaletím domov, na planétu Fix, - povedal Tretí kapitán. - Veľmi dávno som nebol doma. A potom aj ja začnem stavať loď na nové palivo.
- A ja idem na Venušu, - povedal Prvý kapitán. - Venuša sa už pohyba na novú obežnú dráhu. Ešte pár mesiacov a budem so svojou prácou hotový. Potom sa aj ja pripojím k svojim priateľom.
- A všetci poletíte do ďalekého vesmíru? - spýtala sa Alicia.
- Áno, - povedal Prvý kapitán.
- Áno, - povedal Druhý kapitán.
- Samozrejme, - povedal Tretí kapitán.
- Chystala som sa letieť na živú planétu, - ozvala sa Ella. - To je zaujímavejšie ako živá hmlovina. No obávam sa, že budem musieť poprosiť profesora Selezneva, aby ta letel namiesto mňa.
- A to prečo? - spýtal som sa. - Ved' teraz ste naša najlepšia odborníčka na mimoriadne veľké živočíchy.
- Poletím s kapitánmi, - vyhlásila Ella.
- Ale my letíme do inej galaxie! Je to dlhý a ťažký let.
- Nehádajte sa so mnou, - rázne sa ohradila Ella. - Už som si všetko premyslela. Nesmieme sa rozchádzať na taký dlhý čas.
- A čo deti? - spýtal sa Prvý kapitán.
- Deti ostanú so starou mamou. Ved' vo Veľkom divadle netancuje každý deň. Na soboty a nedele ich bude brávať zo škôlky.
Prvý kapitán rozpačite pozrel na svojich priateľov. Druhý kapitán súhlasne prikývol.
A Tretí kapitán na znak súhlasu zdvihol jednu zo šiestich rúk.
- Nezabudnite, - povedala mi Ella, ktorá podľa mňa vôbec nepochybovala, že prehovorí troch kapitánov, - že ste mi sľúbili nájsť živú planétu. A ja vám priveziem najzvlášťšieho živočicha, na akého natrafíme v susednej galaxii.
Pegas prvý odštartoval z Mesiaca. Ponáhľali sme sa, lebo zvieratá bolo treba čo najskôr dopraviť do zoo a vytvoriť im normálne podmienky. Kapitáni a Ella nás odprevadili k lodi a zažehlali nám šťastnú cestu. Pegas vyletel nad Mesiac a nabral kurz na Zem.
Zišiel som do podpalubia pozrieť, ako sa majú naše zvieratá. Väčšina klieťok ostala prázdna. Zvierat bolo dosť málo. Pustá bola i klieťka, kde predtým sedel pirát Krys. Aj s oboma pomocníkmi sme ho vysadili na planéte, ktorej spôsobil toľko nešťastia. Tam už vedía, ako potrestať piráta.
Dal som sklissovi poslednú otiepku sena. Bokom sa pritisol k mreži, aby som ho poškrabkal.
Do podpalubia vošla Alicia. Za ňou v rade cupkali kriky.
- Tak čo, - spýtal som sa, - budeš mať o čom v škole rozprávať?
- Všetko im ani nemôžem porozprávať, - povedala Alicia a mykla plecami. - Aj tak by mi neuverili.
Vzala metlu a pomohla mi vyčistiť klieťky.
- Máš pravdu, - prisvedčil som, - niečomu ani neuveria.
- Nie si spokojný s cestou? - spýtala sa Alicia. - Málo zvierat, však?
- Čestné slovo, som spokojný. Získali sme nových priateľov. A akých!
- Si skvelý, otecko! - pochválila ma Alicia. - Vieš čo? Kapitáni mi sľúbili, že ma vezmú do inej galaxie. Neboj sa, nie na prvú cestu, až neskôr, keď podrastiem.
- Nuž čo, - povedal som, - šťastnú cestu.
- Nebuď smutný, otecko, možno vezmeme aj teba. Ved' biológov potrebujú v každej expedícii.
- Ďakujem ti, Alicia, si naozajstná priateľka.
Dočistili sme klieťky a napojili zvieratá, lebo kým pristaneme na Zemi, všetko musí byť vo vzornom poriadku.

Alicine narodeniny
Fantastická novela

Alica sa narodila sedemnásteho novembra, čo je celkom vhodný deň na takú udalosť. Mohlo to byť aj oveľa horšie. Napríklad istý známy sa narodil prvého januára, a keďže Nový rok je spoločný sviatok, jeho narodeniny nik osobitne neoslavuje. Oveľa lepšie nie sú na tom ani tí, čo sa narodili v lete. Priatelia buď majú prázdniny, alebo sú na cestách. Alicia sa teda naozaj nemusí ponosovať.

Keď som sa asi týždeň pred tohoročnými Alicinými narodeninami vrátil domov zo zoologickej záhrady, začal som uvažovať: čo jej mám darovať? To je odjakživa problém. Mne sa doma napríklad nazbieralo osem rovnakých kravát, šesť balerín zhotovených z koreňov a šušiek, tri nafukovacie ponorky, štrnásť atómových zapaľovačov, celá kopa maľovaných drevených lyžíc a množstvo iných pletiek, aké človek dostáva na narodeniny a taktne odkladá: belasú šálku k piatim takým istým, čo ste už dnes dostali, popolník v tvare lode hviezdnych tulákov k ďalším trom takým istým popolníkom.

Sedel som a usilovne som sa rozpomínal, o čo ma to vlastne Alica prosila. V septembri čosi odo mňa chcela. Čo to len potrebovala? Ešte som si vtedy pomyslel: Fajn, darujem jej to na narodeniny. A teraz mi to celkom vypadlo z hlavy. Vtom zazvonil videofón.

Zapol som ho. Na obrazovke sa zjavila desivá papuľa môjho starého priateľa, vesmírneho archeológa Hromobucha z planéty Čumároz. Môj priateľ je dva razy väčší ako obyčajný človek, má desať hmatadiel, osem očí, na prsiach pancier a tri dobré, pojašené srdcia.

- Profesor, - spustil, - nemusíš plakať od radosti, že ma vidíš. O desať minút som u teba a priviniem si ťa na hrud'.

- Hromobuch! - len toľko som stihol zvolať, lebo obrazovka sa vypla a môj priateľ Hromobuch zmizol.

- Alica! - zavolať som. - Hromobuch príde!

Alica si vo vedľajšej izbe robila úlohy. S radosťou ich nechala a pribehla ku mne do pracovne. Za ňou sa teperil túlavý krík. Priviezli sme ho z poslednej výpravy. Krík bol veľmi rozmazaný a vyžadoval, aby ho polievali kompótom. Preto po dome bolo večne plno sladkých kaluží a náš robot - pomocník v domácnosti šomral, keď celé dni musí utierať dlážku za vrtošivým kričkom.

- Pamätám sa naňho, - povedala Alica. - Stretli sme ho vlni na Mesiaci. Čo teraz vykopáva?

- Akúsi mŕtvu planétu. Našli tam zrúcaniny miest. Čítal som o tom v novinách.

Hoci obyvatelia planéty Čumároz najradšej sedávajú doma, Hromobuch vedie nepokojný, tulácky život. Lenže výnimka potvrdzuje pravidlo.

Hromobuch za svojho života obletel viac planét než tisíc jeho krajanov dovedna.

- Alica, čo ti mám darovať na narodeniny? - spýtal som sa.

Alica potľapkala krík po lístkoch a zamyslene odpovedala:

- To je vážna otázka, ocko. Musím porozmýšľať. Bez mojej rady nič nepodnikaj, lebo kúpiš daku zbytočnosť.

Vtom sa otvorili vchodové dvere a dlážka sa zatriasla pod váhou návštevníka. Do pracovne sa vovalil Hromobuch, dokorán roztvoril širokú papuľu, plnú žraločích zubov, a už na prahu kričal:

- Tu som, moji drahomilovaní priatelia! Idem k vám rovno z kozmodrómu. Som ustatý a rád by som si pospal. Ustel' mi, profesor, na dlážku môj obľúbený koberec a o dvadsať hodín ma zobud'.

Vtom zbadal Alicu a ešte hlasnejšie zareval:

- Dievčatko! Dcéra môjho priateľa! Ako si ty vyrástla! Koľko máš rokov?

- O mesiac dovším desať, - povedala Alica. - Už mi pôjde na dvadsiatku.

- Práve sme rozmýšľali, čo jej mám darovať na narodeniny, - povedal som.

- A vymysleli ste?

- Ešte nie.

- Hanba! - zvolal Hromobuch, ktorý už sedel na dlážke a rozkladal hmatadlá, aby si odpočinuli. - Keby som ja mal takú milú dcérku, každý týždeň by oslavovala narodeniny a zakaždým by som jej daroval planétu.

- Verím, - povedal som. - Najmä keď si uvedomíme, že rok u vás na Čumaroz trvá viac ako osemnásť zemských rokov a týždeň je dlhý ako štyri zemské mesiace.

- Profesor, ty vždy všetko pokaziš! - urazil sa Hromobuch. - Nenájdu sa u teba valeriánové kvapky? Ale neriedené. Trápi ma smäd.

Nemali sme doma valeriánové kvapky, preto sme po ne poslali do lekárne robota - pomocníka v domácnosti.

- Tak rozprávaj, - vyzval som ho. - Čo robíš, kde kopeš, čo si našiel.

- Nič nemôžem povedať, - odpovedal Hromobuch. - Prisahám na Galaxiu, je to úžasné tajomstvo. A možno aj senzácia.

- Ak nechceš hovoriť, nemusíš. Ale nevedel som, že archeológovia mávajú tajomstvá.

- Och! - vzdychol si Hromobuch a vypustil z nosových dierok žltý dym. - Urazil som svojho najlepšieho priateľa.

Nahneval si sa na mňa. To je koniec. Odídem a možno skončím svoj život samovraždou. Podozrievajú ma z tajnostkárstva!

Osem ťažkých, horúcich slz sa vygúľalo z ôsmich očí môjho citlivého priateľa.

- Nebuďte smutný, - povedala Alica. - Otecko vás nechcel uraziť. Poznáam ho.

- Sám seba som urazil, - povedal Hromobuch. - Kde sú valeriánové kvapky? Prečo tí roboti nikdy nič poriadne nevybavia! Iste tam postáva s inými robotmi - pomocníkmi v domácnosti a tára o počasí alebo o futbale. A celkom zabudol, že tu hyniem od smädu.

- Nemám vám priniesť čaj? - ponúkla sa Alica.

- Nie, - preľaknuto zamával hmatadlami Hromobuch, - to je pre mňa hotový jed!

Našťastie práve prišiel robot s veľkou fľašou valeriánových kvapiek. Hromobuch si nalial plný pohár, vypil ho na jeden dúšok a z uší sa mu vyvalila biela para.

- Hneď mi je lepšie. Profesor, už ti budem môcť vyzradiť veľmi dôležité tajomstvo. Nech mi potom bude aj horšie.

- Tak radšej nič neprezrádzaj, - povedal som. - Nechcem, aby ti bolo horšie.

- Ale veď nik okrem mňa nevie, že je to tajomstvo, - vysvetľoval Hromobuch.

- Ste veľmi čudný archeológ, - povedala Alica. - Teda nijaké tajomstvo neexistuje?

- Pravdaže existuje, - povedal Hromobuch. - Celkom naozajstné tajomstvo, ale nie v tom zmysle, v akom ho chápete vy.

- Hromobuch, nechápem zhola nič, - povedal som.

- Veru nechápeme, - pridala sa Alica.

Hromobuch, aby nestrácal čas, dopil valeriánové kvapky rovno z fľaše, vzdychol, až sa obloky zatriasli, a porozprával nám:

Archeologická výprava, v ktorej pracuje, priletela na mŕtvu planétu Coleida. Kedysi tam žili ľudia, no z neznámych príčin asi pred sto rokmi vymreli. Vyhyhuli aj všetky zvieratá na planéte, aj hmyz, vtáctvo a ryby. Niet tam ani živej

duše. Všade rozvaliny, prší, zavýja vietor. Kde-tu ešte stoja na uliciach autá a pomníky slávnych ľudí.

- Bola tam vojna? - spýtala sa Alica. - A navzájom sa pozabíjali?

- Ako si na také dačo prišla? - čudoval sa Hromobuch.

- Práve preberáme stredovek, - odpovedala Alica.

- Nie, vojna tam nebola, - povedal Hromobuch. - Keby tam zúrila vojna, stopy po nej by ostali aj po sto rokoch.

- Možno mali nejaké otravné plyny? - uvažoval som nahlas. - Alebo atómovú bombu? A potom nastala reťazová reakcia.

- Si múdry človek, ale vravíš hlúposti, - odbavil ma Hromobuch. - Vari by sme sa my skúsení archeológovia, majstri vo svojom povolání, na čele so mnou, - a ja vidím až do vnútra zeme a zbadám aj to, ako sa dážďovka pretíska - vari my by sme sa to nedovtípili?

Môj najlepší priateľ pokrútil hlavou a tak strašne zabľýskal očami, že som úchytkom pozrel na Alicu, či sa nezľakla.

Nie, nezľakla sa. Rozmýšľala.

- Máme isté podozrenie, - povedal Hromobuch. - Ibaže to je tajomstvo.

- Prepadli ich, - hádala Alica.

- Kto?

- Vraj kto! Vesmírni piráti! Videla som ich.

- Ne-zmy-sel! - zasmial sa Hromobuch, až sa mu všetky hmatadlá triasli, a rozbil vázu s kvetmi, čo stála na podokenici.

Zatváril som sa, že som si to nevšimol, aj Alica sa tvárila akoby nič. Vedeli sme, že Hromobuch hneď stratí náladu, ak si uvedomí, čo urobil.

- Vesmírni piráti nemôžu zničiť celú planétu. A okrem toho už ani nejestvujú.

- Tak teda čo zahubilo Coleidu?

- Práve kvôli tomu som pricestoval, - dôležito povedal Hromobuch.

Ani Alica, ani ja sme už nič nepovedali. Aj Hromobuch stíchol. Čakal, že sa ho začneme vypytovať. A veľmi túžil dlho odolávať, aby napokon kapituloval.

Mlčali sme vari dve minúty. Nakoniec sa Hromobuch na nás vážne nahneval.

- Vidím, - povedal urazene, - že vás to nezaujíma.

- Ale kdeže! - ohradil som sa. - Veľmi nás to zaujíma. No keď nechceš hovoriť, tak sa na nič nespytujeme.

- Prečo by som nechcel hovoriť? - zakričal Hromobuch. - Kto to povedal?

- Ty.

- Ja? To nie je možné.

Rozhodol som sa podpichnúť svojho priateľa, ktorému sa strašne žiadalo všetko nám vyrozprávať.

- Chcel si si zo dvadsať hodín pospať, Hromobuch. Lahni si na koberec do jedálne. Ale stôl odtisni do kúta. Alica, choď si písať úlohy.

- Ach, tak! - zvolal Hromobuch. - Teda takých ja mám priateľov! Ja sa k nim ženiem cez celú Galaxiu, aby som im vyrozprával zaujímavú novinku, a oni ma hneď posielajú spať. Nudia sa so mnou. Otravujem ich. No dobre! Len mi ešte ukáž, kde máš kúpeľňu, chcem si umyť hmatadlá.

Alica na mňa prosebne hľadela. Tak rada by Hromobucha vyspovedala.

Ale ten už dupotal do kúpeľne, pričom sa hmatadlami chytal nábytku a stien.

- Otecko, prečo si k nemu taký? - zašepkala Alica, keď Hromobuch odišiel. - Ved' on chcel rozprávať!

- Nech tu nehrá divadlo, - povedal som. - Keby sme sa mu prosili, ešte by nás dve hodiny trápil. A teraz všetko vyklopí sám. Môžeme sa stavať.

- Dobre, - pristala Alica. - O čo sa stavíme? Ja tvrdím, a to veľmi dôrazne, že Hromobuch sa až na smrť urazil a nič nám nepovie.

- A ja vravím, že sa veľmi urazil, a práve preto nám onedlho všetko porozpráva.

- O zmrzlinu.

- Súhlasím.

Stavili sme sa. Ešte sme si nestihli preťat' ruky, keď sa zatriasli múry na chodbe. Hromobuch sa vracal.

Bol mokrý, po pancieri mu stekala voda a hmatadlá nechávali za sebou krivolaké stopy. Vzadu šiel robot - pomocník v domácnosti s handrou a utieral za host'om mokrú dlážku.

- Počúvaj, profesor, - povedal Hromobuch, - kde máš detské mydlo?

- Mydlo? - začudoval som sa. - Býva na poličke. Vari tam nie je?

- Ba je, - so smiechom odpovedal Hromobuch. - Prišiel som len preto, aby som sa ti vysmial. Viem, myslel si si, že sa tak ponáhľam, aby som ti prezradil tajomstvo. A svojej dcérke si akiste povedal: aha, už beží hlúpy Hromobuch, ktorému sa tak žiada podeliť sa s nami o tajomstvo, že si aj hmatadlá zabudol utrieť. Však je tak?

Mykol som plecami.

No Alica ma hneď vyžradila.

- Ešte sme sa aj stavili. Tvrdila som, že neprídete.

- Tak teda, - povedal Hromobuch, znova si sadol na dlážku a rozložil si mokré hmatadlá okolo seba ani lupienky, - už som spokojný: chceli ste sa mi vysmiať, a vysmial som sa ja vám. Sme jeden jeden. A preto počúvajte, priatelia moji. Pamätáte sa na epidémiu vesmírneho moru?

Pravdaže sme sa pamätali. Presnejšie, ja som sa pamätal, Alica o nej iba čítala. Pred pätnástimi rokmi vracala sa na Zem výprava z osemnásteho sektora Galaxie. Ako bolo v tých časoch zvykom, diaľková výprava najprv pristála na Plute, aby tu na základni prekonala karanténu. A práve to zachránilo našu planétu.

Dvaja členovia posádky ochoreli na neznámu chorobu. Poslali ich do izolátora. Nepomohli nijaké lieky, ich stav sa

zhoršoval. Na druhý deň ochoreli aj ostatní členovia posádky a o ďalšie dva dni všetci, čo boli na základni.

Na Zemi bol vyhlásený poplach a k Plutu sa hnala osobitná loď s lekármi. Niekoľko dní bojovali o život kozmonautov a pracovníkov základne. Boj sa skončil porážkou lekárov. Nielenže sa im nepodarilo vyliečiť chorých, ale napriek všetkým opatreniam ochoreli aj oni. No a vtedy tú chorobu nazvali vesmírny mor. Bola vyhlásená karanténa a okolo Pluta križovali hliadkové lode, aby sem niekto náhodou nepriletel. Medzitým sa najlepší lekári zo Zeme a z iných planét usilovali rozlúštiť, o akú záhadnú nemoc ide. Zdalo sa, že proti nej niet účinného prostriedku a že sa nedá ničím zastaviť. Nepomáhali ani lieky, ani hrubé steny izolátorov.

Až po troch mesiacoch veľkých obetí a nesmiernej námahy niekoľkých tisícov vedcov boli objavené príčiny choroby a spôsob, ako nad ňou zvíťaziť.

Zistilo sa, že mor bolo preto tak ťažko zdolať, lebo ho prenášali vírusy, ktoré sa vyznačovali dvoma prekvapujúcimi vlastnosťami: po prvé, vedeli sa maskovať za svojich neškodných kolegov, takže ich nebolo možné objaviť v krvi, a po druhé, všetky spolu tvorili akéhosi rozumného tvora. Každý vírus sám osebe nemohol rozmýšľať a rozhodovať sa, ale keď sa ich nakopilo niekoľko miliárd, vznikol čudný, zlý rozum. A len čo lekári prišli na stopu neznámej chorobe, rozum ihneď prikázal všetkým vírusom zmeniť formu, vymýšľal prostriedky proti liekom, nachádzal nové spôsoby, ako zabíjať ľudí.

Keď to vedci zistili, pokúšali sa nadviazať spojenie s vírusovým rozumom. Ten však odmietal rozhovor s ľuďmi alebo azda ani nemohol - všetky jeho myšlienky, celá vynachádzavosť sa zameriavala len na ničenie, tvoríť nevedel nič.

Neskôr, keď sa vesmírny mor už podarilo zlikvidovať, našli sa v archívoch iných planét zmienky o týchto vírusoch.

Vysvitlo, že slnečná sústava nie je prvé miesto, kde sa mor vyskytol. Podarilo sa mu už zničiť planéty, ba celé systémy planét. A keďže sa vedcom nedarilo nájsť spôsob, ako zastaviť mor, vírusy sa neuspokojili dovtedy, kým nezničili všetko živé na planéte. Keď vyhubili ľudí a zvieratá, buď odlietali ako roj včiel do vesmírneho priestranstva, kde vyčkávali na nejakú loď či planétu, aby znova na ňu zaútočili, alebo ostávali na mieste a upadali do letargie.

Vesmíri archeológovia z Hromobuchovej výpravy predpokladali, že planéta Coleida zahynula na vesmírny mor. Jej obyvatelia si nevedia poradiť s epidémiou.

Aby však získali istotu, priletel Hromobuch k nám na Zem. Na Zemi je Ústav času, ktorého pracovníci môžu cestovať do minulosti. Hromobuch sa rozhodol poprosiť ich, aby na planétu poslali stroj času a aby niekto letel do minulosti Coleidy a zistil, či jej obyvatelia naozaj vymreli na vesmírny mor.

Na druhý deň ráno Hromobuch odišiel do Ústavu času a bol tam až do obeda. Alica, ktorá už vedela všetko o jeho plánoch, prišla zo školy a netrepezivo čakala na archeológov návrat. Bola nesmierne zvedavá, ako sa to všetko skončí. Dom sa triasol, rinčali sklá a cez oblok sme zbadali, že Prostriedkom ulice si vykračuje Hromobuch. Vyrevúval akúsi pieseň a niesol takú obrovskú kyticu kvetov, že ňou šúchal o domy na oboch stranách ulice. Chodci sa pri pohľade na našu drahú obludu tísli k múrom a trochu sa aj báli, lebo ešte nikdy nevideli kyticu o priemere päť metrov, spod ktorej vyčnievali dlhé, hrubé hmatadlá s pazúrmí na koncoch. Hromobuch každému okoloidúcemu daroval kvietok.

- Hej! - zakričal môj priateľ, keď došiel pod naše okná.

- Dobrý deň, Hromobuch! - zavolala Alica, otvárajúc okno. - Nesieš dobré novinky?

- Všetko vám vyrozprávam, moji drahí! - zavolať Hromobuch a dal kvet starcovi, ktorý si od prekvapenia sadol rovno na chodník. - Zatiaľ prijmite aspoň túto skromnú kytíčku. Odovzdám vám ju po častiach, lebo s celou by som sa nedostal cez bránu.

A Hromobuch natiahol hmatadlá s prvou porciou kvetov.

Po piatich minútach bola izba taká zaprášaná kvetmi, že Alica sa v nich celkom stratila. Konečne bolo v izbe i posledné náručie kvetov. Spýtal som sa:

- Alica, kde si?

Ozvala sa z kuchyne:

- Zbieram všetky rajnice, šálky, misky, tanieri a vázy, chcem do nich naliať vodu a uložiť kvety.

- Nezabudni na vaňu! Naplň ju vodou! Do nej sa vmestí veľa kvetov, - poradil som jej.

Potom som sa morom kvetov predieral k dverám, aby som vpustil Hromobucha.

Keď videl, čo sa v byte robí, bol nanajvýš spokojný.

- Nazdávam sa, - povedal, kým sme spolu ukladali kvety do hrncov, váz, mís, tanierov, šálok, do vane a do kuchynskej výlevky, - nazdávam sa, že ešte nikto vám nepriniesol takú bohatú kyticu.

- Veru nikto, - prisvedčil som.

- Teda som váš najlepší priateľ, - usúdil Hromobuch.

- Zato vy opäť nemáte v dome ani hit valeriánových kvapiek.

Uvelebil sa na lupienkami posypanú dlážku a začal vykladať, čo sa mu podarilo vybaviť.

- Najprv som šiel do Ústavu času. Ohromne sa mi potešili. Ponajprv preto, že ich poctil návštevou sám Hromobuch, slávny archeológ...

Tu Alica prerušila nášho host'a.

- A odkiaľ o tebe vedia? - spýtala sa.

- O mne vie každý, - vyhlásil Hromobuch. - A nikdy neskáče starším do reči. Keď ma zbadali vo dverách, všetci od radosti omdleli.

- Chceš povedať od strachu, - opravila ho Alica. - Keď ťa niekto vidí prvý raz, môže sa aj zľaknúť.

- Nezmysel! - nedal sa Hromobuch. - U nás na planéte ma pokladajú za krásavca.

A pustil sa do smiechu, až lupienky kvetov vzlietli do povetria.

- Nemysli si, Alica, že som taký naivný, - povedal, keď sa do chuti nasmial. - Viem, kedy sa ma boja a kedy sa tešia, že ma vidia. A preto vždy najprv zaklepm na dvere a spýtam sa: „Nie sú tu malé deti a ženy so slabými nervami?“ Ak mi odpovedia záporne, vojdem a predstavím sa ako slávny archeológ Hromobuch z Čumarozu. Už si spokojná?

- Celkom, - povedala Alica. Usalašila sa so skríženými nohami na Hromobuchovom hmatadle, zvinutom do kľbka.

- Slovom, zaradovali sa, že k nim prišiel sám Hromobuch. A prečo sa zaradovali?

- Preto, - hovoril ďalej Hromobuch, - že iba včera dokončili pokus s novým strojom času. Ak predtým všetky stroje mohli pracovať iba v budúcej ústave, nový stroj sa dá previezť hocikde. Má atómové batérie. Práve sa ho chystali odviezť na Čudné jazero.

- Kam? - spýtal som sa prekvapene.

- Chcel povedať Čudské jazero, - poznamenala Alica.

- Hromobuch nemusí dopodrobna poznať naše dejiny.

- Veď som povedal Čudské jazero, - tvrdil Hromobuch.

- A kto to nepočul, sedí si na ušiach... Chceli sa pozrieť, ako tam Alexander Macedónsky porazil tých rytcov.

- Správne, - znova zasiahla Alica. - Chceli sa pozrieť, ako tam Alexander Nevský porazil rytierov.

- Juj, ustavične ma prerušujú! - vzdychol si Hromobuch. - A keď som sa dozvedel, že aj tak pripravujú stroj času na prepravu, povedal som im: „Čo je to jedno jazero, keď môžete mať k dispozícii celú planétu? A na jazero stihnute zísť aj neskôr, veď každý školák aj tak vie, že Alexander Nevský tam porazil všetkých rytierov. Ale čo sa stalo s planétou Coleida, neviem ani ja, slávny archeológ Hromobuch. Hoci podľa všetkého ju zničil vesmírny mor.“

- A čo, súhlasili? - spýtala sa Alica.

- Nie hneď, - priznal sa Hromobuch. - Sprvu sa vyhovárali, že stroj ešte nie je vyskúšaný a v takých obťažných podmienkach, ako sú vesmíre, môže zlyhať a dôjde k havárii. Keď som povedal, že podmienky na Coleide nie sú o nič ťažšie ako na Čudnom jazere, tvrdili, že atómové batérie a ostatná aparátúra toľko vážia, že na ich prevoz na Coleidu treba desať lodí. No už som tušil, že ešte trochu, a pristanú. Veď aj pre nich je lákavé vyskúšať stroj času na cudzej planéte. Tak som im povedal, že môžeme dať do prevádzky hlavnú elektrárňu na Coleide a okrem toho naša výprava má veľmi silný atómový reaktor, ba aj gravitačné motory. A ak chcú so strojom poslať celú skupinu skúšачov, všetkých prijmem, nachováme, ba cez deň ich budeme vozovať aj na exkurzie. Nakoniec teda súhlasili. Tak čo, som šikovný?

- Veľmi šikovný, - povedal som.

- Ale teraz idem spať, lebo už zajtra začíname nakladať. Potrebujeme tri lode na prevoz stroja, a to bez atómových batérií. A tie lode musím najprv obstaráť.

Nato si Hromobuch oprel o stenu tučnú, mäkkú hlavu, pripomínajúcu menší balón, a zaspal.

Celý nasledujúci deň Hromobuch behal po Moskve, letel do Prahy, telefonoval s Mesiacom, zháňal lode, dojednával nakladanie a k nám sa vrátil až večer, tentoraz bez kvetov, ale so spoločnosťou.

Prišli s ním dvaja „časári“. Tak u nás volajú pracovníkov Ústavu času. Jeden bol mladý, dlhonohý a veľmi chudý, a azda práve preto akýsi neveselý. Mal tmavé kučeravé vlasy ani Papuánc. Hromobuch sa nevedel vynačudovať, aké tenké stvorenia žijú na svete, a ustavične sa pokúšal podprieť časára pazúrom. Druhý bol nízky, zavalitý starší človek s maličkými, prenikavými sivými očami, oblečený podľa poslednej módy. Trochu sa zajakával.

- Petrov, - predstavil sa. - M-michail Petrov. Som vedúci projektu. A Richard bude obsluhovať náš stroj.

- Ach áno, pravdaže, - povedal som. Výborne som poznal meno tohto skvelého fyzika, ktorý objavil dočasné zmeny v supertekutej plazme a neskôr sa stal vedúcim Ústavu času. - Veľmi ma teší, že ste nás prišli navštíviť.

- Máte nejaký sviatok? - spýtal sa Petrov. - N-narodeniny? Prepáčte, keby sme to vedeli, priniesli by sme vám darček.

- Nie, nemáme sviatok, - povedal som. - To náš priateľ Hromobuch včera priniesol kyticu kvetov. A keďže všetko robí veľkoryso, jednoducho vyprázdnil celý skleník s kvetmi.

- Sadnite si, - povedal Hromobuch. - Vypijeme si valeriánových kvapiek a pohovárime sa.

Z hlbokého vaku, aký majú na bruchu všetci Čumarozania, vybral fľašu s valeriánovými kvapkami a kopu všelijakých dobrôt a nápojov.

- Slovom, - povedal, usádzajúc sa na koberec, pričom nás všetkých oblapil hmatadlami, akoby sa bál, že sa rozprchneme, - dostali sme lode, získali súhlas Akadémie vied s vašou služobnou cestou do vesmíru a čoskoro sa vyberieme vyskúšať stroj. Tešíte sa?

- Ďakujem, - zdvorilo povedal Petrov. - Ďakujeme vám za pozvanie.

- Lenže v skutočnosti sa neteší, - urazene povedal Hromobuch, obrátiac sa ku mne. - A vieš prečo? Lebo chcel ísť na Čudné jazero.

- Na Čudské, - opravila ho Alica. Hromobuch akoby ju nepočul.

- Chcel ísť na Čudské jazero, lebo vie, čo ho tam čaká. Ta môžeš chodiť, koľko chceš, aj tak rytieri neporazia Alexandra... Nevského. Ale kto môže viesť, ako sa to skončí na Coleide? A čo ak Coleid'anov vykynožil nie vesmírny mor, ale dačo iné?

- Ak chcete niekomu vyčítať zbabelosť, - urazene sa ohradil Richard, - ste na nesprávnej adrese. Neviete si predstaviť, s akým rizikom je spojená práca v čase. Nepočuli ste nič o tom, že naši ľudia sa pokúšali pomôcť Giordanovi Brunovi a zachrániť ho pred upálením, že prenikli do radov križiackej armády i do fašistických koncentračných táborov? Uvedomujete si, že sa musia dokonale prevetliť do ľudí tých čias a znášať s nimi všetky nebezpečenstvá a útrapy?

- Nerozčuľuj sa, Richard, - povedal Petrov. - Vari n-nevidíš, že Hromobuch ťa len dráždi? Sadol si mu na lep.

- Nikoho neдрážďim! - dudral Hromobuch. - Som veľmi priamy a úprimný archeológ.

Hromobuch klamal. V skutočnosti je dosť prefikáný a obával sa, že časári by mohli odmietnuť letieť k archeológom a všetky jeho plány by vyšli navniivoč.

- Buďte pokojný, Hromobuch, - povedal Petrov, ktoré mu nič neušlo, - ak vám Ústav času sľúbil, že experimentálny

model stroja času sa vyskúša s vašou výpravou, tak sa vyskúša.

- To je znamenité! - zvolal Hromobuch. - Vôbec som o tom nepochyboval. Inak by som vás nezoznamoval so svojimi najlepšimi priateľmi - profesorom Seleznevom a jeho odvážnou dcérou Alicou, o ktorej ešte viete málo, no čoskoro ju spoznáte.

- A to ako? - spýtal som sa.

- Lebo som prišiel na jedinečný dar k narodeninám tvojej dcéry, profesor, - odpovedal Hromobuch.

- Aký?

- Vezmem ju so sebou na Coleidu.

- Kedy? Teraz?

- Pravdaže teraz.

- Ale veď musí chodiť do školy!

- Zajtra sám zájdem do školy a pohovám sa s jej učiteľkou. Iste ju pustí na pár dní.

- Och, ďakujem pekne, - povedala Alica. - Ale do školy nechod'!

- Prečo?

- Lebo naša Jeleňa je veľmi nervózna a bojí sa pavúkov, myši a iných potvor.

- A ako s tým súvisím ja? - prísne sa spýtal Hromobuch.

- Ty nijako, - ponáhľala sa s odpoveďou Alica. - Ale mohol by si jej nahŕňať strach. Povie, že sa ma bojí pustiť... vieš, nie s tebou, ale s takým, ako si ty... slovom, Hromobuch, neuraz sa, ale...

- Všetko je jasné, - smutne povedal môj priateľ. - Všetko viem. Úbohé dievčatko, dostalo si sa do rúk krutej žene. Bojíš sa, že by mne, tvojmu priateľovi, mohla ublížiť.

- Nie, nepochopil si ma správne...

- Výborne som ťa pochopil. Profesor!

- Prosím? - spýtal som sa a s námahou som potlačil úsmev.

- Ihneď vezmi svoje dieťa z tej školy. Veď ju tam utrápia. Ak to neurobiš, zajtra ta pôjdem ja a Alicu zachránim.

- Alica nepotrebuje záchrancu, poradí si aj sama, - povedal som. - Neboj sa o ňu! Radšej mi povedz, na ako dlho ju chceš vziať?

- No, povedzme na takých tridsať - štyridsať dní, - povedal Hromobuch.

- Nie, to je vylúčené.

- Tak teda na dvadsaťosem dní.

- Prečo práve na dvadsaťosem?

- Lebo sa s tebou jedná a už si zjednal dva dni. Jedna sa ďalej!

Časári sa zasmiali.

- Nevedel som, že vesmírne archeológovia sú takí veselí ľudia, - poznamenal Richard.

- Vôbec sa s tebou nebudem jednať, - povedal som Hromobuchovi. - Nechápeš, že dieťa musí chodiť do školy?

- K takej oblúde ako tá Jeleňa, ktorá týra pavúky a myši? Ktorá by ma mohla napadnúť, nech ma Alica nevystriha?

- Áno, k tej očarujúcej, dobrosrdečnej a citlivej žene, ku ktorej sa ty, sebec a grobian, ani prirovnať nemôžeš.

- P-počkajte, nehádajte sa, - zasiahol do rozhovoru Petrov. - Kedy sa Alici začínajú prázdniny?

- O päť dní, - povedala Alica.

- A koľko trvajú?

- Týždeň.

- To je skvelé. Profesor, pust'te svoju dcérku s nami na týždeň. Myslím, že do prázdnin aj tak nestihneme všetko naložiť.

- Stojte! - urazene zvolal Hromobuch. - Ešte som sa s jej otcom ani poriadne nejednal. Profesor, pust' dcérku na dvadsaťšesť dní!

- Nie.

- Na dvadsať!

- Nepustím.

- Si bezcitný človek, Seleznev. Ľutujem, že som ti včera darovať skromnú kyticu kvetov. Tak teda na osemnásť dní, ani o minútu menej.

- Ale načo potrebujete tak veľa času?

- Dva dni trvá cesta ta, dva dni nazad. A dva týždne pobudneme tam.

- Dobre, - povedal som. - Dávam vám štyri dni na cestu, päť dní na Coleide a jeden deň do rezervy. Spolu desať dní. Sám zájdem do školy a poprosím, aby Alici dovolili vrátiť sa z prázdnin o tri dni neskôr. A už o tom ani slovo.

- Dobre, - súhlasil Hromobuch. - Ale loď sa môže cestou zdržať. Čo ak náhodou natrafíme na meteoritový prúd?

- Ak natrafíte, to nebude vaša vina.

- Alica, - prihovoral sa Hromobuch mojej dcére, - všetko si pochopila? Inštrukcie ti dám zajtra. A teraz vám, drahí časári, poviem, aké šťastie nás stretlo, keď tento krutý profesor súhlasil, že pustí s nami svoju rozkošnú dcérku. Vypočujte si v mojom podaní príbeh o tom, ako Alica našla troch kapitánov a zachránila Galaxiu pred vesmírnymi pirátmi.

A Hromobuch časárom vyrozprával, ako sme leteli na Pegase za vesmírnymi zvieratami a ako sme našli Druhého kapitána. Jeho rozprávanie bolo také nadnesené, že som ho ani neprerušoval a Petrovovi a Richardovi som povedal len toľko:

- Iba desatina z toho je pravda. Alica, a ty si choď písať úlohy, lebo Hromobuchovi ešte naozaj uveríš, aké hrdinské činy si vykonala.

- Netvrdím, že to boli hrdinské činy, - povedala Alica, - ale správala som sa, ako sa patrí. Idem si písať úlohy. Dobrú

noc, stretneme sa vo vesmíre.

Keď Hromobuch dokončil príbeh o Alici, časári sa pustili do odbornej debaty, vysvetľovali, čo ešte bude treba vziať na Coleidu, takže sme sa rozišli až po polnoci.

Keď sme si lihali spať, nedalo mi to a spýtal som sa Hromobucha:

- Povedz mi, ty starý lišiak, prečo si tak naliehal, aby Alica letela s tebou na Coleidu?

- Ale, to nestojí za reč. Zažiadalo sa mi urobiť dieťaťu radosť, - povedal Hromobuch.

- Neverím ti, ale čo si pomôžem...

- Sám budem na ňu dávať pozor, - prisľúbil Hromobuch a ukladal sa čo najpohodľnejšie, zvinúc sa do veľkej ligotavej gule. - Na jej krásnej hlavičke sa neskriví ani jediný zlatý vlások.

O štyri dni lode s rozobraným strojom času na palube nabrali kurz na Coleidu. Na prvej lodi spolu s Hromobuchom letela Alica. Čo zažila na Coleide, dozvedel som sa o dva týždne, keď sa vrátila domov.

Lode pristáli na Coleide zavčas ráno. Prv než sa otvorili príklopy, službukonajúci radista stačil pozobúdať všetkých archeológov, ktorí po zaprášenej pristávacej ploche, zbrázdenej robotní a buldozermi, utekali k lodiam a cestou sa ešte obliekali.

- Vyjdem posledný, - povedal Hromobuch časárom a Alici. - Vy ste hostia, ja som len skromný archeológ. Už vedľa, že sme priviezli stroj času, preto vás veľmi radi uvidia. Alica, obleč sa teplejšie, sľúbil som tvojmu otcovi, že neprechladneš. Vlastne ti to ani nehrozí, lebo prechladnutie spôsobujú mikróby a na Coleide ich niet.

- Prečo? - spýtala sa Alica.

- Nuž preto, lebo na Coleide nie je nič. Ani ľudia, ani zvieratá, ani rastliny, ani muchy, ani mikróby. Vesmírny mor ničí všetko živé.

Prvá vyšla z lode Alica.

Vo výprave boli tridsiatí piati archeológovia, a pritom ani jeden nebol zo Zeme. Boli tu Linejčania, Fixania, obyvatelia planéty Blook, ktorých prezývali ušiáci, a ďalší vedci. Spoločné mali iba zamestnanie. Medzi tými, čo ich vítali, holi archeológovia bez nôh, na dvoch nohách, na troch ba aj na ôsmich, ďalej na hmatadlách, na kolieskach, a jeden archeológ sa mohol popýšiť sto štyridsiatimi štyrmi nohami. Najmenší archeológ bol vysoký asi ako mačiatko a najväčší bol náš priateľ Hromobuch. Každý archeológ mal inakší počet rúk, očí, ba aj hláv.

Teraz boli všetky hlavy obrátené k príklopu lode, a keď Alica zastala pri otvore a zakývala novým známym rukou, odpovedali jej kývaním rúk a hmatadiel a zakričali „vitaj“ vo vyše dvadsiatich jazykoch.

Ešte väčšia radosť nastala, keď sa z lode vynorili časári, no len čo sa v otvore objavil veselý Hromobuch s tuho napchatým vreckom listov a balíčkov, archeológovia začali skákať od radosti, schytili Hromobucha na ruky, na hmatadlá a na kolieska a niesli ho k pestrofarebným stanom tábora. Cestou najmenšieho a najútlejšieho archeológa aj prigniavili, no našťastie Alica ho zbadala pod nohami (hmatadlami a kolieskami) archeológov a vytiahla polozaduseného von.

- Ďakujem dievčatko, - povedal archeológ a zvinul sa v Alicinom náručí do kľbka. - Azda sa ti raz budem môcť odvdáčiť. Moji priatelia sa trochu dali strhnúť.

Archeológ bol jasnozelený, huňatý, mal vyhrnutý noštek a jediné bledofialové oko. Volal sa Rrrr.

- Som najväčší odborník na lúštenie starých jazykov v Galaxii, - povedal. - Nijaký kybernetický stroj sa so mnou nemôže porovnať. Keby ma udupali na smrť, bola by to veľká strata pre vedu vôbec, a najmä pre našu výpravu.

Ešte aj v takej ťažkej chvíli myslel malý archeológ na prácu, a nie na seba.

Alica priniesla postihnutého archeológa do najväčšieho stanu, kde sa už zhromaždili všetci ostatní, a s Petrovovou pomocou pohľadala lekára výpravy – obyvateľa planéty Cromagnon, smutného tvora, pripomínajúceho polieváciu krhlu na nôžkach. Keď lekár povedal, že pacientovi nič nehrozí, šla počúvať, o čom sa zhovárajú archeológovia.

Vysvitlo, že členovia expedície nesedeli so založenými rukami, kým ich vedúci letel na Zem po stroj času, ale vykopali celé nevelké mesto aj so všetkými domami, ulicami, šopami, továrňami, kinami a železničnou stanicou.

A po obede pri dlhom spoločnom stole, počas ktorého Hromobuch rozprával priateľom o svojich zážitkoch na Zemi, archeológovia zaviedli hostí pozrieť si vykopávky.

Pravda, za tých sto rokov od zániku mesta vetry, dažde a sneh sa pousilovali zotrieť ho z tváre zeme a do veľkej miery sa im to aj podarilo. Ale kamenné domy, i keď bez striech a oblokov, predsa ostali stát; zvetrali, ale celkom sa nerozpadli vozovky, popri ktorých stáli rady oblámaných, vysokých kmeňov bez kôry. Najlepšie sa zachoval starý hrad na kopci nad mestom. Mal už vyše tisíc rokov, ale múry, postavené z mocných kamenných platní, húževnato vzdorovali útokom živlov.

Archeológovia napustili rozsušené drevo tmelovými látkami, uložili na miesto rozhádzané kamene a tehly, z ulíc opatrne odstránili špinu a prach, čo sa tu za sto rokov nausádzali, a za slnečného, jasného dňa mesto, i keď spustnuté a staré, vyzeralo čisté a takmer naozajstné. Ako keby ľudia odtiaľto odišli iba celkom nedávno.

Obyvatelia mesta boli nevysokí, nižší ako ľudia na Zemi, no veľmi sa na nich ponášali, a keď Alica vošla do jedného rekonštruovaného domu, zistila, že stôl, posteľ i stoličky v ňom akoby boli urobené osobitne pre ňu.

Pri stanici stál malý vlak.

Rušeň mal vysoký komín a vozíky s veľkými okrúhlymi oknami a zaoblenými strechami sa ponášali na starodávne kočiare.

Jeden z archeológov, špecialista reštaurátor, ktorý vyčaril rušeň i celý vlak z kopy zhrdzaveného kovového šrotu, dlho nechcel pustiť hostí zo stanice - veľmi si želal, aby cenili, ako starostlivo sú obnovené všetky rukoviatky, tlačidlá a páky v starodávnom stroji.

Potom si hostia prezreli múzeum, kde archeológovia zhromaždili všetky drobnosti, čo našli v meste: obrazy, sochy,

nádoby, odev, domáce náradie, ozdoby a kadečo inšie. Bolo vidieť, koľko námahy museli vynaložiť, aby týmto veciam vrátili život.

- Povedzte, - spýtal sa Petrov, keď skončili prehliadku múzea, - podarilo sa vám p-presne určiť, kedy a prečo zahynula planéta Coleida?

- Áno, - povedal malý archeológ Rrrr. - Prečítal som zvyšky novín a časopisov a našiel som veľa dokladov. Všetko zaviniła epidémia. Vypukla na Coleide pred sto jeden rokmi, tromi mesiacmi a dvadsiatimi dňami. Podľa toho, ako ju opisovali preľaknutí obyvatelia planéty, veľmi sa ponáša na vesmírny mor.

- Ale ako sa mor dostal na planétu? Veď jeho vírusy nemôžu samy letieť cez atmosféru. Niektoré ho dovliekol. Azda meteorit?

- To sa nám už nepodarilo zistiť. Všetko je možné, - povedal Rrrr. - Vieme len toľko, že prvé správy o čudnej chorobe sa v novinách objavili v treťom mesiaci a ôsmom dni roku tritisíc osemdesiat miestneho letopočtu.

- A ako sa to stalo, to budú musieť zistiť naši priatelia časári, - dokončil namiesto neho Hromobuch. - Práve preto sem prileteli. Takže, priatelia, víťazstvo máme na dosah ruky.

Hromobuch potriasol hmatadlami, otvoril obrovskú papuľu, všetci archeológovia zakričali hurá, len časár Petrov ticho povedal:

- Veď to, že iba na dosah, a nie v ruke.

Päť dní všetci archeológovia, časári a celá posádka vesmírnych lodí montovali stroj času a atómové batérie na jeho napájanie. Uprostred poľa vyrástla konštrukcia, vysoká ako dvojposchodový dom.

Vlastná časová kabína zaberala v tejto konštrukcii iba stred, zvyšok tvorili kontrolné prístroje, riadiace pulty, rezervné bloky, kybernetický mozog a pomocné systémy.

Všetky práce na vykopávkach sa zastavili. Aký zmysel by malo hrabat' sa v úlomkoch, ak je možnosť pozrieť si tieto veci a ich majiteľov v skutočnosti?

- N-nuž tak, - povedal Petrov na šiesty deň ráno, - montáž stroja sme skončili. Do kabíny sa zmestí iba jeden človek. A keďže model stroja je skúšobný a ešte sa nevie, ako bude fungovať, do minulosti pôjdem ja.

- To nie! - ozval sa Richard a rozhodil dlhé chudé ruky.

- Štyri dni sa škriepime, ale už som vás presvedčil, že musím ísť ja.

- Prečo vy? - spýtala sa Alicia.

Bola celá pokrytá prachom a ufúľaná od grafítu. Taká bola zaneprázdnená, že sa nestačila ani umyť a učešať. Musela aj technikom pomôcť, aj sa ísť pozrieť na vykopávky, ba zavše zaletieť aj na prieskum s dobrosrdečným Rrrr, ktorý Alici nič nemohol odoprieť, veď ho zachránila pred smrťou.

- Preto, Alicia, - povedal Richard, - lebo keby sa niečo stalo mne, moje miesto môže zaujať hocikto zo sto pracovníkov Ústavu času, ale akademika Petrova nezastúpi nikto v Galaxii. Takže uvažujem rozumne. A vôbec, prečo by mal náš stroj zlyhať?

- Tým skôr musí byť nejaká disciplína, - vyhlásil Petrov. - S-som zodpovedný aj za stroj, aj za teba, Richard.

- Najradšej by som šiel do minulosti ja, - ozval sa Hromobuch, - no žiaľ, nijako sa nezmestím do stroja času.

- Všetko je jasné, - povedala Alicia. - Poletím ja.

Nastal všeobecný smiech, nikto ju nebral vážne. Alicia sa veľmi urazila, takmer sa rozplakala. Kým Petrov a Richard jeden druhého presviedčali, kto má ísť prvý, Hromobuch opatrne odtiahol hmatadlom Alicu nabok a zašepkal:

- Počúvaj, dievča, nepozval som ťa sem celkom nezištne. Ešte budeš mať možnosť zísť do minulosti. Nie teraz, ale neskôršie. A potom sa práve tebe ujde najzložitejšia práca. Zatiaľ je ešte zavčasu hovoriť aká. Ale prisahám ti na všetky obludy vesmíru, že v rozhodujúcej chvíli hlavné slovo budeme mať my dvaja.

- To iste! - uškrnula sa Alicia. - Sme tu už šesť dní, pozajtra letí nákladná raketa na Zem a ja mám v nej už rezervované miesto.

- Neveríš mi? - začudoval sa Hromobuch a vypustil z nozdier žltý dym. - Pochybuješ o čestnom slove samého Hromobucha? Tak potom som sa hlboko zmyšľil. Nie si hodna tej cti, ktorú som ti chcel preukázať.

- Ba hodna, hodna, - rýchlo odpovedala Alicia. - Už budem ticho.

Vrátili sa k časárom.

- Teda t-tak, - povedal Petrov a uprene hľadel na Richarda, akoby ho hypnotizoval. - Zajtra ráno letím do minulosti. Najprv si pozrieme čas, keď na Coleide už zúrila epidémia. Let bude krátky, nanajvýš polhodinový. Nebudem sa vzdávať od stroja, a len čo dačo zistím, vrátim sa.

Ak sa všetko šťastlivo skončí, ďalší let do minulosti bude dlhší. Jasné?

- Michail Petrovič, ale... - začal Richard.

- Už som povedal. Radšej skontroluj bezpečnostný systém, ak nechceš, aby tvoj vedúci uviazol uprostred cesty.

- A nezabudnite odtiaľ priviezť čerstvé noviny, - požiadal ho Rrrr, ktorý vypočul celý spor. - Alebo hneď niekoľko výtlačkov čerstvých novín.

- Určite priveziem, - povedal Petrov. - A čo ešte?

- A ešte budete musieť zísť do môjho laboratória, - ozval sa lekár, pripomínajúci polievaciu krhlu, - a absolvovať hypnotický kurz miestneho jazyka. Nepotrvá dlhšie ako dve hodiny a môže sa vám zísť.

Na druhé ráno sa Alicia zobudila na bzukot, akoby tesne nad stanom lietala obrovská včela. Bolo chladno, vo vetre sa hojdaľ stanový dielec. Hromobuch sa prehadzovaľ na lôžku a v spánku zavše mykoľ hmatadlami ako šteňa labkami.

- Alicia, - doľahol tichý hlas spoza stanového dielca. Jeho dolný okraj sa odhrnul a v škáre sa blyskoľ fialové oko archeológa Rrrr. - Chceš vidieť, ako skúšajú stroj času?

- Samozrejme! - zašepkala Alica. - Už idem, len sa oblečiem.
- A čo najteplejšie, - nečakane sa ozval Hromobuch, no oči neotvoril. Mal mimoriadne vyvinutý sluch, ešte aj v spánku počul.
- Zobudila si ho? - spýtal sa Rrrr.
- Nie, spí. Lenže ani na chvíľu sa neprestane o mňa starať. Sľúbil to môjmu otcovi.
- Alica vyšla zo stanu. Na zemi ležali škvrny belasej inovate. Stany boli ešte zapnuté, iba z krajného, kde bola kuchyňa, sa vznášal dym. Tábor spal.
- Slnko práve vyšlo spoza hôr, pripomínajúcich hustý hrebeň s vylámanými zubmi, tieňe boli dlhé a mestečko rozkopané archeológmi fialkaste ako oko archeológa Rrrr.
- Alica pribehla k budove, kde bol uložený stroj času a odkiaľ zaznieval tlmený bzukot.
- Vyzerá to tak, - rapotal bez prestávky Rrrr, ktorý bežal za ňou ani mača, - že časári sa rozhodli spustiť stroj bez svedkov, aby okolo toho bol čo najmenší rozruch. Sú veľmi opatrní a povedal by som, mimoriadne skromní ľudia. Ale pokladal som si za povinnosť zobudiť ťa, Alica, lebo si moja priateľka a bez priateľa nemám morálne právo pozorovať, ako sa prvý človek vyberie sto rokov nazad a zistí, čo sa vlastne stalo s touto nešťastnou planétou... Opatrne...! Ak nás zbadajú, môžu nás vyhnúť...
- Bolo však neskoro. Petrov v dlhom plášti a vo vysokom klobúku, aký na Coleide nosili holiči, vykukol z dverí budovy a zbadal Alicu a Rrrr.
- A ja som si myslel, že sme nikoho nezobudili, - povedal veselo. - No, keď ste už takí dôvtipní, vojdite, vonku je strašná zima. Hromobuch spí?
- Spí, - prisvedčila Alica.
- To je dobre. Inakšie by hneď zorganizoval slávnostné vyprevádzanie s hudbou a prejavmi. A my vlastne iba začíname pokus. Poďte sem!
- V miestnosti pri otvorených dvierkach do kabíny času stál Richard, zaradom stláčal všetky tlačidlá a kontroloval, ako reagujú prístroje na riadiacom pulte.
- Všetko je hotové? - spýtal sa Petrov.
- Áno. Môžete ísť! Ale ešte naposledy vás prosím...
- Ani n-nepros, - zastavil ho Petrov a stiahol si na čelo kapucňu. - Sotva ma budú pokladať za holiča, ale nechystám sa ďaleko odchádzať od stroja.
- Richard sa vzpriamril a až teraz si všimol Alicu a maličkého archeológa.
- Dobré ráno, - povedal. - Už ste vstali? - Bol taký pohrúžený do svojej práce, že sa ani veľmi nečudoval.
- Do videnia, priatelia, - povedal Petrov. - P-pred raňajkami som naspäť. To sa Hromobuch začuduje!
- Petrov vstúpil do kabíny a zasunul za sebou priesračné dvere.
- Richard prešiel k riadiacemu pultu. Ničoho sa na ňom nedotýkal, iba sledoval údaje prístrojov. Všetky tlačidlá boli v kabíne. Ovládal ich Petrov.
- Bzukot zosilnel, a hneď nato stíchol. Petrov zmizol z kabíny a na jeho mieste sa vytvoril chuchvalec hmly. Potom sa aj ten stratil.
- A hotovo, - povedal Richard. - Zdá sa, že všetko je v poriadku.
- Alica si všimla, ako Richard poklepkal na drevo, a čudovala sa, že vedec je taký poverčivý ako obyčajný školák pred skúškou.
- Kedy sa vráti? - spýtala sa Alica. Bola pyšná, že prvá videla, ako časár odchádza do minulosti. Ešte aj Hromobuch prespal tú chvíľu.
- O hodinu, - odpovedal Richard.
- V ústrednej miestnosti časovej stanice vládlo ticho. Alica vytiahla z vrečka kombinézy hrebeň, učesala sa a navrhla Richardovi, aby sa aj on pričesal. Ráno to zrejme zabudol urobiť.
- Povedzte, a tam, v minulosti, nie je druhá kabína času, však? - spýtal sa Rrrr. - Akademik Petrov sa ta dostal bez kabíny?
- Správne, - prisvedčil Richard a trochu ho prekvapilo, aké naivné otázky môže niekto mať. - Keď posielame človeka do minulosti z Ústavu času, na druhom prijímacom konci namontujeme takú istú kabínu. Vtedy je cestovanie ta i nazad jednoduché a spoľahlivé. Ale pri prototypoch a pri tejto prenosnej kabíne sa musíme zaoberať len s jedným zariadením. Práve za tento vynález dostal akademik Petrov Nobelovu cenu.
- Teda on tam teraz vyšiel na holú zem? - čudovala sa Alica.
- Predstavila si, ako Petrov, bezbranný a osamotený, stojí všetkým na očiach, a začala sa oňho báť.
- Tak nejako, - odpovedal Richard. - Ďakujem za hrebeň.
- Prosím.
- Ale označí si bod, kde prišiel do minulosti, a keď sa vráti, stane si presne na to isté miesto. Zapamätávajúce zariadenie ihneď dostane signál: cestovateľ v čase sa vrátil a je pripravený na let. A zapne sa automatika. Ani moja účasť nie je pri tom potrebná. Stojím tu iba tak, pre každý prípad.
- A čo ak na to miesto príde niekto iný? Ak sa ta zatára napríklad krava? - spýtala sa Alica.
- Správna otázka, - povedal Richard. - Ak si na to miesto stane iný človek alebo zviera, príde sem signál: „Objekt v poli pôsobenia kabíny nie je ten, ktorý odišiel do minulosti.“ A vtedy zariadenie jednoducho nebude pracovať.
- A čo ak bude ranený, ak sa nebude môcť vzpriamiť, iba sa priplazí? - nevzdávala sa Alica.
- Nemaľuj čerta na stenu! - nazlostil sa Richard.

- Všetko sa môže stať. Práve preto som ta chcel letieť ja namiesto Michaila Petroviča. A ty ma tu ešte znervózňuješ hlúpymi otázkami.

Alica sa odmlčala. Otázky neboli až také hlúpe. Pristúpila ku kabíne a prezerala si tlačidlá riadenia. Dovnútra nevstupovala, lebo každú chvíľu sa mohol vrátiť Petrov a zrazili by sa.

Richard podišiel k nej. Cítil sa trápne, že nagrobil dievčaťu, preto začal Alici vysvetľovať:

- Vidíš to zelené tlačidlo vpravo? Keď ho Petrov stlačil, dvere kabíny sa zavreli. Potom stlačil druhé, biele tlačidlo. Tým zapol časové pole. V tej chvíli si ho ešte videla. Nakoniec stlačil červené tlačidlo a ocitol sa v minulosti, v bode, ktorý sme dopredu vypočítali a na ktorý je nastavená celá aparatúra.

- Čiže sám si nemôže vybrať, kam chce ísť?

- Nie. To je zložitá práca. Musí sa nastaviť množstvo prístrojov. Celú noc sme na to pripravovali náš stroj.

- A kde je teraz Petrov?

- O stojeden rokov dozadu,, v dňoch, keď už vypukla epidémia, no ľudia na Coleide ešte žili.

Vtom bzukot zosilnel.

- Pozor! - povedal Richard.

O ďalšie tri sekundy sa v kabíne zjavil obláčik hmly a hneď sa premenil na Petrova.

Petrov vyzeral ako predtým. Zhodil kapucňu na chrbát, odsunul dvere kabíny a vyšiel.

- Tak, hotovo, - povedal ako zubný lekár, ktorý práve vložil plombu. - A som tu.

- No a čo? Čo? - vzrušene sa spytoval Rrrr, ktorý pribehol k nohám časára a hľadel naňho so zaklonenou hlavou.

- Ešte neviem, - odpovedal Petrov. - Veľmi som sa ponáhlal. Nechcel som, aby ste sa znepokojovali. Tu máte noviny.

Vytiahol z náprsného vrečka balíček novín a iných papierov a všetko podal archeológovi. Rrrr schmatol papiere dlhou huňatou rúčkou a otvoril jedny noviny. Boli väčšie ako on, takže malého archeológa nebolo spoza nich ani vidieť.

- Poďme, - povedal Petrov. - Richard, vypni prívod pohonnej látky. Musíme o všetkom porozprávať ostatným. Čoskoro budú raňajky. Archeológovia sa už prebúdzajú.

- Hromobuch sa na vás nahnevá, - povedala Alica, - že ste ho nezavolali.

- Nenahnevá, - povedal Petrov a vyzliekol si dlhý plášť.

Zamieril k východu zo stanice. Vpredu šiel Richard, potom Petrov, ktorý držal za ruku Alicu, a posledné si vykračovali otvorené noviny, teda maličký archeológ Rrrr.

- Lenže Hromobuch... - znova začala Alica, ktorá nijako nevedela potlačiť hrdosť, že videla to, čo Hromobuch prespal. Ale nestačila vetu zakončiť.

Pri vchode do časovej stanice sedel na piesku Hromobuch a okolo stáli ostatní archeológovia.

- Tak tu ho máš! - vyhlkol Richard. - A my sme si mysleli, že spíte.

- Nikto nespál, - urazene povedal Hromobuch. Z nozdier sa mu valil žltý dym a bolo cítiť valeriánové kvapky.

- Nikto nespál, - zopakovali ostatní archeológovia.

- Nechceli sme vám prekážať. Sme hrdí ľudia. Nepozvali ste nás, tak sme sa nepchali.

- Prepáčte, - povedal Petrov.

- To nič, - usmial sa Hromobuch. - Až tak veľmi sme sa zas neurazili. Poďme do jedálne, tam nám všetko vyrozprávate.

Myslíte, že sa nám príjemne čakalo v takejto zime?

- A trochu sme sa o vás aj strachovali, - povedal ktosi.

Všetci zamierili do jedálne.

- Nuž čo, - povedal Petrov a pohľadom preletel po archeológoch, - ako vidím, nikomu sa nechce jesť. Tak vám niekoľkými slovami poviem, čo som videl v minulosti, a potom sa pustíme do raňajok. Archeológovia súhlasne prikývli.

- Z kabíny som sa dostal bez ťažkostí, - začal Petrov.

- Všetko bolo presne vypočítané. Bod sa nachádza na čistine pri meste, asi tristo metrov od posledného domu. Označil som si miesto, kde som vystúpil, a ponáhlal som sa do mesta. Bolo včasné ráno a všetci ešte spali. Správnejšie, takmer všetci. Neprešiel som ani sto krokov, keď som zbadal, že po ceste sa do mesta ženie niekoľko áut so sivými kruhmi.

- Sanitky, - povedal Hromobuch. - To už vieme.

- Správne. Boli to sanitné autá. Aj ja som to vedel a hneď som si uvedomil, že náš výpočet bol správny – epidémia už vypukla. A šiel som do mesta.

- Počkajte! - zvolal Rrrr. - A boli ste zaočkovaný?

- Pravdaže. Zaočkovali ma proti všetkým známym vesmírnym chorobám. A, samozrejme, aj proti vesmírnemu moru.

Hromobuch akoby si na niečo spomenul, vytiahol z vrečka na okrúhlom bruchu zápisník a naškriabal si doň zopár slov.

- Autá sa zastavili pri n-nemocnici, - pokračoval Petrov.

- To už vieme, - ohlásil sa archeológ, podobný vážke na dlhých nôžkach. - Vykopali sme ju.

Petrov si vzdychol.

- Ak akademika ešte niekto preruší, - zreval Hromobuch, - odvedieme ho odtiaľto a zatvoríme do stanu.

- Správne, - súhlasili archeológovia.

- Díval som sa, ako zo sanitiek vynášajú chorých na nosidlách. Ale nezdržoval som sa, vedel som, že Richard na mňa čaká a bude sa znepokojovať. Zašiel som k novinovému stánku. Bol otvorený, ale nikoho som v ňom nevidel.

Keď som nakukol dovnútra, zbadal som, že predavač leží na dlážke.

„Je vám zle?“ spýtal som sa.

„Myslím, že aj ja som ochorel,“ odpovedal predavač.

„Potrebujem noviny,“ povedal som.

„Berte si, čo chcete,“ zašepkal predavač. „Len zavolajte zdravotnú službu, lebo nevládzem odtiaľto vyjsť.“

Vzal som teda všetky noviny, aké som našiel, a ponáhlal som sa k nemocnici. Ošetrovateľom som povedal, že v novinovom stánku leží chorý, ale iba hodili rukou. Boli na smrť vyčerpaní. Pozrel som do obloka nemocnice a videl som, že ľudia tam ležia ako poľená. Pre všetkých už nebolo dost' postelí.

Nato som sa vrátil k stánku a vytiahol som predavača. Ved' bol taký maličký... no, ako Alica... takže som ho ľahko odniesol. Položil som ho k dverám nemocnice, ale dnu som nevošiel, lebo už aj tak na mňa nedôverčivo poškľoľovali – som predsa dva razy vyšší než hociktorý z nich.

Zato som ustavične fotografoval všetko, čo som videl. Preto si myslím, že naši odborníci sa budú môcť z fotografií veľa dozvedieť. Okrem toho som vzal zo stánku trochu peňazí, predavač ich už aj tak nebude potrebovať a nám sa veľmi zídu, ak sa znova vypravíme do minulosti. To je všetko. A teraz poďme raňajkovať.

- Ešte chvíľku, - povedal Hromobuch. - Skôr než začneme jesť, prosím archeológov a hostí, aby všetci bez výnimky zašli do zdravotníckeho strediska.

- Prečo?

- Musia sa dať zaštepíť proti vesmírnemu moru. Všetci.

Alica nemala rada očkovanie, no Hromobuch si všimol, že sa ponáhľa do zdravotníckeho strediska, a pripojil sa k nej.

- Počúvaj, dcérka, - prihovril sa jej hlasným šepotom, - mám k tebe prosbu. Ty sa dáš zaštepíť nielen proti vesmírnemu moru, ale aj proti všetkým ostatným chorobám. Lekára som už upozornil.

- Joj, Hromobuch, ale prečo?! - zvolala Alica. - Tak neznášam injekcie.

- Pamätáš sa, vravel som ti, že pripravujem osobitnú úlohu. Lenže bez injekcií sa my dvaja nemáme o čom zhovárať.

Alica teda musela ísť do zdravotníckeho strediska, dať si vpichnúť injekcie, prehltnúť osem tabletiiek a vypíť hrozne slané kvapky proti zimnici Kosa, zvláštnej chorobe, na ktorú ešte nik neochorel, no všetci lekári sa nazdávajú, že raz ju niekto určite dostane.

Alica statočne vydržala všetky útrapy, lebo verila Hromobuchovi. Nadarmo by ju neprosil.

Po toľkých injekciách a tabletkách jej bolo zle. Dostala zimnicu, bolela ju hlava a zuby. No lekár, čo sa ponášal na polievacu krhlu, povedal, že je to normálne a že dozajtra nevoľnosť prejde. Alica musela nečinne ležať v stane, kým ostatní archeológovia zahŕňali Petrova otázkami a prezerali si fotografie.

Obed priniesol Alici verný Rrrr. Nevládal odviecť podnos s taniermi, ktorý bol väčší ako on, preto si zhotovil akýsi fúrik.

- Jedz, - núkal Alicu, - lebo ti vychladne.

- Nechce sa mi, Rrrr. Ešte nie som celkom zdravá.

- Predsa si len ešte slabá, - vyčítavo povedal Rrrr. - Vidiš, ja aj po injekcii chodím akoby nič.

- Lenže vy ste dostali iba jednu, a ja veľa.

- Prečo? - začudovane sa spýtal malý archeológ. Nevedel, že Alica absolvovala kompletnú injekčnú kúru ako vesmírny prieskumník, ktorý odchádza na neznámu planétu.

- Hromobuch sa o mňa zaiste bojí. Sľúbil oteckovi, že sa bude o mňa starať.

- Prirodzene, prirodzene, - prisvedčil Rrrr. - Naozaj ťa veľmi ľutujem. S radosťou by som si dal napichať tie injekcie namiesto teba.

- Ďakujem. A čo je nové?

- Mám fúru noviniek. Ak zješ tanier polievky, kadečo ti prezradím. A ak zješ aj druhý chod, porozprávam ti takmer všetko.

- Teda zjem kompót a dozviem sa od vás to najhlavnejšie, - navrhla Alica.

Ale malý archeológ sa iba usmial, žmurkol fialovým okom a Alica musela začať od polievky. Medzitým jej Rrrr rozprával.

Archeológom najväčšmi pomohli čerstvé noviny, ktoré z minulosti priniesol akademik Petrov. Z nich sa dozvedeli, ako nebezpečný vírus vesmírneho moru prenikol na planétu. Vysvitlo, že týždeň predtým sa na Coleidu vrátila prvá vesmírna loď, vypustená z planéty. Mala za úlohu niekoľko ráz obletieť Coleidu a urobiť kruh okolo sputníka planéty, okolo Malého mesiaca. Let prebehol normálne a tisícky Coleid'ánov, žijúcich na tejto pologuli planéty, prišli na kozmodróm privítať svojich prvých kozmonautov. Večer toho istého dňa kozmonauti mali vystúpiť na zhromaždení na najväčšom námestí coleidského hlavného mesta. Na zhromaždenie však neprišli, lebo ochoreli na záhadnú chorobu. Noviny z toho dňa priniesli o tom len veľmi stručnú a neurčitú správu. Avšak na druhý deň, keď ochoreli aj príbuzní kozmonautov a všetci, čo kozmonautov vítali na kozmodróme, bolo už jasné, že na Coleidu sa z vesmíru dostala strašná infekcia. A o ďalšie tri dni sa choroba rozšírila po celej planéte.

- Ako vidiš, Hromobuch mal od začiatku pravdu. Je to vesmírny mor, - zakončil Rrrr. - Naši odborníci si pozorne prezreli fotografie, ktoré doniesol Petrov, a už o tom nie sú nijaké pochybnosti.

- To je škoda! - povedala Alica. - A nijako sa im nedá pomôcť?

- Ako môžeš pomôcť ľuďom, ktorí umreli pred sto rokmi? - čudoval sa malý archeológ. - No dobre, dojedz kompót a spi! Zajtra ťa pridem pozrieť.

- Ďakujem. A čo teraz budú robiť časári?

- Pripravovať svoj stroj na ďalšie lety. Nastavujú ho na deň, keď sa na planétu vrátia kozmonauti. Chcú mať istotu, že choroba, čo sa dostala na Coleidu, bola naozaj vesmírny mor. Je potrebné dozvedieť sa o ňom čo najviac, aby nezachvátil aj nejakú inú planétu. Preto zajtra pôjde Richard do minulosti ešte o týždeň ďalej.

Rrrr sa rozlúčil a odbehol, ťapkajúc po dlážke stanu huňatými nožičkami. Tak sa ponáhlal k svojim novinám a časopisom, že zabudol na fúrik.

Ešte nestíchli jeho krôčky, keď sa stanový dielec znovu odhrnul a do stanu vstúpil Hromobuch.

- Kto bol u teba? - spýtal sa. - A načo ti je fúrik?
- Malý Rrrr, - odpovedala Alica.
- Hromobuch niesol podnos s obedom.
- A odkiaľ si vzala kompót?
- Alica dopila šťavu z kompótu a povedala:
- Rrrr mi ho priniesol. Aj polievku som už zjedla.
- No toto! - zosmutnel Hromobuch. - A ja som ti od kuchára vymodlikal tie najchutnejšie kúsky. A nezjedia by si ešte jeden obed? Na zdravie svojho ujka Hromobucha.
- Už nie, ďakujem.
- Alica, potrebuješ kalórie, - presviedčal ju Hromobuch.
- Nie viac ako inokedy.
- Ba viac. Prišiel som sa s tebou vážne pohovárať, ako vedec s vedcom. Ako sa cítiš?
- Už lepšie.
- Oveľa lepšie, alebo nie oveľa lepšie?
- Oveľa lepšie. Už môžem aj vstať.
- Nemusiš vstávať.
- Hromobuch roztržité položil podnos s obedom na dlážku, načiahol dve voľné hmatadlá k stanovému dielcu a zapol ho. Nato si nalial do papule za tanier polievky a povedal:
- Škoda, aby také dobré jedlo vyšlo nazmar. Nechám ti kompót.
- Ďakujem.
- Alica, - začal slávnostne Hromobuch, - vieš, že všetci ma pokladajú za veľmi naivného a smiešneho.
- Nie všetci.
- No, všade sa nájdu zlí ľudia. Som naozaj naivný a smiešny. Ale na rozdiel od mnohých našich priateľov viem sa dívať aj do budúcnosti, a nie iba do minulosti. Povedz, načo som ťa vzal do výpravy?
- Je to dar k mojim narodeninám, - odpovedala Alica, hoci už veľmi dobre vedela, že to nebol jediný dôvod.
- Správne, - zreval Hromobuch. - Ale nie iba preto. Pre teba je to naozaj dar: priletieť na planétu, pozrieť si vykopávky, zoznámiť sa s mojimi druhmi, uliať sa tri dni z vyučovania... Vlastne to posledné nie je dar, ale malý zločin. Nechcem však vraviť o tom. Pravdaže, napozajtre môžeš nasadnúť do nákladnej lode a odletieť domov. A naďalej ostaneme priateľmi. No nemyslím, že to urobíš. Poznám tvojho otca, poznám aj teba a som presvedčený, že mi budeš chcieť pomôcť.
- To je jasné, - rýchlo prisvedčila Alica.
- Kým som letel na Zem, veľa som premýšľal, - pokračoval Hromobuch. - Uvažoval som: je tu planéta Coleida, ktorú zničil vesmírny mor. A my archeológovia sme o sto rokov prileteli sem a dívame sa na trosky, čo z nej ostali. Dívame sa, a to je všetko. Potom tie pozostatky odvezieme do múzea a napíšeme na ne: „Vyhynutá civilizácia“.
- A vtedy ste sa rozhodli obrátiť na Ústav času.
- To som sa rozhodol už prv. Lenže to ešte nič neznamená. Dozvieme sa iba toľko, aké pozostatky a kde hľadať. Nič viac. Niečo bolo treba urobiť, ale nevedel som sa dovtípiť čo. Potom som prišiel k vám na návštevu, sedel som s vami a zhováral sa... Potom som šiel do Ústavu času a vybavil som, že nám dajú svoj stroj. A vtedy som na to konečne prišiel, preto som nakúpil kvety a vrátil som sa k vám. A na čo som prišiel?
- Ako to mám vedieť?
- Len si spomeň, Alica. Keď si prvý raz prišla do ich mesta, neprekvapilo ťa, aké sú tam domce, posteľe, stoly?
- Malé.
- Nielen to, sú presne na tvoju mieru. A spomeň si, čo povedal Petrov, keď nám vykladal, ako odnášal do nemocnice chorého predavača novín.
- Už sa nepamätám.
- Povedal, že všetci naňho hľadeli s nedôverou, lebo je dva razy vyšší ako hociktorý obyvateľ mesta. Čo z toho vyplýva?
- Alica mlčala. Nevedela, čo z toho vyplýva.
- Po prvé, dostal som sem stroj času, - vysvetľoval Hromobuch. - Po druhé, bolo treba zistiť, či Coleidania vymreli naozaj na vesmírny mor. Po tretie, prehovoriť časárov, aby zašli do toho dňa, keď na planétu prenikol vesmírny mor. A čo bude po štvrté?
- No?! - Aha, už to tušíš! Po štvrté bude ťa treba vyslať Alicu. Pravdaže, len ak je stroj v bezchybnom stave a Alici nehrozí nebezpečenstvo. A načo ťa poslať Alicu?
- Aby som...
- Správne! Aby si sa dostala presne na miesto a do času, keď vesmírny mor prenikol na planétu, a našla spôsob, ako chorobu zničiť v zárodku. A čo bude potom? Nijaký mor, planéta ožije a archeológovia tu už nebudú mať čo robiť. Všetci zakričia hurá!, a celú miliardu ľudí zachránilo jediné dievčatko!
- Jéj, to je zaujímavé! - zvolala Alica.
- Pssst! - Hromobuch jej zapchal ústa koncom hmatadla. - Môžu nás počuť.
- Ale prečo práve ja? - šeptom sa spýtala Alica.
- Lebo si presne taká vysoká ako obyvatelia planéty. Lebo ani Petrov, ani Richard, a tým menej ja, by sme sa nedostali na kozmodróm k lodi. Ale teba si nik nevšímne, lebo výškou sa od nich nelíšiš.
- A prečo to musíme tajiť?
- Vidím, že predsa ešte nie si dost múdra. Predstav si, ako vravím tvojmu oteckovi: „Počuj, profesor, chcem poslať

tvoju dcérku do ďalekej minulosti, aby zachránila neznámu planétu od strašnej nemoci.“ A čo mi odpovie tvoj otec?
Alica chvíľu porozmýšľala a povedala:

- Otec má pochopenie pre také veci, no obávam sa, že v tomto prípade by povedal: ani za svet.

- Správne, to by povedal. Lebo preňho si ešte vždy malé dievčatko, nerozumné dieťa, o ktoré sa treba starať. Lebo on má otcovský inštinkt. Vieš, čo je to?

- Viem. A starý otec má starootcovský inštinkt a mama materinský inštinkt. A všetky tie inštinkty im napovedajú, že sa mám teplo obliekať a nezabudnúť si plášť, ak prší.

- Výborne! - povedal Hromobuch. - Skvele si rozumieme. Nechcel som ti o tom prv hovoriť, lebo som si nebol istý, ako pracuje stroj a čo nájdú časári v minulosti. No ukázalo sa, že všetko je presne tak, ako som predpokladal.

- Takže zajtra poletím do minulosti?

- Ani za svet! Je to priveľmi nebezpečné. Zajtra poletí do minulosti Richard. Musí nájsť cestu do toho dňa, keď priletela vesmírna loď, a všetko preskúmať. Potom ta odletí Petrov. Uvedom si, že oni ešte nič nevedia. Bude ma to stáť veľa času, kým ich získam pre svoj plán. Nevedia ani to, že je tu možnosť pokúsiť sa zničiť mor v zárodku. Jednoducho nikdy sa nepokúšali zmeniť minulosť. Ba majú aj zákon, že minulosť sa nesmie meniť. Ale Coleida je vzdialená planéta a jej minulosť nijako neovplyvňuje minulosť a prítomnosť iných planét. Teda prvou nesmiernou ťažkou úlohou bude prehovoriť ich, aby sme zasiahli do minulosti Coleidy. A potom nás čaká druhá ťažkosť – a to je tvoja cesta do minulosti.

- Môžu povedať, že pôjdu na kozmodróm sami a očistia loď od vesmírneho moru, - povedala Alica. - A celý plán stroskoce.

- Nie, prečo by stroskotal? Tým lepšie, ak to urobia oni. Aspoň sa nemusím o teba strachovať.

- Vidíš, aký si! - urazila sa Alica. - Najprv sľubuje, a teraz vraj: tým lepšie, ak sa zaobídu bez teba!

Hromobuch sa zasmial, až sa stan zatriasol.

- Uvidíme, - povedal. - Uvidíme. Som rád, že si sa nezľakla. Dnes pred večerou pôjdeš k lekárovi a absolvuješ hypnotický kurz coleidského jazyka. Už som ho na to upozornil. Ale zatiaľ nikomu ani muk, ani svojmu priateľovi Rrrr. A pamätaj si: ak pôjdeš do minulosti, bude ťa sprevádzať aj niektorý časár. Dá na teba pozor a bude ťa chrániť. Takže sa neteš, že budeš konať na vlastnú päsť. A teraz si odpočíň!

Ale keď Hromobuch vyšiel zo stanu, Alica už nemohla odpočívať. Vyskočila z postele a bežala pozrieť, ako pripravujú stroj na zajtrajšie ráno.

„Nebolo by zle zaletieť si do minulosti,“ rozmýšľala Alica, ako tam stála pri stroji času a prezerala si riadiaci pult.

„Pristanem, aj keď mi prikážu pobrať sa do minulosti spoločne s Richardom či Petrovom. Cestou ta a nazad ma môžu vziať na ruky a bude to, akoby cestoval iba jeden človek. Stroj to vydrží.“

Časári si Alicu nevšímali. Nemali kedy. Museli prerobiť stroj tak, aby poslal človeka do minulosti ešte o týždeň ďalej. Presnejšie, o týždeň a dvadsať hodín. Petrov vysvetlil Alici, že to robia preto, aby načas prišli na vlak, ktorý ide z mestečka, čo vykopali archeológovia, do hlavného mesta. Cestovný poriadok sa dozvedeli z novín, peniaze na lístok mali. Ostávalo len sadnúť na vlak, doviesť sa ku kozmodrómu vo chvíli, keď priletí vesmírna loď, a obzrieť si kozmonautov zblízka, či naozaj ide o príznačný vesmírny mor.

Alica zabudla na všetko, no vtom sa rozľahol Hromobuchov hlas.

- Alica-a!

Prenikol cez hrubé múry stanice a svetielka prístrojov poplašne zablikali.

- B-bež za ním, - povedal Petrov, - lebo sa ešte múry zrúti.

Alica hneď vedela, prečo ju hlavný archeológ hľadá. Musela ísť k lekárovi učiť sa jazyk.

Lekár, pripomínajúci polievacu krhlu, dlho pokyvoval hlavou na tenkom, rovnom, dlhočiznom krku, akoby sa chystal na obsiahly prejav. Povedal však iba toľko:

- Sadnite si, mladý človek, - a ukázal na kreslo, z ktorého viseli pestrofarebné drôty.

Alica si poslušne sadla. Kreslo hneď zmenilo tvar a oblapilo ju zo všetkých strán. Lekár podišiel bližšie a rýchlo pripevňoval Alici k sluchám drôty s prísavkami na konci.

- Nebojte sa, - chlácholil Alicu, keď videl, ako sa zachvela.

- Nebojím sa. Len ma to štekli.

Ale trochu sa zľakla.

- Zatvorte toto... - kázal jej lekár.

- Čo?

Lekár si hlasne vzdychol a vzal zo stola slovník. Chvíľu hľadal vhodné slovo, potom povedal:

- Samozrejme, oči.

Z čiernej skrinky, kam boli zasunuté drôty, ozval sa bzukot, ktorý sa preniesol Alici do hlavy. Hlava sa jej zakrútila.

- Vydržte, - povedal lekár.

- Vydržím. A dlho musím vydržať?

Lekár mlčal. Alica pootvorila jedno oko a videla, že zase listuje v slovníku.

- Hodinu, - povedal nakoniec. - Zatvorte oči!

Alica zavrela oči, ale nevydržala a spýtala sa:

- Počúvajte, a prečo sa aj vy takto nenaučíte našu reč?

- Ja? - začudoval sa lekár. - Nemám kedy.

Trochu porozmýšľal, zašiel do kúta laboratória, zahrmotil tam akýmisi fľaškami a ticho sa priznal:

- Vôbec nemám nadanie na jazyky... Som taký antitalent, že ani hypnopédia mi ne... zabudol som.

- Nepomôže?
- Presne tak.
- Alica sa cítila veľmi príjemne. V hlave jej tichučko bzučalo, obchádzali ju driemoty. Pomyslela si: „Len aby som nezaspala,“ no vtom počula lekárov hlas:
- Zobuďte sa! Hotovo.
- Lekár jej skladal z hlavy prísavky a rozmotával drôty.
- To je všetko? Vari už prešla hodina?
- Áno.
- Do laboratória sa pretisol Hromobuch. Pozorne pozrel na Alicu a spýtal sa:
- Bunto todo barakata a va?
- Alica si pomyslela: „Aký je to nezmysel?“ no ihneď pochopila, že to vôbec nie je nezmysel. Hromobuch sa jej po coleidsky spytuje, či sa naučila reč.
- Kra barakata to bunta, - odpovedala pokojne, čo znamenalo: Áno, naučila som sa reč.
- Hromobuch sa zasmial a navrhol, aby šli na večeru, ale doktor celkom stratil náladu a odmietol večerať.
- Nikdy, - povedal, keď už odchádzal, - nikdy sa nenaučím ani jedinú reč. - A z krhly sa prúdom začali liať horké slzy.

Pri večeri Hromobuch usadil Alicu ďalej od seba, aby sa ho na nič nevypytovala. Ako zázrakom sa pred ňou ihneď zjavilo osem mištičiek s kompótom. Celá výprava už vedela, že Alica má rada kompót, a nech nie prísny Hromobuch, mohla by ho jesť toľko, koľko vládze.

Ale v ten večer na kompót ani nepozrela. Usilovala sa zachytiť Hromobuchov pohľad, naťahovala uši, chcela vedieť, o čom sa zhovára s Petrovom. Ku koncu večere počula, ako Hromobuch vraví Petrovovi:

- Aký nádherný západ slnka! Čo keby sme sa trochu poprechádzali a pokochali prírodou?
- P-prírodou? - čudoval sa Petrov. - Nikdy som si nevšimol, že by ste obdivovali západ slnka. Okrem toho, rád by som sa vrátil k práci.

- Času dost', - mierumilovne zavrčal Hromobuch a vliekol Petrova von.

Alica pochopila, že nastáva rozhodujúca chvíľa: Hromobuch sa chce s Petrovom porozprávať o svojom pláne. A vtedy sa dopustila dosť nepekneho činu. Šla potajomky načúvať, o čom sa zhovárajú. Počkala, kým sa zastavili pri veľkom balvane, tichučko prebehla k nemu a skryla sa.

- Čo myslíte, - spýtal sa Hromobuch Petrova, - dala by sa potlačiť epidémia vesmírneho moru, keby sa zachytila na samom začiatku?

- Pravdaže by sa dala, - povedal Petrov. - Ibaže to je b-bezpredmetné: veď planéta vyhynula pred sto rokmi.

- Číže by sa dala, - poznamenal Hromobuch, akoby počul iba prvú časť Petrovovej odpovede.

A vyrozprával Petrovovi, ako chce zmeniť dejiny Coleidy a vrátiť jej život.

Petrov sa pustil do smiechu, ale Hromobuch ani nemrkol. Chvíľku púšťal z nozdier žltý dym a potom zopakoval, že vo chvíli, keď vesmírna loď pristane na kozmodróme, treba k nej preniknúť a zničiť vírusy.

- Ale ako?

- Všetko som si premyslel, - povedal Hromobuch. - Pred odletom zo Zeme som zašiel do lekárskeho ústavu a vyžiadal som si protimorovú vakcínu. Povedal som im, že archeologická výprava pracuje na planéte, kde je nebezpečenstvo nákazy, a tak nešetrili očkovacou látkou. V každom lekárskom stredisku jej majú zásobu, takže ak sa vírus znova pokúsi zaútočiť na Zem, zle sa mu povodí.

- Teda už od začiatku ste zamýšľali zmeniť dejiny Coleidy?

- Celkom správne, Petrov! - zvolal Hromobuch. - Od samého začiatku. Ešte prv, než váš Ústav času súhlasil, že sem vyšle svoj stroj.

- Ale na Zemi ste to ani slovíčkom nenaznačili.

- Ani slovíčkom. Lebo by ste ma neboli ani vypočuli.

Alica si pomyslela, že Hromobuch je až priveľmi tajnostkársky a nedôveryčivý. Časári by ho pravdepodobne vypočuli.

- Je jasné, že vám alebo Richardovi, - pokračoval Hromobuch, - by bolo veľmi ťažko dostať sa s vakcínou až k vesmírnej lodi, preto som vzal s nami Alicu. Je rovnako vysoká ako Coleid'ania a súhlasila, že prestrojená za tamojšiu obyvateľku postrieka loď vakcínou.

- Tak aj Alicu ste do toho zatiahli?

- Ako sa to vyjadrujete, akademik! - urazil sa Hromobuch. - Nikoho som nezaťahoval. Alica má už desať rokov a za sebou niekoľko ciest do vesmíru. Pri svojich skúsenostiach si hravo poradí s touto ľahkou úlohou.

- Ani za svet! - rozhorčil sa Petrov a Alica akoby počula otca. - Ja alebo Richard to môžeme riskovať, ale Alica nikdy!

- Akademik, veď...

- Už o tom nechcem ani počuť! Vcelku je vaša myšlienka smelá a zaujímavá. Hoci vôbec sa nevie, aké môže mať dôsledky. Poradíme sa s Richardom a požiadame Zem o dovoľenie.

Alica zo svojho úkrytu videla, ako to Hromobucha zdeptalo.

Vtiahol hlavu medzi pleciami, takže nad hmatadlami čnel iba nízky kopček.

- Je po všetkom, - povedal. - Koniec. Začnete vyjednávať so Zemou, príde sem osemsto expertov, a napokon povedia, že sa to nedá, že je to pre celú Galaxiu veľké riziko.

- No vidíte, - povedal Petrov, - aj sám to chápete.

- Ja to síce chápem, ale...

- Teda zajtra ráno Richard odchádza do minulosti a p-pousiluje sa dostať vlakom do hlavného mesta. Bude sledovať

prilet vesmírnej lode, potom sa vráti a podá nám správu o situácii. Znova opakujem, sám nič nepodnikne. Ak sa ukáže, že máte pravdu a vesmírny mor zavliekla na Coleidu táto loď, oznámime to na Zem a požiadame vedcov o radu. To je všetko. Dobrú noc a neráňte sa na mňa hnevať.

S týmito slovami Petrov odišiel do časovej stanice pripraviť stroj na zajtrajšiu prácu.

Hromobuch ostal sedieť na skalách. Teraz sa ponášal na veľkú, smutnú chobotnicu.

Alica ho veľmi ľutovala. Vyšla spoza balvana a pristúpila k nemu.

- Hromobuch, - ticho ho oslovila a pohladkala po drapľavom hmatadle.

- Čo je? - ozval sa a otvoril jedno oko. - Á, to si ty, Alicka? Počula si?

- Počula.

- Tak vidíš, a je po všetkých mojich plánoch.

- Nebuď smutný, Hromobuch. Ja som s tebou. Žeby sme my dvaja dačo nevymysleli?

- Určite vymyslíme, - nečakane sa ozval jemný hlások.

Spoza druhej skaly pružne ani mača vyskočil malý archeológ Rrrr. Fialové oko mu v šere žiarilo ani lampášik.

- Aj ja som všetko počul, - povedal. - Nemohol som premôcť zvedavosť. Súhlasím s vami. Nemôžeme čakať, kým

stotisíc expertov usporiada stotisíc porád. My archeológovia odhaľujeme minulosť. Doposiaľ sme ju nemenili, tentoraz ju však zmeníme. A ak sa časári budú stavať na odpor, zviažeme ich a pôjdeme ta s Alicou namiesto nich.

- Už len to by chýbalo, - smutne sa usmial Hromobuch. - Potom by nás vyhodili zo zväzu archeológov. A oprávnene.

- Nech nás vyhodí. Ostaneme na tejto planéte. A vďační Coleid'ania nám ešte aj pomník postavia.

- Viete čo, - povedal Hromobuch a zdvihol sa v celej svojej slonej výške, - prestaňte s tými bájkami! A naozaj už choďte spať!

Hromobuch kráčal vpredu a sotva vliekol hmatadlá, taký bol zničený. Alica a Rrrr šli trochu vzadu a pokúšali sa ho upokojiť. No Hromobuch bol zúfalý. Pri stane zastali, aby sa rozlúčili s Rrrr.

- Nič hrozné sa nestalo, - povedal Rrrr. - Zajtra si Richard pozrie, ako priletí loď, a potom napíšeme list na Zem. Veď aj tak sú Coleid'ania už sto rokov mŕtvi, takže nič sa nestane, ak sa vaša myšlienka uskutoční hoci aj o desať rokov.

- Ohromná útecha! - zahundral Hromobuch a vliezol do stanu.

Alica sa zdržala pri vchode. Čosi jej zišlo na um.

- V ktorom stane bývaš? - spýtala sa archeológa Rrrr.

- V treťom skraja.

- Nespi, - povedala Alica. - Musím sa s tebou pohovárať. Keď tábor stíchne, prídem.

Hromobuch sa hrmotne ukladal spať, vzdychal, vrčal.

- Počúvaj, - prihovorila sa mu Alica. - A ako si sa chystal očkovať kozmonautov? Iste by sa ti nedali pichať!

- Hlupáčik! - ospanlivo povedal Hromobuch. - Vôbec som sa im nezberal pichať injekcie. V lekárskom ústave mi dali tento balón. - A ukázal na malý balónik, pripomínajúci termosku, čo visel na remienku nad jeho lôžkom. Alica ho tisíce ráz videla, no nikdy si ho zvlášť nevšímala. - Zaobchádza sa s ním ako s hasiacim prístrojom, - vysvetľoval

Hromobuch. - Stačí stlačiť tlačidlo, vystrekne z neho prúd vakcíny a ako hmla zahalí všetko navôkol. Ak sa prúd namieri do otvoreného priklopu lode, zaplní ju a zničí všetky vírusy. S povetím sa dostane do pľúc kozmonautom, a ak sú chorí, vylieči ich. O tri minúty nebude na Coleide ani jediný vírus vesmírneho moru. No, už spi, aj tak nám je to teraz nanič. Zhasni svetlo, zajtra musíme zavčas vstávať.

Alica poslušne zhasla svetlo a načúvala, ako Hromobuch dýcha. Ťažko sa dalo uhádnuť, či už zaspal. Má čujný spánok a okrem toho aj tri srdcia, takže dýcha veľmi nepravidelne.

Alica sa rozhodla napočítat' do tisíc. Dostala sa po päťsto päťdesiat a uvedomila si, že zaspáva. Tak to teda nie.

Uštipla sa do ruky, ale iba slabo, a zamarilo sa jej, že sa vezie vo vozíku coleidského vlaku, kolesá pravidelne klepkajú: buch-buch-buch...

„Alica,“ ticho jej povedal sprievodca.

Zrejme chcel skontrolovať listok. Lenže Alica listok nemá, zabudla si doma peniaze. Chcela to povedať sprievodcovi, ale jazyk ju nepočúval.

„Alica... Buch-buch-buch...“

Sprievodca ju chytil za ruku, že ju vyvedie z vagóna, pokúšala sa mu vytrhnúť...

Vtom si uvedomila, že naokolo je hlboká tma. Že je v stane, a nie vo vlaku, že zaspala a prespala všetko na svete.

Vyskočila. Posteľ zavýzgala. Hromobuch sa v spánku zahniezdil a spýtal sa:

- Kto to nemôže spať?

Alica znehybnela. Počula, ako vedľa nej ktosi rýchlo dýcha.

- Kto je tu? - zašepkala.

Stanový dielec bol odchýlený.

- To som ja, - odpovedal Rrrr.

Alica schytila kombinézu a vyliezla von.

Na oblohe žiaril jasný mesiac, bolo chladno a v tábore už povypínali všetky svetlá. Rrrr vyzeral ako malý čierny chumáčik.

- Čakal som ťa, - zašepkal malý archeológ, - a ty nejdeš a nejdeš. Ale ja som navyknutý dodržať slovo. Povedal som, že nebudem spať, tak nespím.

- Prepáč, Rrrr, - ospravedlňovala sa Alica, - čakala som, kým Hromobuch zaspí, počítala som do tisíc, a z ničoho nič som sama zaspala.

- O čom sa chceš so mnou zhovárať?

- Netušíš?
- Tuším, - povedal Rrrr. - Ale chcem to počuť od teba.
- Zajtra ráno Richard odíde do minulosti. Bude pozorovať loď, ale nič neurobí. Petrov mu nekázal. Stroj je už prichystaný na cestu. Čo keby sme ho zapli a šli ta namiesto Richarda? Hromobuch mi všetko vysvetlil.
- Vieš ho zapnúť?
- Viem.
- Ale čo budeš robiť v minulosti?
- Zaveziem sa na kozmodróm, privítam loď a zničím vírusy.
- Ako?
- Hromobuch má všetko prichystané. Viem, ako to urobiť.
- Malý archeológ sa zamyslel.
- Je to asi naša jediná príležitosť, - povedal. - Teraz, alebo nikdy! Ale to by sme tak porušili disciplínu, že...
- Ticho, všetkých pobudíš. Uváž, čo znamená raz porušiť disciplínu, ak ide o osud celej planéty!? Vtedy je mojou povinnosťou riskovať.
- Vráviš ako Jana z Arcu, - povedal malý Rrrr. - Počula si o nej?
- Pravdaže. Zachránila Francúzsko.
- Správne. Aj ja som o nej čítal. Ibaže Jana mala sedemnáť rokov, a ty iba desať.
- Ale Jana žila pred tisíc rokmi, a ja žijem v dvadsiatomprvom storočí.
- Vieš čo? - povedal čierny chumáčik pri jej nohách. - Máš pravdu. Niekedy je nevyhnutné porušiť disciplínu.
- Výborne! - zvolala Alica. - Ráno, keď sa všetci zobudia, povedz im pravdu. Keď všetko vykonám, hneď sa vrátim. A nech ma neľadajú.
- Určite sa vyberú za tebou.
- Nie, Rrrr, to nepôjde, lebo stroj púšťa do minulosti iba jedného človeka. A zapíše si ho do pamäti, aby ho prijal nazad, keď treba. Keby doňho vstúpil ďalší človek, skôr než sa prvý vráti, prvý by musel navždy ostať tam, v minulosti. A Petrov to veľmi dobre vie. Budú musieť na mňa počkať.
- Je to veľmi nebezpečné.
- Nie, nie veľmi.
- Ba áno. Preto pôjdem s tebou.
- So mnou?
- Áno.
- Ale ty sa vôbec neponášaš na Coleidánov, ani trochu. Ihneď si ťa všimnú.
- Ponášam sa na ich mačatá. Budeš teda cestovať s mačiatkom. Ich reč viem lepšie ako ty a všetko som o nich preštudoval, ak bude treba, môžem ti šepkať. A vôbec, dohliadnem na teba.
- Lenže mne sa ani trochu nežiada, aby na mňa dohliadali! - povedala Alica.
- Ale v skutočnosti bola veľmi rada, že malý Rrrr pôjde s ňou. Predsa by to len bolo strašné, keby sama cestovala sto rokov dozadu po neznámej krajine.
- Budem ťa nosiť v náručí ako mačiatko.
- Radšej ma daj do tašky, - navrhol Rrrr.
- Dobré, vezmem si tašku. Aj tak musím niesť balón s vakcínou. Bez neho tam nemáme po čo ísť.
- Tak sa zbal', ja zabehnem do svojho stanu.
- Načo?
- Po peniaze, mám v laboratóriu ich peniaze. Budeme si musieť kúpiť lístok. A okrem toho si urobím chvost a vyzlečiem sa. Mačky nechodia v kombinézach. Nechce sa mi chodiť po cudzej planéte nahému, ale čo sa dá robiť.
- To nič, veď nie si nahý, - utešovala ho Alica. - Si huňatý, celý pokrytý srst'ou.
- Vďaka ti, - zapišťal Rrrr. - Máme rozdielne názory na tie isté veci.
- Pod nohami mu zašuchotal prach - Rrrr sa behom pustil k svojmu stanu.
- Alica si obliekla kombinézu, potom sa vkradla do stanu a zvesila z klinca balónik s vakcínou. Hromobuch spal. Hlasne odľukoval a hmatadlá mu zo širokej postele viseli na dlážku.
- Alica si našla tašku, vložila do nej sveter a balónik. Chvíľu porozmýšľala a usúdila, že by nemala cestovať do minulosti v kombinéze. Pohládala si v kufríku šaty, ktoré doteraz ešte nemala na sebe, a preobliekla sa. Hromobuch spal. No keď už chcela vyjsť, obzrela sa a zamarilo sa jej, že jedno oko má otvorené.
- Nespíš? - zašepkala.
- Spím. Sveter si si nezabudla?
- Nie, - začudovane odpovedala Alica.
- Chvíľku postála, ale Hromobuch už zasa tuho spal. Možno sa jej to iba zdalo, že sa s ním zhovárala. Vyšla von.
- Všetko v poriadku? - ozval sa šepot.
- Alica sa sklonila a v mesačnom svetle videla pri svojich nohách huňaté mačiatko s krátkym chvostom.
- Z čoho si si urobil chvost? - pošepky sa spýtala archeológa.
- Môj spolubývajúci má kabát s kožušinovou podšívkou. Ustavične si ma doberal, že je iste z mojich bratov.
- Nepodarené vtipy! A vidíš, kožuch sa mi nakoniec celkom zišiel. Páči sa ti?
- Vyzeráš ako naozajstné mača, - povedala Alica. - Len škoda, že máš iba jedno oko.
- S tým sa už nedá nič robiť, - vzdychol si Rrrr.
- Nesmiem sa často vystrkovať z tašky. Hromobuch spí?
- Spí, ale akosi čudne. Zo spánku mi povedal, aby som si vzala sveter.

- Uhm, - zašomral Rrrr, akoby neveril, že Hromobuch spí.
Zamierili k tmavej budove časovej stanice.

Alica najprv stlačila zelené tlačidlo. Dvere do kabíny sa zavreli. Pohodlnejšie si prevesila tašku cez plece a privinula k sebe maličkého archeológa. Rrrr zažmúril oči.

- Buď pokojný, - posmeľovala ho. - Všetko bude v poriadku.
Stlačila biele tlačidlo.

A nakoniec červené.

Hneď nato ju zahalila hmla, hlava sa jej zakrútila, laboratórium zmizlo a vôbec nevedela, či letí, alebo stojí – už nevidela ani steny, ani plafón, ani dlážku, cítila len akýsi zvláštny, krúživý pohyb, ktorý ju unášal vpred.

A potom náraz a vôkol znova hmla.

Hmla sa rozpýtľila.

Už bolo ráno. Alica stála na tom istom mieste, kde len pred chvíľkou bola časová stanica, ale po stanici a po stanovom tábore nebolo teraz ani chýru.

Naokolo sa rozprestierala zelená lúka, obďaleč bol lesík, za ktorým presvitali strechy domov. Boli presne tam, kde archeológovia vykopali mestečko. A všetko to bolo náramne čudné, lebo iba pred chvíľou bolo to isté mesto púste, bez strieč a skiel v oblukoch. A neboli tu ani stromy, ani tráva. Len nebo bolo také isté, a ani kopec sa nezmenil.

- Div si ma nerozmiaždila, - ozval sa slabý hlások a Alica sa strhla od prevapenia. Až teraz si uvedomila, že tuho pritíska na prsia malého archeológa.

- Nemôžem dýchať, - zašomral Rrrr. - Zatiaľ ma pust' na slobodu. Ruka ťa rozbolí, ak ma budeš vláčiť v taške.

Alica roztiahla ruky – celkom zabudla, že archeológ nie je mačka. Rrrr spadol na zem a zjokol.

- Och, prepáč! - zvolala Alica. - Načisto som stratila hlavu.

Rrrr si pošúchal udretú nohu a zlostne povedal:

- Teraz nemáme kedy strácať hlavu. Poďme do mesta, lebo zmeškáme vlak a potom sme sem nadarmo leteli.

- A čo ak sa stroj pomýlil a loď dnes nepriletí?

- Stroje sa nemýlia, - vyhlásil archeológ a rozbehol sa po lúke k mestu.

Alica šla za ním. Odtrhla harmanček a pričuchla si k nemu. Nad hlavou jej zakrúžila včela.

- Ideš preč, - odháňala ju Alica a hlavou jej blyslo, že ak sa jej zámer nevydarí, o týždeň tu všetko vyhynie – včely, ľudia, ba aj stromy.

Archeológ prvý dobehol na uzučký chodník.

- Nezdŕžiavaj sa, - zahundral a zakýval chvostom.

- Vieš čo? Radšej tým chvostom veľmi nekývaj, vyzerá to dosť neprirodzené.

- Mocne som ho prišil, - povedal Rrrr, ale chvostom prestal kývať.

Došli k stromom. Rástli v rovnom rade, akiste ich osobitne vysádzali.

- Počkaj tu, - ticho sa ozval archeológ. - Pozriem, či vpredu niekto nie je.

Alica zastala a z dlhej chvíle sa pustila trhať harmanček, chcela si uviť venček. Strašne rada vije venčeky z harmančeka, ale aj z iných kvetov, napríklad z ďateliny. Lenže na Coleide ďatelina nerastie.

- Jaj! - počula Alica tenký výkrik a potom vrčanie. Odhodila harmanček a utekala k stromom. Archeológovi sa čosi prihodilo.

Dobehla práve včas. Rrrr k nej trielil, ako vládla, a za ním sa hnala veľký pes, v zuboch zvieral archeológov huňatý chvost.

- Ideš ho! Fuj! - okríkla Alica psa.

Psisko vycerilo zuby, ale zastalo.

Alica zdvihla archeológa do náručia.

- Ďakujem! - zašepkal Rrrr.

- Vráť chvost, - prikázala Alica psovi, ktorý stál neďaleko a nevypúšťal korist' z papule. - To je cudzí chvost, nie tvoj. Ihneď ho vráť!

Alica urobila krok k psovi, ale ten cúvol, akoby sa chcel s ňou pohrať. Bol to veľký biely chlpan s ryšavými škvrnami. Spoza kríkov vyšiel chlap, o málo vyšší ako Alica.

- Čo sa tu robí? - spýtal sa a Alica mu rozumela, lebo od včerajška vedela tunajší jazyk.

- Váš pes sa vrhol na moje mačiatko, - vysvetlila Alica po coleidsky.

- Ach, ty nezbednica! - skríkol chlap.

Mal oblečené sivé nohavice, sivú košeľu a v ruke držal dlhý bič. Zrejme to bol pastier.

- A nech vráti chvost! Oddrapil ho mačiatku, - povedala Alica.

- Načo bude tvojmu mačiatku chvost? - začudovane sa spýtal pastier. - Veď mu už neprirastie.

- Len nech ho vráti, - nástojila Alica.

- Reza, pust'! - prikázal pastier.

Pes pustil chvost na zem a Alica s archeológom v náručí ho zdvihla.

- Ďakujem, - povedala. - A kedy odchádza vlak?

- Aký vlak? - spýtal sa pastier.

- Do hlavného mesta.

- O hodinu, - odpovedal pastier. - A ty si kto? Prečo ťa nepoznám? Poznám tu každého.

- Prišla som sem na výlet, - vysvetľovala Alica. - A teraz sa vraciam domov, do hlavného mesta.

- Aj reč máš akúsi čudnú, - pokračoval pastier. - Slová rozumiem, ale nehovoriš po našom.

- Som zďaleka.
Pastier pochybovačne pokrútil hlavou.
- Ani šaty nemáš tunajšie, - neprestával dobiedzať.
Archeológ sa strhol a tuhšie sa pritisol k Alici.
- Čo tým chcete povedať?
- Vyzeráš ako dieťa, ale vysoká si takmer ako ja.
- To sa vám iba zdá. Mám už šesťnásť rokov.
- Kto by to povedal! - čudoval sa pastier.
Nato sa zvrhol k Rezre, zavolať na ňu a pobral sa ku kríkom, pričom neprestával krútiť hlavou. Keď si Alica už myslela, že nebezpečenstvo pominulo, z ničoho nič zastal a spýtal sa:
- A čo je s tvojím mačiatkom? Veď ak mu pes odtrhol chvost, musí krváčať.
- Už je to v poriadku, netrápte sa, - ponáhľala sa s odpoveďou Alica.
- Ukáž mi ho!
- Do videnia, - vyhrkla Alica. - Bojím sa, že zmeškám vlak.
Rezko vykročila po chodníku k mestu a už sa neobrátila, hoci pastier ešte zo dva razy na ňu zavolať. Najradšej by sa rozbehla, ale bála sa, že pes by sa pustil za ňou.
- Čo robí? - zašepkal archeológ.
- Nevie. Neobzerám sa.
Chodník sa rozšíril a vyústil na prašnú cestu. Vpredu sa vynorila akási šopa či skladište a Alica šla tesne popri múre, aby pastierovi zmizla z očí. Jednotaj sa bála, že sa rozbehne za ňou.
Za šopou Alica zastala a vydýchla si.
- Nedobre sme to vymysleli, - prísne povedal archeológ. - Ako vidieť, máme cudziu výslovnosť. Aj to o výlete vyzerá nepravdepodobne. Prečo by si z výletu šla sama a tak zavčasu ráno? Zapamätaj si: bola si navštíviť starú mamu a cestuješ nazad... Mimochodom, celkom som zabudol: mladé dievčatá sa tu češú inakšie. Nosia ofinku.
- Lenže ja mám krátke vlasy.
- Aj tak si ich sčeš na čelo!
- Ale potom ťa budem musieť postaviť na zem.
- Ani za svet! Veď tu sú krvilačné psy!
- Už nie sú. Ak chceš, dám ťa do tašky.
- Do tašky? Výborne. Len vezmi môj nožík a vyrež v taške dierku. Inak by som nevidel.
Alica posadila archeológa do tašky, kde niesla balónik s vakcínou, a vopchala dnu aj odtrhnutý chvost. Nožíkom vyrezala v taške dierku, aby archeológ mohol pozorovať, čo sa robí okolo.
- Škoda, že nemáš nite, - povedal Rrrr. - Ako si teraz prišijem chvost?
- A ešte si tvrdil, ako mocne drží!
- Teba psy nikdy nechňapli za chvost, - bránil sa archeológ, - preto sa smeješ.
- Nesmejem sa. Pohl'adaj v taške, možno v bočnom vrecúšku bude ihla a niť. Stará mama mi ta obyčajne nakladie kadejaké zbytočnosti.
Alica zavrela tašku na zips. Potom si predsa sčesala vlasy na čelo a pobrala sa na stanicu.
Našťastie mesto ešte spalo. Okná boli pozatvárané, závesy zatiahnuté, nik ani netušil, že o týždeň po uliciach, takých pustých ako za tohto včasného rána, budú premávať len sanitky.
- Je mi vás ľúto, - prihovorila sa Alica domom, v ktorých spali ľudia. - Ale môžete sa na mňa spoľahnúť.
- Kto vie, či nás už aj nehľadájú, - ozval sa z tašky archeológ a zahniezdil sa. Jeho hlas doliehal tlmene, akoby z diaľky.
- Mlč, - povedala Alica, - lebo ťa ešte niekto počuje a umrie od prekvapenia, že taška rozpráva.
Novinový stánok bol už otvorený. A predavača v ňom Alica spoznala. Petrov ukazoval jeho fotografiu, veď ho odniesol do nemocnice. Vlastne odnesie ho, ak Alica nezasiahne.
Vytiahla z vrečka drobné.
- Máte dnešné noviny? - spýtala sa.
Predavač bol starší človek so štvoruholníkovými okuliarmi v rohovinovom ráme.
- Chvíľočku, milá pani, - povedal. - Ak počkáte, prinesú ich.
- A dlho musím čakať?
- Ani nie. Počujete ten rachot? Práve prišiel ranný vlak z hlavného mesta, priviezol poštu.
- A potom sa vracia nazad?
- Áno, asi o dvadsať minút.
- Tak mi dajte včeraššie noviny.
Predavač podal Alici noviny a vydal drobné.
- Vy nie ste odtiaľto, však? - spýtal sa jej.
- Som zahraničná turistka.
- Aha! Hneď som sa dovätípil, že nie ste tunajšia.
Alica odišla od stánku a kráčala cez nevelké námestie popri pomníku neznámeho človeka na koni, ktorý tu bude stáť aj o sto jeden rok.
- Mala som si najskôr dať ušit' šaty, aké sa tu nosia, - povedala archeológovi.
- Lenže kto to mohol tušiť? - ozvalo sa z tašky.
- No kto! Hromobuch.
Za námestím bol malý parčík. Po oboch stranách chodníka sa rozprestierali kvetinové záhony. Kvety sa otvárali

smerom k slnečným lúčom. Pred stanicou sa zastavil autobus, vystúpili z neho nízki ľudia v pracovnom odevu a vošli dovnútra. Nad nevysokou staničnou budovou sa dvíhal stĺp dymu, bolo počuť odfukovať rušeň.

- Prezrela si si noviny? - spýtal sa Rrrr.

- Nemôžem takto idúcky.

- Tak ich daj mne!

Alica skrútila noviny do rúrky a vopchala ich do tašky. Noviny sa ihneď vysunuli von.

- Vari nechápeš, - zasipel archeológ, - že v taške nemôžem čítať? Je tu tma a tesno.

- Tak si ich nemal pýtať.

- Nájdi lavičku, sadni si a prečítaj ich, - poradil jej archeológ.

- Najprv kúpim lístok na vlak; lebo zmeškám, a potom si môžeme čítať, koľko sa nám páči. A čo si odrazu taký mrzutý?

- Uspáva ma to, - odpovedal Rrrr. - Ešte nikdy ťa nenosili v taške?

- Nie.

- Ani mňa. Mimochodom, chodíš veľmi nerovnomerne, akoby si skackala.

- To som nevedela.

Alica, hašteriac sa s archeológom, vošla do dverí staničnej budovy a hneď zbadala pokladne. Vedela, kde ich má hľadať, lebo archeológovia v budúcnosti rekonštruovali takmer celú stanicu. Pravda, vysvitlo, že nie všetko rekonštruovali presne, ale teraz na tom nezáležalo.

- Jeden detský, - povedala Alica a podávala peniaze do okienka pokladne.

Z oblôčika sa vystrčila okrúhla červená tvár pokladníčky, ktorá si Alicu premerala od hlavy po päty, a spustila:

- Taká veľká slečna, a chce ušetriť na lístku. Ihneď doplaťte osem mincí za celý.

- Ale veď vždy si kupujem detský...

Tu sa Alica zarazila, lebo archeológ sa mykol v taške.

- Ach, áno, pravdaže, - povedala a siahla do vrečka po peniaze. Ostalo jej už celkom málo, iba desať mincí. - A kedy odchádza vlak? - spýtala sa.

Pokladníčka však neodpovedala a pribuchla okienko.

- Pokladníčky sú tu nezdvorilé, - usúdila Alica. - U nás také nie sú.

Výšla na nástupište a stala si za železný stĺp. Nechcela sa pretŕčať všetkým na očiach.

Vlak stál na nástupišti, rušeň vypúšťal kúdoly pary a nepočetni cestujúci pomaly nastupovali. Poniektorí boli ešte ospanliví, iste iba pred chvíľou vstali.

Alica si vybrala prázdny vagón a rýchlo zamierila k nemu. Pri vagóne stál sprievodca vo vysokom pomarančovom klobúku.

- Váš lístok, prosím.

Alica mu podala lístok.

- Neviete čítať? - spýtal sa. - Máte tu napísané tretia trieda. A toto je vagón prvej triedy.

- A v čom je tu rozdiel? - spýtala sa Alica.

Sprievodca si ju premeral a povedal:

- V cene.

Aby ušla jeho skúmanému pohľadu, rýchlo sa pobrala k nasledujúcemu vozňu, chudobnejšiemu, pestro pomaľovanému a plnému ľudí, ale ešte počula, ako sprievodca komusi vraví:

- Pozri, aké čudo! Nebodaj cudzinka...

Alica sa rozhodla, že odteraz sa bude vydávať za cudzinku. Zastala pri vagóne, sklonila sa k taške a pošepky sa spýtala archeológa:

- A čo keby som sa vydávala za cudzinku?

- Ale za cudzinku zo severu, v nijakom prípade nie z juhu.

- Prečo?

- Lebo sever je ich spojencom, ale s juhom čo nevidieť vstúpia do vojny.

- Nevstúpia, - isto povedala Alica. - Už nestihnú.

- S tvojou pomocou azda aj stihnú.

- S kým sa to zhováraš, pani? - počula Alica prísny hlas.

Vzpriamila sa. Stál pri nej tučný človečik v žltej uniforme s veľkým zlatým odznakom na klobúku. Pomyslela si, že je to policajt, a prvé, čo jej zišlo na um, bolo pustiť sa vnohy. Utekať, kam ju oči povedú.

- Stoj! - zahrmel človečik v žltom a schmatol ju za rukáv.

- Spytujem sa: odkiaľ si prišla a s kým sa zhováraš?

- Som zo severu. Cudzinka. Cudzinka zo severu.

- Nejak sa mi to nezdá, - povedal človečik.

No vtom rušeň zapískal, Alica sa vytrhla a vyskočila na schodíky vagóna.

Kým človečik v žltej uniforme rozmýšľal, čo má robiť, Alica podala lístok sprievodcovi a pretisla sa do nabitého vozňa. Podarilo sa jej nájsť kupé, kde podriemkavali traja ľudia v chatrných oblekoch a v dokrkaných klobúkoch. Štvrté miesto bolo voľné.

- Kto to bol? - spýtala sa Alica zadychčaná a sklonila sa k taške.

- Nosič, - ozvala sa tichučká odpoveď.

Vlak sa mykol a klepkajúc po koľajniciach, pohol sa k hlavnému mestu.

- Nemohol ma zavrieť do väzenia?

- Neviem, - povedal archeológ. - Nikto ťa nepočuje?

- Nie, všetci spia.
- Tak si už konečne prečítaj noviny! A tašku postav na zem! Tam menej natriasa.
Alica otvorila noviny. Boli včerajšie. A cez celú prvú stranu sa ťahal červený nadpis:
„Zajtra Coleida privíta hrdinov vesmíru.“
- Všetko je v poriadku, - zašepkala Alica. - Stihneme to. Časári sa nepomýlili.
Našťastie spolucestujúci na druhej zastávke vystúpili a Alica ostala v kupé sama. Vytiahla archeológa z tašky a spoločne si v novinách prečítali všetky správy, kde sa hovorilo o lete kozmonautov a o tom, ako ich Coleid'ania privítajú. Mohli si aj premyslieť, ako sa dostanú cez mesto. Pravda, hlavné mesto archeológovia ešte nevykopali, no v knižnici Rrrr našiel plán mesta a odkreslil si ho. Len s peniazmi boli na tom zle. Ostalo im sotva na električku či na autobus. Nemali sa za čo ani najesť.
- Nuž čo, - smutne sa usmial archeológ a žmurkol na Alicu svojím jedným okom, - budeš musieť predať mňa, svojho jediného priateľa, ako to býva v rozprávkach.
- Bez chvosta ťa aj tak nikto nekúpi.
- Neboj sa. Našiel som ihlu a nitku. Ale tak si hojdala taškou, že som radšej počkal, aby som sa nepichol do prsta. Cesta potrvá ešte pol druhá hodiny, zatiaľ si prišijem chvost.
Alica pozerala z okna. Videla obyčajnú krajinu, pravda, v porovnaní so Zemou veľmi zaostalú, ale aj Zem bola kedysi zaostalá: neboli na nej monodráhy, vzdušné expresné bubliny, balóny – antigravitátory, lietajúce domy a všelijaké iné bežné veci.
Archeológ si čosi pospevoval a prišival chvost. Alica by mu mohla pomôcť – lepšie vedela narábať ihlou ako on, ale neponúkla sa. Každý si musí chvost prišit' sám, nie?

Alica si v novinách začala prezerať portréty kozmonautov. Jeden sa jej páčil väčšmi ako ostatní. Bol mladý, mal tmavé oči a usmieval sa tak široko, akoby sa vôbec nevedel vážne tváriť. Inžinier Tolo, prečítala si, a to meno si zapamätala. Dvere do kupé buchli a vošla starenka. Bola drobná, mala okrúhlu rumennú tváričku a na sebe dlhý belasý kabát. Alica videla, ako starenka odrazu zdesene vytreštila oči. Hľadela dolu, na lavicu.

- Ach! - zhĺkla.
Aj Alica sa zadívala na lavicu, kde si zaskočený archeológ jednou rukou pridržal chvost, v druhej zvieral ihlu a pokúšal sa vliezť do tašky. Alica ju rýchlo čo najširšie otvorila, aby sa mohol dostať dnu, a pozrela na starenku.

Starenka cúvala do chodby a už otvárala ústa – ešte chvíľočku, a spustí krik.

- Buďte pokojná, babka, - prihovorila sa jej Alica. - Nebojte sa. Ono sa len tak hrá.

- Och! - vydýchla si starenka. Keď počula Alicin hlas, trochu sa upokojila. - A mne sa videlo...

- Čo?

- Len si pomysli, dcérenka, - povedala starenka. - Zamarilo sa mi, že si tvoje mačiatko prišívá chvost. Zrak ma oklamal.

Starenka rýchlo zabudla, ako sa vyľakala, sadla si k obloku, rozviazala batôžtek a vytiahla dva pomaranče. Jeden si nechala, druhý podala Alici.

- A kamže cestuješ, dcérenka?

- Do hlavného mesta.

- No pravdaže, do hlavného mesta. A čo tam budeš porábať?

- Idem vítať kozmonautov...

- Tak-tak, - prisvedčila starenka a zamyslela sa.

- Povedz, dieťa moje, - spýtala sa odrazu, - a to mačiatko má dve oči, alebo iba jedno?

- Dve, - pokojne odpovedala Alica, - ibaže jedno ustavične prižmuruje.

- No dobre. - Starenka znovu trochu bojzlivito pozrela na tašku. - Aj ja idem na kozmodróm.

- Privítať kozmonautov?

- Hej, ale najmä jedného. Syn sa mi vracia z vesmíru. Inžinier.

Starenka vytiahla z tašky veľkú fotografiu kozmonauta, ktorý sa Alici tak zapáčil.

- Aha, pozri!

- Poznám ho. Volá sa Tolo.

- Kto by ho nepoznal, - hrdo povedala starenka.

- A prečo cestujete obyčajným vlakom? - spýtala sa Alica.

- A čože?

- Veď ste jeho matka. U nás aj kozmonautom, aj ich rodičom preukazujú rovnakú úctu.

- Vieš, ja som obyčajná žena z dediny, - s úsmevom povedala starenka, - a tam sa aj najlepšie cítim. Aj môj Tolo je skromný. Nikdy by si neuhádla, že je kozmonaut. Iste si čítala v novinách, že sa im stala nehoda, meteorit im prederavil stenu. A to môj Tolo vyšiel von a dieru zapchal.

Taška drgla Alicu do boka. Ale ona sa už aj bez toho dovtipila: teda tadiaľ vnikol vesmírny mor do lode. Slovom, Tolo je už chorý.

- To nič, - povedala nahlas. - My ho vyliečime.

- Kohože vyliečime? - spýtala sa starenka.

- Ale to si ja iba tak šomrem, - spamätala sa Alica.

- Môj Tolo je zdravý ako buk. Ešte nikdy nebol chorý. Ani len zuby ho nebolievali. Veru, takého ja mám syna.

Starenka pohladkala fotografiu a odložila ju do tašky. Alica znova pocítila, ako ju archeológ šťuchol, zrejme bol vzrušený. Čo len môže chcieť?

- Popros ju, nech ťa vezme so sebou, - ozval sa šepot.
- Čo? - spýtala sa starénka. - Povedala si niečo?
- Áno, - prisvedčila Alica. - Ale to len tak pre seba. Vravím, že ste šťastná.
- Pravdaže som šťastná. Takého syna som vychovala! Ani len zuby ho nikdy neboleli.
- Ja hovorím o inom, - povedala Alica. - Vás pustia až k lodi...
- Akože! Veď si musím syna objasť.
- A ja budem tak ďaleko stasť. Možno sa na kozmodróme ani nedostanem. A mne sa váš Tolo tak páči. Najväčšie za všetkých kozmonautov.
- Naozaj, dievčička? - vážne sa spýtala starénka.
- Čestné slovo.
- Tak potom musím vykonať dobrý skutok.
Starénka sa zamyslela. Alica tušie pritla tašku na lavicu, lebo archeológ bol taký vzrušený, že taška nadskakovala, akoby v nej bolo nie jedno mača, ale aspoň zo desať.
- Akési ti je neposedné, - poznamenala starénka - Nože ho výpusť.
- Nemôžem. Ušlo by mi.
- Počúvaj, dcérenka, - povedala starká. - Dnes mám, ako sa vraví, veľký deň. Syn sa mi vracia ako hrdina. Chcela by som urobiť dobrý skutok. Myslím, že Tolo mi to nebude mať za zlé. Vezmem ťa so sebou. Pôjdeš až k lodi a povieš, že si mi dcéra a Tolo že ti je brat. Rozumieš?
- Och, ďakujem! Och, veľmi vám ďakujem! - zvolala Alica. - Ani si neviete predstaviť, aký skvelý skutok ste urobili. A nie iba pre mňa, ale aj pre seba a pre všetkých!
- Každý dobrý skutok je na úžitok nie iba jednému človeku, ale všetkým.
Pravdaže, starénka Alicu pochopila po svojom. A Alici sa tak žiadalo všetko jej vyrozprávať, no rýchlo si zahryzla do jazyka, až jej takmer krv vystrekla. Rrrr akoby čítal Alicine myšlienky: prestrčil cez dierku v taške hrot nožika a pichol ju. Alica od ľaku nadskočila.
- Raduješ sa? - spýtala sa starénka. Aj ona mala radosť, keď videla, že pri nej sedí šťastný človek.
- Veľmi, - povedala Alica a uštipla tašku.
Vlak začal spomaľovať. Za oblokom sa vynoril rad vysokých nových budov.

Tak to už býva, že ak sa človeku darí, tak vo všetkom. Starénka nielen sľúbila prepašovať Alicu na kozmodróme ako svoju dcéru, ale jej objednala aj obed v reštaurácii pri stanici a ukázala mesto, lebo Alica sa priznala, že tu nikdy nebola. A potom ju taxikom odviezla na kozmodróme.
Už ďaleko pred kozmodrómom auto spomalilo a horko-ťazko sa predieralo pomedzi množstvo áut a ľudí, pričom každých sto metrov muselo brzdiť. Vyzeralo to, akoby sa na kozmodróme vyrojilo celé hlavné mesto. Veď to nie je len tak - vracia sa prvá vesmírna loď. Ulice boli vyzdobené zástavami a portrétmi kozmonautov a starénka zakaždým, keď zbadala synov portrét, potiahla Alicu za rukáv a nahlas vravela:
- No kto je tam?
- Náš Tolo, - odpovedala Alica.
- Správne, náš chlapec.
A starénka už sama začala veriť, že Alica je jej dcéra. Keď sa vpredu zjavili budovy kozmodrómu, auto načisto uviazlo v prúde autobusov, áut, bicyklov a všakových iných dopravných prostriedkov. Šofér sa obrátil k pasažierkam a smutne povedal:
- Radím vám ďalej ísť peši, lebo tu budeme trčať do večera. Ďalej sa nedostanem.
Starénka a Alica sa rozlúčili so šoférom, zaplatili mu a ďalej šli peši. Po dvadsiatich krokoch ich šofér dohónil.
- Nechal som auto tam, - povedal. - Čo sa mu dnes môže stať? Kto ho dnes potrebuje? Nikdy by som si neodpustil, keby som nevidel, ako prileti loď.
Pri budove kozmodrómu stála prvá reťaz policajtov vo sviatočných bielych uniformách. Šoféra nepustili ďalej, musel ostať v obrovskom zástupe tých, čo nemali priepustky. Ale starénku s Alicou pustili bez dlhých rečí. Keď starká ukázala svoje doklady, jeden policajt sa dokonca ponúkol:
- Pôjdem s vami až po prístávaciu plochu, aby vás už nikto nezdržoval.
Starénka sa naklonila k Alici a zašepkala jej:
- Bez nás by sa na prístávaciu plochu nedostal. A chcelo by sa mu tu s ľuďmi naťahovať! Veď aj on túži vidieť, ako náš Tolo vystúpi z lode.
Po polhodine sa starénka s Alicou predrali až k celkom poslednej ohrade. Za ňou sa začínala obrovská betónová plocha, kde mala pristáť loď.
Rozhlas ustavične hlásil, ako loď spomaľuje let a blíži sa ku Coleide. Do jej priletu ostávalo už iba málo času. Naokolo stáli generáli a všetliaké významné osobnosti - vedúci predstavitelia štátu, vedci, spisovatelia a umelci. Všetci boli vzrušení.
No nikomu by ani na um neprišlo, že v obrovskom zástupe, čo zaplnil kozmodróme, je najvzrušenejšie dievčatko zvané Alica, ktoré priletelo z budúcnosti a z druhého konca galaxie. Ako by aj nie, veď v jej rukách ležal osud celej planéty! Alica cítila, ako sa jej chvejú kolená. Aj dlane jej zvlhli. Nebadane sa začala pretíkať dopredu, až k ohrade.
- Kam ideš! - spýtala sa starénka. - Pôjdem s tebou.
Alica otvorila zips na taške a nahmatala v nej balón.
Vytiahla ho a prevesila si ho cez plece.
- Čo to máš? - vyzvedala sa starénka.

- Termosku, - odpovedala Alica. - Aby som sa mala čoho napiť, ak budem smädná.
Starká sa už na nič nevypytovala. Uprene hľadela na oblohu, kde sa zjavila jasná bodka a rýchlo sa zväčšovala.
Ku Coleide sa približovala vesmírna loď a na palube prinášala smrteľnú chorobu.
Loď klesala pomaly, akoby vo sne. Na chvíľku závisia tesne nad pristávacou plochou, z dýz jej šľahal belasý plameň a roztápal betón. Potom dosadla na zem a nad pristávacou plochou sa prehnal uragán, ktorý strhával divákom klobúky a čiapky.
Zaburácali orchestre a niekoľko zamestnancov kozmodrómu začalo odvíjať hrubý bal bieleho koberca, po ktorom kozmonauti prejdú od lode k zástupu, čo ich prišiel privítať.
- Čo mám urobiť? - spýtala sa Alica archeológa. Vedela, že ju nikto nepočúva: všetci striehnu len na to, kedy sa otvorí príklop lode a vyjdú kozmonauti.
- Sme ďaleko od lode? - spýtal sa Rrrr.
- Takých tristo-štyristo krokov. Nedobehnem, chytia ma.
- Och, - vzdychol archeológ, - sme tak blízko, a nedobehneš! Ja by som azda dobehol.
- Nie, ty nevládzeš odnieť balón s vakcínou.
A tu Alici znovu pomohla starénka. Keď videla, že členovia coleidskej vlády vykročili po obidvoch stranách bieleho koberca v ústrety lodi, lebo ani oni nevydržali čakať pri ohrade, odtisla policajta a povedala:
- Mám tam syna.
A vyznelo to tak presvedčivo, že policajt sa len uklonil a pustil ju ďalej.
Alica chytila starénku za ruku, a keď sa policajt pokúsil zastaviť ju, starénka sa otočila a povedala:
- A toto je jeho sestra, bez nej neurobím ani krok.
- Aspoň tašku nechajte tu, - požiadal Alicu policajt.
- S taškou sa ta nesmie.
Alica si ešte mocnejšie pritisla tašku a nastal zmätok, lebo starénka ju ťahala dopredu a policajt dozadu. Vtom Alica počula, ako Rrrr vesmírnym jazykom, aby mu nik nerozumel, povedal:
- Nechaj tašku tu. Pamätaj na to najdôležitejšie.
Policajt ho našťastie nepočul. Druhou rukou sa usiloval zadržať ostatných zvedavcov. Alica teda pustila tašku a ponáhľala sa dopredu.
Došli takmer až k lodi. No tu všetci zastali, aj starénka.
Príklop lode sa pomaly otáčal.
„Kedysi na Zemi takto vítali Gagarina,“ pomyslela si Alica. „Aká škoda, že som sa tak neskoro narodila...! Ale je najvyšší čas!“ povedala si.
Vo chvíli, keď sa príklop otvoril a vynoril sa v ňom prvý kozmonaut, kapitán lode, Alica sa prešmykla pomedzi generála a hlavného ministra Coleidy, vytrhla sa z rúk veliteľovi čestnej stráže a ozlomkrky bežala k príklopu.
- Stoj! - kričali za ňou.
- Len ju nechajte, - počula starénkin hlas, - to je moja dcérka.
Alica v behu strhla z pleca balón s vakcínou.
Kapitán lode pozrel na ňu a ukázal rukou nabok.
Alica sa na chvíľu zastavila. Pochopila, že príklop je privysoko – nedosiahne k nemu. Prúd vakcíny sa nedostane dovnútra.
- Vezú schodíky! - zakričal jej kapitán lode, ktorý sa podistým nazdal, že Alica chce kozmonautov privítať.
V tej chvíli pristavili k lodi automatické schodíky.
- Stojte! - skríkla Alica kapitánovi, ktorý už dvíhal nohu, že stúpi na schodík.
Ani nepočkala, kým sa schodíky celkom zastavia, a vyskočila na ne.
Vzadu dupotali policajti. Už-už ju dohonía a chytia.
Alica vyletela po schodíkoch ani strela. Balón držala v rukách.
Namierila ho kapitánovi rovno do tváre a stisla tlačidlo.
Silný kalný prúd páchnucej vakcíny vystrekol na kapitána, ktorý od prekvapenia uskočil.
Milióny Coleidanov, ktorí ten výjav videli na kozmodróme alebo v televízii, zhikli od strachu. Všetci obyvatelia Coleidy si mysleli, že je to atentát na kozmonautov.
Alica stála tesne pred príklopom a držala prst na tlačidle. Celú loď rýchlo zahalila hmla a zaplnila aj jej vnútro.
Potom tlačidlo cvaklo a samo sa vrátilo na miesto.
Balónik bol prázdny.
V hmla, ktorá sa ešte nestačila rozplynúť, schmatlo Alicu niekoľko mocných rúk a vlieklo ju dole.

Cela, v ktorej sa Alica ocitla, bola maličká a celkom holá. Ani stolička v nej nebola. Za dverami sa ozývali hlasy. Vlastne to ani nebola cela, len skladovacia miestnosť kozmodrómu, odkiaľ napochytre všetko vyniesli, aby sem mohli zavrieť velezradkyňu, ktorá práve spáchala atentát na kozmonautov.

Alica si sadla na dlážku. Bola šťastná, ale veľmi vyčerpaná a strachovala sa o archeológa Rrrr.
Vedela si predstaviť, aká panika vypukla na celej Coleide. Veď sa odohralo čosi nepochopiteľné. Ľudia sa navzájom vypytyjú, či sa kozmonautom nič nestalo, a po Coleide sa šíria všemožné strašné chýry.
Prešlo päť minút, potom ďalších päť...

„Zaiste sa všetci venujú kozmonautom,“ pomyslela si Alica, „na mňa teraz nemajú čas.“
No vtom si uvedomila: hej, podarilo sa jej zachrániť Coleidu, čo je veľmi dobre. Ale čo ďalej? Sama sa odtiaľto nikdy

nedostane. A už nikdy neuvidí hlučného a dobrého Hromobucha, nikdy sa nevráti domov, na Zem...

Bolo jej do plaču, aj sa rozplakala. Ani nie z ľúlosti nad sebou, skôr ju premohla veľká únava a strach, ktorý práve prežila. Keď si trochu poplakala, nálada sa jej zlepšila. Okrem toho si uvedomila, že by ju jej druhovia nikdy neopustili v nešťastí. Ak to bude potrebné, privezú zo Zeme aj tri stroje času. A potom sem za ňou prídu Petrov, Richard, ba azda aj Hromobuch. A Coleidanom všetko vysvetlia. A môže sa stať, že jej tu aj pomník postaví...

Alica sa oprela o bielu stenu a zadriemala.

V prvej chvíli ju naozaj nikto nevypočúval, lebo na kozmodróme nastal strašný poplach. No keď Alicu odvedli a hmla sa rozplynula, vysvitlo, že kozmonauti sú celkom zdraví. No a keď už prileteli, v oslavách sa muselo pokračovať napriek tomu, čo sa odohralo. Na Alicu pozabudli.

Alica nevedela, ako dlho spala. Azda desať minút, ale mohli to byť aj tri hodiny. Odrazu počula:

- Alica!

Hneď otvorila oči a poobzerala sa. Miestnosť bola pustá. Za dverami sa naďalej ozývali kroky - starostlivo ju strážili.

- Alica, počuješ ma?

- To si ty, Rrrr?

- Áno. Poď do kúta oproti dverám a pomôž mi.

Alica tichučko vstala a prešla do kúta.

Zbadala, že sú tu mreže. A k mrežiam sa zdola pritískala huňatá tvár maličkého archeológa.

- Nebuď smutná, - zašepkal a žmurkol fialovým okom. - Vyslobodím ťa.

- A ako si sa sem dostal?

- Teraz ti to nemám kedy vysvetľovať. Stručne: kým kričali a utekali za tebou, otvoril som zips na taške a vyskočil som. Div ma neudupali. Potom som sledoval, kam ťa odvádzajú - veď mača si nik nevšímá. Vieš, ja som si predsa len prišiel chvost.

- A čo ďalej?

- Ďalej som si prezrel túto budovu. A našiel som mrežu. Odomkol som, ale nevládzem ju zdvihnúť. Nože napni sily, rýchlo!

Alica sa chopila mreže. Povoľovala, ale veľmi pomaly.

- Ťahaj, - prosil ju Rrrr. - Čo nevidieť prídu po teba.

Za dvermi sa ozvali hlasy. Ktosi šiel k cele.

Alica z celej sily šklbla mrežu, ktorá vypadla a zarinčala na kamennej dlážke.

- Skoč! - rozkázal jej Rrrr. - Neboj sa, tu je nízko.

Alica so zažmúrenými očami skočila do čiernej jamy vo chvíli, keď sa dvere cely už otvárali. Rrrr sotva stačil odskočiť nabok.

- Bež za mnou, - povedal.

Alica dlho bežala po tmavých chodbách zložitého podzemia kozmodrómu. Ruky a kolená mala samú modrinu, roztrhla si rukáv na šatách, ale zastať nemohla. Rrrr utekal pred ňou a súril ju:

- Doma si oddýchnes. Nepočuješ? Prenasledujú nás.

Na zadnú plochu kozmodrómu vybehli o minútu skôr, než celú budovu obklúčilo vojsko. Kozmodróm ešte vždy bol plný ľudí, a to ich zachránilo, lebo vojaci a policajti, ktorí prenasledovali velezradkyňu, sa nemohli dosť rýchlo pohybovať.

Dlhý rušný deň na Coleide sa končil. Slnko sa klonilo k vysokým stromom parku, ktorý sa rozprestieral za kozmodrómom.

- Och, ale som unavená! - zastenala Alica, keď dobehla k prvému stromu a objala jeho kmeň. - Ledva sa držím na nohách.

Huňatý archeológ vykukol spoza stromu, či nemajú za pätami prenasledovateľov.

- Neopúšťaj sa, Alica, - povzbudzoval ju. - Musíš sa vzhopíť. Máme za sebou len polovičku práce.

- Prečo polovičku? Veď sme už urobili všetko a zachránili planétu.

- Nevieť, - povedal Rrrr. - Nevieť, dievčatko moje.

Rozprával ako skúsený, múdry stavec.

- Rozprášila si vakcínu, to je pravda. Ale či to malo nejaký význam, uvidíme, až keď sa vrátíme do budúcnosti.

- Chceš tým povedať, že sa vrátíme a všetko nájdeme ako predtým?

- Nevieť...

- Tak sa radšej ani nevráťme a ostaňme tu.

- Si ustatá Alica, a preto aj nervózna.

Do lesa tlmene doliehala hudba, ktorá vyhrávala kdesi ďaleko. Husté, teplé povetrie sa zachvievalo od úderov na bubny. Nad strechu kozmodrómu vyleteli girlandy obrovských pestrofarebných balónov.

- Ani si neviem predstaviť, že všetci ochorejú, - povedala Alica.

- Azda neochorejú. Ale keby si nerozprášila vakcínu, vedela by si s istotou, že všetci sú odsúdení na smrť. A bolo by ti ešte horšie.

Alica prikývla. Maličký archeológ mal pravdu.

- Tak čo, trochu si si odpočinula? - spýtal sa. - Musíme sa ponáhľať, aby sme sa dostali čo najďalej od mesta skôr, než sa zotmie.

- A kam ideme teraz? - spýtala sa Alica, ktorej sa nechcelo ani pohnúť. Keby si tak mohla ľahnúť do trávy a zaspať! A

zobudiť sa až doma. - Na stanicu?

- Ešteže čo! - zhrozil sa Rrrr. - Tam by nás ihneď spoznali. Ved' ty si teraz okrem kozmonautov najpopulárnejší človek v meste. Niekoľko miliónov Coleid'ánov ťa videlo na obrazovke. Pôjdeme peši.

Vykročili cez les. Rrrr šiel vpredu. Orientoval sa podľa slnka tak, aby sa dostali k železničnej trati a popri nej do mestečka, pri ktorom stanujú archeológovia.

Alica si odrela nohy, no Rrrr jej nedovolil vyzuť sa. „Zaujímavé,“ pomyslela si Alica. „Kým sme cestovali sem, šéfkou som bola ja, a teraz si odrazu spomenul, že je starší, a on mňa komanduje.“ No nechcelo sa jej škriepiť s maličkým archeológom, ani presviedčať ho, že Petrov a Richard ich aj tak nájdu a zachránia. Rrrr by na to určite povedal, že ich môžu aj nenájsť.

Čoskoro došli na koniec lesa. Bol úzky, za ním sa rozprestierala pustatina a ďalej boli znova domy. Nemohli vyjsť spod stromov, lebo nad pustatinou krúžil malý žltý vrtulník a od domov k lesu sa ťahala reťaz policajtov.

- Razia, - povedal Rrrr. - Iste tušia, že sme sa skryli v lese.

- Čo budeme robiť? - spýtala sa Alica. - Vyškriabeme sa na strom?

- Nájdu nás. Utekajme nazad.

Keď šli cez les, Rrrr si všimol akési staviská, a teraz ta zaviedol Alicu.

Na veľkej udupanej prašnej čistine, obohnané nízkym plôtikom, stáli cirkusové atrakcie – hojdačky, vlnové dráhy, čertove kolesá a iné zariadenia určené na zábavu. Veľmi pripomínali tie, čo bývajú v parkoch na Zemi, no zároveň boli celkom iné.

Utečenci zaliezli pod vízgajúci kolotoč a ľahli si na zem. Tesne nad hlavami mali doštenú dlážku a cez škáru medzi doskami Alica videla úzky pásik svetlého neba.

Skryli sa práve včas. Asi o tri minúty sa k cirkusovým atrakciám priblížili policajti. Bolo počuť, ako pokrikujú na seba.

Jeden vyliezol na kolotoč a pod nohami sa mu prehýbali dosky.

Alici sa chcelo kýchnuť – pod kolotočom bolo dusno a plno prachu. Policajt sa zastavil rovno nad ňou, takže podrážkami zakryl svetlý pásik, a kohosi sa hlasno spýtal:

- Pod kolotoč si pozrel?

- Nie, - zaznela z diaľky odpoveď. - Pozri ty.

- Nemám baterku.

- Aj bez baterky uvidíš. Tam sa sotva dá skryť.

Policajt zišiel dolu. Alica sa rýchlo odplazila dozadu a pritisla sa k stene.

Drevené dvierka sa otvorili a zjavila sa v nich čierna silueta policajta. Dlho pozorne hľadel do tmy, potom sa pre istotu spýtal:

- Je tu niekto?

- Ideš už? - zakričali naňho z diaľky.

- Idem, - odpovedal policajt a pribuchol dvierka. - Nie je tam nikto. Iste už odletela na lietadle.

- Máš pravdu, - prisvedčil druhý hlas. - Taký atentát by nemohla vykonať na vlastnú päsť.

- Ostaneme tu do tmy, - povedal Rrrr, keď dozneli kroky policajtov. - Teraz by nás rýchlo dolapili.

Až neskoro večer sa im podarilo vyliezť spod kolotoča. Asi hodinu po tom, čo odišli policajti, začali sa do parku hrnúť ľudia. Majiteľ kolotoč dlho utieral handrou, zametal, potom ho spustil a hádam tri hodiny za sprievodu veselej hudby, ktorá však Alicu hrozne otravovala, sa im kolotoč krútil nad hlavou, vízgal a podchvíľou sa zdalo, že sa pod niekým preborí dlážka a zablúti utečencov.

Alicu od ležania už boky boleli a od nevyspatosti bola celkom vyčerpaná, lebo pri burácavej hudbe a vízgajúcom kolotoči sa vôbec nedalo spať, ale zábava našťastie už pomaly utíchala. Majiteľ čím ďalej tým zriedkavejšie púšťal kolotoč, vravy naokolo bolo čoraz menej. A k polnoci všetko stíchlo.

Naša dvojica vyliezla von a Rrrr silnými rúčkami dlho masíroval Alici nohy. Tak jej stúpili, že vôbec nemohla chodiť. Ale potom jej bolo ešte horšie – mala pocit, že sa jej do nôh vbodli tisíce ihliel.

- Tak čo, vládzeš ist'? - spýtal sa Rrrr.

- Vládzem, - odpovedala Alica.

Pochopila, že teraz, keď už toľko vytrpeli, sa stoj čo stoj musia dostať k svojim.

A dostali sa.

Znova prešli krížom cez tmavý les, vyšli na pustatinu a obchádzajúc jamy a kopy odpadkov, dovliekli sa k novej mestskej štvrti. Kým neminuli aj posledné domy, cesta im ubúdala pomaly, lebo Rrrr jednostaj vybiehal dopredu, obzeral sa, či tam nik nie je, a až potom ho nasledovala Alica.

Boli už takmer dve hodiny v noci, keď došli k železničnému násypu. V mesačnom svetle sa ligotali koľajnice.

Vyšli na chodník, ktorý viedol popri násype a vzdiaľovali sa od hlavného mesta. Alica si v duchu predstavovala, ako matka kozmonauta Tola nadáva na ňu a rozpráva synovi, ako sa jej votrela do dôvery. Marilo sa jej, že počuje starenkin hlas: „Ešte aj pomarančmi som ju nachovala. Nech to viem, nič jej nedám. Aj to jej mača bolo podozrivé.“

Až nad ráno sa im podarilo vyskočiť na plošinku nákladného vlaku, ktorý spomalil pred výhybkou.

S prvými slnečnými lúčmi, v roztrhaných šatách, na smrť vyčerpaní, ale nesmierne šťastní vyšli na kopec. Ostáva im urobiť už len jediný krok a stroj času ich vezme naspäť, do stanového tábora archeológov.

A vtom si Alica uvedomila, ako ťažko jej padne urobiť ten posledný krok.

- Bojím sa, - povedala maličkému archeológovi.

- Chápem ťa. Aj ja sa bojím, - priznal sa Rrrr.

- Čo ak sa vrátíme a tam bude všetko po starom? Čo ak sa to nepodarilo?

- Och, to ani nevrav! - zahriakol ju archeológ.

Znova kdesi prišiel o chvost, tentoraz už nenávratne..

Chvíľu obaja mlčali.

Potom sa Alica zohla, vzala archeológa do náručia a odhodlala sa na ten posledný krok.

Čosi cvaklo. Zahalila ju jemná hmla a zdalo sa jej, že kamsi letí a padá... padá...

A už stojí v kabíne stroja času.

Za sklom sa týčil Hromobuch. Vedľa neho stál Petrov. Richard sa skláňal nad riadiacim pultom.

Alica stála v kabíne a neodvážila sa ani pohnúť.

Dvere sa neotvárali.

Hromobuch zdvihol hmatadlo, ukazoval jej, že zabudla stlačiť tlačidlo.

- Ach áno, tlačidlo, - povedala Alica.

Stlačila zelené tlačidlo. Dvere sa odsunuli. Alica vypustila archeológa z rúk a ten spadol na dlážku.

- Všetko v poriadku, - povedal Hromobuch. - Môžete štartovať.

- Áno, - ozval sa hlas z reproduktora.

Motory tlmene zahučali, riadiaci pult sa zakolísal a Alica cítila, ako stúpa tiaž – začalo pracovať gravitačné zariadenie.

- Tak čo? - spýtal sa Rrrr.

Hromobuch načiahol dlhé hmatadlá a zdvihol Alicu. Zbadala, že po širokánskej zelenej tvári mu stekajú horúce slzy.

- Dcérenka moja. Ty moje zlato. Ďakujem!

- Tak čo? - ozvala sa už aj Alica.

- Všetko v p-poriadku, - povedal Petrov. - Všetko v p-poriadku. Aj keď to bola nehoráznosť!

- Michail Petrovič, dobre viete, že víťazov nesúdia, - ozval sa Richard.

- Teraz ochotne podstúpim hocaký trest, - povedal Hromobuch, ktorý ešte vždy zvieral Alicu v hmatadlách.

- Teda sa to podarilo? - nedočkavo vyzvedal Rrrr.

- Všetko sa podarilo.

- A prečo sa hýbeme?

- Letíme, - vysvetlil Hromobuch. - Odlietame.

- Prečo? - začudovala sa Alica. Tak príjemne jej bolo v Hromobuchovom objatí, lebo nohy si od únavy už ani necítila.

- Pretože len čo ste s Rrrr odišli do minulosti, ihneď som zobudil celý tábor, - povedal Hromobuch.

- Aby sa pustili za nami?

- Vôbec nie. Ved' ja som vedel, že v noci sa pokúsiš sama ujsť do minulosti. A vieš, čo som si o tom myslel. Nebránil som ti.

- Ty si vtedy nespál?

- Ved' som ti kázal, aby si si nezabudla sveter.

- A tak som sa usilovala nehrmotať!

- Urobil som všetko, čo som mohol. Vysvetlil som ti, ako funguje balónik s vakcínou, prinútil som ťa, aby si si dala pichnúť všetky injekcie. A požiadal som Rrrr, aby šiel do minulosti s tebou. Samu som ťa nechcel pustiť.

- Tak aj ty, mačiatko, - prihovorela sa Alica svojmu, spolucestujúcemu, - aj ty si vedel, že ujdem?

- Vedel, - povedal maličký archeológ. - A nik okrem mňa ťa nemohol sprevádzať. Ved' som najmenší. Aj chvost som si zavčasu prichystal. Zišiel som sa ti, nie?

- Zišiel. Vieš, Hromobuch, on ma vyslobodil, keď ma chytali.

- Áno? To je skvelé. Neskôr nám všetko porozprávaš. Veľmi sme sa o vás strachovali. Rátali sme s tým, že ak ťa lapia, budeme musieť poslať do minulosti záchrannú skupinu.

- Nechápem však, prečo sme na lodi? - spýtala sa Alica.

- Pretože len čo ste odišli do minulosti, prikázal som pre istotu rozobrať stanový tábor a časovú stanicu. Nemohli sme vedieť, čo tu bude o sto rokov. Čo ak na mieste, kde stoja naše stany, vyrastie nové mesto? Alebo tu bude umelé more?

- To bola šichta! - zašomral Richard. - Za šesť hodín sme rozobrali celý tábor, demontovali stanicu a naložili kabínu času na poslednú loď. A potom sme už len čakali.

- A dočkali ste sa? - spýtala sa Alica. - Môžem pozrieť?

Hromobuch ju zdvihol k iluminátoru.

Loď už vystúpila dosť vysoko a Coleida zaberala polovicu oblohy. Celý povrch planéty bol posiaty svetelnými škvrnami - to žiarili svetlá jej miest a závodov.

- Všetko sa to odohralo popoludní, - rozprával Hromobuch. - Stáli sme pri iluminátoroch a pozorovali planétu.

Vedeli sme, o koľkej priletí vesmírna loď. Stáli sme a rátali minúty. Neboli sme si totiž celkom istí, že sa ti podari preniknúť až k lodi...

- A tu vidíme, - skočil mu do reči Richard, - ako sa odrazu zazelenali polia.

- A tam, kde stálo staré mesto, vyrástli vysoké domy - pokračoval Petrov.

- A nad nami preletel vták, - dodal Hromobuch.

- Pochopili sme, že Alica vykynožila vesmírny mor.

- Ako to, že vás nespozorovali? - spýtal sa Rrrr.

- Našu loď sme zahrabali do zeme a zvrchu zakryli maskovacou sieťou. Mali sme šťastie - to pole nebolo zastavané. Zato teraz, keď sme vzlietli, nás určite zbadali.

V tej chvíli sa z reproduktora ozvalo:

- Tu kapitán lode. Práve s nami nadviazali spojenie vonkajšie sputniky planéty Coleida. Spytujú sa, odkiaľ sme, kam

letíme a prečo sme sa neohlásili u službu konajúceho dispečera.

- Odpovedzte im, že smerujeme k ich službukonajúcemu sputniku, - povedal Hromobuch. - Nech počkajú, všetko im vysvetlíme.

Keď preoblečená a vumývaná Alica kráčala s Hromobuchom po chodbe službukonajúceho sputnika planéty Coleida, požiadala hlavného archeológa:

- Keď im budeš všetko vykladať, prosím ťa, spýtaj sa, či mi nepostavili pomník.

- Čo? - začudoval sa Hromobuch.

- Či mne a Rrrr nepostavili pomník, - zopakovala Alica. - Ved' sme ich zachránili.

Hromobuch nepovedal nič, len sa usmial.

Službukonajúci dispečer privítal hostí pri ústrednom pulte. Bol to územčistý človek, len o máličko vyšší ako Alica a pripomínal jej inžiniera Tola. Keď pozrel na Hromobucha, strhol sa a cúvol o krok, no ihneď sa ovládol, a pokúsil sa o úsmev.

- Sme z planéty Zem, - povedal Hromobuch, keď sa zvitáli, - a z iných planét Galaktického združenia, do ktorého v krátkom čase zaiste vstúpite aj vy. Prepáčte, že sme boli na vašej planéte bez dovolenia, inak to nešlo.

- Vôbec nemôžem pochopiť, - povedal dispečer, - ako sa vám podarilo nepozorovane pristáť pri veľkom meste.

- My sme nielen pristáli, - doplnil ho Hromobuch, - ale na vašej planéte sme prežili takmer pol roka.

- Ako je to možné?

- Sme archeológovia. Skúmali sme, prečo zahynula vaša planéta.

- Naša planéta predsa nikdy nezahynula, - tvrdil dispečer. - Robíte si zo mňa dobrý deň?

- Ešte čo! - ohradil sa Hromobuch. - Nepoznáte náhodou toto dievčatko? - spýtal sa a ukázal na Alicu.

- Nie, nepoznám, - odpovedal dispečer.

- To je čudné, - ozvala sa Alica.

- Už bola na vašej planéte. Ibaže dávno.

- Kedy?

- Pred sto rokmi.

- Hovoríte v hádankách, - povedal dispečer. - A ak to má byť žart, tak veľmi čudný.

- Pred sto rokmi, - zopakoval Hromobuch, - sa vrátila vaša prvá vesmírna loď, však?

- Áno, - prisvedčil dispečer. - Vlni sme oslavovali sté výročie tej udalosti.

- A nestalo sa nič zvláštne vo chvíli, keď loď pristála na Coleide?

- Nie, - povedal dispečer. - Všetko prebehlo normálne. Odvtedy ten deň slávime ako sviatok.

- A ja tvrdím, že v ten deň a v tú chvíľu táto dievčina tu, ktorá sa volá Alica, bola na kozmodróme a zachránila vašu planétu pred záhubou.

- A ešte ma aj uväznili, - zapojila sa do rozhovoru Alica.

Dispečer si zhlboka vzdychol, zrejme ho už unavovali reči bláznivých hostí.

- Neverí, - zašomral Hromobuch. - Neverí nám, Alica. Povedzte, nemáte na palube knižnicu?

- Načo?

- Možno sa tam nájde nejaký dejepis.

- Tak dobre. - povedal dispečer a mykol plecom. - Počkajte!

Stlačil tlačidlo na pulte, panel na stene sa odsunul a za ním sa zjavili police s knihami. Dispečer jednu vzal do ruky.

- Opisuje sa tam prilet prvých kozmonautov? - spýtal sa Hromobuch.

- Počkajte chvíľu, - povedal dispečer a listoval v knihe.

- Čítajte, - požiadala ho Hromobuch a v radostnej predtuche podupával hmatadlami po hladkej dlážke službukonajúceho sputnika.

- „A vtom sa zjavila loď“ - prečítal dispečer.

- Ďalej, ďalej, - súril ho Hromobuch a nakukol mu ponad plece do knihy. - Aha, tuto. - A nechtom pichol na riadok.

- „Sviatok spestril zaujímavý čin akejsi dievčiny,“ - čítal dispečer. - „Prvá príbehla k lodi a postriekala kozmonautov voňavkou. Jej meno sa nezachovalo.“

- A to je všetko? - spýtala sa Alica.

- Všetko.

- To som bola ja. Lenže som ich nepostriekala voňavkou, ale vakcínou.

Hromobuch si všimol, že dispečer už celkom stratil trpezlivosť, a povedal:

- Žarty nabok! Čaká nás dlhý a dôležitý rozhovor. Obraciam sa na vás s oficiálnou žiadosťou: loď Zem prosí Coleidu o dovolenie pristáť na kozmodróme, ktorý nám navrhnete. Už nebudem hovoriť v hádankách a všetko podrobne objasním predstaviteľom vašej vlády.

- Počkajte trochu, - uľahčene si vydýchol dispečer. - Hneď zistím, na ktorom kozmodróme sú voľné pristávacie plochy.

Keď sa Alica s Hromobuchom vracali k svojej lodi, Hromobuch zľahka poškrabkal Alicu pazúrom po pleci a povedal:

- Nebuď smutná! Azda ti raz na tejto planéte naozaj postavia pomník.

- Nepotrebujem ich pomník. Hlavne, že sú živí a zdraví.

Po chvíli dodala:

- Iné ma mrzí. V dejinách je zaznamenané, že som ich postriekala voňavkou.

- Dejiny zaznamenávajú len to najdôležitejšie, - povedal Hromobuch. - Podrobnosti sa v pamäti ľudí ani nemusia uchovať.

Členská knižnica Pravda
Kirill Bulyčov
Prázdniny na planéte Coleida

Z ruského originálu Devočka s Zemli, ktorý vydalo vydavateľstvo Detskaja literatura, Moskva 1974, preložila Viktória Slobodnikova

Vydala Pravda, tlačový kombinát KSS,
NAKLADATELSTVO PRAVDA

nositeľ Radu práce

ako svoju 2123. publikáciu

I. vydanie, Bratislava 1978

Ilustroval, prebal a väzbu navrhol Tomáš Krčméry

Zodpovedná redaktorka Ružena Dúbravová

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Korektorky Mária Takáčová a Eleonóra Vallová

Vytlačila Pravda, tlačový kombinát KSS - Tlačiarenské závody Pravda, závod 01, Bratislava, Štúrova 4 - sádzané fotosadzbou v závode 02. - Počet strán 336 - Náklad 20000 ex - AH 18,36 (AH textu 16,62 + AH ilustrácií 1,74)-VH 18,65-Tematická skupina 14/34-Povol.SÚKK-OR

č. 1338/1-74

75 - 109 - 78. Viaz. Kčs 26,-